

การศึกษาเปรียบเทียบคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงในนวนิยายจีน *ปู่ปู่จิงซิน* กับฉบับแปลภาษาไทย

นางสาวอังศุธร จ้าวทวีพงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR) are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

A COMPARATIVE STUDY OF MOOD ADVERBS IN THE CHINESE NOVEL *BUBUJINGXIN*
AND ITS THAI TRANSLATION

Miss Angsutorn Chaokaweepong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the degree of Master of Arts Program in Chinese
Department of Eastern Languages
Faculty of Arts
Chulalongkorn University
Academic Year 2014
Copyright of Chulalongkorn University

อังศุธร จ้าวทวีพงศ์ : การศึกษาเปรียบเทียบคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงในนวนิยายจีน *บู๊บุ๊จิงซิน* กับฉบับแปลภาษาไทย (A COMPARATIVE STUDY OF MOOD ADVERBS IN THE CHINESE NOVEL *BUBUJINGXIN* AND ITS THAI TRANSLATION) อ. ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์: อาจารย์ ดร. ศศรักษ์ เพชรเชิดชู, 162 หน้า

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์สองประการ ได้แก่ ประการแรก ศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์ ลักษณะการใช้และความหมายของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงในภาษาจีนที่ปรากฏในนวนิยายจีน *บู๊บุ๊จิงซิน* ประการที่สอง ศึกษาลักษณะการแปลและเปรียบเทียบความหมายคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงกับฉบับแปลภาษาไทย

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง 6 คำที่ปรากฏการใช้ค่อนข้างสูงในนวนิยายจีน *บู๊บุ๊จิงซิน* สามารถแบ่งตามลักษณะการใช้และความหมายที่ใกล้เคียงกันได้เป็นสองกลุ่ม คือ 1. กลุ่มการย่อนถามหาข้อสรุปหรือเน้นจุดเด่นของเรื่องที่กล่าว ได้แก่ 到底 *dàodǐ* 究竟 *jiūjìng* และ 毕竟 *bìjìng* 2. กลุ่มแสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย ได้แก่ 竟 *jìng* 竟然 *jìngrán* และ 居然 *jūrán* จากการศึกษา ชี้ให้เห็นถึงคุณสมบัติ 2 ประการ คือ (1) คุณสมบัติเด่น ในด้านความหมายจะมีความเป็นปัจเจกสูง ในด้านลักษณะการใช้จะมีความเป็นอิสระสูงเพราะเป็นคำที่ใช้สื่อถึงเจตนาของผู้พูดโดยตรง ปรากฏได้หลายตำแหน่งในประโยค (2) คุณสมบัติแฝง ในด้านความหมายคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงทั้งสองกลุ่มจะต้องอิงกับเหตุการณ์หรือจุดเด่นตามความเป็นจริง ในด้านลักษณะการใช้ทั้งสองกลุ่มจะใช้ขยายภาคแสดงในลักษณะปรากฏร่วมกันแบบรวมกลุ่มหรือปรากฏร่วมกันแบบแนบติด อนึ่งลักษณะการใช้มีผลต่อการสื่อความหมายมากกว่าโครงสร้างไวยากรณ์ โครงสร้างไวยากรณ์และลักษณะการใช้จะมีผลต่อการแปล ซึ่งการแปลที่พบสามารถแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1. การเทียบความหมายแบบแน่นอน ได้แก่ *ที่แท้* *กันแน่* *ถึงกับ* *กลับ* 2. การเทียบความหมายแบบชั่วคราว โดยทั่วไปความหมายในกลุ่มนี้จะทำหน้าที่เป็นคำเชื่อม เช่น *เพราะ* *ก็* *โดย* *จึง* เป็นต้น

ภาควิชา.....ภาษาตะวันออก.....ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา.....ภาษาจีน.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์.....
ปีการศึกษา.....2557.....

5580186022 : MAJOR CHINESE

KEYWORDS : MOOD ADVERBS / FUNCTION WORDS / TRANSLATION / BUBUJINGXIN

ANGSUTORN CHAOKAWEEPONG: A COMPARATIVE STUDY OF MOOD ADVERBS IN THE CHINESE NOVEL *BUBUJINGXIN* AND ITS THAI TRANSLATION. ADVISOR: SASARUX PETCHERDCHOO, Ph.D., 162 pp.

This research has two objectives: firstly, it aims to study the Chinese grammatical structure, the uses and the meanings of adverbs of moods as they appear in the Chinese novel, *Bu Bu Jing Xin* and secondly, it aims to study the translation characteristics and compare the meanings of adverbs of moods with the Thai version.

Six adverbs of moods that have high frequency of use in the Chinese novel, *Bu Bu Jing Xin* can be classified according to their uses and close meanings into two groups: namely, 1. The group that ask the questions back in order to obtain a conclusion or to emphasize the distinguished points of what is said; for example, “到底 *dàodǐ*,” “究竟 *jiūjìng*” and “毕竟 *bìjìng*” and 2. The group that expresses the feelings towards something that is beyond expectation; for example, “竟 *jìng*,” “竟然 *jìngrán* and “居然 *jūrán*”. The study has shown two characteristics, which are 1. Distinguished characteristics: in terms of meanings, these words will emphasize the aspect of high individuality; in terms of use, they will directly communicate the intention of speakers, so they show the independence of words, which means that these words may appear in many positions in sentences. 2. Implied characteristics: in terms of meanings, the adverbs of the two groups have to rely on incidents or distinctive points in accordance with facts; in terms of use, the two groups will be used to explain the action part in the manner of group concurrence of close concurrence. The uses have an effect on the communication of meanings in Chinese more than the grammatical structure but the grammatical structure and uses affect translation. The translation found is divided into two types: 1. Exact comparison of meanings; for instance, “Thithae (in fact)” “Kan Nae (what exactly),” “Thuengkap (unexpectedly),” and “Klap (conversely),” and 2. Temporary comparison of meanings; usually the meanings in this group will function as connecting words; for instance, “(Phro) because,” “Ko (then),” “Doi (by)” and “Chueng (thus)”.

Department :Eastern Language..... Student's Signature.....

Field of Study :Chinese..... Advisor's Signature.....

Academic Year :2014.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี จากการชี้แนะและความเอาใจใส่อย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร. ศศรัภิชัย เพชรเชิดชู อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ความกรุณาตรวจแก้งาน ให้คำแนะนำและกำลังใจแก่ผู้วิจัยในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ นอกจากนี้ ด้วยความเอาใจใส่และการให้การอนุเคราะห์ติดตามงานอย่างต่อเนื่องและช่วยติดต่อประสานงานกับหลายๆ หน่วยงาน จึงทำให้ผู้วิจัยสามารถสำเร็จการศึกษาได้ในเวลาอันรวดเร็ว จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความเมตตากรุณา ความห่วงใยเอาใจใส่และความช่วยเหลือด้วยดีมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในสาขาภาษาจีนที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ประพิณ มโนมัยวิบูลย์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำชี้แนะแนวทางแก้ไข จึงทำให้เนื้อหาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์นภ อิงโพธิ์ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และอาจารย์จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ บรรณาธิการวารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ได้กรุณาสละเวลาติดตามประสานงานการเผยแพร่ผลงานให้แก่ผู้วิจัย ด้วยความกรุณาของอาจารย์ทั้งสองท่าน ทำให้สามารถทำการสอบได้ทันตามกระบวนการ จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ขอขอบคุณเพื่อนทุกคนที่ให้กำลังใจเสมอมาและน้องนัตตา แสงกิตติโกมล ที่ได้เอื้อเฟื้อข้อมูลการแปลเพิ่มเติม

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ที่ได้ให้การสนับสนุนและให้คำปรึกษาด้วยดีมาโดยตลอดและขอบคุณน้องชายที่ให้คำปรึกษาในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	2
1.3 สมมติฐานการวิจัย	2
1.4 ขอบเขตการวิจัย	2
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย	3
1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.7 คำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในวิทยานิพนธ์	3
2. ปรัชญารวบรวมกรรม	4
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงในภาษาจีนกลาง	4
2.1.1 แนวคิดของ Wáng Lì	4
2.1.2 แนวคิดของ Shǐ Jīnshēng	5
2.1.3 แนวคิดของ Zhāng Bīn	7
2.1.4 แนวคิดของ Zhāng Yìshēng	8
2.2 กลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง dàodǐ jiǔjìng และ bìjìng	10
2.3 กลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìng jìngrán และ jūrán	13
2.4 เกี่ยวกับนวนิยายจีน <i>Bù bù jīng xīn</i>	15
2.4.1 แนะนำนวนิยายจีน <i>Bù bù jīng xīn</i>	15
2.4.2 เนื้อเรื่องย่อนวนิยายจีน <i>Bù bù jīng xīn</i>	15
2.5 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการแปล	16
2.5.1 แนวคิดด้านการแปลดวงตา สุปล	17
2.5.2 แนวคิดและกลวิธีการแปลของ Tián Chuánmào และ Yáng Xiānmíng	18
2.5.3 แนวคิดด้านการแปลของ Wáng Yín ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน	22
3. ความหมายและการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง	24
3.1 ความหมาย ลักษณะการใช้และโครงสร้างไวยากรณ์ของกลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง dàodǐ jiǔjìng และ bìjìng	24

บทที่	หน้า
3.1.1 ความหมายและลักษณะการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง	
dàodī jiǔjìng และ bìjìng.....	24
3.1.1.1 ความหมายและลักษณะการใช้ dàodī.....	24
3.1.1.2 ความหมายและลักษณะการใช้ jiǔjìng.....	25
3.1.1.3 ความหมายและลักษณะการใช้ bìjìng.....	26
3.1.2 โครงสร้างไวยากรณ์ของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง	
dàodī jiǔjìng และ bìjìng	28
3.1.2.1 โครงสร้างไวยากรณ์ของ dàodī	28
3.1.2.2 โครงสร้างไวยากรณ์ของ jiǔjìng	33
3.1.2.3 โครงสร้างไวยากรณ์ของ bìjìng	41
3.1.3 ลักษณะการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง	
dàodī jiǔjìng และ bìjìng แทนกัน.....	46
3.2 ความหมาย ลักษณะการใช้และโครงสร้างไวยากรณ์ของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง	
jìng jìngrán และ jūrán	49
3.2.1 ความหมายและลักษณะการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง	
jìng jìngrán และ jūrán	49
3.2.1.1 ความหมายและลักษณะการใช้ jìng	49
3.2.1.2 ความหมายและลักษณะการใช้ jìngrán	50
3.2.1.3 ความหมายและลักษณะการใช้ jūrán	51
3.2.2 โครงสร้างไวยากรณ์ของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìng jìngrán และ jūrán ...	53
3.2.2.1 โครงสร้างไวยากรณ์ของ jìng.....	53
3.2.2.2 โครงสร้างไวยากรณ์ของ jìngrán.....	58
3.2.2.3 โครงสร้างไวยากรณ์ของ jūrán.....	60
3.2.3 ลักษณะการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìng jìngrán และ jūrán แทนกัน.....	62
3.3 สรุป.....	67
4. การเปรียบเทียบคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงกับฉบับแปลภาษาไทย.....	68
4.1 การเปรียบเทียบคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง dàodī jiǔjìng และ bìjìng	
กับฉบับแปลภาษาไทย.....	68
4.1.1 คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง dàodī กับฉบับแปลภาษาไทย	68
4.1.2 คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jiǔjìng กับฉบับแปลภาษาไทย	69
4.1.3 คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง bìjìng กับฉบับแปลภาษาไทย.....	71
4.2 การเปรียบเทียบคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìng jìngrán และ jūrán	
กับฉบับแปลภาษาไทย	73
4.2.1 คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìng กับฉบับแปลภาษาไทย.....	73

บทที่	หน้า
4.2.2 คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìngrán กับฉบับแปลภาษาไทย	74
4.2.3 คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jūrán กับฉบับแปลภาษาไทย.....	75
4.3 คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงกับหน้าที่และตำแหน่งของคำที่เทียบเคียงกันในฉบับแปลภาษาไทย .	76
4.4 ลักษณะการแปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงภาษาจีนในฉบับแปลภาษาไทย.....	78
4.4.1 การเทียบความหมายแบบแน่นอน.....	78
4.4.1.1 คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง dàodī jiǔjìng และ bìjìng.....	78
4.4.1.2 คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìng jìngrán และ jūrán	81
4.4.2 การเทียบความหมายแบบชั่วคราว.....	86
4.4.2.1 การปรับบทแปล.....	86
4.4.2.2 ไม่มีการแปล.....	91
4.5 สรุป.....	99
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	100
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	100
5.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความหมาย ลักษณะการใช้และโครงสร้างไวยากรณ์ ของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง dàodī jiǔjìng และ bìjìng.....	100
5.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความหมาย ลักษณะการใช้และโครงสร้างไวยากรณ์ ของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìng jìngrán และ jūrán	100
5.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง กับการเลือกคำเทียบเคียงกันในฉบับแปลภาษาไทย.....	101
5.1.4 แนวทางการกำหนดความหมายคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงในฉบับแปลภาษาไทย	102
5.2 ข้อเสนอแนะ	102
รายการอ้างอิง.....	103
ภาคผนวก.....	108
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	162

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง 语气副词 yǔqì fùcí¹ ในภาษาจีนกลางเป็นคำไม่แท้ประเภทหนึ่งที่ใช้บ่อย โดยใช้เพื่อช่วยเสริมความหมายและสื่อความรู้สึกของผู้พูดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งความหมายที่สื่อออกมานั้นโดยทั่วไปจะไม่ทำให้ความหมายหลักของประโยคเปลี่ยนไป คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงมีลักษณะเด่นที่ต่างจากคำวิเศษณ์ประเภทอื่น กล่าวคือ คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงมีความเป็นอิสระในประโยค สามารถวางไว้หน้าหรือหลังประธานของประโยคได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำที่มีคุณสมบัติเสริมน้ำเสียงอย่างเด่นชัด มักสามารถปรากฏในตำแหน่งหน้าประธานได้ เช่น 难道 nándào ในประโยค 难道这是命中注定的吗? Nándào zhè shì mìngzhōng zhùdìng de ma? และเมื่อสลับตำแหน่งเป็น 这难道是命中注定的吗? Zhè nándào shì mìngzhōng zhùdìng de ma? ก็ยังคงความหมายเดิมว่า *หรือว่านี่คือชะตาฟ้าลิขิต* แต่คำวิเศษณ์ประเภทอื่นมักจะวางอยู่หน้าภาคแสดงของประโยคเท่านั้น ทว่าบางครั้งหากคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงวางสลับตำแหน่งการใช้ไว้หน้าประธาน อาจทำให้ความหมายของประโยคเปลี่ยนไปหรือยังคงสื่อความรู้สึกเดิม แต่จะมีนัยต่างออกไป เช่น 幸亏 xìngkuī ที่ปรากฏในประโยคด้านล่างนี้จะช่วยเสริมความรู้สึกผู้พูดว่า “โชคดีจริงๆ” ในประโยค (1) 幸亏武松打死了那只老虎。 Xìngkuī Wǔ Sōng dǎsǐle nà zhī lǎohǔ。 และ (2) 武松幸亏打死了那只老虎。 Wǔ Sōng xìngkuī dǎsǐle nà zhī lǎohǔ。 (Zhāng Bīn, 2010:875) จะเห็นได้ว่าตำแหน่งของ xìngkuī อยู่หน้าและหลังประธาน 武松 Wǔ Sōng ของประโยค แต่ความหมาย “โชคดีจริงๆ” ที่สื่อออกมามีนัยต่างกัน กล่าวคือ เมื่อ xìngkuī อยู่หน้าประธาน (ต้นประโยค) ผู้ที่รู้สึก “โชคดีจริงๆ” หรือผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ โดยมากคือผู้พูดหรือผู้อื่นที่ไม่ใช่ประธานของประโยค ซึ่งก็คือนัยของประโยค (1) แต่หาก xìngkuī อยู่หลังประธานของประโยค ผู้ที่รู้สึก “โชคดีจริงๆ” หรือผู้ที่ได้รับผลประโยชน์คือประธานของประโยค ซึ่งก็คือ Wǔ Sōng ในประโยค (2)

ดังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถกล่าวได้ว่าคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงมีความซับซ้อนทั้งด้านการใช้และความหมายอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะคำมากกว่าลักษณะเอกภาพ กล่าวคือ ถึงแม้จะจัดอยู่ในคำวิเศษณ์เพื่อเสริมน้ำเสียงเหมือนกัน แต่มีลักษณะการใช้ที่ต่างกันไปตามแต่คุณสมบัติของแต่ละคำ เช่น ไม่สามารถระบุอย่างชัดเจนว่าตำแหน่งของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงทุกคำจะต้องอยู่หน้าประธานของประโยคเสมอ เป็นต้น การจะกำหนดความหมายของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง โดยมากจะต้องพิจารณาจากลักษณะการใช้และบริบทประกอบกันจึงจะได้ “ความหมาย”² เมื่อพิจารณาด้านไวยากรณ์ ตำแหน่งการใช้คำในประโยค และลักษณะการใช้ที่แตกต่างกัน อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแต่ละคำ จะส่งผลต่อความหมายที่สื่อออกมา ซึ่งในภาษาไทยไม่มีคำที่สามารถเทียบเคียงความหมายได้อย่างชัดเจนและแน่นอน อนึ่ง การที่คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงหนึ่งคำมีคำเทียบเคียงไม่แน่นอน ทำให้ผู้เรียนไทยบางส่วนไม่คุ้นเคยและหลีกเลี่ยงการใช้ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเรียนการสอน

¹ เมื่อกล่าวถึงคำศัพท์ใดๆหรือประโยคตัวอย่างเป็นครั้งแรก จะให้ตัวอักษรจีนประกอบ หากเป็นการปรากฏซ้ำจะคงไว้เพียงคำอ่าน สัทอักษร (Pinyin)

² หมายถึง คำที่ใช้เทียบเคียงในการแปล โดยพิจารณาจากการใช้ในภาษาจีนเป็นปัจจัยหลักและการใช้ในภาษาไทยเป็นปัจจัยร่วม

ภาษาจีนของผู้สอนและผู้เรียนไทย ดังนั้น จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการวิจัยว่า คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงหนึ่งคำในภาษาจีนเมื่อถอดความเป็นภาษาไทยแล้วจะมีคำเฉพาะที่มีความหมายและลักษณะการใช้เหมือนหรือต่างกัน โดยทั่วไปจะสามารถใช้คำใดมาเทียบเคียง “ความหมาย” ได้

การศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์ ความหมายและลักษณะการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงและการแปลในบริบทไทย จะทำให้ผู้สอนและผู้เรียนไทยเข้าใจถึงลักษณะเด่นของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงและลักษณะการเทียบความหมายในบริบทภาษาไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาจีนต่อไป

อนึ่ง จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นพบว่า งานวรรณกรรมที่ต้องการใช้ศึกษาคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงมีข้อจำกัดบางประการ กล่าวคือ ประการแรก งานวรรณกรรมบางเรื่องไม่มีฉบับแปลภาษาไทย โดยเฉพาะผลงานของนักประพันธ์ร่วมสมัย 当代作家 dāngdài zuòjiā เช่น 王朔 Wáng Shuò 路遥 Lù Yáo และนักประพันธ์สมัยใหม่ 现代作家 xiàndài zuòjiā เช่น 老舍 Lǎo Shě ประการที่สอง งานวรรณกรรมบางเรื่องมีฉบับแปลภาษาไทยแต่คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้ค่อนข้างน้อย โดยแต่ละคำมีอัตราการใช้น้อยกว่า 50 ตำแหน่ง เช่น คนลากรถ การศึกษาในครั้งนี้จึงคัดเลือกคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงจากนวนิยายจีน *步步惊心* *Bù bù jīng xīn* ซึ่งเป็นนวนิยายของนักประพันธ์ร่วมสมัยที่มีฉบับแปลภาษาไทยและมีความถี่ในการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงค่อนข้างสูง โดยมีคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงจำนวน 6 คำที่สามารถนำมาศึกษาได้ ประกอบด้วย 到底 *dàodǐ* 究竟 *jiūjìng* 毕竟 *bìjìng* 竟然 *jìngrán* และ 居然 *jūrán* ความถี่ในการใช้รวมทั้งสิ้น 503 ตำแหน่ง³

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์ ความหมายและลักษณะการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงที่ปรากฏในนวนิยายจีน *步步惊心*
2. เพื่อศึกษาลักษณะการแปลและเปรียบเทียบความหมายคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงที่ปรากฏในนวนิยายจีน *步步惊心* กับฉบับแปลภาษาไทย

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงเมื่อถอดความในบริบทไทยแล้วอาจมีคำเทียบเคียงได้หลากหลายหรือไม่มีการถอดความเป็นคำใดๆในภาษาไทย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์ ลักษณะการใช้และความหมายของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง 6 คำที่ปรากฏในนวนิยายจีน *步步惊心* ได้แก่ *dàodǐ* *jiūjìng* *bìjìng* *jìng* *jìngrán* และ *jūrán*
2. ศึกษาลักษณะการแปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงทั้ง 6 คำที่ปรากฏในนวนิยายจีน *步步惊心* เปรียบเทียบกับ เรื่อง “เจาะมิติพิชิตบัลลังก์” ซึ่งเป็นฉบับแปลภาษาไทย

³ จำนวนการปรากฏของแต่ละคำจะระบุในบทที่ 3

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

1. เก็บรวบรวมตัวอย่างประโยคของคำวิเศษณ์ทั้ง 6 คำที่ปรากฏในนวนิยายจีน *ปู่ปู่จิงชิน* จำแนกคำโดยการแบ่งตามลักษณะการใช้และคำที่มีนัยใกล้เคียงกันเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรกเป็นคำที่ใช้ในการย้อนถามหาผลสรุปหรือเน้นประเด็นที่กล่าว ได้แก่ กลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง *dàodì jījīng* และ *bījīng* และกลุ่มที่สองเป็นคำที่ใช้แสดงความรู้สึกเกินคาดหมายของผู้พูด ได้แก่ กลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง *jīng jīnggrán* และ *jūrán*
2. ศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์ ลักษณะการใช้และความหมาย จากหนังสือไวยากรณ์จีน พจนานุกรมต่างๆ และพจนานุกรมเฉพาะด้าน เช่น พจนานุกรมคำไม่แท้ รวมถึงงานวิจัยก่อนหน้า
3. ศึกษาลักษณะของคำเทียบเคียงที่ปรากฏในฉบับแปล วิเคราะห์ปัญหาลักษณะการแปลและเปรียบเทียบการใช้ในภาษาจีนและภาษาไทย
4. สรุปผลการวิจัย

1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ ความหมายและการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง
2. ทำให้เข้าใจลักษณะการแปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงเป็นภาษาไทย
3. เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาจีนให้แก่ผู้เรียนไทย

1.7 คำศัพท์ที่ใช้เฉพาะในวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ภาษาจีน	ภาษาไทย
揣度性	ลักษณะการคาดเดา
反复问句	ประโยคคำถามแบบซ้ำภาคแสดง
焦点標記	คำบ่งชี้เจตนา
灵活性	ความอิสระในประโยค
能愿动词 / 助动词	คำช่วยกริยา
特指问句	ประโยคคำถามแบบชี้เฉพาะ
选择问句	ประโยคคำถามแบบให้เลือก
疑问代词	คำสรรพนามแสดงคำถาม / คำปฏิเสธสรรพนาม
疑问点	ข้อสงสัย
语气副词	คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง
语义演变	ความหมายแปร
粘贴性	(การปรากฏร่วมคำกริยา/คำคุณศัพท์) แบบแนบติด
真实性	ลักษณะตามความเป็นจริง
主观性	อัตวิสัย / ความเป็นปัจเจก
主谓谓语句	ประโยคที่มีโครงสร้างประธาน-กริยา เป็นภาคแสดง

บทที่ 2

ปริทัศน์วรรณกรรม

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงในภาษาจีนกลาง

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง คือ คำวิเศษณ์ประเภทหนึ่งในภาษาจีนกลางที่ใช้เน้นน้ำเสียงตามอารมณ์ความรู้สึกของผู้พูด เช่น 明明 míngmíng 千万 qiānwàn 到底 dàodǐ 难道 nándào 根本 gēnběn 原来 yuánlái เป็นต้น เมื่อพิจารณาด้านความหมาย ความหมายของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแต่ละคำโดยทั่วไปไม่มีความหมายที่เป็นรูปธรรม และความหมายเสริมน้ำเสียงในแต่ละคำก็มีความหมายเฉพาะของคำนั้น ดังนั้น คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงที่มีความหมายหรือลักษณะการใช้ที่ใกล้เคียงกัน จึงมักจะมียุ่ต่างกันบ้างเล็กน้อย ซึ่งเกิดจากความหมายแปร ทั้งนี้ความหมายดังกล่าวล้วนเกี่ยวข้องกับเจตนาของผู้ส่งสารโดยตรง เมื่อพิจารณาจากลักษณะการใช้ แต่ละคำจะมีเอกลักษณ์ในการเสริมน้ำเสียงเฉพาะคำ เช่น ใช้ในบริบทเพื่อเสริมน้ำเสียงแสดงการคาดคะเน น้ำเสียงประหลาดใจ น้ำเสียงแสดงการย้อนถาม เป็นต้น นอกจากนี้ คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงยังมีลักษณะเด่นที่ต่างจากคำวิเศษณ์ประเภทอื่น กล่าวคือ คำวิเศษณ์โดยทั่วไปจะวางอยู่หน้าภาคแสดงของประโยค แต่คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงสามารถวางไว้หน้าหรือหลังประธานของประโยคได้ แต่การวางอยู่หน้าหรือหลังประธานนั้นยังอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ เช่น บางครั้งหากวางสลับไว้หน้าประธานอาจทำให้ความหมายของประโยคเปลี่ยนไป อนึ่ง ปัจจุบันยังไม่มียุ่เอกสารงานวิจัยที่กล่าวถึงการแบ่งประเภทย่อยของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงนี้อย่างชัดเจน แต่จากเอกสารและงานวิจัยที่ผ่านมาของนักวิชาการจีนหลายท่านสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1.1 แนวคิดของ Wáng Lì

王力 Wáng Lì (1943: 175) กล่าวว่า คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงและคำช่วยเสริมน้ำเสียง 语气词 yǔqìcí นั้นต่างกันในตำแหน่งในประโยค กล่าวคือ คำช่วยเสริมน้ำเสียงจะวางไว้ท้ายประโยค เช่น 不成 bùchéng ส่วนคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงจะวางไว้ในภาคแสดงของประโยค เช่น 难道 nándào เป็นต้น

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงสามารถแบ่งออกเป็น (1) ใช้เน้นน้ำเสียงเพียงอย่างเดียว เช่น 岂 qǐ、难道 nándào、索性 suǒxìng、敢 gǎn、偏 piān、偏生 piān shēng、到底 dàodǐ、简直 jiǎnzhí เป็นต้น (2) ยืมใช้คำวิเศษณ์อื่นเพื่อเน้นน้ำเสียง เช่น 只 zhǐ、竟 jìng、也 yě、还 hái、又 yòu、并 bìng、可 kě เป็นต้น โดยสามารถแบ่งตามบริบทการใช้ได้ทั้งหมด 8 ประเภท ดังนี้

1. บริบทแสดงน้ำเสียงย้อนถาม 反诘语气 fǎnjié yǔqì เช่น 岂 qǐ、宁 nìng、庸 yōng、诘 jù、难道 nándào
2. บริบทแสดงน้ำเสียงประหลาดใจ 诧异语气 chàyì yǔqì เช่น 只 zhǐ、竟 jìng
3. บริบทแสดงน้ำเสียงไม่พอใจ 不满语气 bùmiǎn yǔqì เช่น 偏 piān
4. บริบทแสดงน้ำเสียงผ่อนปรน 轻说语气 qīng shuō yǔqì เช่น 倒 dào、却 què、可 kě、敢 gǎn
5. บริบทแสดงน้ำเสียงยอมรับต่อการหักมุม 顿挫语气 dùncuò yǔqì เช่น 也 yě、还 hái、到底 dàodǐ

6. บริบทแสดงน้ำเสียงเน้นย้ำ 重说语气 chóng shuō yǔqì เช่น 又 yòu、并 bìng、都 dōu、就 jiù、简直 jiǎnzhí
7. บริบทแสดงน้ำเสียงโต้แย้ง 辩驳语气 biànbó yǔqì เช่น 才 cái
8. บริบทแสดงน้ำเสียงอึกเขม 慷慨语气 kāngkǎi yǔqì เช่น 索性 suǒxìng

2.1.2 แนวคิดของ Shǐ Jīnshēng

史金生 Shǐ Jīnshēng (2003: 21) กล่าวว่า ก่อนที่จะทำการแบ่งประเภทของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงนั้น ควรพิจารณาถึงความหมายของคำเหล่านี้ก่อน เพราะความหมายเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของคำศัพท์แต่ละประเภท ซึ่งคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงนั้นเป็นคำวิเศษณ์ที่ใช้แสดงความรู้สึกของผู้พูด ดังนั้น คำวิเศษณ์ที่มีความหมายสื่อถึงความรู้สึก ท่าทีหรือการวิพากษ์วิจารณ์ต่อหัวข้อที่สนทนานั้นล้วนนับได้ว่าเป็นคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง นอกจากจะคำนึงถึงความหมายแล้ว การแบ่งประเภทยังควรคำนึงถึงตำแหน่งการใช้ในประโยคด้วย จึงได้กำหนดเงื่อนไขสามประการเพื่อใช้พิจารณาหาลักษณะเด่นร่วมกันและจัดกลุ่มย่อยของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง ได้แก่ (1) เมื่อคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงใช้ร่วมกับคำอื่นในประโยคแล้ว จะเป็นเพียงส่วนขยายของภาคแสดงหรือเป็นส่วนเสริมบอกผลของประโยคเท่านั้น (2) ตำแหน่งการใช้ร่วมกับ 是 shì ในประโยคแบบ “是” 字句 “shì” zì jù โดยวางไว้หน้า shì⁴ (3) ตำแหน่งในประโยคจะหลากหลายกว่าคำวิเศษณ์ทั่วไป คือ สามารถวางไว้หน้าหรือหลังภาคประธานได้ เช่น 也许 yěxǔ และบางครั้งคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงยังอาจวางไว้ท้ายประโยคได้อีกด้วย หากนำคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงที่มีความหมายและการใช้ที่ใกล้เคียงกันจัดไว้ในประเภทเดียวกัน จะสามารถแบ่งได้เป็น 11 ประเภทย่อยดังนี้

1. คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงข้อสรุป 证实类语气副词 zhèngshí lèi yǔqì fùcí เช่น 看来 kànlái、想来 xiǎnglái、想必 xiǎngbì、显然 xiǎnrán、当然 dāngrán；其实 qíshí、实际上 shíjì shàng、事实上 shìshí shàng เป็นต้น ใช้ในการแสดงน้ำเสียงยืนยันตามเหตุการณ์จริงโดยผู้พูดสรุปจากบริบทก่อนหน้าหรือเหตุการณ์ที่พบ
2. คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงข้อวินิจฉัยหรือมุมมอง 断定类语气副词 duàndìng lèi yǔqì fùcí เช่น 的确 díquè、实在 shízài、确 què、确实 quèshí、委实 wěishí、着实 zhuóshí、诚 chéng、诚然 chénrán，压根儿 yàgēnr、根本 gēnběn、原本 yuánběn、本来 běnlái、本 běn、断断 duànduàn、断 duàn、绝 jué、绝对 juéduì、决 jué เป็นต้น ใช้เพื่อเสริมน้ำเสียงยืนยันหรือปฏิเสธโดยจะมีความหมาย เกี่ยวโยงกับความรู้สึกแสดงความมั่นใจของผู้พูด
3. คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงการบ่งชี้ความเกี่ยวเนื่อง 指明类语气副词 zhǐmíng lèi yǔqì fùcí เช่น 才 cái、就 jiù、可 kě、并 bìng、也 yě、又 yòu、还 hái เป็นต้น ใช้ในประโยคบอกเล่าเพื่ออธิบายเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกัน
4. คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงการคาดคะเนหรือคาดการณ์ที่ไม่แน่นอน 表揣度性推测的语气副词 biǎo chuǎiduóxìng tuīcè de yǔqì fùcí เช่น 恐怕 kǒngpà、恐 kǒng、怕 pà、

⁴ แต่ก็มีคำวิเศษณ์บางประเภทที่ไม่จัดเป็นคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง แต่สามารถใช้ร่วมกับ “shì” และวางไว้หน้า “shì” ได้ เช่น 都 dōu、也 yě、共 gòng、总 zǒng เป็นต้น

也许 yěxǔ、或许 huòxǔ、兴许 xīngxǔ、许 xǔ、大概 dàgài、或者 huòzhě、甚或 shèn huò、不定 bùdìng、大约 dàyuē、多半 duōbàn、该 gāi、似乎 sìhū、好像 hǎoxiàng、仿佛 fǎngfú、好似 hǎosì；至少 zhìshǎo、最少 zuì shǎo、起码 qǐmǎ、最多 zuì duō、至多 zhìduō、顶多 dǐngduō、充其量 chōngqíliàng；几乎 jīhū、简直 jiǎnzhí、差不多 chàbùduō、差点儿 chàdiǎnr เป็นต้น ใช้เพื่อแสดงการคาดคะเน ปริมาณหรือระดับความน่าจะเป็น

5. คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงการคาดการณ์ด้วยความมั่นใจ 表示确定性推测的 biǎoshì quèdìngxìng tuīcè de เช่น 必得 bìdēi、必定 bìdìng、必然 bìrán、势必 shìbì、一定 yīdìng、一准 yīzhǔn、准 zhǔn、准保 zhǔnbǎo、定 dìng、定然 dìngrán；未必 wèibì、未尝 wèicháng、未免 wèimiǎn、难免 nánmiǎn เป็นต้น ใช้เพื่อแสดงการคาดการณ์ด้วยความมั่นใจ
6. คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงคำสั่งหรือแสดงการแนะนำ 表指令的语气副词 biǎo zhǐlìng de yǔqì fùcí เช่น 万万 wànwàn、千万 qiānwàn、切 qiè、切切 qièqiè、必须 bìxū、高低 gāodī、不妨 bùfáng เป็นต้น มักใช้ในประโยคคำสั่งเพื่อสั่งการให้กระทำ
7. คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงความสมัครใจ 表意愿的语气副词 biǎo yìyuàn de yǔqì fùcí เช่น 宁可 nìngkě、宁 nìng、宁肯 nìngkěn、宁愿 nìngyuàn、偏偏 piānpiān、偏 piān、就 jiù、就是 jiùshì、死活 sǐhuó、非得 fēidēi、非 fēi、毋宁 wúning；只好 zhǐhǎo、只得 zhǐdé、只有 zhǐyǒu、不得不 bùdébù；索性 suǒxìng、率性 shuàixìng、爽性 shuǎngxìng เป็นต้น ใช้เพื่อแสดงเจตนาหรือยินยอมหรือไม่ยินยอมที่จะกระทำ
8. คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงความสงสัย 疑问语气副词 yíwèn yǔqì fùcí เช่น 到底 dàodǐ、究竟 jiūjìng、难道 nándào、何尝 hécháng、莫非 mòfēi、别 bié、别是 bié shì；何必 hébì、何苦 hékǔ、何须 héxū、何妨 héfáng、何不 hébù เป็นต้น มักใช้ในประโยคคำถามเพื่อเสริมหรือลดน้ำเสียงความสงสัย
9. คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงการอุทาน 感叹语气副词 gǎntān yǔqì fùcí เช่น 太 tài、多 duō、多么 duōme、怪 guài、真 zhēn、好 hǎo、可 kě เป็นต้น มักใช้ในประโยคอุทานเพื่อเน้นระดับความรู้สึกให้มากขึ้น
10. คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงความสัมพันธ์ 表示关系的 biǎoshì guānxì de เช่น 反而 fǎnr、反倒 fǎndào、却 què、反 fǎn、倒是 dàoshì；甚至 shènzhì、甚而 shèn'ér、甚至于 shènzhì yú เป็นต้น ใช้เพื่อแสดงความเกี่ยวเนื่องทั้งแบบตรงข้ามและแบบคล้ายตาม
11. คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงเน้นย้ำคุณสมบัติหรือจุดเด่น 表示性质特点的 biǎoshì xìngzhí tèdiǎn de เป็นประเภทที่ใหญ่ที่สุดของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง ใช้แสดงความรู้สึกหรือการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้พูดที่มีต่อสิ่งที่กล่าวถึงสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อยได้ดังนี้
 - ก. ใช้แสดงความรู้สึกรับรู้ในความเป็นจริง 醒悟 xǐngwù เช่น 难怪 nánguài、原来 yuánlái、怪不得 guài bu de、怨不得 yuàn bu de、敢情 gǎn qing เป็นต้น
 - ข. ใช้แสดงความรู้สึกที่จำต้องเป็น 必然性 bìránxìng เช่น 反正 fǎnzhèng、横竖 héngshù、左右 zuǒyòu、好歹 hǎodǎi เป็นต้น

- ค. ใช้แสดงความรู้สึกที่รู้ได้อย่างชัดเจน 显而易见 xiǎn'ér yì jiàn เช่น 明明 míngmíng、分明 fēnmíng、明 míng เป็นต้น
- ง. ใช้แสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย 强调出乎意料 qiángdiào chūhūyìliào เช่น 竟然 jìngrán、居然 jūrán、竟 jìng、竟自 jìngzì เป็นต้น
- จ. ใช้แสดงความรู้สึกว่าเป็นไปตามคาด 表示意料之中 biǎoshì yìliào zhōng เช่น 果然 guǒrán、果不其然 guǒbùqírán、果真 guǒzhēn、当真 dàngzhēn เป็นต้น
- ฉ. ใช้แสดงความรู้สึกโชคดี 表示侥幸 biǎoshì jiǎoxìng เช่น 幸亏 xìngkuī、幸 xìng、亏 kuī、幸而 xìng'ér、幸好 xìnghǎo、幸喜 xìngxǐ、好在 hǎozài、多亏 duōkuī、亏得 kuī de เป็นต้น
- ช. ใช้แสดงความรู้สึกที่รับรู้ถึงสาเหตุที่มีอยู่ 强调事物本来的特点、原因 qiángdiào shìwù běnlái de tèdiǎn yuányīn เช่น 毕竟 bìjìng、到底 dàodǐ、究 jiū、究竟 jiūjìng、总 zǒng、总归 zǒngguī、终究 zhōngjiū、终究 zhōngjìng、不愧 bùkuì เป็นต้น
- ซ. ใช้เน้นความสอดคล้องหรือขัดแย้ง 偏离或契合 piānlí huò qìhé เช่น 偏偏 piānpiān、偏 piān、偏生 piān shēng、正 zhèng、正好 zhènghǎo、偏巧 piānqiǎo、碰巧 pèngqiǎo、恰好 qiàhǎo、恰巧 qiàqiǎo、恰 qià、恰恰 qiàqià、可巧 kěqiǎo เป็นต้น

2.1.3 แนวคิดของ Zhāng Bīn

张斌 Zhāng Bīn (2010: 876) ได้ใช้การแสดงความหมายมาแบ่งประเภทของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงการอธิบายเน้นย้ำเชิงบรรยาย 表达陈述语气 biǎodá chéngshù yǔqì สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่ การเน้นยืนยัน เช่น 诚然 chéngrán、当然 dāngrán、的确 díquè、明明 míngmíng เป็นต้นและการเน้นปฏิเสธ เช่น 绝 jué、决 jué、万万 wànwàn、根本 gēnběn เป็นต้น
2. คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงความสงสัย 表达疑问语气 biǎodá yíwèn yǔqì สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่ การถามข้อสรุป เช่น 究竟 jiūjìng、到底 dàodǐ、莫非 mòfēi เป็นต้น และการย้อถาม เช่น 岂 qǐ、难道 nándào、何必 hébì、何不 hébù、何尝 hécháng เป็นต้น
3. คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงการขอร้อง 表达祈使语气 biǎodá qí shǐ yǔqì สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่ การแสดงน้ำเสียงขอร้องและการออกคำสั่ง เช่น 千万 qiānwàn、万万 wànwàn、万 wàn、務必 wùbì เป็นต้น ซึ่งคำเหล่านี้สามารถใช้แสดงน้ำเสียงได้ทั้งสองแบบ แต่ 千万 qiānwàn ใช้ได้เพียงแสดงน้ำเสียงขอร้องเท่านั้น
4. คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงการอุทาน 表达感叹语气 biǎodá gǎntān yǔqì เช่น 真 zhēn、好 hǎo、多 duō (多么 duōme) เป็นต้น
5. คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงความเป็นไปได้ 表达可能语气 biǎodá kěnéng yǔqì โดยในประเภทนี้แบ่งเป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่ การแสดงน้ำเสียงว่าอาจเป็นไปได้ เช่น 大概 dàgài、大约 dàyuē、

也许 yěxǔ、多半 duōbàn เป็นต้น และการแสดงน้ำเสียงว่าจะต้องเป็นเช่นนั้น เช่น 一定 yīdìng、必定 bīdìng、必然 bīrán เป็นต้น

6. คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงการยินยอม 表达允许语气 biǎodá yǔnxǔ yǔqì โดยในประเภทนี้แบ่งเป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่ การแสดงน้ำเสียงยินยอม ซึ่ง Zhāng Bīn (2010: 878) กล่าวว่า ไม่ปรากฏการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงในประเภทย่อยนี้ และการแสดงน้ำเสียงยืนยันความจำเป็น เช่น 务必 wùbì、必须 bìxū เป็นต้น
7. คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงความตามคาด 表达料悟语气 biǎodá liào wù yǔqì โดยในประเภทนี้แบ่งเป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่ การแสดงน้ำเสียงว่าเป็นไปตามคาด เช่น guǒrán、guǒzhēn เป็นต้น และแสดงน้ำเสียงรับรู้ถึงความเป็นจริง เช่น 难怪 nánguài、原来 yuánlái、怪不得 guài bu de เป็นต้น

2.1.4 แนวคิดของ Zhāng Yì shēng

张谊生 Zhāng Yì shēng (2000: 18) ได้กล่าวถึงการแบ่งประเภทของคำวิเศษณ์ไว้ว่า ควรพิจารณาจากลักษณะการใช้ทางไวยากรณ์เป็นหลัก จากนั้นพิจารณาความหมายและลำดับการปรากฏร่วมกันในประโยค ประกอบการวิเคราะห์ จากเกณฑ์ดังกล่าว Zhāng Yì shēng ได้แบ่งคำวิเศษณ์ออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ได้แก่ (1) คำวิเศษณ์ใช้แสดงการพรรณนา 描摹性副词 miáomóxìng fùcí ซึ่งคำวิเศษณ์ในกลุ่มนี้จะทำหน้าที่ขยายกริยาเป็นหลัก ตำแหน่งในประโยคค่อนข้างแน่นอนโดยทั่วไปต้องอยู่ติดกับคำกริยาของประโยคเสมอ ทั่วไปมักใช้เพื่อพรรณนาหรืออธิบายการกระทำหรือสภาพการณ์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น (2) คำวิเศษณ์ที่บอกขอบเขต 限制性副词 xiànzhìxìng fùcí คำวิเศษณ์ในกลุ่มนี้สามารถใช้เป็นหน่วยขยายกริยาอยู่หน้าคำกริยาหรืออาจวางไว้หน้าประโยค หากวางไว้กลางประโยคจะมีขอบการใช้ค่อนข้างจำกัด เมื่อย้ายตำแหน่งจะทำให้ประโยคไม่ได้ความหมาย เช่น 正在 zhèngzài ในประโยค 有关部门正在抢救。Yǒuguān bùmén zhèngzài jìnxíng qiǎngjiù แต่ไม่ใช่ว่า进行正在抢救。.... jìnxíng zhèngzài qiǎngjiù。โดยทั่วไปใช้เพื่อบ่งชี้ขอบเขตหรือความแตกต่างของคำที่ขยายให้ชัดเจนขึ้น ซึ่งในประเภทนี้ยังสามารถแบ่งเป็นประเภทย่อยลงไปได้อีก⁵ (3) คำวิเศษณ์ที่ใช้เพื่อวิจารณ์ 评注性副词 píngzhùxìng fùcí โดยทั่วไปใช้เพื่อแสดงท่าทีหรือการวิจารณ์ตามเจตนาของผู้พูดที่มีต่อเหตุการณ์หรือหัวข้อที่กล่าวถึง สามารถวางได้ทั้งต้นประโยค และกลางประโยคซึ่งคำวิเศษณ์กลุ่มนี้มีลักษณะการใช้และสื่อความหมายเหมือนกับแนวคิดอื่นที่ให้คำจำกัดความว่า “คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง” หากแต่ไม่มีการแบ่งประเภทย่อยแต่อย่างใด

จากแนวคิดข้างต้น จะเห็นได้ว่าการแบ่งประเภทย่อยของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงนั้นมีหลักเกณฑ์แตกต่างกัน ซึ่งแต่ละแนวคิดจะกล่าวถึงลักษณะเด่นร่วมกันของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงคือ แสดงเจตนาหรือความรู้สึกส่วนบุคคลของผู้พูดที่มีต่อหัวข้อสนทนานั้นๆ และเน้นคุณลักษณะของคำวิเศษณ์ชนิดนี้ว่าเป็นคำวิเศษณ์ที่มีความเป็น

⁵ แบ่งเป็น 8 ประเภท ได้แก่ 关联副词 guānlián fùcí、时间副词 shíjiān fùcí、频率副词 pínlǜ fùcí、范围副词 fànweí fùcí、程度副词 chéngdù fùcí、否定副词 fǒudìng fùcí、协同副词 xiétóng fùcí、重复副词 chóngfù fùcí

ปัจเจก⁶ สูง ใช้เพื่อแสดงเจตนา มุมมอง ความรู้สึก การวิพากษ์วิจารณ์ส่วนบุคคลที่มีต่อสิ่งที่กล่าวถึง ดังที่ Shěn Jiāxūn (2001:268) กล่าวสรุปเกี่ยวกับอัตวิสัย⁷ ของภาษา (语言的“主观性” yǔyán de “zhǔguānxìng”) ไว้ว่า คือ ลักษณะเด่นของภาษาอย่างหนึ่ง โดยที่ในประโยคหรือคำพูดนั้นๆ จะแฝงไว้ด้วย จุดยืน มุมมองหรือความรู้สึกของผู้พูด

จากการที่แนวคิดในการแบ่งประเภทย่อยของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงในภาษาจีนยังมีความแตกต่างกันอยู่นั้น ถือเป็นปัญหาหนึ่งของการศึกษาคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง ด้วยเหตุนี้ ในการศึกษาจะจัดแบ่งคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง เป็นกลุ่มศึกษาหลัก 2 กลุ่ม ตามแนวคิดของ Shǐ Jīnshēng เนื่องจากวิธีการวิเคราะห์และการกำหนดคุณสมบัติ คำเพื่อแบ่งประเภทย่อยมีความชัดเจน คำวิเศษณ์ที่คัดเลือกมาสามารถแบ่งได้ดังนี้ 1) กลุ่มคำวิเศษณ์เพื่อแสดงการ ย้อนถามหาข้อสรุปและเน้นประเด็นสาเหตุที่มีอยู่ รวม 3 คำด้วยกัน ได้แก่ dàodì jiūjìng และ bìjìng แต่ dàodì นอกจากจะใช้เพื่อแสดงการย้อนถามหาข้อสรุปแล้ว ยังสามารถแสดงการเน้นประเด็นสาเหตุที่มีอยู่ได้อีก ด้วย ซึ่งคล้ายกับ bìjìng ด้วยเหตุนี้ ในการกล่าวถึงครั้งต่อไปจะเรียกรวมว่า กลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง dàodì jiūjìng และ bìjìng 2) คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงความรู้สึกเกินคาดหมายรวม 3 คำด้วยกัน ได้แก่ jìng jìngrán และ jūrán ที่ใช้แสดงความรู้สึกเกินคาดหมายเหมือนกัน ในการกล่าวถึงครั้งต่อไปจะเรียกรวมว่า กลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìng jìngrán และ jūrán

⁶ หมายถึง การมีลักษณะเฉพาะตัวหรือลักษณะส่วนบุคคล

⁷ คำว่า “อัตวิสัย” อ้างอิงจาก ปริญญา วงศ์ตะวัน. 2552. กระบวนการกลายเป็นอัตวิสัยของคำกริยา “เห็น” ในภาษาไทย, ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาภาษาศาสตร์, คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁸ 主观性 หรือ subjectivity หรือ “อัตวิสัย” ในภาษาไทย แรกเริ่มนักภาษาศาสตร์ชาวฝรั่งเศส Benveniste เป็นผู้เสนอขึ้น โดยมอง ทรรศน์อัตวิสัยนี้เป็นประเด็นสำคัญในการศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางความหมายในแง่ของการกลายเป็นคำไวยากรณ์ ต่อมาได้ถูก แบ่งออกเป็น 2 แนวคิดโดยด้านหนึ่งเป็นแนวคิดของ Langacker และอีกด้านหนึ่งเป็นแนวคิดของ Lyons และ Traugott (อ้างอิงใน ปริญญา วงศ์ตะวัน : 2552) ถึงแม้ทั้ง 2 แนวคิดจะแตกต่างกันและยังไม่มีข้อสรุปแน่ชัดว่าเป็นการอธิบายเรื่องเดียวกันหรือไม่ แต่โดย ภาพรวมแล้วก็ยังคงเน้นประเด็นในเรื่องการแสดงมุมมอง การวิจารณ์ ท่าที หรือความรู้สึกของผู้พูดที่มีต่อหัวข้อสนทนานั้นๆซึ่ง อัตวิสัย (มุมมองส่วนบุคคลของผู้พูด) ที่กล่าวถึง จะเห็นได้จากตัวอย่างด้านล่างนี้โดยตัวอย่าง (1) เป็นการศึกษาอัตวิสัยของคำกริยาในภาษาไทย และ ตัวอย่าง (2) เป็นการศึกษาอัตวิสัยของคำไม่แท้ในภาษาจีน

(1) a นรุตหันไปเห็นพตยศเดินเข้ามาพอดี (เป็นการรับรู้ด้วยตา)

b น้อมมาติบาชาซีง ยังไม่เคยกินเลย แต่เห็นเขาบอกว่าอร่อย (แสดงความมั่นใจที่ลดลงของผู้พูด)

(ปริญญา วงศ์ตะวัน : 2552)

(2) a 她还在图书馆。Tā hái zài túshūguǎn. (เธอยังอยู่ที่ห้องสมุด) ซึ่ง ยัง บ่งชี้ถึงความต่อเนื่องของกริยา “อยู่”

b 我们还谈得来。Wǒmen hái tán de lái. (พวกเรายังพูดคุย(เข้าขา)กันได้) ซึ่ง ยัง แสดงความรู้สึกของผู้พูดว่าโดยรวม แล้ว การพูดคุย / ความสัมพันธ์ระหว่างเราสามารถดำเนินต่อไปได้ (ความคิดไม่ได้ขัดแย้งกันโดยสิ้นเชิง)

(Cuī Ruī: 2009)

จะเห็นได้ว่าประโยค (1) b และ (2) b เป็นมุมมองส่วนตัวของผู้พูดที่ผ่านการรับรู้แล้วจึงประเมินค่าบนพื้นฐานการรับรู้ส่วนบุคคลของผู้พูด ซึ่งความหมายที่ได้เหล่านี้เป็นความหมายแปรที่มาจากความหมายหลักที่ปรากฏในประโยค (1) a และ (2) a ซึ่งเป็นการรับรู้ทาง ภายนอก

2.2 กลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง dàodī jiūjìng และ bìjìng

กลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง dàodī jiūjìng และ bìjìng เพื่อใช้แสดงการย้อนถามหาข้อสรุปและเน้นประเด็นที่ปรากฏใช้บ่อยในนวนิยายจีน *ปู่จิ้งฉิน* มีอยู่ 3 คำด้วยกัน ได้แก่ dàodī jiūjìng และ bìjìng ดังนี้

dàodī สามารถแบ่งออกเป็น (1) ใช้สำหรับย้อนถามหาข้อสรุปและมีความหมายเดียวกับ jiūjìng ซึ่งใช้ในประโยคคำถาม แต่ไม่สามารถใช้ร่วมกับประโยคคำถามที่มีคำลงท้าย 吗 ma ได้ (2) ใช้สำหรับเน้นถึงผลของการกระทำที่ผ่านขั้นตอนต่างๆแล้วจึงได้ข้อสรุป ซึ่งจะต้องใส่คำช่วย 了 le หรือคำเสริมอื่นที่แสดงการเสร็จสิ้นของกริยา (3) ใช้สำหรับเน้นจุดเด่นหรือสาเหตุของเรื่องที่กล่าวถึง (มีความหมายเดียวกับ bìjìng) (Xiàndài Hànyǔ Bāběicí, 2012: 153) นอกจากนี้พจนานุกรม Xiàndài Hànyǔ Xūcí Lìshì(2010: 121) ได้ให้ความหมายว่า (1) ใช้สำหรับอธิบายว่าสุดท้ายแล้วเหตุการณ์ (ที่กล่าวถึง) ก็เกิดขึ้น นอกจากนี้บางครั้งยังใช้ในความหมายว่า เป็นไปตามคาด (2) ใช้สำหรับเน้นย้ำความจริงว่า ไม่ว่าจะมีความไขว่ไขว่ไร พื้นฐานเดิมของเรื่องนั้นก็ยังคงเหมือนเดิม (3) ใช้สำหรับย้อนถามหาข้อสรุป มีความหมายเดียวกับ jiūjìng (ใช้ในประโยคคำถาม) อนึ่งยังมีพจนานุกรม Xiàndài Hànyǔ Cídiǎn (2013: 266) พจนานุกรม Xiàndài Hànyǔ Xūcí Cídiǎn (2004: 131) พจนานุกรม Xiàndài Hànyǔ Yǔqì Chéngfèn Yòngfǎ Cídiǎn (2011: 83) และหนังสือไวยากรณ์จีน Xiàndài Hànyǔ Xūcí Jiǎng Yì(2005: 56) ที่ต่างให้ความหมายและแยกประเภทของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง dàodī แตกต่างกันในรายละเอียด แต่ก็มึประเด็นหลักคล้ายกัน กล่าวคือ มีความหมายใกล้เคียงกับ jiūjìng และ bìjìng และมีความหมายในบริบทการใช้ 3 แบบหลัก ได้แก่ (1) ใช้สำหรับย้อนถามหาข้อสรุปและมีความหมายเดียวกับ jiūjìng ซึ่งใช้ในประโยคคำถามและประโยคที่ย้อนถาม (2) ใช้สำหรับเน้นถึงผลของการกระทำที่ผ่านการเปลี่ยนแปลงหรือขั้นตอนต่างๆแล้วจึงได้ข้อสรุป (3) ใช้สำหรับเน้นจุดเด่นหรือสาเหตุ เพื่ออธิบายผลที่เกิดขึ้นของเรื่องที่กล่าวถึง (มีความหมายเดียวกับ bìjìng)

jiūjìng สามารถแบ่งออกเป็น (1) a) ใช้สำหรับย้อนถามหาข้อสรุปเพื่อเสริมน้ำเสียง โดยมากใช้กับภาษาเขียนและในภาษาพูดใช้ dàodī แต่ jiūjìng ไม่สามารถใช้ร่วมกับประโยคคำถามที่ใช้คำลงท้าย ma ได้ b) ใช้เพื่อเน้นถามเฉพาะประธาน เช่น 究竟你去还是他去? Jiūjìng nǐ qù háishi tā qù? (เธอไปหรือเขาไปกันแน่) ซึ่ง jiūjìng วางได้เพียงตำแหน่งหน้าประธานเท่านั้น (2) a) มีความหมายเดียวกับ bìjìng b) ใช้ร่วมกับคำ shì ได้ โดยใช้สำหรับเน้นจุดเด่นของเรื่องที่กล่าวถึง (Xiàndài Hànyǔ Bāběicí, 2012: 314) นอกจากนี้พจนานุกรม Xiàndài Hànyǔ Xūcí Lìshì (2010: 300) พจนานุกรม Xiàndài Hànyǔ Cídiǎn (2013: 693) พจนานุกรม Xiàndài Hànyǔ Xūcí Cídiǎn (2004: 342) พจนานุกรม Xiàndài Hànyǔ Yǔqì Chéngfèn Yòngfǎ Cídiǎn (2011: 231) และหนังสือไวยากรณ์จีน Xiàndài Hànyǔ Xūcí Jiǎngyì (2005: 56) ต่างให้ความหมายและแยกประเภทของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jiūjìng แตกต่างกันในรายละเอียด แต่ก็มึประเด็นหลักคล้ายกัน กล่าวคือ มีความหมายใกล้เคียงกับ dàodī และ bìjìng และใช้เพื่อถามข้อสรุป

bìjìng ใช้เพื่อเน้นสาเหตุหรือประเด็นที่กล่าว โดยกลุ่มคำหรือประโยคที่ใช้หลังคำ bìjìng เป็นข้อสรุปของสิ่งที่กล่าว ซึ่งแสดงน้ำเสียงว่าเป็นความจริงแน่นอนและเป็นเชิงปฏิเสธข้อสรุปของผู้อื่น (ว่าผิดพลาดหรือไม่

สำคัญ) (Xiàndài Hànyǔ Bābǎicí, 2012: 78) นอกจากนี้ พจนานุกรม Xiàndài Hànyǔ Xūcí Lìshì (2010: 36) พจนานุกรม Xiàndài Hànyǔ Cídiǎn (2013: 70) พจนานุกรม Xiàndài Hànyǔ Xūcí Cídiǎn (2004: 35) พจนานุกรม Xiàndài Hànyǔ Yǔqì Chéngfèn Yòngfǎ Cídiǎn (2011: 31) และ หนังสือไวยากรณ์จีน Xiàndài Hànyǔ Xūcí Jiǎngyì (2005: 56) ต่างให้ความหมายและแยกประเภทของ คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง bì jīng แตกต่างกันในรายละเอียด แต่ก็มีประเด็นหลักคล้ายกัน กล่าวคือ มีความหมาย ใกล้เคียงกับ dàodì และ jiūjìng และใช้เน้นถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่สุดท้ายก็เกิดขึ้น

จากข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่าความหมายและลักษณะการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงการย้อนถกหาข้อสรุปทั้งสามคำนี้ใกล้เคียงกัน โดยสามารถสรุปข้อเหมือนและข้อแตกต่างเป็นคู่เปรียบเทียบได้ดังนี้

(1) dàodì และ jiūjìng

dàodì และ jiūjìng ใช้เน้นน้ำเสียงหรือความรู้สึกของผู้พูดในประโยคคำถามเพื่อแสดงการย้อนถกหาข้อสรุปหรือในประโยคกึ่งย้อนถกเพื่อแสดงข้อสงสัยโดยที่ dàodì มักใช้ในภาษาพูด แต่ jiūjìng มักใช้ในภาษาเขียน นอกจากนี้ dàodì ยังสามารถใช้ในประโยคบอกเล่าเพื่อแสดงข้อสรุปในเชิงเน้นย้ำได้ด้วย (ดังโครงสร้าง จ) ซึ่ง jiūjìng ไม่มีลักษณะการใช้ดังกล่าว

1) ใช้ในประโยคคำถามแบบไม่มีคำบ่งคำถามชนิดต่างๆ ยกเว้นประโยคคำถามที่ใช้คำลงท้าย 吗 ma มีโครงสร้าง 3 แบบซึ่งโครงสร้าง ค เป็นการสลับตำแหน่ง dàodì และ jiūjìng มาไว้หน้าประธาน ดังนี้

โครงสร้าง ก : ประธาน + dàodì / jiūjìng + กริยา / คุณศัพท์ + 不 bù / 没 méi +
กริยา / คุณศัพท์?

โครงสร้าง ข : ประธาน + dàodì / jiūjìng + A+ 还是 hái shì + B?

โครงสร้าง ค : dàodì / jiūjìng + ประธาน + ภาคแสดง? เช่น

那里的气候到底/究竟冷不冷?

Nàlǐ de qìhòu dàodì/jiūjìng lěng bù lěng?

อากาศที่นั่นหนาวหรือไม่กันแน่?

这件事情这样处理，你们到底/究竟是同意还是不同意呢?

zhè jiàn shìqing zhèyàng chǔlǐ, nǐmen dàodì/jiūjìng shì tóngyì hái shì bù tóngyì ne?

พวกเราจะจัดการเรื่องนี้แบบนี้ (สรุปแล้ว) พวกเขาเห็นด้วยหรือไม่กันแน่?

到底/究竟你去还是他去?

Dàodì/jiūjìng nǐ qù hái shì tā qù?

เธอไปหรือเขาไปกันแน่?

2) ใช้ในประโยคคำถามแบบมีคำบ่งคำถาม มีโครงสร้าง 1 แบบ ดังนี้

โครงสร้าง ง : dàodì / jiūjìng + คำสรรพนามแสดงคำถาม + กริยา / คุณศัพท์? เช่น

到底/究竟哪个好?

Dàodì/jiūjìng nǎ yī gè hǎo?

(สรุปแล้ว) อันไหนดีกว่ากันแน่?

3) ใช้ในประโยคบอกเล่า มีโครงสร้าง 1 แบบ ดังนี้

โครงสร้าง จ : ประธาน + **dàodì** + ภาคแสดง (คำกริยา / คำคุณศัพท์) + le / คำเสริมอื่น เช่น

我想了好久，**到底**明白了。

Wǒ xiǎngle hǎo jiǔ, **dàodì** míngbai le。

ฉันคิดอยู่ตั้งนาน ในที่สุดก็เข้าใจ

เนื่องจาก **dàodì** ใช้เพื่อเน้นถึงผลของการกระทำที่ผ่านขั้นตอนต่างๆแล้วจึงได้ข้อสรุป ซึ่งจะต้องใส่คำช่วย le หรือคำเสริมอื่นที่แสดงการเสร็จสิ้นของกริยา แต่ **jiūjìng** ไม่มีลักษณะการใช้แบบโครงสร้าง จ

(2) **dàodì** และ **bìjìng**

dàodì และ **bìjìng** เน้นน้ำเสียงหรือความรู้สึกของผู้พูดเพื่อแสดงน้ำเสียงว่าเป็นความจริงอย่างแน่นอนและแฝงความหมายเชิงปฏิเสธข้อสรุปของผู้อื่นว่าผิดพลาดหรือไม่สำคัญ โดยทั่วไปมีโครงสร้างหลักในประโยคบอกเล่า ดังนี้

โครงสร้าง ก : ประธาน + **dàodì/bìjìng** + กริยา / คุณศัพท์

โครงสร้าง ข : คำนาม + **到底是 dàodì shì / 毕竟是 bìjìng shì** + คำนาม
(คำนามต้องเป็นคำเดียวกัน)

โครงสร้าง ค : **dàodì/bìjìng** + ประธาน / ประโยคย่อย เช่น

刘明**到底/毕竟**年轻，手术后恢复得很快。

Liú Míng **dàodì/bìjìng** niánqīng, shǒushù hòu huīfù de hěn kuài。

อย่างไรเสียหลิวหมิงก็เป็นวัยรุ่น (อายุยังน้อย) หลังผ่าตัดก็ฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว

小孩子**到底/毕竟**是小孩子，这些道理他还不大懂。

Xiǎoháizi **dàodì/bìjìng** shì xiǎoháizi, zhèxiē dàolǐ tā hái bù dà dǒng。

เด็กอย่างไรก็เป็นเด็ก เขายังคงไม่ค่อยเข้าใจเหตุผลเหล่านี้

到底/毕竟人手多，一会儿就弄完了。

Dàodì/bìjìng rénshǒu duō, yīhuìr jiù nòng wán le。

เนื่องจากมีคนมาก จึงสามารถทำเสร็จได้ในเวลาไม่นาน

แม้ว่าทั่วไปจะใช้แทนกันได้ แต่ *bì jìng* มักใช้เน้นข้อสรุปในเชิงหักมุม โดยใช้คู่กับคำ 不管 *bùguǎn* 不论 *bùlùn* หรือโครงสร้าง 虽然...但是... *suīrán...dànshì...* เพื่อชี้ให้เห็นถึงเหตุการณ์หรือการกระทำนั้น ว่าตรงกันข้ามหรือแสดงความขัดแย้งกับความจริงที่ปรากฏ แต่ *dàodǐ* มักจะเน้นแสดงความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องกันของเหตุการณ์หรือการกระทำ นอกจากนี้ *dàodǐ* และ *bì jìng* ยังสามารถใช้เพื่อเน้นสาเหตุหรือจุดเด่นของสิ่งที่กล่าวถึง ซึ่งมักจะมีความหมายในเชิงแสดงความเห็นหรือวิพากวิจารณ์ โดยใช้ร่วมกับประโยค “*shì*” *zì jù* ดังนี้

โครงสร้าง ง : ประธาน + *dàodǐ/bì jìng* + กริยา / คุณศัพท์

โครงสร้าง จ : ประธาน + *dàodǐ/bì jìng* + *shì* เช่น

谎言 到底/毕竟 代替不了事实。

Huǎngyán dàodǐ/bì jìng dài tì bù liǎo shìshí。

สุดท้ายแล้วคำโกหกก็ไม่สามารถแทนที่ความจริงได้

这本书虽然旧，到底/毕竟 是珍本。

Zhè běn shū suīrán jiù, dàodǐ/bì jìng shì zhēn běn。

ถึงแม้หนังสือเล่มนี้จะเก่า แต่อย่างไรก็เป็นหนังสือล้ำค่า

2.3 กลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง *jìng jìngrán* และ *jūrán*

กลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงที่แสดงความรู้สึกเกินคาดหมายที่ปรากฏใช้บ่อยในโนวนวนยจีน *pǔjīngzhōng* มีอยู่ 3 คำด้วยกัน ได้แก่ *jìng jìngrán* และ *jūrán* ดังนี้

jìng ใช้แสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย มีความหมายเหมือน *jūrán* (*Xiàndài Hànyǔ Bābǎicí*, 2012: 313) นอกจากนี้พจนานุกรม *Xiàndài Hànyǔ Xūcí Lìshì* (2010: 299) พจนานุกรม *Xiàndài Hànyǔ Cídiǎn* (2013: 691) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 พจนานุกรม *Xiàndài Hànyǔ Xūcí Cídiǎn* (2004: 340) พจนานุกรม *Xiàndài Hànyǔ Yǔqì Chéngfèn Yòngfǎ Cídiǎn* (2011: 227) และหนังสือไวยากรณ์จีน *Xiàndài Hànyǔ Xūcí Jiǎngyì* (2005: 58) ต่างก็ให้ความหมายไว้ใกล้เคียงกัน หากแต่จะมีความหมายเพิ่มเติม ได้แก่ (1) ใช้แสดงถึงการกระทำขณะที่พูดนั้นตรงกันข้ามกับเจตนาเดิมที่คิดไว้ มีความหมายเหมือน 去 *què* (2) ใช้เน้นระดับของการกระทำหรือสภาพของเหตุการณ์ว่ามากจนกระทั่งทำให้เกิดเหตุการณ์หรือการกระทำอีกอย่างหนึ่งขึ้น ซึ่งมีความหมายเดียวกับ 终于 *zhōngyú* 以至于 *yǐzhìyú* 干脆 *gāncuì* (3) ใช้เพียงเพื่อเน้นระดับความรู้สึก

jìngrán ใช้แสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย มีความหมายเหมือน *jūrán* (*Xiàndài Hànyǔ Bābǎicí*, 2012: 313-314) นอกจากนี้พจนานุกรม *Xiàndài Hànyǔ Xūcí lìshì* (2010: 299) พจนานุกรม *Xiàndài Hànyǔ Cídiǎn* (2013: 691) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 พจนานุกรม *Xiàndài Hànyǔ Xūcí Cídiǎn* (2004: 341) พจนานุกรม *Xiàndài Hànyǔ Yǔqì Chéngfèn Yòngfǎ Cídiǎn* (2011: 229) หนังสือไวยากรณ์จีน *Xiàndài Hànyǔ Xūcí Jiǎngyì* (2005: 58) ได้ให้ความหมายไว้ในลักษณะเดียวกัน หากแต่จะมีนัยเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ (1) ใช้แสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย เนื่องจากเหตุกาณ์ไม่สอดคล้องต่อหลักเหตุผลหรือหลักการทั่วไป (2) มีความหมายเหมือน *jìng* (ใช้แสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย เนื่องจากเหตุการณ์

ขัดต่อหลักเหตุผลหรือหลักการต่างๆไป) ซึ่งสามารถใช้แทนกันได้ แต่เมื่อใช้ jìngrán แทน jìng ความรู้สึกของผู้พูดจะเน้นหนักในความหมายว่า ไม่สมควรเป็นเช่นนี้แต่กลับเป็นเช่นนี้

jūrán เป็นคำวิเศษณ์ใช้แสดงความรู้สึกเกินคาดหมายต่อเหตุการณ์ 3 ลักษณะ คือ (1) เดิมเป็นเรื่องที่ไม่สมควรเกิดขึ้นแต่สุดท้ายก็เกิดขึ้น (2) เดิมเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้แต่สุดท้ายก็เกิดขึ้น (3) เดิมเป็นเรื่องที่ยากที่จะทำได้แต่สุดท้ายก็ทำได้ (Xiàndài Hànyǔ Bābāicí, 2012: 321) นอกจากนี้พจนานุกรม Xiàndài Hànyǔ Xūcí Lìshì (2010: 309) พจนานุกรม Xiàndài Hànyǔ Cídiǎn (2013: 699) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 พจนานุกรม Xiàndài Hànyǔ Xūcí Cídiǎn (2004: 354) พจนานุกรม Xiàndài Hànyǔ Yǔqì Chéngfèn Yòngfǎ Cídiǎn (2011: 242) หนังสือไวยากรณ์จีน Xiàndài Hànyǔ Xūcí Jiǎngyì (2005: 58) ได้ให้ความหมายในลักษณะเดียวกัน แต่มีรายละเอียดเพิ่มเติม คือ เป็นภาษาหนังสือ ซึ่งให้ความหมายในเชิงทักมูใช้แสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย ซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ (1) มีความหมายว่า ยากที่จะเป็นเช่นนี้แต่กลับเป็นเช่นนี้ แสดงความหมายในเชิงบวก (2) ไม่ควรจะเป็นเช่นนี้แต่กลับเป็นเช่นนี้ แสดงความหมายในเชิงลบ

จากข้อมูลข้างต้น ได้แสดงให้เห็นว่าความหมายและลักษณะการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงความรู้สึกเกินคาดหมายทั้งสามคำนี้ใกล้เคียงกัน ซึ่งสามารถสรุปข้อเหมือนและข้อแตกต่างเป็นคู่เปรียบเทียบได้ดังนี้

(1) jìng jìngrán และ jūrán

jìng jìngrán และ jūrán ใช้แสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย มีโครงสร้าง ดังนี้

โครงสร้าง ก : ประธาน + jìng/jìngrán/jūrán + กริยา / คุณศัพท์ เช่น

问题就在眼前，竟/竟然/居然没有发现！

Wèntí jiù zài yǎn qián, jìng/jìngrán/jūrán méiyǒu fāxiàn!

ปัญหานั้นอยู่ตรงหน้า แต่กลับมองไม่ออก

没想到老刘竟/竟然/居然答应了。

Méi xiǎngdào Lǎo Liú jìng/jìngrán/jūrán dāying le.

คิดไม่ถึงว่าเหล่าหลิวจะรับปาก

นอกจากนี้ jūrán ยังมีโครงสร้างเฉพาะที่ jìng และ jìngrán ไม่มี ดังนี้

โครงสร้าง ข : jūrán + ประธาน + กริยา / คุณศัพท์ เช่น

居然每一个人都为他说好话，这怎么回事？

Jūrán měiyī gè rén dōu wèi tā shuō hǎohuà, zhè zěnme huí shì?

ทุกคนถึงกับพูดแทนเขา นี่มันเรื่องอะไรกัน?

โดยทั่วไป jūrán จะมีความหมายแฝง 3 ประการด้วยกัน ได้แก่

1) เดิมเป็นเรื่องที่ไม่ควรเกิดขึ้นแต่กลับเกิดขึ้น เช่น

我数学一向很不错，这次**居然**让我考砸了。

Wǒ shùxué yīxiàng hěn bùcuò, zhè cì **jūrán** ràng wǒ kǎo zá le.

ที่ผ่านมาผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของฉันถือว่าดีทีเดียว แต่ครั้งนี้กลับสอบได้คะแนนแย่

2) เดิมเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้แต่กลับเกิดขึ้น เช่น

这么大声音，**居然**你没听见。

Zhème dà shēngyīn, **jūrán**, nǐ méi tīngjiàn.

เสียงดังขนาดนี้ เธอกลับไม่ได้ยิน

3) เดิมเป็นเรื่องยากที่จะทำได้แต่กลับทำได้ เช่น

居然所有的问题都答上来了，真不简单！

Jūrán suǒyǒu de wèntí dōu dá shànglái le, zhēn bù jiǎndān!

ถึงกับตอบได้ทุกคำถาม ไม่ธรรมดาจริงๆ (เก่งจริงๆ)

โดยทั่วไปแล้ว **jūrán** มักจะใช้แสดงความรู้สึกเกินคาดหมายตามมุมมองของผู้พูดเอง แต่ **jūrán** จะเป็นการแสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย เนื่องจากเหตุการณ์นั้นๆ ผิดปกติจนผู้พูดรู้สึกประหลาดใจ

2.4 เกี่ยวกับนวนิยายจีน **ปู่ปู่จิงซิน**

2.4.1 แนะนำนวนิยายจีน **ปู่ปู่จิงซิน**

นวนิยายจีน **ปู่ปู่จิงซิน** หรือฉบับแปลภาษาไทยในชื่อ **เงาะมิติพิชิตบัลลังก์** เขียนโดย **เหริน ไท่เอี้ยน** หรือในนามปากกา **หงหวา** เป็นผลงานเรื่องแรกของหงหวาที่ตีพิมพ์เป็นทางการในปี 2006 ซึ่งถือเป็นนวนิยายรักแห่งปีที่ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีและได้ตีพิมพ์เป็นฉบับใหม่อีกครั้งในปี 2011 จากกระแสความนิยมนี้ จึงได้สร้างเป็นละครโทรทัศน์ในปี 2011 โดยการร่วมทุนสร้างของสถานีโทรทัศน์หูหนาน (Hunan Broadcasting System) และบริษัทภาพยนตร์ช่างไห่ถึงเหริน (Chinese Entertainment Shanghai Limited) ซึ่งผู้แต่งได้อิงประวัติศาสตร์ราชวงศ์ชิงในสมัยจักรพรรดิคังซีเป็นภูมิหลังของเรื่อง จากนั้นกำหนดตัวละคร จางเสี่ยว หึงสาวในยุคปัจจุบันที่ประสบอุบัติเหตุและทะลุมิติย้อนเวลาเข้าไปพัวพันกับการแย่งชิงอำนาจของเหล่าบรรดาองค์ชาย โดยเป็นเรื่องราวความรัก ความทุกข์ ตีใจ โศกเศร้า ผิดหวัง หวาดกลัว ของตัวละคร จางเสี่ยว ที่ต้องเข้าไปอยู่ท่ามกลางการห้าห้าแย่งชิงอำนาจกันระหว่างตัวละครต่างๆ

2.4.2 เนื้อเรื่องย่อนวนิยายจีน **ปู่ปู่จิงซิน**

จางเสี่ยว สาวพนักงานบริษัทวัย 25 ปี ประสบอุบัติเหตุจนทะลุมิติย้อนเวลากลับไปในยุคจักรพรรดิคังซีแห่งราชวงศ์ชิง เมื่อเธอตื่นขึ้น พบว่าตนเองนั้นอยู่ในร่างของสาวน้อยชาวแมนจูวัย 13 ปี นามว่ามาเอ๋อไรท์ รวีซี ผู้เป็นน้องสาวของชายารองขององค์ชายแปด ขณะอาศัยอยู่ที่จวนนี้เธอได้ทราบจากเฉียวฮู่สาวใช้คนสนิทของรวีซี ว่าเธอพลัดตกจากบันไดลงมา เธอจึงอยากทดลองกลับโลกปัจจุบันด้วยวิธีการเดิม แต่ก็กลัวจะเป็นผลเสียมากกว่าดี จึงตัดสินใจใช้ชีวิตในยุคโบราณ ด้วยเหตุนี้ เธอจึงอาศัยอยู่กับพี่สาวที่จวนขององค์ชายแปดและรอการคัดตัวสาวงามเพื่อเข้าวัง หลังจากที่ได้เข้าวังแล้วรวีซีได้เป็นหัวหน้านางกำนัลทำหน้าที่คอยดูแลรับใช้คังซี จึงเป็นเหตุให้เธอต้องเข้าไปพัวพันกับการแย่งชิงอำนาจในราชสำนักของเหล่าบรรดาองค์ชาย ซึ่งในเหล่าบรรดาองค์ชายนั้นเธอเห็น

องค์ชายสี่เป็นผู้ที่ต้องระวัง องค์ชายเก้าเป็นบุคคลอันตรายตั้งอสรพิษ องค์ชายสิบเป็นตัวเจ้าปัญหา องค์ชายสิบสาม เป็นเพื่อนผู้รู้ใจ และองค์ชายสิบสี่เป็นเพื่อนเกลอที่มักจะทะเลาะเบาะแว้งกันเสมอๆ สำหรับองค์ชายแปดนั้นเดิมเธอ เห็นเป็นเพียงพี่เขยผู้พ่ายแพ้ที่ไม่สามารถพึ่งพาได้ แต่จากการที่มีโอกาสพบกันบ่อยครั้งจึงทำให้เกิดความสัมพันธ์ทาง ใจขึ้น ครั้งหนึ่งขณะตามเสด็จคังซีไปล่าสัตว์องค์ชายแปดได้รับบาดเจ็บจึงทำให้ทั้งสองเปิดใจต่อกัน ขณะเดียวกัน การที่ร่วซี้คอยเอาใจใส่และจับตามองพฤติกรรมขององค์ชายสี่ในทุกๆเรื่อง เพื่อเตรียมป้องกันตนนั้น กลับเป็นเหตุให้องค์ ชายสี่เข้าใจผิดว่าร่วซี้มีใจให้ จึงทำให้องค์ชายสี่เองก็เริ่มสนใจนางกำนัลคนนี้ขึ้นมา การที่จางเสี่ยวในร่างร่วซี้ที่รู้ อนาคตและจุดจบขององค์ชายแปด จึงหวังว่าตนจะสามารถเปลี่ยนใจขององค์ชายแปดได้ แต่สุดท้ายองค์ชายแปดก็ ตัดสินใจเลือกบัลลังก์ ทั้งสองจึงได้แยกทางกัน ขณะเดียวกันองค์ชายสี่ที่ปกปิดแล้วเป็นคนไม่เปิดเผยความรู้สึกใดๆ กลับเป็นฝ่ายเปิดใจก่อน จึงทำให้ร่วซี้เริ่มเปิดใจให้เพราะคิดว่าเขาคือคนที่พึ่งพาได้ แต่หลังจากที่ร่วซี้ตัดสินใจแยก ทางกับองค์ชายแปดนั้น ได้บอกเล่ารายชื่อบุคคลที่ควรพึงระวังไว้ให้องค์ชายแปดรับรู้ ซึ่งเป็นเพียงการเตือนด้วยความหวังดี ถึงแม้องค์ชายแปดจะเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่งแต่ก็ได้วางแผนรับมือ รวมถึงใส่ร้ายองค์ชายสี่เพื่อขจัดคู่แข่งใน การชิงบัลลังก์ออกไป เป็นเหตุให้องค์ชายสิบสามต้องโดนกักกันเป็นเวลานานถึงสิบปี ซึ่งเมื่อองค์ชายสี่มีโอกาสก็ วางแผนใส่ร้ายองค์ชายแปดเช่นกัน จึงทำให้ร่วซี้ต้องอยู่ระหว่างการห้าหน้กันของคนทั้งสอง ต่อมาองค์ชายสิบสาม ในที่สุดก็ได้รับความจริงว่าที่จริงแล้วก่อนหน้านี้บุคคลที่ร่วซี้มีใจให้ไม่ใช่ขององค์ชายสิบสี่อย่างที่ตนคิด แต่กลับเป็นองค์ ชายแปด แต่ก็พยายามช่วยร่วซี้ปิดบังเรื่องนี้มาตลอด หลังจากองค์ชายสี่ได้ขึ้นครองราชย์เป็นจักรพรรดิยงเจิ้งได้ กลายเป็นคนที่เหี้ยมโหดขึ้น ไม่ว่าจะเป็จุดจบที่อนาคตขององค์ชายหลายพระองค์ การบีบให้หลีกกงขันทีคนสนิท ของคังซีดื่มเหล้าพิษ เพื่อปิดปากเรื่องการครองราชย์ที่ไม่ชอบธรรมของเขา ใ้ห้าห้าแยกร้างขุนนางที่เคยให้ร้ายตน และองค์ชายสิบสาม การสั่งเน่ื่อวิถานทั้งเป็นเพราะเป็นสายลับให้องค์ชายเก้า การบีบคั้นองค์ชายแปดทุกวิถีทาง สุดท้ายสั่งให้หย่าชยาเอกจนชยาเอกผูกคอตายและเผาจน หลังจากที่ร่วซี้ได้รู้ถึงเหตุการณ์ต่างๆ นี้จากคนสนิท จึงทำให้ร่วซี้ตัดสินใจออกจากวังต้องห้าม เดิมนั้นยงเจิ้งไม่ยินยอม องค์ชายแปดจึงช่วยร่วซี้โดยเป็นผู้ไปเล่าเรื่องอดีต ระหว่างตนกับร่วซี้ให้ยงเจิ้งฟัง ด้วยเหตุนี้ ยงเจิ้งรู้สึกโกรธมากจึงได้อนุญาตตามนั้น ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่าง ยงเจิ้งกับร่วซี้ต้องแตกร้าง ร่วซี้จึงไปจากวังต้องห้ามโดยแต่งงาน (แต่ในนาม) กับองค์ชายสิบสี่ตามราชโองการ ของคังซี แต่ยงเจิ้งก็หวังว่าสักวันจะรับตัวร่วซี้กลับเข้าวัง โดยที่เารู้เลยว่าร่วซี้เหลือเวลาไม่มาก เนื่องจากครั้งหนึ่งร่ว ซี้เคยถูกปลดจากตำแหน่งต้องไปทำงานอยู่ในกองซังก้าง เพราะขัดราชโองการพระราชทานสมรสของคังซี จึงทำให้ สุขภาพไม่แข็งแรง รวมถึงความรู้สึกเศร้าโศก ผิดหวังจากเรื่องราวต่างๆ ความวิตกกังวลต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่เธอรู้ ล่วงหน้าจากหนังสือประวัติศาสตร์ในยุคปัจจุบันจึงทำให้สุขภาพย่ำแย่ บวกกับความทุกข์ใจที่ตนไม่มีโอกาสได้แก้ต่าง ความเข้าใจผิดกับยงเจิ้ง เมื่อแต่งงานกับองค์ชายสิบสี่ได้ไม่นานร่วซี้ก็รู้ว่าเหลือเวลาไม่มากนัก จึงได้เขียนจดหมาย ถึงยงเจิ้งเพื่ออธิบายเรื่องราวต่างๆ รวมถึงต้องการขอพบหน้าเป็นครั้งสุดท้าย แต่จดหมายฉบับนี้กลับไม่ได้ถูกเปิด อ่านเพราะสาเหตุบางประการ ท้ายที่สุด ความเข้าใจผิดระหว่างคนทั้งสองก็จบลงด้วยความค้างคาใจพร้อมกับการ จากไปของร่วซี้อย่างไม่วันกลับ

2.5 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการแปล

田传茂 Tián Chuánmào และ 杨先明 Yáng Xiānmíng (2007: 7) กล่าวว่า การแปล หมายถึง มาตรฐานหรือบรรทัดฐานการแปล ซึ่งไม่ว่าจะเป็นนักวิชาการจีนหรือต่างชาติต่างก็มีแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนด บรรทัดฐานการแปลมากมาย ซึ่งยุคสมัยที่เปลี่ยนไปย่อมต้องส่งผลต่อมุมมองในการแปล เช่น การแปลพระไตรปิฎก

ที่เผยแพร่จากอินเดียและดินแดนตะวันตกเข้าสู่จีน ซึ่งเหมาะกับยุคสมัยสังคมศักดินา จึงนิยมการแปลแบบตรงตัวมา นับพันปี ต่อมาเมื่อถึงราชวงศ์ซิง ได้รับวัฒนธรรมตะวันตกมากขึ้น มุมมองการแปลก็เกิดการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย จึงเกิดกลวิธีการแปลต่างๆ เช่น การลดคำ เพิ่มคำ การใส่รรถาธิบาย เป็นต้น ซึ่ง 严复 Yán Fù และ 林纾 Lín Shū เป็นผู้ริเริ่มใช้กลวิธีเหล่านี้ นอกจากนี้ 刘全福 Liú Quánfú (2007: 16) ก็ได้กล่าวถึงแนวคิดของ 鲁迅 Lǔ Xùn ไว้ว่า การแปลนั้นใช้วิธีการแปลแบบตรงตัวเป็นวิธีการที่ดีที่สุด แต่ไม่ได้หมายถึงไม่ควรรู้การใช้การแปลแบบเอา ความประกอบด้วย หากแต่การแปลแบบตรงตัวก็ต้องอยู่ในขอบเขตที่สามารถถ่ายทอดความหมายได้ในขณะเดียวกัน ก็ต้องรักษารูปแบบท่วงทำนองของต้นฉบับด้วย กล่าวคือ การแปลควรใช้ภาษาให้เหมาะสม เป็นธรรมชาติของภาษา ในฉบับแปล ซึ่งก็คือ การถ่ายทอดให้ถูกต้องแม่นยำ (“信 xìn”) และได้ความหมาย (“达 dá”)

ข้างต้นเป็นมุมมองการแปลเพียงบางส่วนของนักวิชาการจีน นอกจากนี้ ยังมีแนวคิดการแปลที่น่าสนใจอีกมากมาย ในส่วนนี้จะกล่าวถึงแนวคิดหลักที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ของนักวิชาการไทยและแนวคิดการแปล ในมุมมองของนักวิชาการแนวภาษาศาสตร์ปริชานของจีน ดังนี้

2.5.1 แนวคิดการแปลของ ดวงตา สุพล

ดวงตา สุพล (2541: 29) ได้แบ่งชนิดการแปลออกเป็น 2 ชนิด คือ (1) การแปลโดยพยัญชนะ ซึ่งสามารถแบ่งย่อยออกเป็น การแปลคำต่อคำ และ การแปลตรงตัว โดยที่ทั้ง 2 ประเภทย่อยนี้เป็นการพยายามรักษา โครงสร้างและใจความหลักเหมือนกัน ซึ่งการแปลคำต่อคำมักเป็นการยึดติดความหมายของคำต่อคำ แต่การแปลแบบตรงตัวนั้นจะเป็นการรักษาใจความหลัก มุ่งเน้นที่ความถูกต้องแม่นยำเป็นสำคัญ โดยที่พยายามรักษาโครงสร้าง และความหมายให้ใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุด (2) การแปลโดยอรรถ คือ การแปลที่เน้นประเด็นในการสื่อสารระหว่างต้นฉบับกับฉบับแปลให้สอดคล้องกันมากกว่า เนื่องจากการแปลประเภทนี้ไม่ได้ยึดติดกับรูปแบบของต้นฉบับมากนัก นอกจากนี้ กระบวนการแปลยังสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

(1) กระบวนการแปลที่ผ่านการรับรู้และประเมินความหมายหรือลักษณะการใช้บนพื้นฐานความเข้าใจของผู้แปลเอง ซึ่งสามารถแบ่งกระบวนการที่เป็นลักษณะการแปลได้ 3 ลักษณะ ได้แก่ การแปลด้วยลักษณะความเคยชิน การแปลด้วยลักษณะกึ่งเคยชิน และการแปลด้วยลักษณะไม่เคยชิน

(2) กระบวนการแปลที่ผ่านกระบวนการแรกแล้วจึงถ่ายทอดออกมาในรูปแบบชิ้นงาน กล่าวคือ ขั้นตอนหรือลักษณะการเลือกคำหรือปรับประโยคที่ปรากฏในงานแปลนั้นๆ โดยสามารถแบ่งเป็น 3 ประเภทย่อย ได้แก่

1. การแทนที่ หมายถึง การที่ภาษาต้นฉบับสามารถแปลได้แบบเทียบเคียงคำต่อคำหรือประโยคต่อประโยคโดยไม่ต้องปรับเปลี่ยนรูปประโยคแต่อย่างใดและน้ำหนักของความหมายก็ยังคงเดิม

2. การเปลี่ยนที่ หมายถึง เพื่อรักษาน้ำหนักของความหมายให้เหมือนต้นฉบับอาจต้องมีการเปลี่ยนตำแหน่งคำ เช่น การเปลี่ยนรูปกรรมตรงในภาษาฝรั่งเศสที่โดยทั่วไปอยู่หน้าคำกริยา เมื่อในภาษาฉบับแปลต้องวางกรรมตรงไว้หลังคำกริยา เช่นนี้ก็ถือว่าเป็นการเปลี่ยนที่เพราะเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านไวยากรณ์ (วากยสัมพันธ์)

3. การเปลี่ยนคำ หมายถึง การแปลที่ต้องรักษาน้ำหนักความหมายให้ใกล้เคียงกัน แต่เนื่องจากความแตกต่างกันระหว่างต้นฉบับและฉบับแปลจึงต้องทำการเปลี่ยนแปลงโดยการใช้คำ วลี หรือประโยคที่สื่อความหมาย เช่นเดียวกันมาเทียบเคียง เช่น การแปลสำนวน เป็นต้น

นอกจากนี้ การแปลยังสามารถแบ่งเป็น “การแปลได้” และ “การแปลไม่ได้” โดยที่ “การแปลได้” นั้น หมายถึง ในภาษาฉบับแปลสามารถเทียบเคียงเป็นอีกคำหนึ่งได้เหมือนกับต้นฉบับ และ “การแปลไม่ได้” นั้น หมายถึง คำที่ไม่สามารถหาคำเทียบเคียงได้อย่างตรงตัวในภาษาฉบับแปล

2.5.2 แนวคิดกลวิธีการแปลของ Tián Chuánmào และ Yáng Xiānmíng

Tián Chuánmào และ Yáng Xiānmíng (2007: 68) ได้สรุปกลวิธีการแปลภาษาจีน – อังกฤษ ไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. การเลือกคำ (选词 xuǎn cí) ซึ่งหมายถึง คำ กลุ่มคำและวลี ไม่ว่าจะเป็นการ “คัดความหมาย” หรือ “เลือกคำ” เพื่อกำหนดความหมาย ล้วนต้องอิงกับบริบท เมื่อพิจารณาจากความสัมพันธ์ของคำและบริบทแล้ว มีคำศัพท์บางประเภทที่ไม่ต้องอิงกับบริบท (context – free) เช่น คำนามที่เป็นชื่อเฉพาะ คำศัพท์เฉพาะทาง เป็นต้น แต่ก็มีคำศัพท์บางประเภทที่ต้องอิงกับบริบท (context – bound) เช่น คำกริยา คำคุณศัพท์ คำวิเศษณ์ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ จึงควรคัดความหมายก่อนจากนั้นจึงเลือกคำ โดยเสนอวิธีการกำหนดความหมายไว้ 5 วิธี ได้แก่

(1) กำหนดความหมายจากการใช้ร่วมกัน (通过搭配确定词义 tōngguò dāpèi quèdìng cíyì) คือ คำ 2 คำนำมาใช้ร่วมกันเป็นกลุ่มคำ เมื่อคำหลักที่นำไปใช้ร่วมกับคำอื่นอาจสื่อเป็นอีกสิ่งหนึ่งในภาษาฉบับแปล เช่น

severe brake = 急刹车 jí shāchē 打铃 dǎ líng = to ring a bell

severe load = 超载 chāozài 打败仗 dǎbài zhàng = to suffer a defeat

(2) กำหนดความหมายจากบริบทโดยรอบ (通过语篇语境确定词义 tōngguò yǔpiān yújìng quèdìng cíyì) เมื่อไม่สามารถกำหนดความหมายคำศัพท์ให้ชัดเจนได้จากเนื้อความในประโยคได้ จึงต้องอ้างอิงจากบริบทที่กว้างขึ้นซึ่งอาจเป็นกลุ่มประโยค ย่อหน้า หรือบทความทั้งบทก็ได้ เช่น 痴气 chī qì แปลได้หลายคำเนื่องจากปรากฏในบริบทต่างกัน ดังนี้

a) 钟书写完《围城》，“痴气”依然旺盛，但是没有体现为第二部小说。

Zhōng Shū xiěwán 《wéi chéng》，“chī qì” yīrán wàngshèng, dànshì méiyǒu tīxiàn wèi dì-èr bù xiǎoshuō.

After Chung-shu finished writing Fortress Besieged, is “eccentric” bent was still going strong, but it failed to take form in a second novel.

b) “高兴”也正是钱家所谓“痴气”的表现。

“Gāoxìng” yě zhèng shì Qián jiā suǒwèi “chī qì” de biǎoxiàn.

“Being funny” was another manifestation of his puckish bent in the eyes of the Ch’iens.

(3) กำหนดความหมายจากการใช้ความรู้ทั่วไป (通过常识判断确定词义 tōngguò chángshí pànduàn quèdìng cíyì) เมื่อในภาษาต้นฉบับสามารถสะกดได้ แต่ภาษาฉบับแปลได้ความไม่ชัดเจนก็จำเป็นต้องอาศัยความรู้ทั่วไปเพื่อปรับบทแปลให้ได้ใจความชัดเจน เช่น คำกริยา knit แปลว่า 编织 biānzhī (ถัก) แต่ในภาษาฉบับแปลจำเป็นต้องมีกรรมของกริยา จะใช้เพียง 织 zhī หรือ biānzhī ไม่ได้ ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าหากพูดถึงการถักแล้วควรเป็นการถักเสื้อไหมพรม ไม่ใช่การถักตาข่ายหรือแห ด้วยเหตุนี้ เมื่อถอดความแล้วจึงต้องใส่คำว่า 毛衣 máoyī (เสื้อไหมพรม) ร่วมด้วย ดังตัวอย่าง

She could knit when she was seven.

她七岁时就会织毛衣。

Tā qī suì shí jiù huì zhī máoyī.

(4) กำหนดความหมายจากความรู้เฉพาะด้าน (利用背景知识确定词义 liyòng bèijīng zhīshì quèdìng cíyì) เมื่อคำศัพท์นั้นๆ มีความหมายใกล้เคียงกันโดยเฉพาะศัพท์เฉพาะด้าน การจะเลือกคำใดอาจต้องค้นคว้าเพิ่มเติม เช่น velocity และ speed มีความหมายว่า 速度 sùdù ได้ทั้ง 2 คำ แต่เมื่อพิจารณาจากความรู้ด้านฟิสิกส์แล้ว sùdù เป็นหน่วยบอกปริมาณ ที่มีทั้งขนาดใหญ่เล็กและมีทิศทาง เช่น อัตราความเร็ว กำลัง เป็นต้น แต่ 速率 sùlǜ นั้นเป็นหน่วยบอกปริมาณที่มีขนาดเล็กแต่ไม่มีทิศทาง เช่น เวลา อุณหภูมิ เป็นต้น ดังนั้น velocity จึงควรแปลว่า sùdù และ speed ควรแปลว่า sùlǜ ดังตัวอย่าง

Velocity changes if either the *speed* or direction changes.

如果 (物体运动的) 速率和方向有一个发生变化, 则物体的运动速度也随之发生变化。

Rúguǒ (wùtǐ yùndòng de) sùlǜ hé fāngxìàng yǒu yī gè fāshēng biànhuà, zé wùtǐ de yùndòng sùdù yě suí zhī fāshēng biànhuà.

(5) กำหนดความหมายจากการอนุมานตามหลักตรรกะ (利用逻辑判断和推理确定词义 liyòng luójí pànduàn hé tuīlǐ quèdìng cíyì) ในการแปลนั้นอาจใช้ความรู้จากหลักตรรกะ เช่น อาจนำกฎความขัดแย้งมาใช้ด้วยก็ได้ เมื่อคำนั้นๆ มีมากกว่าหนึ่งความหมาย เช่น

It caused devastation by burrowing and by devouring the herbage which might have maintained millions of *sheep* and cattle.

Cattle สามารถแปลได้ว่า 牲畜 shēngchù (ปศุสัตว์ / สัตว์เลี้ยง) หรือ 牛 niú (วัว) ก็ได้ แต่เมื่อพิจารณาจากกฎคู่ขนานตามหลักตรรกะ ในประโยคตัวอย่างมีคำว่า sheep (羊 yáng) อยู่ ซึ่ง niú และ yáng เป็นหน่วยคำนามที่ให้ความหมายเท่ากัน คือ ทั้งสองคำเป็นประเภทย่อยของ shēngchù อีกทีหนึ่ง ดังนั้น cattle ควรแปลว่า niú จึงจะไม่ขัดต่อกฎคู่ขนาน

2. การแทนที่และการปรับเปลี่ยน (替换 tìhuàn)

2.1 การแทนที่ที่สามารถแบ่งได้ 2 แบบ ได้แก่ (1) การแทนที่โดยอิงความหมาย (语义性替代 yǔyìxìng tìdài) คือ เมื่อความหมายของภาษาต้นฉบับและภาษาในฉบับแปลมีความหมายเหมือนกันเช่น “说曹操, 曹操就到” “shuō Cáo Cāo, Cáo Cāo jiù dào” ใช้แทนประโยค “Talk of the

devil and he is sure to come.” ในภาษาอังกฤษ (2) การแทนที่โดยอิงลักษณะการใช้ (语用性替代 yǔyòngxìng tìdài) เช่น 请慢走! ----- Bye! / See you!

2.2 การปรับเปลี่ยน เช่น การปรับเปลี่ยนหน้าที่ของคำ ส่วนของประโยค รูปประโยค การใช้รูปประโยค ตรงกันข้าม (正反转换 zhèngfǎn zhuǎnhuàn) เป็นต้น

3. การเพิ่มและลดคำ (增减 zēng jiǎn) การเพิ่มหรือลดคำในที่นี้ไม่ได้หมายความถึงการลดหรือเพิ่มคำศัพท์เพียงหนึ่งคำ แต่รวมถึงกลุ่มวลีและประโยคด้วย โดยที่เป็นการเพิ่มคำแต่ไม่เพิ่มความหมาย ลดคำแต่ไม่ลดความหมาย

3.1 การเพิ่มคำ มี 6 วิธีการ ได้แก่ (1) เพิ่มคำตามลักษณะการใช้ของภาษาฉบับแปลเพื่อความเป็นธรรมชาติ (2) เพิ่มคำเพื่อให้ได้ความหมายครบถ้วนตามไวยากรณ์ (ของภาษาต้นฉบับ) (3) เพิ่มคำตามหลักตรรกะ โดยที่ภาษาต้นฉบับไม่ปรากฏ เพื่อความชัดเจน (4) เพิ่มคำ วลี ทางไวยากรณ์ เพื่อให้ประโยคสมบูรณ์ (5) เพิ่มคำตามความหมายแฝงที่มีในภาษาต้นฉบับ (6) เพิ่มคำให้เกิดความต่อเนื่องและความสละสลวย (ของภาษาฉบับแปล)

3.2 การลดคำ มี 4 วิธีการ ได้แก่ (1) การลดคำ / เนื้อความที่ไม่จำเป็น (2) การลดคำให้เหลือเพียงใจความหลัก (3) การลดคำทางไวยากรณ์ (4) การลดการเล่นคำโดยเลือกคำแปลที่กระชับและชัดเจน

4. การขยายและรวบความ (伸缩 shēnsuō) หมายถึง การที่คำคำหนึ่งโดยปกติให้ความหมายเป็นรูปธรรมแต่สื่อถึงสิ่งที่เป็นนามธรรมอื่นๆ ได้ หรือ คำๆ หนึ่งโดยปกติให้ความหมายเป็นนามธรรมแต่สื่อถึงอีกสิ่งที่เป็นรูปธรรมได้ เมื่อพิจารณาจากบริบทแล้วจะต้องเลือกคำให้สื่อถึงสิ่งนั้นๆ จึงเกิดการแปลแบบขยายและรวบความ แบ่งเป็น 2 ประเภทย่อย คือ การทำให้ความหมายเป็นรูปธรรมขึ้นและการทำให้ความหมายเปลี่ยนเป็นนามธรรม เช่น เสือ สื่อถึงความดุร้าย และ ลิง สื่อถึงความเจ้าเล่ห์ ดังตัวอย่าง tiger จึงแปลว่า 残暴 cánbào และ ape จึงแปลว่า 狡猾 jiǎohuá

There is a mixture of the tiger and the ape in the character of the imperialists.

帝国主义者性格既残暴，又狡猾。(การทำให้ความหมายเปลี่ยนเป็นนามธรรม)

Dìguózhǔyìzhě de xìnggé jì cánbào, yòu jiǎohuá.

5. การรวมและแยกคำ (分合 fēn hé) หมายถึง การใช้คำ ประโยคและย่อหน้าของภาษาต้นฉบับกับฉบับแปลมีความแตกต่างกัน บางครั้งเพื่อให้ภาษาในฉบับแปลได้ความหมายสมบูรณ์และเป็นธรรมชาติจึงต้องทำการรวมหรือแยกคำ ทั้งนี้รวมถึงกลุ่มวลีและประโยคด้วย

6. การยืมคำ (译借 yì jiè) หมายถึง ระหว่างการแปลหากเป็นการแปลสิ่งที่ภาษาต้นฉบับมีแต่ฉบับแปลไม่มีจึงเกิดการยืมคำขึ้น ได้แก่ (1) การยืมในด้านความหมาย เช่น 一国两制 yīguóliǎnzhì แปลว่า one country, two systems (2) การยืมรูปคำ โดยทั่วไปมักยืมเพียงตัวอักษรหลัก ซึ่งเป็นการยืมเพียงบางส่วนของคำ เช่น A 型血 xíng xiě ยืม A มาจาก A blood type และการยืมมาทั้งหมดของคำ เช่น WTO 世界贸易组织 shìjiè màoùyì zǔzhī (3) การยืมเสียงอ่านเป็นการยืมเสียงอ่านที่เป็นลักษณะเด่นของคำในต้นฉบับ ซึ่ง

แบ่งเป็นการยืมเพียงบางส่วน เช่น New Zealand ยืมเพียงเสียงอ่านของคำว่า Zealand แปลเป็น 新西兰 Xīn Xīlán และการยืมทั้งหมดของคำ เช่น 尼龙 nílóng มาจาก Nylon

7. การแปลตรงตัวและการแปลเอาความ (直译与意译 zhíyì yǔ yìyì)

7.1 การแปลตรงตัว หมายถึง การแปลโดยพยายามรักษาไว้ให้ครบถ้วนทั้งโครงสร้างประโยคและใจความหลัก แต่ไม่ได้หมายความว่าแปลแบบคำต่อคำและการรักษารูปประโยคของภาษาต้นฉบับเพียงอย่างเดียว ซึ่งการแปลแบบคำต่อคำนั้นถือเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการแปลตรงตัวเพื่อให้การถ่ายทอดความหมายนั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หากเป็นการแปลโดยรูปประโยคหรือลำดับคำเกิดการเปลี่ยนแปลงแต่ยังคงรักษาใจความหลักไว้ ก็ถือว่าเป็นการแปลแบบตรงตัว ดังนั้น การแปลแบบตรงตัวจึงเน้นที่การรักษาใจความหลักของต้นฉบับไว้

7.2 การแปลเอาความ ซึ่งต่างจากการแปลตรงตัว คือ เมื่อแปลแล้วรูปประโยคต้นฉบับมักเปลี่ยนไป เช่น fig leaf (ผลไม้ไม่มีใบ) ในคัมภีร์ไบเบิล แปลว่า 遮羞布 zhēxiūbù ซึ่งการแปลแบบนี้เหมาะกับการแปลคำที่มีความหมายแฝงที่ซ่อนอยู่

8. การคงไว้และการใช้ความเดิม (保留与还原 bǎoliú yǔ huányuán)

8.1 การคงไว้แบ่งออกเป็น 3 แบบ ได้แก่ (1) การคงไว้ซึ่งเนื้อหาหลักหรือตัวอย่างหลัก ทั้งนี้อาจเป็น คำประโยค หรือบางส่วนของความเดิมที่ต้องการใช้เป็นตัวอย่างในการอธิบาย (2) การคงไว้ซึ่งตัวอักษร สูตรทางเคมี คณิตศาสตร์ ฯลฯ ที่เป็นการใช้ในระดับสากล (3) การคงไว้ซึ่งคำทับศัพท์ที่มีอยู่เดิมในภาษาต้นฉบับ

8.2 การใช้ความเดิมโดยทั่วไปมักเป็นการแปลชื่อเฉพาะต่างๆที่ปรากฏในฉบับแปล เช่น ชื่อบุคคล สถานที่ เป็นต้น ทั้งนี้ หากเป็นการแปลภาษาอื่นที่ปรากฏในต้นฉบับ (แต่ไม่ใช่ภาษาต้นฉบับ) หรือการแปลเนื้อหาที่ถูกแปลมาจากภาษาอื่นอีกทีหนึ่งไม่ควรใช้การแปลแบบถอดความทั้งหมด 回译 huí yì / back translation ควรแปลแบบการใช้ความเดิม เช่น ภาษาต้นฉบับมีการอ้างอิงคำพูดของขงจื้อ ดังนี้

ภาษาต้นฉบับ Hold faithfulness and sincerity as first principles. (Confucius)

ภาษาฉบับแปล “坚守忠实和真诚为首要的原则”

“jiānshǒu zhōngshí hé zhēnchéng wéi shǒuyào de yuánzé”

ประโยคข้างต้นเป็นการแปลแบบถอดความทั้งหมด ซึ่งเนื้อหาใจความครบถ้วนถูกต้อง แต่คำพูดที่เป็นความเดิมใน 《论语·学而篇》lùn yǔ · xué ér piān มีเพียง 3 คำเท่านั้น คือ “主忠信” “zhǔ zhōng xìn” เมื่อแปลแบบการใช้ความเดิมประโยคข้างต้นจึงควรแปลว่า “zhǔ zhōng xìn”

9. การใช้เครื่องหมายวรรคตอน (标点符号的运用 biāodiǎnfúhào de yùnyòng)

แบ่งเป็น 3 แบบ คือ (1) การลดเครื่องหมายวรรคตอนที่ปรากฏในต้นฉบับ (2) การเพิ่มเครื่องหมายวรรคตอนที่ไม่มีในภาษาต้นฉบับ (3) การเปลี่ยนเครื่องหมายวรรคตอนในภาษาต้นฉบับ

10. การแทรกอธิบาย (加注法 jiā zhù fǎ) แบ่งออกเป็น 3 แบบคือ (1) การแทรกอธิบายโดยการใส่วงเล็บ (2) การใส่เชิงอรรถที่ท้ายหน้า (3) การใส่อธิบายต่อท้ายเนื้อความ

2.5.3 แนวคิดการแปลของ Wáng Yín ตามทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน

王寅 Wáng Yín (2010: 584) ได้สรุปมุมมองการแปลโดยอาศัยแนวคิดภาษาศาสตร์ปริชาน (Cognitive Linguistics) ไว้ว่า แนวคิดของภาษาศาสตร์ปริชานนั้นมองว่า ระหว่างความจริงและภาษานั้นมี “การรับรู้” เป็นแกนกลางชั้นอยู่ โดยเมื่อมนุษย์เราประสบเหตุการณ์ในสภาพแวดล้อมต่างๆ (สภาพแวดล้อมกายภาพ) จากนั้นก็จะแปรสิ่งที่พบเห็นเหล่านั้นออกมาเป็นภาษา จึงกล่าวได้ว่า เกิดความจริงก่อนจึงเกิดการรับรู้ และ เกิดการรับรู้ก่อนจึงเกิดภาษา ซึ่งก็คือ “ความจริง---การรับรู้---ภาษา” หากกล่าวถึงมุมมองการแปล การแปลนั้นมี “แกนกลางสำคัญในการรับรู้” (认知主体 rènzhī zhǔtǐ) อันได้แก่ ผู้ประพันธ์ ผู้แปล ผู้อ่าน ดังนั้น การถ่ายทอดจากภาษาหนึ่งสู่ภาษาหนึ่งต้องคำนึงถึงความเกี่ยวเนื่องกันของ “ความจริง” และ “การรับรู้” (ของผู้ประพันธ์ ผู้แปล ผู้อ่าน) ด้วย จึงจะทำให้สามารถเข้าใจผู้ประพันธ์ ผลงานและถ่ายทอดเป็นอีกภาษาได้ดี โดยสามารถสรุปความเกี่ยวเนื่องกันนี้ได้ดังนี้

จากแนวคิดข้างต้น Wáng Yín (2010: 583-590) ได้สรุป 6 มุมมองในการแปลไว้ดังนี้

1. การแปลเป็นลักษณะประสบการณ์ตรง 翻译具有体验性 fānyì jùyǒu tīyànxìng หมายถึง การรับรู้และความเข้าใจของผู้ประพันธ์ ผู้แปลและผู้อ่านที่ต่างก็ได้จากสภาพแวดล้อมกายภาพ / ประสบการณ์ตามความเป็นจริง (客观世界 kèguān shìjiè) ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้โดยพื้นฐานทั่วไปแล้ว สามารถถ่ายทอดจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งได้

2. การแปลมีความเกี่ยวเนื่องที่ซับซ้อน 翻译具有多重互动性 fānyì jùyǒu duō chóng hùdòngxìng หมายถึง ความเกี่ยวเนื่องกันระหว่าง “บุคคล” “ชิ้นงาน” และ “ความเป็นจริง” กล่าวคือ ผู้ประพันธ์ถ่ายทอดความคิดตนลงในชิ้นงานและชิ้นงานก็สะท้อนความเป็นจริงและแนวคิดของผู้ประพันธ์ ซึ่ง 3 สิ่งนี้ไม่สามารถแยกออกจากกันได้อย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ ยังมีความเกี่ยวเนื่องกันระหว่าง “ผู้แปล” และ “ผู้อ่าน” ผู้แปลเป็นตัวกลางในการสื่อสารที่มี 2 สถานะ กล่าวคือ ต้องเป็นผู้อ่านก่อนจากนั้นจึงเป็นผู้แปล โดยในการแปล บางครั้งก็ทำหน้าที่เสมือนเป็นผู้แต่งแต่ไม่มีสิทธิ์แก้ไขได้เหมือนผู้ประพันธ์ ดังนั้นจึงเรียกได้ว่าเป็นการปรับแต่งอยู่ในขอบเขตของความคิดที่สื่อบนชิ้นงานของผู้ประพันธ์ ทั้งนี้เมื่อจะถ่ายทอดสิ่งหนึ่งสิ่งใดออกไป ผู้แปลยังต้องคำนึงถึงความสามารถในการรับรู้ของผู้อ่านด้วย การพยายามเลือกวิธีสื่อสารที่เหมาะสมจึงจะเกิดความกลมกลืนในการแปลได้ ซึ่งสิ่งนี้ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกันอย่างซับซ้อนของการแปล

3. การแปลมีลักษณะการสร้างสรรค์ปรับแต่ง 翻译具有一定的创造性 fānyì jùyǒu yīdìng de chuàngzào xìng กล่าวคือ การแปลนั้นเป็นการทำความเข้าใจความหมายของต้นฉบับบนพื้นฐานของสภาพแวดล้อมทางกายภาพ / ประสบการณ์ตามความเป็นจริงและการรับรู้ (认知世界 rènzhī shìjiè) จากนั้นผู้แปลจึงสะท้อนสิ่งเหล่านั้นออกมาด้วยภาษาปลายทาง ซึ่งการรับรู้นั้นก็แฝงไว้ด้วยมุมมองของแต่ละบุคคล

(อัครวิสัย) การแปลก็คือเป็นการรับรู้อย่างหนึ่งซึ่งยังคงมีร่องรอยอัครวิสัยอยู่ เนื่องจากตัวบุคคลและเชื้อชาติที่แตกต่างย่อมต้องมีการรับรู้ที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งเป็นที่มาของความแตกต่างกันระหว่างภาษาหนึ่งกับอีกภาษาหนึ่งที่ใช้รูปแบบในการสื่อสารที่มีบางส่วนเหมือนและต่างกัน เมื่อกล่าวว่า “ผู้แปล” เป็นส่วนหนึ่งของแกนกลางสำคัญในการรับรู้ก็ต้องยอมรับว่ามุมมองของผู้แปลย่อมต้องมีการสร้างสรรค์ ปรับแต่งรวมอยู่ด้วย รวมถึงความแตกต่างกันของระดับภาษาของผู้แปล จึงทำให้งานแปลจากต้นฉบับเดียวกันมีความแตกต่างกัน จึงกล่าวได้ว่า การแปลนั้นเป็นกระบวนการการรับรู้ที่มีการสร้างสรรค์ปรับแต่งรวมอยู่ด้วย

4. การแปลมีลักษณะอิงบริบท 翻译的语篇性 fānyì de yǔpiānxìng หมายถึง การแปลนั้นเป็นการวิเคราะห์และทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหา โดยจะต้องคำนึงถึง “ภาพรวม” (整体 zhěngtǐ) และ “องค์ประกอบ” (部分 bùfen) ว่ามีความต่อเนื่องกัน แนวคิดและเนื้อหาไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ซึ่งความหมายแต่ละคำ ประโยค ย่อหน้าต้องมีความต่อเนื่องกัน เพราะความหมายแต่ละประโยคมักได้รับอิทธิพลจากบริบทรอบข้าง

5. ความกลมกลืนในการแปล 翻译的和谐性 fānyì de héxiéxìng หมายถึง การแปลนั้นจะต้องคำนึงถึงความกลมกลืนกันระหว่าง “ผู้ประพันธ์” “ชิ้นงาน” “ผู้อ่าน” กล่าวคือ ผู้แปลควรเลือกใช้คำหรือวิธีการสื่อสารที่สอดคล้องกันระหว่างความเข้าใจของ “ผู้ประพันธ์” “ชิ้นงาน” “ผู้อ่าน” เพื่อที่สามารถสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาและแนวคิดของผู้ประพันธ์ได้ชัดเจนที่สุด

6. “สองมุมมอง” ของการแปล 翻译的“两个世界” fānyì de liǎng gè shìjiè หมายถึง งานต้นฉบับเกิดจาก “สภาพแวดล้อมทางกายภาพ / ประสบการณ์ตามความเป็นจริง” และ “การรับรู้” ของผู้ประพันธ์ การจะแปลงานได้ดีหรือไม่ ผู้แปลควรทำความเข้าใจ “สองมุมมอง” ของผู้ประพันธ์ในงานต้นฉบับให้ถ่องแท้ สิ่งสำคัญของการแปลคือการพยายามถ่ายทอด “สองมุมมอง” ของผู้ประพันธ์และงานต้นฉบับให้ชัดเจนที่สุด

จากแนวคิดข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานของมุมมองจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ / ประสบการณ์ตามความเป็นจริง จากนั้นจะถูกเก็บไว้ในความทรงจำของแต่ละบุคคล ซึ่งการรับรู้ของผู้ประพันธ์ ผู้แปลและผู้อ่าน ย่อมมีทั้งที่เหมือนและต่าง ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้สามารถถ่ายทอดภาษาหนึ่งสู่อีกภาษาหนึ่งได้ แต่ก็มีส่วนที่ไม่สามารถถ่ายทอดได้ ขณะเดียวกันก็ชี้ให้เห็นถึงการเลือกวิธีการแปลที่แตกต่างกันของผู้แปลด้วย

บทที่ 3

ความหมายและการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงเป็นคำวิเศษณ์ประเภทหนึ่งที่ใช้บ่อยในภาษาจีนกลางซึ่งบางคำมีความหมายและลักษณะการใช้ใกล้เคียงกันบางบริบทจึงอาจใช้แทนกันได้ การรวบรวมคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงที่ปรากฏการใช้ค่อนข้างมากในนวนิยายจีน *ปู่ปู่จิงซิน* นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมาย ลักษณะการใช้และโครงสร้างไวยากรณ์ของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแต่ละคำในกลุ่มว่ามักใช้บริบทใด มีบริบทที่เป็นบริบทเฉพาะของแต่ละคำในกลุ่มอย่างไร โดยจะพิจารณาจากความหมาย ลักษณะการใช้และโครงสร้างไวยากรณ์

จากการเก็บรวบรวมคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงที่ปรากฏการใช้ค่อนข้างมากในนวนิยายจีน *ปู่ปู่จิงซิน* สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ กลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง *dàodǐ jiūjìng* และ *bìjìng* และกลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง *jìng jìngrán* และ *jūrán*

3.1 ความหมาย ลักษณะการใช้และโครงสร้างไวยากรณ์ของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง *dàodǐ jiūjìng* และ *bìjìng*

3.1.1 ความหมายและลักษณะการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง *dàodǐ jiūjìng* และ *bìjìng*

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง *dàodǐ jiūjìng* และ *bìjìng* ในภาษาจีนกลางนั้นสามารถกล่าวได้ว่าเป็นกลุ่มคำหนึ่งที่มีความหมายและลักษณะการใช้ใกล้เคียงกัน โดยทั่วไป *dàodǐ* และ *jiūjìng* สามารถให้ความหมายได้ว่า *สุดท้าย ที่แท้* เป็นต้น ซึ่งจะใช้ในบริบทที่ต้องการถามหาข้อสรุป ขณะเดียวกันก็สามารถใช้เน้นประเด็นของเรื่องที่กำลังกล่าวถึงได้ด้วย ซึ่งการเน้นประเด็นนี้จะเหมือนกับ *bìjìng*

3.1.1.1 ความหมายและลักษณะการใช้ *dàodǐ*

จากการศึกษาพบว่า ในนวนิยายจีน *ปู่ปู่จิงซิน* มีการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง *dàodǐ* รวมทั้งสิ้น 22 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 9.09 ของกลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง *dàodǐ jiūjìng* และ *bìjìng* สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทได้ดังนี้

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง	ความหมายและลักษณะการใช้	จำนวนที่ปรากฏ	
		ตำแหน่ง	ร้อยละ
到底 ₁	แปลได้ว่า <i>กันแน่</i> ใช้เพื่อยืนยันถามหาข้อสรุป	17	77.27
到底 ₂	แปลได้ว่า <i>กันแน่</i> ใช้เพื่อแสดงความสงสัย	4	18.18
到底 ₃	แปลได้ว่า <i>อย่างไรก็..., อย่างไรก็ตาม, ที่แท้แล้ว, โดยเนื้อแท้</i> ใช้เพื่อย้ำจุดเด่นหรือสาเหตุ	1	4.55
	รวม	22	100

ตาราง 3.1 ความหมายและลักษณะการใช้ 到底 ที่ปรากฏในนวนิยาย *ปู่ปู่จิงซิน*

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่า *dàodǐ* สามารถใช้แสดงความหมายเพื่อย้อนถามหาข้อสรุปมากที่สุด การใช้เพื่อแสดงความสงสัยและเน้นย้ำจุดเด่นมากรองลงมาตามลำดับ โดยที่ *dàodǐ₁* และ *dàodǐ₃* จะบ่งชี้ไปที่ความรู้สึกผู้พูดโดยตรง แต่ *dàodǐ₂* จะมีความหมายบ่งชี้เพียงภาคแสดงในประโยคย่อยเท่านั้น ดังตัวอย่าง

- (1) 刚碰到我身体，又叫道：“天哪！这么烫手！姐姐到底₁在外面待了多久？” (289, 上)

Gāng pèngdào wǒ shēntǐ, yòu jiào dào: “Tiān na! zhème tàng shǒu! Jiějie dàodǐ₁ zài wàimiàn dài le duō jiǔ?”

พอถูกตัวฉัน เธอก็ร้องว่า “สวรรค์ ทำไมร้อนขนาดนี้ พี่สาวมายืนอยู่ด้านนอกนี้นานแค่ไหนแล้วเจ้าคะ?” (235 เล่ม 2)

- (2) 虽不知道它到底₂有多名贵，可看这独自一马享受总统套房的待遇，肯定不会差就是了。(13, 上)

Suī bù zhīdào tā dàodǐ₂ yǒu duō míngguì, kě kàn zhè dúzì yī mǎ xiāngshòu zǒngtǒng tàofáng de dàiyù, kěndìng bùhuì chà jiùshì le.

แม้จะไม่ว่านั้นมีค่ามากเพียงใด แต่ดูจากที่มันได้รับการปฏิบัติเป็นพิเศษอย่างการได้อยู่อย่างหรูหรา สุขสบายเพียงตัวเดียวในคอกพิเศษก็รู้ว่ามันต้องไม่ธรรมดา (32 เล่ม 1)

- (3) 我心中气极，到头来，他还是主子，我到底₃不过是个奴婢。(228, 上)

Wǒ xīnzhōng qìjí, dào tóu lái, tā háishi zhǔzi, wǒ dàodǐ₃ bùguò shì gè núbì.

ฉันโกรธสุดขีด แต่ต้นมายังไงเขาก็เป็นนาย ส่วนฉันเป็นแค่บ่าว (127 เล่ม 2)

ตัวอย่าง (1) เป็นการใช้ร่วมกับคำกริยา 待 *dài* (รอคอย, รออยู่) โดยความหมายของ *dàodǐ₁* ชี้ไปที่ผู้พูดที่ต้องการทราบว่า พี่สาว อยู่ข้างนอกนานเท่าไร ตัวอย่าง (2) เป็นการใช้ร่วมกับคำกริยา 有 *yǒu* (มี) เพื่อแสดงว่าผู้พูดเพียงแต่กล่าวว่า *ตนไม่รู้* และสิ่งที่ไม่รู้คือ *จริงๆแล้วมันค่าตัวนี้ล้ำค่าเท่าใด* ซึ่งความหมายของ *dàodǐ₂* จะชี้ไปที่ความล้ำค่าของม้าแทน ตัวอย่าง (3) ใช้เน้นย้ำว่า อย่างไรก็ตาม ผู้พูดเป็นเพียงแค่บ่าวคนนึงเท่านั้นซึ่งใช้ *dàodǐ₃* เน้นคำ *shì* (เป็น) ซึ่งเป็นกริยาหลักในประโยค

3.1.1.2 ความหมายและลักษณะการใช้ *jiūjìng*

จากการศึกษาพบว่า ในนวนิยายจีน *ปู่ปู่จิงซิน* มีการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง *jiūjìng* รวมทั้งสิ้น 154 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 63.64 ของกลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง *dàodǐ jiūjìng* และ *bìjìng* สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้ดังนี้

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง	ความหมายและลักษณะการใช้	จำนวนที่ปรากฏ (ร้อยละ)	
		ตำแหน่ง	ร้อยละ
<i>jiūjìng₁</i>	แปลได้ว่า <i>กันแน่</i> ใช้เพื่อย้อนถามหาข้อสรุป	98	63.63
<i>jiūjìng₂</i>	แปลได้ว่า <i>กันแน่</i> ใช้เพื่อแสดงความสงสัย	56	36.37
	รวม	154	100

ตาราง 3.2 ความหมายและลักษณะการใช้ *jiūjìng* ที่ปรากฏในนวนิยาย *ปู่ปู่จิงซิน*

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่า *jiūjìng* สามารถใช้แสดงความหมายเพื่อย้อนถามหาข้อสรุปมากที่สุด การใช้เพื่อแสดงความสงสัยมากรองลงมาตามลำดับ แต่ไม่ปรากฏการใช้เพื่อเน้นย้ำจุดเด่น ทั้งนี้ *jiūjìng*₁ จะบ่งชี้ไปที่ความรู้สึกผู้พูดโดยตรง แต่ *jiūjìng*₂ จะมีความหมายบ่งชี้เพียงภาคแสดงในประโยคย่อยเท่านั้น ดังตัวอย่าง

- (4) 我要头脑清楚地想想，我究竟₁该怎么办？（208 上）
 Wǒ yào tóunǎo qīngchū de xiǎngxiang, wǒ jiūjìng₁ gāi zěnmě bàn?
 ฉันต้องการคิดด้วยสมองที่แจ่มชัดว่าที่แท้ฉันสมควรจะทำเช่นไร (91 เล่ม 2)
- (5) 现在，我完全不知道他心里究竟₂在想什么。（56 上）
 Xiànzài, wǒ wánquán bù zhīdào tā xīnlǐ jiūjìng₂ zài xiǎng shénme。
 ส่วนตอนนี้ ฉันไม่เข้าใจเลยว่าในใจเขาคิดอะไรอยู่กันแน่ (101 เล่ม 1)

3.1.1.3 ความหมายและลักษณะการใช้ *bìjìng*

จากการศึกษาพบว่า ในนวนิยายจีน *ปู่ปู่จิงซิน* มีการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง *bìjìng* รวมทั้งสิ้น 66 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 27.27 ของกลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง *dàodì jiūjìng* และ *bìjìng* สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้ดังนี้

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง	ความหมายและลักษณะการใช้	จำนวนที่ปรากฏ (ร้อยละ)	
		ตำแหน่ง	ร้อยละ
<i>bìjìng</i> ₁	แปลได้ว่า <i>อย่างไรเสีย.....อย่างไรก็...</i> ใช้เพื่อเน้นย้ำจุดเด่นหรือสาเหตุ	49	74.24
<i>bìjìng</i> ₂	แปลได้ว่า <i>อย่างไรก็ตาม</i> ใช้เพื่อเน้น บอกข้อสรุป โดยอธิบายสภาพการหรือ ขั้นตอนต่างๆที่ผ่านมา (ใช้ในความหมาย ที่มีเหตุการณ์ขัดแย้งกัน)	17	25.76
	รวม	66	100

ตาราง 3.3 ความหมายและลักษณะการใช้ *bìjìng* ที่ปรากฏในนวนิยาย *ปู่ปู่จิงซิน*

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่า *bìjìng* มีลักษณะการใช้ 2 ความหมาย (ซึ่งทับซ้อนกับ *dàodì* หากแต่มีนัยที่ต่างกันเล็กน้อย) โดยการใช้เพื่อเน้นจุดเด่นนั้นปรากฏการใช้มากกว่าการเน้นบอกผลสรุปถึงเกือบสามเท่า เมื่อใช้เน้นจุดเด่นจะปรากฏในประโยคบอกเล่า หากใช้เน้นเพื่อบอกข้อสรุปมักปรากฏในประโยคปฏิเสธ ดังตัวอย่าง

- (6) 毕竟₁ 已经过五十的人了，再加上几日连着熬夜，早上又要早早起来上朝，脸上颇透着股疲惫憔悴。（93 上）

Bì jìng yǐ jīng guò wǔshí de rén le, zài jiāshàng jǐ rì lián zhe áo yè zǎoshàng yòu yào zǎozǎo qǐ lái shàng cháo, liǎn shàng pō tōuzhe gǔ pí bèi qiáo cuì。

ถึงยังเ็นเขาก็เป็นคนเลยวัยห้าสิบมาแล้ว บวกกับนอนตึกติดต่อกันหลายวัน ตอนเช้ายังต้องตื่นแต่เช้า มาว่าราชการ ไบหน้าจึงอดโรยซี้ตขาว (161 เล่ม 1)

- (7) 我心中暗想，自从太子胤初的舅舅索额图谋反不遂被抄家监禁后，表面上没牵连太子，可**毕竟**太子爷的位置已不是那么稳当了。(88 上)

Wǒ xīnzhōng àn xiǎng, zì cóng tài zǐ Yīnréng de jiùjiu Suǒ' étú móufǎn bù suì bèi chāojiā jiānjìn hòu, biǎomiàn shàng méi qiānlián tài zǐ, kě **bì jìng** tài zǐ yē de wèizhì yǐ bùshì nàme wěndàng le。

ฉันแอบคิดในใจ นับจากที่สัว่เอ่อถู ตาน้อยของรัชทายาทอื่นเหริงก่อกบฏไม่สำเร็จจนถูกยึดสมบัติและจองจำ เปลือกนอกดูเหมือนจะไม่เดือดร้อนถึงรัชทายาท แต่สถานะของรัชทายาทก็ไม่มั่นคงเหมือนก่อนอีก (153 เล่ม 1)

นอกจากความหมายต่างๆ ข้างต้น ยังมีการศึกษาของ 张秀松 Zhāng Xiùsōng (2010: 15, 119, 142) ที่ได้กล่าวถึง dàodǐ ว่าเดิมเป็นบุพบทวลี หมายถึง วัตถุประสงค์ที่จากบนสู่ล่างจนถึงที่สุด กล่าวถึง jiǔjìng ว่าเดิมเป็นวลีกริยา-กรรม หมายถึง การถึงที่สุด และ bìjìng เดิมเป็นคำวิเศษณ์เกี่ยวกับเวลา หมายถึง **ท้ายที่สุด** ต่อมาจากลักษณะการใช้ในบริบทต่างๆ ทำให้คำวิเศษณ์กลุ่มนี้เกิดความหมายแปรจากภาวะวัตถุประสงค์เป็นภาวะอติวิสัยมากขึ้น กล่าวคือ ความหมายของคำทั้งสามซึ่งถึงสิ่งที่มองเห็นได้ถึงการเสร็จสิ้น ต่อมาแปรเป็นการเน้นย้ำโดยมุมมองของผู้พูด โดยมีความหมายเพิ่มเติม คือ **สุดท้าย ในที่สุด** ปัจจุบันทั้งสามคำนี้ เมื่อใช้เป็นคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงจะไม่มี ความหมายเทียบเคียงที่แน่นอน โดยกล่าวเพียงแค่ลักษณะการใช้ว่า จะให้ความหมายในเชิงบอกผลสรุปหรือสิ่งสุดท้ายที่เกิดขึ้นในฐานะที่เป็นคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงเท่านั้น เราอาจสรุปได้ว่าความหมายของคำกลุ่มนี้สามารถแบ่งได้เป็น (1) ความหมายหลักหมายถึง **สุดท้าย ท้ายสุด** (2) ความหมายแปรที่แปรมาจากความหมายหลัก ใช้เป็นคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง หมายถึง **ในที่สุด ที่แท้ โดยเนื้อแท้แล้ว** เป็นต้น ทั้งนี้ความหมายแปรย่อมมีความหมายแฝงจากความหมายหลักว่า ตั้งแต่ต้นจนถึงที่สุด ปัจจุบันทั้งสามคำนี้ ปรากฏใช้ในลักษณะความหมายแปรเป็นส่วนใหญ่ จากการรวบรวมคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง **ปู่บู้จิงซัน** พบว่ามีการใช้ dàodǐ jiǔjìng และ bìjìng ในความหมายแปรมากถึง 91.67% 99.34% และ 100% ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากความหมาย สามารถกล่าวได้ว่า ความหมายของ dàodǐ jiǔjìng และ bìjìng มีความหมายแฝงที่เน้นให้ความสำคัญกับเจตนาหรือประเด็นหลักของผู้ส่งสาร โดยแสดงข้อสงสัยหรือแสดงการเน้นย้ำต่อเหตุการณ์ตามความเป็นจริง ไม่ใช่การแสดงเจตนาสงสัยโดยการคาดเดาของผู้พูดเอง เหมือนคำวิเศษณ์คำอื่นที่ใช้แสดงการคาดคะเน เช่น 也许 yěxǔ 大概 dàgài เช่น

- (8) 他盯着我的眼睛慢声说：“当时我**也许**错解了你的意思。”(134, 上)
Tā dīng zhe wǒde yǎnjīng màn shēng shuō: “dāngshí wǒ **yěxǔ** cuò jiě le nǐde yìsī。”

เขาจ้องตาฉันขณะกล่าวช้าๆ “ตอนนั้น**บางที**ข้าอาจเข้าใจความหมายของเจ้าผิดไป” (230 เล่ม 1)

- (9) 春桃问：“若曦姑娘**到底**犯了什么错？”(100, 下)
Chūntáo wèn: “Ruòxī gūniang **dàodǐ** fàn le shénme cuò?”

ขุนเถาถาม “แม่นางรั้วซีไม่รู้ทำผิดอะไรนะ?” (163 เล่ม 3)

- (10) 我想着, 康熙**究竟**打算什么时候给太子复位? (130, 上)

Wǒ xiǎngzhe, Kāngxī **jiūjìng** dǎsuàn shénmēshíhòu gěi tài zǐ fùwèi?

ฉันคิดในใจ คังซีจะคืนตำแหน่งให้รัชทายาทเมื่อไหร่กันแน่? (224 เล่ม 1)

- (11) 五阿哥虽保持中立, 并不表态, 可他**毕竟**是九阿哥一母同胞的兄弟, 而且兄弟两人感情甚好。 (139, 上)

Wǔ āgē suī bǎochí zhōnglì, bìng bù biǎotài, kě tā **bìjìng** shì jiǔ āgē yī mǔ tóngbāo de xiōngdì, érqiě xiōngdì liǎng rén gǎnqíng shèn hǎo。

องค์ชายห้าแม้จะวางตัวเป็นกลาง ไม่เลือกอยู่ฝ่ายใด แต่ก็เป็นที่น้องแม่เดียวกับองค์ชายเก้า ทั้งความสัมพันธ์ระหว่างสองพี่น้องยังสนิทสนมใกล้ชิด (239 เล่ม 1)

- (12) 敏敏猛地甩开我的手, 边跑边说: “我要去问问他, 我**究竟**是哪里不好? 他看不上眼。” (244, 上)

Mǐnmǐn měng de shuǎikāi wǒde shǒu biān pǎo biān shuō: “wǒ yào qù wènwen tā, wǒ **jiūjìng** shì nǎlǐ bù hǎo? tā kàn bù shàng yǎn。”

หมิ่นหมิ่นสะบัดมือฉีกออกอย่างแรง เธอวิ่งไปพลางพูดไปพลาง “ข้าจะไปถามเขา ที่แท้ข้ามีที่ใดไม่ดีกัน? ทำไมเขาถึงไม่ชอบข้า?” (156 เล่ม 2)

ตัวอย่าง (8) เมื่อตัดคำ yěxǔ บางที ออกจะทำให้ความหมายเปลี่ยนไป กล่าวคือ ผู้พูดเข้าใจความหมายของเธอผิดไป ซึ่งต่างจากตัวอย่าง (9-10) หากตัดคำ dàodì และ jiūjìng ออกก็ยังคงแสดงความหมายเช่นเดิมว่า *ขุนเถาสงสัยว่ารั้วซีทำผิดอะไร และ ฉันสงสัยว่าคังซีตั้งใจจะคืนตำแหน่งให้รัชทายาทเมื่อไหร่* เพราะคำวิเศษณ์กลุ่มนี้จะใช้เพื่อเสริมน้ำเสียงของผู้พูดในประโยคที่เป็นข้อสงสัยหรือมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง โดยเฉพาะเมื่อใช้กับประโยค “是” 字句 “shì” zì jù ดังตัวอย่าง (11-12) หากตัด bìjìng และ jiūjìng ออกจะยังคงได้ความหมายเหมือนเดิม คือ *องค์ชายห้าและองค์ชายเก้าเป็นที่น้องท้องเดียวกัน และ ฉันไม่ได้ตรงไหนกัน* ตามลำดับซึ่งในตัวอย่าง (11) shì (เป็น) เป็นกริยาหลัก ตัวอย่าง (12) shì เป็นคำที่ใช้ในการเน้นเนื้อความด้านหลัง

3.1.2 โครงสร้างไวยากรณ์ของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง dàodì jiūjìng และ bìjìng

จากการศึกษาพบว่า ลักษณะการใช้คำกลุ่มนี้จะปรากฏในรูปประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม และประโยคปฏิเสธ ในประโยคบอกเล่าพบการใช้สองความหมายด้วยกัน คือ ใช้เพื่อเน้นประเด็นของเรื่องที่กำลังกล่าวถึงและใช้เพื่อย้อนถามแต่ไม่ใช่ประโยคคำถาม กล่าวคือ ผู้พูดไม่ได้ต้องการคำตอบแต่เป็นการแสดงความรู้สึกสงสัยต่อข้อสรุปที่กำลังกล่าวถึง ส่วนในประโยคคำถามจะเป็นการใช้เพื่อเน้นถามข้อสรุปที่กำลังกล่าวถึง โดยทั่วไปแล้วจะปรากฏกับรูปประโยคคำถามแบบต่างๆ ยกเว้น ประโยคคำถามที่มีคำลงท้าย 吗 ma

3.1.2.1 โครงสร้างไวยากรณ์ของ dàodì

จากตารางที่ 3.1 dàodì ทั้ง 3 ประเภท จะมีโครงสร้างไวยากรณ์ต่างกันดังนี้

ก. dàodì₁ และ dàodì₂

dàodì₁ ใช้เพื่อย้อนถามหาข้อสรุปและ dàodì₂ ใช้ในรูปแบบกึ่งย้อนถาม ในบริบทสามารถแปลได้ว่า ที่แท้ กันแน่ จะปรากฏในโครงสร้างประโยคคำถามแบบต่างๆ ได้แก่ ประโยคคำถามให้เลือก ประโยคคำถามชี้เฉพาะ และประโยคคำถามซ้ำคำกริยา มีโครงสร้างหลักดังนี้

(1) การใช้เพื่อย้อนถามหาข้อสรุป

1. โครงสร้าง ก 1: ประธาน + dàodì₁ + กริยา + คำสรรพนามแสดงคำถาม + ?

(13) 十阿哥拽了凳子坐下道：“你到底有什么难为的事情？居然长期忧思恐惧！……”（61，下）

Shí āgē zhuàile dèngzi zuòxià dào: “nǐ dàodì yǒu shénme nán wéi de shìqing? jūrán chángqī yōusī kǒngjù! ……”

องค์ชายสิบลากเก้าอี้มานั่งแล้วพูด “ที่แท้เจ้ามีเรื่องลำบากใจอะไรที่แก้ไขไม่ได้กัน? จึงได้กลายเป็นโรควิตกกังวลเรื้อรัง ……” (89 เล่ม 3)

(14) 十四阿哥却开始笑起来，一面道：“快把袖子拿下来，让我们瞅瞅！到底打得如何？一会也好帮你敲敲边鼓。”（19，下）

Shísì āgē què kāishǐ xiào qǐlái, yīmiàn dào: “kuài bǎ xiùzi ná xiàlái ràng wǒmen chǒuchou! dàodì dǎde rúhé? yīhuìyěhǎo bāng nǐ qiāoqiāobiāngǔ。”

แต่แล้วองค์ชายสิบก็กลับเริ่มตบส่งเสียงหัวเราะขึ้นมา พलगกล่าว “รีบเอาแขนเสื้อลงเร็ว ให้พวกเราดูหน่อยว่าโดนขนาดไหน? เตี่ยจะได้ช่วยพูดแทนให้ท่านได้” (15 เล่ม 3)

(15) 我叹口气，将我和康熙的对话转述给他听，问：“最后一句话到底是什么意思呢？”（26，下）

Wǒ tàn kǒuqì, jiāng wǒ hé Kāngxī de duìhuà zhuǎnshù gěi tā tīng, wèn: “zuìhòu yī jù huà dàodì shì shénme yìsi ne?”

ฉันถอนใจ ถ่ายทอดคำพูดของคังซีให้เขาฟัง พलगถาม “คำพูดสุดท้ายมันหมายความว่าอะไรเพคะ?” (28 เล่ม 3)

ตัวอย่าง (13) ผู้พูด (องค์ชายสิบ) ทราบว่ามีเรื่องที่ทำให้ ประธาน (เธอ) ลำบากใจ ซึ่งอยากรู้ว่า มีเรื่องอะไร กันแน่ จึงเป็นเหตุให้หวาดกลัวมาตลอด จึงวาง dàodì ไว้หน้ากริยา yǒu (มี)

ตัวอย่าง (14) ผู้พูด (องค์ชายสิบสี่) อยากรู้ถึงผลของการทะเลาะกัน (ว่าได้ผลอะไรมาบ้าง) จึงวาง dàodì ไว้หน้ากริยา 打 dǎ (ตี, ทะเลาะกัน)

ตัวอย่าง (15) ผู้พูดได้เล่าเรื่องที่ตนคุยกับคังซี และต้องการทราบจากผู้ฟัง (เขา) ว่า คำพูดประโยคสุดท้ายที่แท้แล้วความหมายนั้นคืออะไร กันแน่

2. โครงสร้าง ก 2: ประธาน + dàodì₁ + กริยา + 了 le + คำสรรพนามแสดงคำถาม + ?

(16) 康熙问：“你们到底赌了什么，若曦要非赢不可？”（251，上）

Kāngxī wèn: “nǐmen dàodǐ dǔle shénme, Ruòxī yào fēi yíng bù kě?”

คังซีถาม “พวกเจ้าทำพนันอะไรกัน รั้วซีถึงกับจะยอมแพ้ไม่ได้?” (169 เล่ม 2)

(17) 苏完瓜尔佳王爷如此做到底又向康熙传递了个什么意思? (270, 上)

Sūwánguā' ěrjiā wángye rúcǐ zuò dàodǐ yòu xiàng Kāngxī chuándǐle gè shénme yìsi?

ที่ท่านฮ่องชู่หวานกวางเอ๋อร์เจียทำเช่นนี้ ที่แท้ต้องการจะสื่อความหมายอะไรถึงคังซีกันแน่? (200 เล่ม 2)

ตัวอย่าง (16) คำกริยา 賭 dǔ (พนัน) ตามด้วยคำช่วย le เป็นการบอกให้ทราบว่าได้เกิดการพนันไปแล้วแต่ไม่รู้ว่าเป็นเรื่องอะไร เมื่อใช้ dàodǐ วางไว้หน้ากริยา จึงเป็นการเน้นย้ำว่าสิ่งที่คังซีต้องการทราบคือ พวกเขา (ประธาน) ได้พนันอะไรกันแน่ จึงเป็นเหตุให้รั้วซีต้องชนะให้ได้

ตัวอย่าง (17) ผู้พูด (ซึ่งไม่ได้ปรากฏในประโยค) รู้ว่าการที่ท่านฮ่องชู่หวานกวางเอ๋อร์เจียทำเช่นนี้เป็นการบอกใบ้ให้คังซีรู้ แต่ผู้พูดอยากรู้ว่า ที่ท่านฮ่องชู่หวานกวางเอ๋อร์เจียต้องการบอกใบ้คืออะไรกันแน่

จากตัวอย่างข้างต้น หลังคำกริยามีคำช่วย le เพื่อบ่งชี้ว่าได้มีเหตุการณ์หรือการกระทำบางอย่างเกิดขึ้นและผู้พูดอยากรู้ถึงข้อสรุปหรือความหมายที่แท้จริงของการกระทำนั้น

3. โครงสร้าง ก 3 : ประธาน + dàodǐ₁ + คำสรรพนามแสดงคำถาม (+ le) + ?

(18) 太子爷笑问敏敏: “到底怎么回事?” (252, 上)

Tàiziye xiào wèn Mǐnmǐn : “dàodǐ zěnmē huí shì?”

รัชทายาทยิ้มถามหมินหมิน “ที่แท้เกิดเรื่องอะไรขึ้นแน่?” (170 เล่ม 2)

(19) 我忙问十阿哥: “到底怎么了?” (281, 上)

Wǒ máng wèn shí āgē: “dàodǐ zěnmēle?”

ฉันรีบถามองค์ชายสิบว่า “เกิดเรื่องอะไรขึ้นแน่เพคะ?” (220 เล่ม 2)

ตัวอย่าง (18-19) เป็นการใช้คำ dàodǐ แสดงการย้อนถามหาข้อสรุปพร้อมกับคำสรรพนามแสดงคำถาม 怎么 zěnmē ว่า เกิดอะไรขึ้นกันแน่ ซึ่งจะวางหน้าคำสรรพนามแสดงคำถามเสมอ Zhāng Bīn (2010: 511) กล่าวว่า ประโยคคำถามแบบชี้เฉพาะ โดยใช้สรรพนามแสดงคำถาม เป็นลักษณะการถามที่มีระดับข้อสงสัยของผู้พูดมากที่สุด ในโครงสร้างประโยคคำถามแบบอื่นๆ ดังนั้น เมื่อความหมายของคำบ่งชี้ข้อสงสัยไปที่ใดจะวางไว้ด้านหน้าเสมอ ด้วยเหตุนี้ โดยทั่วไปคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงจะอยู่หน้าประโยคหากประธานในประโยคเป็นคำสรรพนามแสดงคำถามและมักจะอยู่หลังประธานเมื่อประธานเป็นคำสรรพนามทั่วไป เนื่องจากข้อสงสัยนั้นชี้ไปที่ภาคแสดงของประโยค

4. โครงสร้าง ก 4: ประธาน + dàodǐ₁ + A shì B ?

(20) 十阿哥急得嚷嚷: “你到底骑是不骑?” (13, 上)

Shí āgē jíde rǎngrang: “nǐ dàodǐ qí shì bù qí?”

องค์ชายสิบตะโกนขึ้นอย่างร้อนใจ “เจ้าจะขี่หรือไม่ขี่กันแน่” (32 เล่ม 1)

(21) 十四说完后，却很是不耐烦，催促道：“十哥，你到底走是不走，你若不走，我先去了。” (95, 上)

Shísì shuōwán hòu, què hěn shì bù nàifán, cuīcù dào: “shí gē, nǐ dàodǐ zǒu shì bù zǒu, nǐ ruò bù zǒu, wǒ xiān qù le.”

พูดของค์ชายสิบสี่ก็หมดความอดทน เร่งองค์ชายสิบว่า “พี่สิบ ท่านจะไปหรือไม่ หากท่านไม่ไป ข้าจะไปก่อนแล้ว” (165 เล่ม 1)

ตัวอย่าง (20-21) เป็นการใช้ dàodǐ ในประโยคถามให้เลือก Zhāng Bīn (2010: 502) กล่าวถึงโครงสร้างนี้ว่าเป็นการซ้ำคำกริยาที่มีความหมายขัดแย้งกันโดย A มักเป็นกริยาพยางค์เดียวและ B เป็นการซ้ำรูปปฏิเสธของกริยานั้น โดยผู้พูดมีเจตนาให้ผู้ฟังเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดให้เลือกว่าจะ ชี้ หรือ ไม่ชี้ และ ไป หรือ ไม่ไป ตามลำดับ

(2) การใช้กึ่งย่อนถามเพื่อแสดงความสงสัย โดยโครงสร้างประโยคเหมือนกับการใช้เพื่อย่อนถามหาข้อสรุป

(22) 虽不知道它到底有多名贵，可看这独自一马享受总统套房的待遇，肯定不会差就是了。(13, 上)

Suī bù zhīdào tā dàodǐ yǒu duō míngguì, kě kàn zhè dúzì yī mǎ xiǎngshòu zǒngtǒng tàofáng de dàiyù, kěndìng bù huì chà jiùshì le.

แม้จะไม่รู้ว่ามันมีค่ามากเพียงใด แต่ดูจากที่มันได้รับการปฏิบัติเป็นพิเศษอย่างการได้อยู่อย่างหรูหราสุขสบายเพียงตัวเดียวในคอกพิเศษก็รู้ว่ามันต้องไม่ธรรมดา (32 เล่ม 1)

ตัวอย่าง (22) เป็นการใช้ร่วมกับคำกริยา 有 yǒu (มี) เพื่อแสดงว่าผู้พูดเพียงแต่กล่าวว่า ตนไม่รู้ และสิ่งที่ไม่รู้คือ จริงๆแล้วมันมีค่าเท่าใด ซึ่งเป็นประโยครองที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของกริยา 不知道 bù zhīdào (ไม่รู้) และความหมายของ dàodǐ จะชี้ไปที่ความล้ำค่าของม้าแทน

ข. dàodǐ₃

dàodǐ₃ ใช้เพื่อเน้นย้ำจุดเด่นหรือสาเหตุ ในบริบทสามารถแปลได้ว่า อย่างไรก็ตาม....., อย่างไรก็ตาม, ที่แน่แล้ว, โดยเนื้อแท้ จะปรากฏในรูปประโยคบอกเล่า ซึ่งโดยทั่วไปมักวางหน้าคำกริยาที่ขยายหรือใช้ร่วมกับ 是 shì เพื่อเน้นย้ำตามเจตนาของผู้พูด มีโครงสร้างหลักเพียงหนึ่งแบบดังนี้

โครงสร้าง ข: ประธาน + dàodǐ₃ + (shì) + คำสรรพนามแสดงคำถาม / คำกริยา

(23) 我心中气极，到头来，他还是主子，我到底不过是个奴婢。(228, 上)

Wǒ xīnzhōng qìjí, dàotóulái, tā hái shì zhǔzi, wǒ dàodǐ bùguò shì gè núbì.

ฉันโกรธสุดขีด แต่ต้นมายังไงเขาก็เป็นนาย ส่วนฉันเป็นแค่บ่าว (127 เล่ม 2)

ตัวอย่าง (23) ใช้เน้นย้ำว่า อย่างไรก็ตามผู้พูดเป็นเพียงแค่บ่าวคนหนึ่งเท่านั้นใช้นั้นคำ shì (เป็น) ที่เป็นกริยาหลักในประโยค

จากการศึกษาพบว่า dàodì แต่ละความหมายจะปรากฏในโครงสร้างไวยากรณ์ต่างๆ ดังนี้

คำวิเศษณ์ เสริมน้ำเสียง	ความหมายและลักษณะการใช้	โครงสร้าง	จำนวนที่ปรากฏ (ร้อยละ)	
			ตำแหน่ง	ร้อยละ
dàodì ₁	แปลได้ว่า <i>กั้นแนว</i> ใช้เพื่อย้อน ถามหาข้อสรุป	แบบ ก 1	7	31.82
		แบบ ก 2	5	22.73
		แบบ ก 3	2	9.09
		แบบ ก 4	3	13.64
Dàodì ₂	แปลได้ว่า <i>กั้นแนว</i> ใช้เพื่อแสดง ความสงสัย	แบบ ก 1	1	4.55
		แบบ ก 2	2	9.09
		แบบ ก 3	1	4.55
		แบบ ก 4	0	0
dàodì ₃	แปลได้ว่า <i>อย่างไรก็....., อย่างไร ก็ตาม, ที่แท้แล้ว, โดยเนื้อแท้</i> ใช้ เพื่อเน้นย้ำจุดเด่นหรือสาเหตุ	แบบ ข	1	4.55
รวม			22	100

ตาราง 3.4 ตารางแสดงจำนวนการปรากฏโครงสร้างไวยากรณ์ของ dàodì

อนึ่ง จากการศึกษายังพบการใช้ dàodì ที่ไม่ใช่การเสริมน้ำเสียงอีกด้วย กล่าวคือ ปรากฏในตำแหน่งส่วนเสริมบอกผล Zhāng Xiūsōng (2010: 15) กล่าวว่า โดยทั่วไปแล้วเมื่อ dàodì มีความหมายว่า “จนถึงที่สุด” จัดเป็นบุพบทวิ มีกจะไม่สามารถใช้เป็นภาคแสดงได้และจะปรากฏหลังคำกริยา ทำหน้าที่เป็นส่วนเสริมเพื่อบอกผลของการกระทำ ดังตัวอย่าง (24) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความต่อเนื่องของกริยา 负责 fùzé (รับผิดชอบ) เพื่อบอกว่าต้องรับผิดชอบตั้งแต่ต้นจนจบ และตัวอย่าง (25) ที่ใช้หลังกริยา 通 tōng (ทะลุ, ผ่าน) ซึ่งบ่งชี้ว่า ทะลุถึงปลายสุด เพื่อใช้เปรียบเทียบนิยัยว่าเป็นคนที่เถรตรงอย่างที่สุด ซึ่งการใช้ลักษณะนี้ปรากฏเพียง 2 ประโยค ดังนี้

- (24) 我觉得自己能听见自己磨牙的声音，怎么这个老十是个顺竿子就往上爬得主呢？恼道：“是你请的我，你要负责到底，要不我就不去了！”
(11, 上)

Wǒ juéde zìjǐ néng tīngjiàn zìjǐ móyá de shēngyīn, zěnmě zhègèLǎo Shí shì gè 32ang gānzǐ jiù wǎng shàng pá de zhǔ ne? nǎo dào: “shì nǐ qǐng de wǒ, nǐ yào fùzé dàodì, yào bù wǒ jiù bú qù le!”

ฉันรู้สึกเหมือนได้ยินเสียงขบฟันของตัวเอง ทำไมองค์ชายสิบคนนี่ถึงได้เป็นคนที่ไม่มียุดยีน ใครว่าไวกว่าตามนะ? ฉันพูดโกรธๆว่า “ท่านเป็นคนชวนช้า ท่านก็ต้องรับผิดชอบให้ถึงที่สุดสิเพคะ ไม่อย่างนั้นข้าก็ไม่ไปแล้ว!” (28 เล่ม 1)

- (25) 众人都是一怔。我们都已经习惯真真假假地说话了，没想到敏敏竟是这么个一通到底的直肠子。(254, 上)

Zhòng rén dōu shì yī zhèng。 Wǒmen dōu yǐjīng xíguàn zhēnzhēnjiǎjiǎ de shuōhuà le, méi xiǎngdào Mǐnmin jìng shì zhème gè yītōng **dàodì** de zhíchángzi。

ทุกคนต่างพากันชะงัก เพราะพวกเราต่างเคยชินกับคำพูดที่เล่นที่จริง กึ่งจริงกึ่งเท็จ จึงคิดไม่ถึง ว่าหมิ่นหมิ่นจะเป็นคนที่ตรงและเปิดเผยถึงขนาดนี้ (174 เล่ม 2)

3.1.2.2 โครงสร้างไวยากรณ์ของ jiūjìng

จากตารางที่ 3.2 jiūjìng ทั้ง 2 ประเภท จะมีโครงสร้างไวยากรณ์ต่างกันดังนี้

ก. jiūjìng₁

jiūjìng₁ ใช้เพื่อย้อนถามหาข้อสรุปในบริบทสามารถแปลได้ว่า *กันแน่* จะปรากฏในโครงสร้างประโยคคำถามชนิดต่างๆ ได้แก่ คำถามแบบให้เลือก คำถามแบบชี้เฉพาะ และคำถามแบบซ้ำคำกริยา มีโครงสร้างหลักดังนี้

1. โครงสร้าง ก 1 : ประธาน + jiūjìng₁ + (คำช่วยกริยา) + กริยา / คุณศัพท์ + (呢 ne) + ?

(26) 我凝神想了会，问道：“当时苏完瓜尔佳王爷**究竟**和皇上说了什么让皇上不再追究**呢**？” (27, 下)

Wǒ níngshén xiǎngle huì, wèn dào: “dāngshí Sūwánguā’ ěrjiā wángye **jiūjìng** hé huángshang shuō le shénme 33ang huángshang búzài zhuījiū ne?”

ฉันตั้งสติคิดสักครู่ ถามว่า “ตอนนั้นท่านอ๋องซูหวันกวางเอ๋อร์เจียตริสอะไรกับฝ่าบาท ทำให้ฝ่าบาทไม่ทรงเอาความ?” (29 เล่ม 3)

(27) 我心内惴惴，这病来得突然猛烈，又是这么巧，康熙心中**究竟**会怎么想**呢**？ (293, 上)

Wǒ xīn nèi zhuìzhuì, zhè bìng láide tūrán měngliè, yòu shì zhème qiǎo, Kāngxī xīnzhōng **jiūjìng** huì zěnme xiǎng ne?

ฉันรู้สึกหวาดๆ การป่วยครั้งนี้มาอย่างรุนแรงและกะทันหันทั้งยังประจวบเหมาะอย่างยิ่ง แล้วในใจคงจะคิดยังไง? (241 เล่ม 2)

(28) 他说着说着，一时气急，停了下来，最后深吸了口气，怒气冲冲地大声喝问道：“马尔泰·若曦，你**究竟**想要什么？” (154, 上)

Tā shuōzhe shuōzhe, yīshí qì jí, tíng le xiàlái, zuìhòu shēnxī le kǒuqì, nùqì chōngchōng de dàshēng hē wèndào: “Mǎ’ ěrtàiruòxīnī **jiūjìng** xiǎngyào shénme?”

เขาพูดๆไป ก็โกรธจนต้องหยุดพูด สุดท้ายจึงสูดหายใจลึก ตะเบ็งถามอย่างโกรธเคืองว่า “มาเอ๋อร์ไท่ ร่วซี ที่แท้เจ้าต้องการอะไรกันแน่?” (263 เล่ม 1)

ตัวอย่าง (26-28) jiūjìng วางไว้หน้า 会 huì จะ 想 xiǎng อยาก ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า jiūjìng สามารถใช้หน้าคำช่วยกริยาได้ นอกจากนี้ jiūjìng ยังสามารถใช้ร่วมกับคำลงท้าย 呢 ne ได้อีกด้วย ดังตัวอย่าง (26-27)

2. โครงสร้าง ก 2: ประธาน + jiūjìng₁ + shì / คำช่วยกริยา + คำสรรพนามแสดง
คำถาม + ?

- (29) 又想着可能的指婚，更是愁上眉梢。我究竟该怎么办？（287，上）
Yòu xiǎngzhe kěnéng de zhǐhūn, gèngshì chóu shàng méishāo。Wǒ
jiūjìng gāi zěnmē bàn?
ต่อมาก็นึกถึงการแต่งงานที่อาจถูกจับคลุมถุงชนก็ยิ่งเครียดจนคิดวุ่นวายที่แท้ฉันควรจะทำอย่างไร
กันแน่? (231 เล่ม 2)
- (30) 敏敏一惊，忙俯下身子，一面拽我起来，一面问：“究竟怎么回事？”
（176，上）
Mǐnmǐn yī jīng, máng fǔ xià shēnzi, yīmiàn zhuài wǒ qǐlái,
yīmiàn wèn: “jiūjìng zěnmē huí shì?”
หมิ่นหมิ่นตกใจ รีบก้มตัวลงฉุดฉันขึ้นพลางถามว่า “ที่แท้เกิดเรื่องอะไรขึ้นแน่?” (36 เล่ม 2)
- (31) 康熙看着阿灵阿和揆叙，极其冰冷地说：“实情究竟如何？”（47，下）
Kāngxī kànzhe Ālíng' ā hé Kuí Xù, jíqí bīnglěng de shuō:
“shíqíng jiūjìng rúhé?”
คังซีมองหน้าอาหลิงอากับขุยซวี ถามสั่งอย่างเย็นชาว่า “ที่แท้เรื่องราวเป็นเช่นไร” (65 เล่ม 3)
- (32) 胤祥满面悲色，看着若曦的牌位，为什么苍天总是弄人？竟连恨意都无处
可去：“你究竟为何要……要这样对若曦？不肯让皇兄见她一面。”
（270，下）
Yìnxiáng mǎnmiàn bēisè, kànzhe Ruòxī de páiwèi, wèishénme
cāngtiān zǒngshì nòng rén? jìng lián hèn yì dōu wúchù kěqù:
“nǐ jiūjìng wèihé yào ……yào zhèyàng duì Ruòxī? bù kěn ràng
huángxiōng jiàn tā yīmiàn.”
หยุ่นเสียงสีหน้าเต็มไปด้วยความเศร้าเสียใจ มองป้ายวิญญาณของร่วซี ทำไมสวรรค์ชอบกลั่นแกล้ง
คนนัก? แม้แต่ความแค้นก็ไม่มีที่จะให้ระบาย “แต่ทำไมเจ้าต้อง...ต้องทำอย่างนี้กับร่วซี? ไม่ยอมให้
เสด็จที่ได้ทรงเห็นนางอีกครั้ง” (223 เล่ม 4)
- (33) 我示意一旁的巧慧出去，对何太医道：“我如今究竟是什么状况？”
（241，下）
Wǒ shìyì yīpáng de Qiǎohuì chūqù, duì Hé tàiyī dào: “wǒ rújīn
jiūjìng shì shénme zhuàngkuàng?”
ฉันแสดงท่าให้เฉียวฮุยซึ่งอยู่ที่ด้านข้างล่าถอยไป แล้วจึงกล่าวกับหมอหลวงเหอว่า “สภาพข้า
ในตอนนี้อย่างไรเป็นอย่างไรแน่?” (170 เล่ม 4)
- (34) 十三阿哥挨着坐近了些，赔笑道：“我究竟是哪得罪了你？”（115，
上）
Shísān āgē āizhe zuòjìnle xiē, péixiào dào: “wǒ jiūjìng shì
nǎlǐ dézuìle nǐ?”
องค์ชายสิบสามขยับนั่งเข้ามาใกล้ ยิ้มขอโทษกล่าวว่า “ที่แท้ข้าทำอะไรผิดต่อเจ้ากันแน่?” (199 เล่ม
1)

ตัวอย่าง (29-32) jiūjing วางไว้หน้า 怎么 zěnmě (อะไร, อย่างไร) 如何 rúhé (อย่างไร, เช่นไร) 为何 wèihé (เพราะเหตุใด) ตามลำดับ เพื่อย้อนถามหาข้อสรุปของเหตุการณ์ที่ผู้พูดและผู้ฟังกำลังสนทนากัน
ตัวอย่าง (33-34) jiūjing สามารถใช้ขยายภาคแสดงในประโยค “shì” zì jù ได้

3. โครงสร้าง ก 3 : ประธาน + jiūjing₁ + กริยา + bù / méi + กริยา + ?

- (35) 她认真问道：“你在皇阿玛身边已经四年了，自个有什么打算？”侧头看了看帘子外面，又低声问：“你心里**究竟**有没有中意的人？”（148，上）

Tā rènzhēn wèn dào: “nǐ zài huáng’ āmǎ shēnbiān yǐjīng sì nián le, zìgè yǒu shénme dǎsuàn?” Cè tóu kànlekàn liánzi wàimian, yòu dī shēng wèn: “nǐ xīnlǐ **jiūjìng** yǒuméiyǒu zhòngyì de rén?”
จากนั้นก็มองฉันแล้วถามด้วยท่าทีจริงจังว่า “เจ้าอยู่ข้างกายเสด็จพ่อมาสี่ปีแล้ว ตัวเองคิดวางแผนอนาคตอะไรไว้บ้าง?” พี่หันหน้าไปมองนอกม่าน จากนั้นจึงกระซิบถาม “เจ้ามีคนที่นึกชอบอยู่ในใจบ้างหรือไม่?” (252 เล่ม 1)

- (36) 十三叹道：“我要考虑把承欢领回去了，再让她跟着你胡混，不知道还能干出什么来？她**究竟**懂不懂自己在唱什么？”（175，下）

Shísān tàn dào: “wǒ yào kǎolǜ bǎ Chéngguānlǐng huíqù le, zài 35ang tā gēnzhe nǐ húhùn, bùzhīdào hái néng gànchū shénme lái?”
Tā **jiūjìng** dǒng bù dǒng zìjǐ zài chàng shénme?
องค์ชายสิบสามถอนใจกล่าว “ข้าต้องคิดดูแล้วว่าต้องรับตัวเฉิงฮวานกลับ หากปล่อยให้นางทำตัวเหลวไหลอยู่กับเจ้าต่อ ไม่รู้ว่าจะทำอะไรออกมาอีกบ้าง นางรู้ไหมว่าตัวเองกำลังร้องอะไรอยู่?” (44 เล่ม 4)

ตัวอย่าง (35-36) jiūjing วางไว้หน้า 有没有 yǒuméiyǒu (มีหรือไม่) และ 懂不懂 dǒng bù dǒng (เข้าใจหรือไม่) ตามลำดับ เพื่อเน้นถามผลของการกระทำ โดยเป็นลักษณะการย้อนถามเพื่อให้เลือกตอบรับหรือปฏิเสธอย่างใดอย่างหนึ่ง ตัวอย่าง (35) ผู้พูด 她 tā ต้องการให้ผู้ฟัง 你 nǐ เลือกตอบว่ามีหรือยังไม่มี คนที่ถูกใจกันแน่ ตัวอย่าง (36) ผู้พูด (องค์ชายสิบสาม) อยากรู้ว่าผู้ที่ถูกกล่าวถึง (tā) ที่แท้แล้วเข้าใจหรือไม่เข้าใจว่าตนเองกำลังร้องอะไร (ในที่นี้มีความหมายแฝงว่า สมควรที่จะทำหรือไม่)

4. โครงสร้าง ก 4: ประธาน + jiūjing₁ + (是) A háishi B?

- (37) 心里不禁暗问自己，我那句话**究竟**说得对还是不对？（133，上）

Xīnlǐ bùjīn àn wèn zìjǐ, wǒ nà jù huà **jiūjìng** shuō de duì háishi bù duì?
ฉันอดถามตัวเองไม่ได้ว่า คำพูดประโยคนั้นของฉันที่แท้ถูกหรือผิดกันแน่? (229 เล่ม 1)

- (38) 那玉檀你**究竟**对我是真情还是假意？（211，下）

Nà Yùtán nǐ **jiūjìng** duì wǒ shì zhēnqíng háishi jiǎyì?
ถ้าอย่างนั้นอวี้อานจริงใจหรือไม่จริงใจกับฉันกันแน่? (110 เล่ม 4)

(39) 八福晋扶着我，笑道：“你猜皇上知道这件事情后，**究竟**是伤心多，还是愤怒多？” (222, 下)

Bā fújìn fúzhe wǒ, xiào dào: “nǐ cāi huángshang zhīdào zhè jiàn shìqing hòu, **jiūjìng** shì shāngxīn duō háishi fènnù duō?”
 ขายาแปดประคองฉันไว้ ยิ้มกล่าว “เจ้าลองคิดดูสิว่าถ้าฝ่าบาททรงรู้เรื่องนี้แล้ว จะทรงเสียใจมากกว่า หรือทรงโกรธแค้นมากกว่า?” (133 เล่ม 4)

ตัวอย่าง (37-39) *jiūjìng* ใช้เพื่อถามหาข้อสรุปอย่างใดอย่างหนึ่งระหว่าง A หรือ B ตัวอย่าง (37) ผู้พูดย้อนถามตนเอง ว่าสิ่งที่พูดออกไปนั้น ถูก หรือ ผิด ตัวอย่าง (38) ผู้พูดอยากรู้ว่า อวีถาน ที่จริงแล้ว จริงใจ หรือไม่จริงใจ กับผู้พูดกันแน่ ตัวอย่าง (39) ขายาแปด ถามผู้ฟัง (รั้วซี) ให้ลองคิดดูว่า หลังจากที่ห้องเต๋ทราบเรื่องแล้วจะมีความรู้สึกใดกันระหว่าง เสียใจ หรือ โกรธ

ข. *jiūjìng*₂

*jiūjìng*₂ ใช้ในรูปแบบกึ่งย้อนถามเพื่อแสดงความสงสัยในบริบทสามารถแปลได้ว่า *กันแน่* จะปรากฏในโครงสร้างประโยคคำถามชนิดต่างๆ ได้แก่ คำถามแบบให้เลือก คำถามแบบชี้เฉพาะและคำถามแบบซ้ำคำกริยา ซึ่งมีโครงสร้างหลักดังนี้

1. โครงสร้าง ข 1: ประธาน + *jiūjìng*₂ + (คำช่วยกริยา) + คำสรรพนามแสดงคำถาม/ คำกริยา + (ne) + ?

(40) 我脑子一片空白，不知道待会**究竟**什么事情等着我。(246, 上)

Wǒ nǎozǐ yī piàn kòngbái, bùzhīdào dài huì **jiūjìng** shénme shìqing děngzhe wǒ.

สมองฉันพลันขาวโพลน ไม่รู้ว่าอีกสักครู่จะมีเรื่องอะไรคอยฉันอยู่ (161 เล่ม 2)

(41) 八福晋冷’哼’了声道：“皇上一步步试探我们，打压我们，我们一再退让他却总是得寸进尺，与其这样不如看看他**究竟**能有多狠，看看他**究竟**有没有狠毒到不顾一切。” (220, 下)

Bā fújìn lěng ‘hēng’ le shēng dào: “huángshang yībùbù shìtàn wǒmen, dǎyā wǒmen, wǒmen yīzài tuìràng tā què zǒngshì décùn-jìnchǐ, yǔqí zhèyàng bùrú kànkān tā **jiūjìng** néng yǒu duō hěn, kànkān tā **jiūjìng** yǒu méiyǒu hěndú dào bùgù yīqiè.

ขายาแปดเค้นเสียงหัวเราะกล่าว “ฝ่าบาททรงค่อยๆ ทดสอบพวกเราทีละขั้นๆ บีบบังคับกดขี่พวกเรา พวกเราก็ยอมถอยให้ครั้งแล้วครั้งเล่า แต่กลับทรงได้คืบจะเอาศอก เมื่อเป็นเช่นนี้ก็สู้ทำให้เห็นเลยว่าทรงโหดร้ายได้สักแค่ไหน ดูว่าทรงโหดเหี้ยมจนไม่คำนึงถึงทุกสิ่งหรือไม่” (129 เล่ม 4)

2. โครงสร้าง ข 2: ประธาน + *jiūjìng*₂ + shì + คำสรรพนามแสดงคำถาม + ?

⁹ เนื่องจากเป็นประโยคตัวอย่างจากนวนิยาย จึงเป็นลักษณะตัวละครพูดกับตนเอง (独白 dúbái)

- (42) 我听得似明白又不明白，不知道福从何来，隐约知道和将来谁继承王位有关，想着敏敏，叹道，真是哪里都少不了权利之争，只是不知道康熙和苏完瓜尔佳王爷**究竟**是如何想的呢？（273，上）

Wǒ tīng de sì míngbai yòu bù míngbai, bùzhīdào fú cóng hé lái, yīnyuē zhīdào hé jiānglái shéi jìchéng wángwèi yǒuguān, xiǎngzhe Mǐnmǐn, tàn dào, zhēnshì nǎlǐ dōu shǎobuliǎo quánlì zhī zhēng, zhīshì bùzhīdào Kāngxīhé Sūwánguā'ěrjiā wángyē **jiūjìng** shì rúhé xiǎng de ne?

ฉันฟังเหมือนจะเข้าใจ แต่ไม่เข้าใจ ไม่รู้ว่าโชคของเขานั้นมาจากไหนกันแน่ แต่ก็พอจะรู้ได้ราวๆว่า น่าจะเกี่ยวข้องกับเรื่องสืบทอดตำแหน่งฮ่องในอนาคต คิดถึงหมินหมิน ฉันก็ถอนใจ ไม่ว่าที่ไหนต่าง ก็มีการแย่งชิงอำนาจ เพียงแต่ไม่รู้ว่าจะชิงกับท่านฮ่องชววันกวาเออร์เจียนั้นที่แท้มีความคิดยังไงกันบ้าง? (204-205 เล่ม 2)

3. โครงสร้าง ข 3: ประธาน + jiūjìng₂ + กริยา + bù / méi + กริยา + ?

- (43) 他扳着我头道：“我会让人去查清楚**究竟**是不是绿芜。……”（148，下）

Tā bānzhe wǒ tóu dào: “wǒ huì 37ang rén qù chá qīngchu **jiūjìng** shìbushì Lǜwú. ……”

เขาเขยหน้าฉันขึ้นพลางกล่าว “ข้าจะให้คนไปสืบดูว่าใช่ลวี้อูจริงหรือไม่...” (255 เล่ม 3)

4. โครงสร้าง ข 4: ประธาน + jiūjìng₂ + (shì) A háishi B?

- (44) 刚开始十四每次来，沉香都暗自做好留宿的准备，结果却每每落空，起先沉香还满脸纳闷，弄不明白我**究竟**是受宠还是不受宠。（254，下）

Gāng kāishǐ shí sì měicì lái, Chénxiāng dōu ànzì zuòhǎo liúsù de zhǔnbèi, jiéguǒ què měiměi luòkōng, qǐxiān Chénxiāng hái mǎn liǎn nà mèn, nòng bù míngbai wǒ **jiūjìng** shì shòuchǒng hái shì bù shòuchǒng.

ตอนที่องค์ชายสิบสี่เริ่มมาเรื่อยๆ ทุกครั้งเงินเชียงจะแอบไปเตรียมเครื่องนอนไว้อย่างเรียบร้อย แต่สุดท้ายก็เตรียมเกือบไปทุกที ตอนแรกเงินเชียงยังมีสีหน้าสงสัย ไม่เข้าใจว่าฉันเป็นที่โปรดปรานหรือไม่กันแน่ (191 เล่ม 4)

- (45) 在现代连康熙**究竟**是传位给雍正还是雍正篡位，史学家们还在争论不休呢！（209，上）

Zài xiàndài lián Kāngxī **jiūjìng** shì chuánwèi gěi Yōngzhèng hái shì Yōngzhèng cuànwèi, shǐxuéjiāmen hái zài zhēnglùn bùxiū ne!

ในยุคปัจจุบัน กระทั่งเรื่องที่ตั้งชียกบัลลังก์ให้ยงเจิ้งหรือยงเจิ้งชิงบัลลังก์มาครอบครองเอง ยังเป็นประเด็นที่นักประวัติศาสตร์โต้แย้งกันโดยไม่มีข้อสรุปอยู่! (92 เล่ม 2)

ตัวอย่าง (40-45) ปรากฏในโครงสร้างเดียวกับ *jiūjìng*₁ แต่ผู้พูดไม่ได้ต้องการย้อนถามเพียงแต่ต้องการเน้นย้ำแสดงความสงสัย ตัวอย่าง (41) *jiūjìng* ปรากฏการใช้ 2 โครงสร้าง โดยคำที่สองเป็นลักษณะโครงสร้างแบบ ข 3 เป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อ *dàodì* และ *jiūjìng* ใช้เพื่อย้อนถามหาข้อสรุปและแสดงความสงสัย จะใช้โครงสร้างประโยคเหมือน *dàodì*₁ และ *jiūjìng*₁ (ซึ่งมีประธานเพียงหนึ่งเดียว) แต่การใช้เพื่อแสดงความสงสัยนั้น เมื่อพิจารณาจากเหตุการณ์หรือหัวข้อที่สนทนาทั้งประโยคแล้ว มักใช้ในโครงสร้างประโยคที่มีโครงสร้างประธาน-กริยา เป็นภาคแสดง ดังตัวอย่าง (46) “ฉันไม่รู้แน่ว่า” ถือเป็นภาคประธานและภาคแสดงของประโยคหลัก โดยที่ *ฉัน* เป็นผู้ไม่แน่ใจ และประโยค “ที่แท้แล้วพวกจางเขียนอิงได้ผลประโยชน์อะไรจากองค์ชายสิบและสิบสี่” เป็นประธานของประโยครองที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของกริยา 不太清楚 *bù tài qīngchū* (ไม่รู้แน่) เพื่อแสดงว่าสิ่งที่ผู้พูดไม่ค่อยแน่ใจคืออะไร ตัวอย่าง (47) ประโยค “ข้าไม่สนใจว่า” ถือเป็นภาคประธานและภาคแสดงของประโยคหลัก โดยมี *ข้า* เป็นประธานในประโยคหลัก และประโยค “ความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับพี่แปด” เป็นประธานของประโยครองที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของกริยา 不管 *bùguǎn* (ไม่สนใจ) เพื่อแสดงว่าสิ่งที่ผู้พูดไม่สนใจ คือ ความสัมพันธ์ของคนทั้งสอง ตัวอย่าง (48) ผู้พูดเห็นหวังสี่เอาแต่ร้องไห้ จึงถามขึ้น ซึ่งถือเป็นการถามหาข้อสรุปของเรื่องที่เกิดขึ้น ว่าเกิดเรื่องอะไรขึ้นกันแน่

- (46) 张千英他们到底从老十和十四手里得了多少好处，我不太清楚。(117, 下)
 Zhāng Qiānyīng tāmen dàodì cóng Lǎo Shí hé Shísi shǒu lǐ déle duōshǎo hǎochù, wǒ bù tài qīngchū.
 ฉันไม่รู้แน่ว่าพวกจางเขียนอิงได้ผลประโยชน์และเงินทองจากองค์ชายสิบและองค์ชายสิบสี่ไปเท่าไร(197 เล่ม 3)
- (47) 他敛了笑意，缓缓地道：“若曦，我不管你你和八哥之间究竟怎么回事，但如今你既已和四哥有了约定，你就要一心一意待四哥。”(40, 下)
 Tā liǎnle xiàoyì, huǎnhuǎn de dào: “Ruòxī, wǒ bùguǎn nǐ hé bāgēzhījiān jiūjìng zěnmē huí shì, dàn rújīn nǐ jì yī hé sì gē yǒule yuēdìng, nǐ jiùyào yīxīnyīyì dài sì gē.
 องค์ชายสิบสามยิ้มชวนหล้ากับฉัน เราสองคนตีกันอีกหลายคำ เขาเก็บรอยยิ้มพูดซ้ำๆ “รั้วซี ข้าไม่สนใจว่าเจ้ากับพี่แปดมีอะไรกัน แต่ตอนนี้เจ้ากับพี่สี่มีพันธสัญญาต่อกันแล้ว ต่อไปเจ้าจะต้องทุ่มเทกายใจให้พี่สี่”(52 เล่ม3)
- (48) 王喜一旁跪着也只是落泪。我问：“究竟怎么回事？”(204, 下)
 Wáng Xǐ yīpáng guīzhe yě zhǐshì luò lèi. Wǒ wèn: “jiūjìng zěnmē huí shì?”
 หวังสี่ที่คุกเข่าอยู่ข้างๆก็ได้แต่น้ำตาไหลริน ฉันถาม “ที่แท้เรื่องมันเป็นเช่นไร”(97 เล่ม 4)

จากตัวอย่างข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า เมื่อ *dàodì*₁ และ *jiūjìng*₁ ใช้เพื่อย้อนถามหาข้อสรุป เจตนาผู้พูดจะชี้ไปที่การกระทำหรือเรื่องราวที่คู่สนทนาถกถึงซึ่งเป็นประธานในประโยค ดังตัวอย่าง (48) แต่เมื่อ *dàodì*₂ และ *jiūjìng*₂ ใช้เพื่อแสดงความสงสัย จะชี้ไปที่ผลของการกระทำหรือเรื่องราวที่ประธานในประโยครองแทน ซึ่งอาจเป็นคู่สนทนาหรือไม่ได้ ดังตัวอย่าง (46-47) เจตนาที่แท้จริงของผู้พูดอยู่ที่ *ไม่แน่ใจ* และ *ไม่สนใจ* ตามลำดับความหมายของ *dàodì*₂ และ *jiūjìng*₂ จึงไม่มีความเกี่ยวข้องกับความรู้สึกของผู้พูดโดยตรง แสดงให้เห็นว่า

dàodì₁ และ jiūjìng₁ ความหมายชี้ไปที่การกระทำของประธานในประโยค แสดงเจตนาในมุมมองของผู้ส่งสารมากกว่า dàodì₂ และ jiūjìng₂

อนึ่ง จากการศึกษาพบการใช้ jiūjìng ที่เป็นคำนามอีกด้วยโดยในบริบทสามารถแปลได้ว่า ...ให้แน่ชัด หรือ ...ความจริง ซึ่งไม่ได้ระบุแน่ชัดว่าเป็นเรื่องใด ดังตัวอย่าง (49) ในที่นี้ ความจริงหรือผลที่องค์ชายสิบสี่อยากรู้ ตามเนื้อเรื่องคือรอยฟกช้ำที่องค์ชายสิบโดนชayaต่อ

(49) 十四阿哥笑上前，想拉开他的袖子一探究竟。(19, 下)

Shísi āgē xiào shàng qián, xiǎng lākāi tāde xiùzi yītàn
jiūjìng。

องค์ชายสิบสี่ยิ้มเดินไปหา คิดจะไปดึงแขนเสื้อเพื่อดูให้ชัด (15 เล่ม 3)

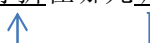
จากการศึกษาพบสามารถสรุปลักษณะการใช้และความหมายของ jiūjìng ได้ดังนี้

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง	ความหมายและลักษณะการใช้	โครงสร้าง	จำนวนที่ปรากฏ (ร้อยละ)	
			ตำแหน่ง	ร้อยละ
jiūjìng ₁	แปลได้ว่า <i>กันแน่</i> ใช้เพื่อย้อนถามหาข้อสรุป	แบบ ก 1	48	31.16
		แบบ ก 2	41	26.62
		แบบ ก 3	2	1.30
		แบบ ก 4	7	4.55
jiūjìng ₂	แปลได้ว่า <i>กันแน่</i> ใช้เพื่อแสดงความสงสัย	แบบ ข 1	29	18.83
		แบบ ข 2	18	11.69
		แบบ ข 3	4	2.60
		แบบ ข 4	5	3.25
รวม			154	100

ตาราง 3.5 ตารางแสดงจำนวนการปรากฏโครงสร้างไวยากรณ์ของ jiūjìng

จากโครงสร้างข้างต้น จะเห็นว่า dàodì และ jiūjìng ไม่ปรากฏการใช้ในประโยคคำถามที่ใช้คำลงท้าย 吗 ma แต่ปรากฏการใช้ร่วมกับคำลงท้าย 呢 ne¹⁰ (เนื่องจาก bìjìng ไม่มีลักษณะการใช้ย้อนถามหาข้อสรุปจึงจะไม่กล่าวถึงในส่วนนี้) Zhāng Bīn (2010: 869) กล่าวว่า โดยทั่วไปประโยคคำถามให้ตอบ จะใช้ร่วมกับคำลงท้าย ma และ 吧 ba เท่านั้น ไม่ใช่ ne โดยทั่วไปแล้วหาก “โครงสร้างประโยคคำถามชนิดต่างๆ + ma”¹¹ เป็นรูปแบบการใช้ในกรณีที่ผู้ฟังฟังคำถามของผู้พูดไม่ชัดเจนจึงได้ถามกลับ จากตัวอย่างที่ยกมานั้น กล่าวได้ว่า ma และ ne มีนัยที่ต่างกันอยู่เล็กน้อย ดังตัวอย่าง

a) 1. 存折在哪儿呢? เป็นประโยคคำถามแบบชี้เฉพาะ

¹⁰ปรากฏการใช้ร่วมกันในนวนิยายเรื่องนี้ คือ dàodì 8.33% และ jiūjìng 8.50%

¹¹ได้แก่ ประโยคคำถามแบบให้เลือก คำถามแบบชี้เฉพาะ คำถามแบบชี้ภาคแสดง

Cúnzhé zài nǎ' r ne?

สมุดบัญชีอยู่ที่ไหนนะ

2. 存折在哪儿吗? (= 你是问存折在哪儿吗?)

Cúnzhé zài nǎ' r ma?

(คุณหมายถึง) สมุดบัญชีอยู่ที่ไหนใช่ไหม

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นว่า เมื่อ คำลงท้าย ma และ ne ปรากฏในประโยคคำถามชนิดเดียวกัน ตัวผู้พูดและข้อสงสัยของผู้พูดจะเปลี่ยนไป คือ ตัวอย่าง a) 1 คำ ne จะชี้ไปที่ประธานของประโยค คือ สมุดบัญชี 存折 cúnzhé โดยผู้พูดต้องการทราบว่าสมุดบัญชีอยู่ที่ไหน แต่ตัวอย่าง a) 2 คำ ma ชี้ไปที่คู่สนทนาแทน ซึ่งไม่ใช่ สมุดบัญชี โดยผู้พูดต้องการทราบว่าผู้ฟังต้องการทราบใช่ไหมว่าสมุดบัญชีอยู่ที่ไหน

Lù Jiǎnmíng และ Mǎ Zhēn (1999:255-256, 258-261) กล่าวว่า คำลงท้าย ma และ ne ต่างมี คุณสมบัติแสดงข้อสงสัย จากตัวอย่างที่ยกมานั้น กล่าวได้ว่า ma และ ne มีนัยที่ต่างกันอยู่เล็กน้อย ดังตัวอย่าง

女客: 她呢? (= 她哪儿去了呢)

Nǚ kè: tā ne? (tā nǎ' r qù le ne)

ฝ่ายหญิง: เธอล่ะ? (เธอไปไหนแล้ว)

男客: 她? 她去叫巡警了。 (= 你是问她哪儿去了吗?)

Nán kè: tā? Tā qù jiào xúnjǐng le. (nǐ shì wèn tā nǎ' r qù le ma)

ฝ่ายชาย: เธอหรือ? เธอไปเรียกตำรวจแล้ว (คุณต้องการทราบใช่ไหมว่าเธอไปไหนแล้ว)

จากตัวอย่างข้างต้น คำถามของฝ่ายหญิง 她呢? tā ne? และฝ่ายชายตอบกลับด้วยความสงสัย¹² ด้วย tā? เพียงคำเดียว ชี้ให้เห็นว่าทั้งสองคนกำลังพูดถึงผู้หญิงคนเดียวกัน แต่ต่างกันที่ในคำพูดฝ่ายหญิง ne ชี้ข้อสงสัยไปที่การกระทำของ tā ว่าเธอไปไหนแล้ว “tā” คือ ผู้ที่ถูกถามถึง แต่ tā? ในคำพูดฝ่ายชาย เป็นการถามฝ่ายหญิง กลับว่า *คุณต้องการทราบใช่ไหมว่าเธอไปไหนแล้ว* ซึ่งชี้ข้อสงสัยไปที่คำถามของฝ่ายหญิงว่า ต้องการทราบผลที่เธอ (tā) ได้กระทำใช่ไหม (ในที่นี้คือ เธอได้ออกจากสถานที่ที่ทั้งสองคุยกันอยู่ เพื่อไปเรียกตำรวจ) ฝ่ายหญิงคือ ผู้ที่ถูกถาม จากตัวอย่างนี้ชี้ให้เห็นว่าคำลงท้าย ne เป็นการแสดงข้อสงสัยต่อการกระทำของประธานในประโยค แต่คำลงท้าย ma เป็นการแสดงข้อสงสัยของผู้พูดต่อคู่สนทนาที่ไม่ได้อยู่ในประโยคจากแนวคิดข้างต้น สามารถสรุปนัยที่ต่างกันของคำลงท้าย ma และ ne ได้ว่า

1. หากคำลงท้าย ma และ ne ปรากฏในประโยคคำถามชนิดเดียวกัน ne จะชี้ข้อสงสัยไปที่บุคคล / สิ่งของที่ปรากฏในประโยคแต่ ma จะชี้ข้อสงสัยไปที่คู่สนทนา ซึ่งไม่ปรากฏในประโยค จึงกล่าวได้ว่า คำ ne จะชี้ข้อสงสัยภายใน (ประโยค) และ ma ชี้ข้อสงสัยภายนอก (ประโยค)

¹² ในภาษาจีนกลางนอกจากรูปประโยคคำถามทั่วไปแล้ว การขึ้นเสียงสูงที่ท้ายประโยคก็สามารถแสดงความสงสัยของผู้พูดได้ (Lù Jiǎnmíng และ Mǎ Zhēn (1999: 255))

2. คำ ne จะชี้ข้อสงสัยไปที่บุคคล / สิ่งของโดยผู้พูดมีข้อมูลแล้ว แต่คำ ma จะชี้ข้อสงสัยโดยผู้พูด
เพียงแต่แสดงความสงสัยเท่านั้น

ดังที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง dàodì₁ และ jiūjìng₁ เพื่อย้อนถามหาข้อสรุปจะมี
ข้อสงสัยไปที่ผู้กระทำหรือข้อสรุปของการกระทำ (หรือเหตุการณ์) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อใช้ร่วมกับคำสรรพนาม
แสดงคำถาม เช่น 谁 shéi ใคร 如何 rúhé อย่างไร 什么 shénme อะไร 哪里 nǎli ที่ไหน เป็นต้น ด้วย
เหตุนี้ เมื่อในประโยคปรากฏ dàodì₁ หรือ jiūjìng₁ กับคำ ma พร้อมกัน คำทั้งสองประเภทต่างเป็นเจตนา
ของผู้พูดที่มีข้อสงสัย แต่ข้อสงสัยนั้นชี้ไปยังคนละประเด็น คือ dàodì₁ และ jiūjìng₁ ชี้ไปที่ผู้กระทำหรือ
ข้อสรุปของการกระทำ(หรือเหตุการณ์) แต่ ma ชี้ข้อสงสัยของผู้ฟังที่ถามผู้พูดกลับ จึงทำให้เกิดการขัดแย้งกันอัน
เป็นเหตุให้ไม่สามารถใช้รวมกันได้ ดังตัวอย่าง

(50) a) 他离我远了, 我觉得脑子又变得清楚起来。开始琢磨, 这个……这个究竟算怎么回事呢? (73, 上)

Tā lí wǒ yuǎnle, wǒ juéde nǎozǐ yòu biàn de qīngchū qīlái。
Kāishǐ zuómo, zhègè ……zhègè jiūjìng suàn zěnmě huí shì ne?

เขาห่างจากฉันไปไกลแล้ว มองของฉันจึงกลับมาคิดอะไรได้ชัดเจนอีกครั้ง ฉันเริ่มต้นคิด นี่...นี่มัน
เรื่องอะไรกัน? (130 เล่ม 1)

b) *他离我远了, 我觉得脑子又变得清楚起来。开始琢磨, 这个……这个究竟算怎么回事吗?

Tā lí wǒ yuǎnle, wǒ juéde nǎozǐ yòu biàn de qīngchū qīlái。
Kāishǐ zuómo, zhè gè ……zhè gè jiūjìng suàn zěnmě huí shì ma?

ตัวอย่าง (50a) จะได้ความหมายว่า “ฉัน” (ถามตนเองว่า) นี่...นี่มันเรื่องอะไรกันแน่ ซึ่งคำ jiūjìng₁
จะชี้ข้อสงสัยไปที่ “เรื่องอะไร” และมีคำ ne เสริมน้ำเสียงอีกชั้นและจะชี้ข้อสงสัยไปที่ “เรื่องอะไร” ด้วยแต่หาก
เปลี่ยนเป็นคำ ma ดังตัวอย่าง (50b) จะได้ความหมายว่า คุณ (ซึ่งไม่ปรากฏในประโยค) ถามฉันว่านี่มันเรื่องอะไรกัน
แน่ใช่ไหม “ฉัน” จะกลายเป็นถูกผู้อื่นถามแทน

3.1.2.3 โครงสร้างไวยากรณ์ของ bìjìng

n. bìjìng₁

bìjìng₁ ใช้เพื่อเน้นย้ำจุดเด่นหรือสาเหตุของสิ่งที่กล่าวถึง ในบริบทสามารถแปลได้ว่า *อย่างไรเสีย....
อย่างไรก็....* พบในโครงสร้างประโยคบอกเล่า

1. โครงสร้าง n1: ประธาน + bìjìng₁ + กริยา / คุณศัพท์

(51) 他又说: “我**毕竟**是阿哥, 抗旨虽严重, 可无论如何也不至于有性命之忧。” (246, 上)

Tā yòu shuō: “wǒ bìjìng shì āgē, kàng zhǐ suī yánzhòng, kě
wúlùn rúhé yě búzhìyú yǒu xìngmìng zhī yōu。”

เขาพูดขึ้นอีก “ถึงอย่างไรข้าก็เป็นองค์ชาย แม้การขัดพระราชโองการจะเป็นเรื่องใหญ่ แต่จะอย่างไรก็ไม่เป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต” (160 เล่ม 2)

- (52) 我无奈地叹了口气，倒不知道该说什么，若没有她，也许我就真的死了。可究竟是真死了好，还是借尸还魂的好？想来能活着**毕竟**是好的。
(25, 上)

Wǒ wú nài de tàn le kǒu qì, dào bù zhī dào gāi shuō shén me, ruò méi yǒu tā, yě xǔ wǒ jiù zhēn de sǐ le. Kě jiū jìng shì zhēn sǐ le hǎo, hái shì jiè shī - huán hún de hǎo? xiǎng lái néng huó zhe **bì jìng** shì hǎo de.

ฉันถอนหายใจอย่างไม่รู้จะทำอย่างไร ไม่รู้ว่าควรจะทำอะไร หากไม่มีเธอ บางทีฉันอาจจะตายไปแล้วจริงๆ ก็ได้ แต่ความจริงตายไปเลยจริงๆ ดีกว่า หรือวิญญาณมาอาศัยร่างคนอื่นดีกว่า ก็สุดจะบอกได้? คิดอีกทีมีชีวิตอยู่ยังก็ย่อมดีกว่า (52 เล่ม 1)

ตัวอย่าง (51-52) **bì jìng** ใช้ร่วมกับ “shì” zì jù โดยตัวอย่าง (51) 是 shì เป็นกริยาหลัก เพื่อเน้นย้ำจุดเด่นของผู้พูดว่า ตนเป็นองค์ชาย สถานะนี้ไม่ว่าอย่างไรก็ยังคงเป็นความจริง ตัวอย่าง (52) shì เป็นการเน้นย้ำคำคุณศัพท์ 好 hǎo (ดี) อีกชั้นว่า อย่างไรก็ตามเสียการมีชีวิตอยู่ต่อย่อมต้องดีกว่า

2. โครงสร้าง ก 2: ประธาน + **bì jìng**₁ + ประโยคย่อย / วลีประเภทต่างๆ

- (53) 我看他理解了我的意思，也很是开心，**毕竟**在古代异性之间平等的友谊只怕比较新鲜，只怕大多数的人都不能接受的。(68, 上)

Wǒ kàn tā lǐ jiě le wǒ de yì sī, yě hěn shì kāi xīn, **bì jìng** zài gǔ dài yì xìng zhī jiān píng děng de yǒu yì zhǐ pà bǐ jiào xīn xiān, zhǐ pà dà duō shù de rén dōu bù néng jiē shòu de.

ฉันเห็นเขาเข้าใจความหมายของฉัน ก็ดีใจมาก เพราะในยุคโบราณนี้อิสรภาพระหว่างชายหญิงเป็นเรื่องที่แปลกใหม่ เก่งกว่าคนส่วนใหญ่จะไม่มีทางยอมรับได้ (122 เล่ม 1)

- (54) 我心里半带嘲讽地对自己说，原来我往日的气派固然和自己的努力有关系，但也脱不了我和八阿哥的这层关系。**毕竟**在朝堂之中，连太子爷现在也比不上八阿哥的势力。(139, 上)

Wǒ xīn lǐ bàn dài cháo fěng de duì zì jǐ shuō, yuán lái wǒ wǎng rì de qì pài gù rán hé zì jǐ de nǚ lì yǒu guān xì, dàn yě tuō bù liǎo wǒ hé bā ā gē de zhè céng guān xì. **Bì jìng** zài cháo táng zhī zhōng, lián tài zǐ yē xiàn zài yě bǐ bù shàng bā ā gē de shì lì.

ฉันพูดกึ่งเยาะเย้ยตัวเองในใจ ที่แท้ความพยายามที่ผ่านมาของฉันแม้จะมีผลทำให้ฉันพอจะมีสถานะในวังอยู่บ้างแต่ก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างฉันกับองค์ชายแปดด้วยเพราะในราชสำนักตอนนี้กระทั่งรัชทายาทก็ยังมีอำนาจไม่เท่าองค์ชายแปด (239 เล่ม 1)

ตัวอย่าง (53) เป็นการใช้นำประโยคย่อย เพื่อเน้นว่ามิตรภาพระหว่างเพื่อนต่างเพศในยุคสมัยโบราณนั้นถือเป็นสิ่งที่ค่อนข้างแปลกใหม่ ซึ่งเป็นการเน้นสาเหตุว่าเพราะเหตุนี้ จึงเป็นผลตามเนื้อความในประโยคถัดมา ซึ่งก็คือ เก่งกว่าคนส่วนมากจะรับไม่ได้กัน และตัวอย่าง (54) เป็นการใช้ร่วมกับบุพบทวลี ผู้พูดเน้นว่า อย่างไรก็ตามเสียในราชสำนักตอนนี้ เพื่อที่จะกล่าวต่อว่า อำนาจของรัชทายาทยังเป็นรองอำนาจขององค์ชายแปดอยู่มาก

3. โครงสร้าง ก 3: *bì jìng*₁ + ประธาน + กริยา (หรือ ประโยคย่อย)

- (55) **毕竟** 二阿哥是唯一一个由他亲手抚养长大的孩子，几十年的感情岂是说放手就能放手的？ (141, 上)

Bì jìng èr āgē shì wéiyī yī gè yóu tā qīnshǒu fùyǎng zhǎngdà de háizi, jǐshí nián de gǎnqíng qǐ shì shuō fàngshǒu jiù néng fàngshǒu de?

ถึงยังใจองค์ชายรองก็เป็นลูกคนเดียวที่เขาชุบเลี้ยงโตมากับมือ ความผูกพันหลายสิบปีใช่บอกว่าจะปล่อยแล้วจะปล่อยได้? (241 เล่ม 1)

- (56) 我只知道八阿哥、十阿哥、十四阿哥等人的大概结局，可他们福晋各自的结局我却一点印象也无，**毕竟**女人在古代不过是某某人的一个符号，连自己的名字都不会在族谱中留下，只是某氏就一笔带过。(227, 下)

Wǒ zhī zhīdào bā āgē, shí āgē, shísì āgēděng rén de dàgài jiéjú, kě tāmen fújìn gèzì de jiéjú wǒ què yīdiǎn yìnxàng yě wú, **bì jìng** nǚrén zài gǔdài bùguò shì mǒumǒu rén de yī gè fúhào, lián zìjǐde míngzì dōu bùhuì zài zúpǔ zhōng liúxià, zhǐshì mǒu shì jiù yībǐ-dàiguò。

ฉันรู้จุดจบคร่าวๆขององค์ชายแปด องค์ชายสิบและองค์ชายสิบสี่ แต่จุดจบของชายาพวกเขาฉันกลับไม่รู้อะไรเลย เพราะผู้หญิงสมัยก่อนเป็นเหมือนเพียงสัญลักษณ์ของใครคนหนึ่งเท่านั้น แม้กระทั่งชื่อยังไม่ได้บันทึกอยู่ในผังรายชื่อของตระกูลเลย มีเพียงแต่ว่าพวกเขาเธอทำอะไรก็เท่านั้นเอง (141 เล่ม 4)

- (57) 心中想着，幸亏现在有十四阿哥这个挡箭牌，否则只怕敏敏要想歪了，**毕竟**我和十三阿哥之间的感情，在这个时代很难让人相信没有男女之意。(191-192, 上)

Xīnzhōng xiǎngzhe, xìngkuī xiànzài yǒu shísì āgē zhègè dǎngjiàn pái, fǒuzé zhǐ pà Mǐnmǐn yào xiǎngwāi le, **bì jìng** wǒ héshísān āgē zhījiān de gǎnqíng, zài zhègè shídài hěn nán ràng rén xiāngxìn méiyǒu nán nǚ zhī yì。

ในใจฉันคิด โชคดีที่ตอนนี้มีองค์ชายสิบสี่เป็นหน้าบังไฟให้ ไม่อย่างนั้นเกรงว่าหมั้นหมั้นจะต้องคิดเลยเถิดไปแล้ว เพราะยังไง ความสัมพันธ์ระหว่างฉันกับองค์ชายสิบสามในสังคมยุคนี้ คงยากที่จะให้ใครเชื่อว่าไม่มีความคิดเชิงชู้สาวปะปนอยู่ (62 เล่ม 2)

ตัวอย่าง (55-57) เป็นการวาง *bì jìng* ไว้หน้าประธาน คือ องค์ชายรอง ผู้หญิง และ ความสัมพันธ์ระหว่างฉันกับองค์ชายสิบสาม ตามลำดับ เพื่อใช้เน้นย้ำจุดเด่นหรือสาเหตุ ที่ผู้พูดจะกล่าวเพิ่มเติมต่อไป

ข. *bì jìng*₂

*bì jìng*₂ ใช้เพื่อเน้นบอกข้อสรุป โดยอธิบายสภาพการหรือขั้นตอนต่างๆที่ผ่านมา (ใช้ในความหมายที่มีเหตุการณ์ขัดแย้งกัน) ในบริบทสามารถแปลได้ว่า *อย่างไรก็ตาม* พบในโครงสร้างประโยคปฏิเสธหรือคำเชื่อมแสดงความขัดแย้ง 虽然...但是... *suīrán... dànshì...*

1. โครงสร้าง ข 1: ประธาน + *bì jìng*₂ + กริยา / คุณศัพท์ / ประโยคย่อย

- (58) 这些人大都出身贫贱，在宫中苦熬，唯一的盼头就是将来出宫后能过些舒心日子，能帮帮家里人，不让周围人看轻。最看重的不过就是银钱，只要给的方法得当，照顾好她们的面子、里子，至少能买个明面上的融洽。**毕竟**还是不放心，第二日晚间，我装作找衣物，把箱子里的东西理了一遍，……。(108, 下)

Zhèxiē rén dàdōu chūshēn pínjiàn, zài gōng zhōng kǔ' áo, wéiyī de pàntou jiùshì jiānglái chū gōng hòu néng guò xiē shūxīn rìzi, néng bāngbāng jiā lǐ rén, bù ràng zhōuwéi rén kànqīng. Zuì kànzòng de bùguò jiùshì yínqián, zhǐyào gěi de fāngfǎ dédàng, zhàogù hǎo tāmen de miànzi、lǐzi, zhìshǎo néng mǎi gè míngmiàn shàng de róngqià. **Bì jìng** háishi bùfàngxīn, dì-èr rì wǎn jiān, wǒ zhuāngzuò zhǎo yī wù, bǎ xiāngzi lǐ de dōngxī lǐ le yī biàn, ……。

คนเหล่านี้ส่วนใหญ่เกิดในบ้านที่มีฐานะยากจน ทำงานหนักในวัง เพียงหวังว่าสักวันเมื่อได้ออกจากวังแล้ว จะมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ช่วยทางบ้านได้ไม่ต้องให้คนรอบข้างดูถูก สิ่งสำคัญที่สุดสำหรับพวกเธอก็คือเงินทอง แต่ต้องมอบให้ได้อย่างถูกวิธีและถูกจังหวะ รักษาหน้าและศักดิ์ศรีไว้ให้พวกเธอทำอย่างนี้แล้วอย่างน้อยเปลือยนอกพวกเราก็อยู่กันได้อย่างกลมเกลียว แต่ยังไงฉันก็ยังไม่ไว้วางใจ วันรุ่งขึ้นตอนเย็น ฉันแกล้งทำเป็นหาเสื้อ เอาของมาจัดเรียงใหม่อีกครั้ง.....(177 เล่ม 3)

- (59) 十阿哥是我在这里交的第一个朋友，那些金饰玉器再珍贵，**毕竟**不是我的心意。(22, 上)

Shí āgē shì wǒ zài zhèlǐ jiāo de dì-yī gè péngyou, nàxiē jīnshì yùqì zài zhēngùì, **bì jìng** bùshì wǒde xīnyì。

องค์ชายสิบเป็นเพื่อนคนแรกของฉันที่นี่ ข้าวของเงินทองมีค่าพวกนั้น ต่อให้มีค่ายังไง ก็ไม่ใช่น้ำใจจากฉัน (46 เล่ม 1)

ตัวอย่าง (58-59) เป็นการเน้นบอกข้อสรุปในความหมายปฏิเสธว่า จะอย่างไรก็ตามผู้พูดยังคงรู้สึกไม่พอใจ ด้วยเหตุนี้ คืบต่อมาจึงต้องไปดูของในหีบอีกครั้ง *ต่อให้ผู้พูดให้ของขวัญวันเกิดล้ำค่าแค่ไหนแก่องค์ชายสิบ อย่างไรก็ตามก็ไม่ใช่น้ำใจจากผู้พูด* (ในที่นี้รัชสี (ผู้พูด) เห็นว่ามีมิตรภาพสำคัญกว่า)

2. โครงสร้าง ข 2: ประธาน + suī (rán)... dàn (shì)... bì jìng₂ + วลีประเภทต่างๆ

- (60) 这几日姐姐很是操劳，贝勒爷虽说不用太紧张，可**毕竟**十几个阿哥，再加上皇太子，哪能不紧张？(22, 上)

Zhè jǐ rì jiějie hěn shì cāoláo, bèilèye suīshuō bù yòng tài jǐnzhāng, kě **bì jìng** shíjǐ gè āgē, zài jiāshàng huángtǎizǐ nǎ néng bù jǐnzhāng?

หลายวันนี้พี่เครียดมาก แม่องค์ชายจะบอกว่าไม่ต้องเครียดมากนัก แต่จะอย่างไรก็ต้องต้อนรับองค์ชายหลายสิบคนกับรัชทายาทอีกคน จะไม่ให้เครียดได้อย่างไร? (45 เล่ม 1)

- (61) 我这个谎言实在禁不起推敲。可**敏敏****毕竟**才十四五岁，她阿玛又一向娇宠她，涉世未深，她也未多想，……(191, 上)

Wǒ zhègè huāngyán shízài jīnbuqǐ tuīqiāo。Kě Mǐnmín bì jìngcái shísì-wǔ suì, tā āmǎ yòu yī xiàng jiāochōng tā, shèshì wèishēn, tā yě wèi duō xiǎng, ……

คำโกหกนี้ของฉันทันความจริงแทบจะหลอกใครไม่ได้ แต่หมิ่นหมิ่นยังก็ก็เป็นเพียงเด็กสาวอายุสิบสี่สิบห้าปี ทั้งยังถูกเลี้ยงดูแบบไซในหินมาโดยตลอด ไม่มีประสบการณ์ชีวิตมากนัก ดังนั้นเธอจึงไม่ได้คิดอะไรมาก... (61 เล่ม 1)

ตัวอย่าง (60-61) เป็นการใช้ bì jìng กับวลีจำนวน - ลักษณะนาม เพื่อใช้เป็นภาคแสดงของประโยค ว่า มีองค์ชายสิบกว่าคนเข้าร่วมงาน และหมิ่นหมิ่นเพิ่งจะอายุ 14 - 15 เท่านั้น ตามลำดับ ซึ่งตัวอย่าง (61) เป็นการใช้ร่วมกับคำเชื่อม 可 kě ที่แสดงความขัดแย้งหรือหักมุมกับสิ่งที่กล่าวก่อนหน้า

3. โครงสร้าง ข 3: ประธาน + suī(rán)... dàn(shì)... bì jìng + กริยา /
คุณศัพท์

(62) 我拉起她的手，没有说话，只是轻轻摇了摇。想着，我虽然这三年来在宫里费尽了功夫和心机，可**毕竟**没有白费。(139, 上)

Wǒ lāqǐ tāde shǒu, méiyǒu shuōhuà, zhǐshì qīngqīng yáoleyáo。Xiǎngzhe, wǒ suīrán zhè sān nián lái zài gōng lǐ fèijìnle gōngfu hé xīnjī, kě bì jìng méiyǒu báifèi。

ฉันจับมือเธอไม่พูดอะไร ทำเพียงส่ายหน้าไปมาเบาๆ ในใจคิดว่า สามปีมานี้ฉันทุ่มเทเวลาและแรงกายแรงใจอยู่ในวังหลวง ไม่ถือว่าเสียเปล่า (238 เล่ม 1)

(63) 我和敏敏两人在人群中穿来穿去，人影晃动，又在黑暗中，虽有火把，可**毕竟**不够亮，也没人注意我们。(175, 上)

Wǒ hé Mǐnmín liǎng rén zài rénqún zhōng chuānlái chuānqù, rényǐng huàngdòng, yòu zài héi'àn zhōng, suī yǒu huǒbǎ, kě bì jìng bùgòu liàng, yě méirén zhùyì wǒmen。

ฉันกับหมิ่นหมิ่นสองคนมุดตลอดไปมาท่ามกลางฝูงชน เงาคนเคลื่อนไหววูบ อีกทั้งอยู่ในความมืด แม้จะมีคบไฟแต่ก็ไม่สว่างพอ จึงไม่มีใครสนใจพวกเรา (34 เล่ม 2)

ตัวอย่าง (62) ผู้พูดเน้นว่า สิ่งที่ตนทุ่มเทลงไปภายในสามปีนี้ *ไม่ได้สูญเปล่าเลยจริงๆ* ซึ่งปรากฏในรูปปฏิเสธแต่มีความหมายในเชิงบวก ต่างจาก ตัวอย่าง (63) ถึงแม้จะมีคบเพลิงอยู่ แต่อย่างไรก็สว่างไม่พออยู่ดี ที่ปรากฏในรูปปฏิเสธและมีความหมายในเชิงลบ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า bì jìng ปรากฏในรูปปฏิเสธและบอกเล่า แต่ความหมายจะอยู่ในเชิงบวกหรือลบขึ้นอยู่กับความหมายของคำในภาคแสดงที่ตามมา

จากตัวอย่างข้างต้น bì jìng สามารถวางไว้หน้าประโยค / หน้าประธานของประโยคย่อยได้ ดังตัวอย่าง (55-59) จะเห็นได้ว่าเมื่อ bì jìng ขึ้นต้นประโยคย่อย สามารถแสดงการเน้นย้ำหรือแสดงความขัดแย้งก็ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้พูด ซึ่งลักษณะการใช้แบบนี้เป็นลักษณะที่พบบ่อยเช่นกัน 齐沪扬 Qí Hù yáng (2011: 32) กล่าวว่า หาก bì jìng วางไว้หน้าประธานจะมีความหมายเน้นรวมไปถึงตัวผู้กระทำ (ประธานในประโยค) และเหตุการณ์หรือเรื่องราวในภาคแสดงด้วย ซึ่งหาก bì jìng วางไว้หลังประธานจะเน้นเพียงเหตุการณ์หรือเรื่องราวในภาคแสดงเท่านั้น

จากการศึกษาพบว่า bì jìng แต่ละความหมายจะปรากฏในโครงสร้างไวยากรณ์ต่างๆดังนี้

คำวิเศษณ์ เสริมน้ำเสียง	ความหมายและลักษณะการใช้	โครงสร้าง	จำนวนที่ปรากฏ (ร้อยละ)	
			ตำแหน่ง	ร้อยละ
bì jìng ₁	แปลได้ว่า อย่างไรก็..., อย่างไรเสีย... ใช้เพื่อเน้นย้ำจุดเด่น หรือสาเหตุ	แบบ ก 1	12	18.18
		แบบ ก 2	35	53.03
		แบบ ก 3	2	3.03
bì jìng ₂	แปลได้ว่า อย่างไรก็ตาม ใช้เน้นบอก ข้อสรุป โดยอธิบายสภาพการหรือ ขั้นตอนต่างๆที่ผ่านมา (ใช้ใน ความหมายที่มีเหตุการณ์ขัดแย้งกัน)	แบบ ข 1	3	4.55
		แบบ ข 2	3	4.55
		แบบ ข 3	11	16.67
รวม			66	100

ตาราง 3.6 ตารางแสดงจำนวนการปรากฏโครงสร้างไวยากรณ์ของ bì jìng

3.1.3 ลักษณะการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง dàodì jiūjìng และ bì jìng แทนกัน

จากการศึกษาลักษณะการใช้และความหมายที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง *ปู่ปู่จิงซิน* พบว่า dàodì jiūjìng และ bì jìng มีความหมายที่ทับซ้อนกันสามารถใช้แทนกันได้ โดย dàodì และ jiūjìng มีลักษณะการใช้และความหมายทับซ้อนกันในรูปแบบย่อนถามหาข้อสรุปและกึ่งย่อนถาม นอกจากนี้ ทั้งสองคำยังสามารถใช้เน้นย้ำจุดเด่นของสิ่งที่กล่าวถึงได้อีกด้วย โดยการเน้นย้ำจุดเด่นแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ (1) การเน้นย้ำจุดเด่นที่เดิมสิ่งที่กล่าวถึงมีอยู่แล้ว และ (2) การใช้เน้นข้อสรุปที่ผ่านขั้นตอนหรือกระบวนการใดๆแล้วท้ายที่สุดเหตุการณ์ก็เกิดขึ้นหรือจึงได้ข้อสรุปนั้นมา ซึ่ง jiūjìng ไม่มีลักษณะการใช้แบบที่ (2) แต่การเน้นย้ำลักษณะที่ (2) นี้ทับซ้อนกับลักษณะการใช้ bì jìng ในพจนานุกรม Shìyòng Hànyǔ Jìnyì Xūcí Cídiǎn (2013:104) กล่าวว่า โดยทั่วไปแล้วเมื่อใช้เน้นย้ำจุดเด่นที่เดิมสิ่งที่กล่าวถึงมีอยู่แล้ว จะนิยมใช้ dàodì มากกว่า jiūjìng ซึ่งจากการศึกษานี้พบการใช้ dàodì 4.17% ดังตัวอย่าง (15) และ jiūjìng 0% ทั้งนี้ เมื่อใช้ dàodì และ bì jìng ในการเน้นข้อสรุปว่าท้ายที่สุดแล้วเหตุการณ์ก็เกิดขึ้น bì jìng มักจะปรากฏในประโยคขัดแย้ง ทั้งนี้อาจมีคำเชื่อมแสดงความขัดแย้งปรากฏร่วมด้วยหรือไม่ก็ได้ แต่ dàodì จะใช้เน้นเมื่อเหตุการณ์ทั้งสองเหตุการณ์มีความต่อเนื่องหรือสัมพันธ์กัน ซึ่งจากการศึกษานี้พบการใช้ dàodì 0% และ bì jìng 25.76% ดังตัวอย่าง (58-63) ซึ่งสามารถสรุปข้อเหมือนและข้อแตกต่างของคำกลุ่มนี้ได้ดังตาราง 3.7 นอกจากนี้ การเน้นลักษณะเด่นของสิ่งที่กล่าวถึง dàodì และ bì jìng มีนัยต่างกันเล็กน้อยคือ เมื่อผู้พูดต้องการเน้นย้ำโดยพิจารณาคุณสมบัติของสิ่งที่กล่าวถึงตั้งแต่ต้นจนจบแล้วจึงเน้นย้ำจุดเด่นมักจะใช้ dàodì เพราะการกระทำหรือคุณสมบัติของสิ่งของ / บุคคลนั้นๆแสดงให้เห็นจึงไม่ต้องกล่าวรวมตัวผู้กระทำเข้าไปด้วย แต่หากผู้พูดต้องการเน้นย้ำจุดเด่นในเชิงสรุปมักใช้ bì jìng วางไว้หน้าประธานมากกว่า dàodì เพราะต้องกล่าวรวมตัวผู้กระทำเข้าไปด้วย ด้วยเหตุนี้ ลักษณะที่ bì jìng อยู่หน้าประธานของประโยคจึงปรากฏการใช้มากกว่า จากการศึกษาลักษณะการใช้และความหมายของคำกลุ่มนี้ สามารถสรุปความเกี่ยวเนื่องกันของลักษณะการใช้ ความหมายและเงื่อนไขการใช้ได้ดังตาราง 3.8

คำวิเศษณ์ เสริมน้ำเสียง		ลักษณะการใช้			
		ย้อนถาม หาข้อสรุป	แสดงความ สงสัย	เน้นจุดเด่นของสิ่งที่ กล่าวถึง (ที่เดิมมีอยู่ แล้ว) / การกระทำ	เน้นข้อสรุป ของสิ่งที่ เกิดขึ้น
dàodǐ	dàodǐ ₁	+			
	dàodǐ ₂		+		
	dàodǐ ₃			+	+
jiūjìng	jiūjìng ₁	+			
	jiūjìng ₂		+		
bìjìng	bìjìng ₁			+	
	bìjìng ₂				+

ตาราง 3.7 สรุปข้อเหมือนและข้อต่างของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงที่ปรากฏในนวนิยายจีน *ปู่ปู่จิงซิน*

คำวิเศษณ์เสริม น้ำเสียง	dàodī ₁ 、 jiūjìng ₁	dàodī ₂ 、 jiūjìng ₂	dàodī ₃ 、jiūjìng ₃ 、 bìjìng ₁	dàodī ₃ 、bìjìng ₂
ลักษณะการใช้	ย้อนถามหา ข้อสรุป	กึ่งย้อนถาม	เน้นจุดเด่นที่มีอยู่แล้ว	เน้นข้อสรุปของสิ่งที่ เกิดขึ้น
ความหมาย	A หรือ B กันแน่, เอาอย่างไร กันแน่		อย่างไรก็..., อย่างไรเสีย...	อย่างไรก็ตาม, ที่แน่แล้ว
เงื่อนไขการเกิด ในประโยค	จะปรากฏในประโยคคำถาม 3 ประเภท คือ ประเภทถามให้ เลือก ประเภทถามชี้เฉพาะ ประเภทถามซ้ำคำกริยาและใช้ ร่วมกับคำลงท้าย ne ได้ * เมื่อใช้เพื่อแสดงความสงสัย จะปรากฏในโครงสร้าง zhǔ wèi wèiyǔ jù ซึ่งความหมายของ dàodī ₂ และ jiūjìng ₂ จะชี้เพียง ตัวผู้กระทำหรือข้อสรุปของ เหตุการณ์ในประโยครอง เท่านั้น ไม่ได้ชี้ไปที่เจตนาของ ผู้พูดโดยตรง	จะปรากฏในประโยคบอก เล่า ซึ่งสามารถวางหน้า ภาคแสดงแบบแนบติดหรือ ปรากฏร่วมก็ได้(แทรกส่วน ขยายอื่นๆ)	จะปรากฏในประโยค บอกเล่าหรือปฏิเสธ ซึ่ง สามารถวางหน้าภาค แสดงแบบแนบติดหรือ ปรากฏร่วมก็ได้(แทรก ส่วนขยายอื่นๆ) * เมื่อใช้ dàodī จะ เน้นเหตุการณ์ที่มีความ สอดคล้องกัน หากเป็น bìjìng ₂ จะเน้น เหตุการณ์ที่ขัดแย้งกัน หรือมีความหมายในเชิง หักมุม	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. เมื่อใช้ร่วมกับคำช่วยกริยาคำกริยวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงกลุ่มนี้จะอยู่หน้าคำช่วยกริยาเสมอ 2. เมื่อใช้ร่วมกับคำสรรพนามแสดงคำถามจะวางไว้ข้างหน้าคำสรรพนามแสดงคำถามและคำช่วยกริยาเสมอ (หากในประโยคมีคำช่วยกริยาปรากฏร่วม) 3. เมื่อใช้ร่วมกับคำ “shì” zì jù จะวางไว้หน้าคำ shì เสมอ 4. สามารถใช้ร่วมกับคำ le ได้ โดยคำ le จะปรากฏในภาคแสดงของประโยค 5. สามารถปรากฏร่วมกับคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงคำอื่นๆได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้ของคำนั้นๆ 			

ตาราง 3.8 สรุปความเกี่ยวเนื่องกันของลักษณะการใช้ ความหมายและเงื่อนไขการใช้ของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงกลุ่ม dàodī jiūjìng และ bìjìng

3.2 ความหมาย ลักษณะการใช้และโครงสร้างไวยากรณ์ของคำพิเศษเสริมน้ำเสียง jìng jìngrán และ jūrán

3.2.1 ความหมายและลักษณะการใช้คำพิเศษเสริมน้ำเสียง jìng jìngrán และ jūrán

คำพิเศษเสริมน้ำเสียง jìng jìngrán และ jūrán ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกเกินคาดหมายของผู้พูด ซึ่งโดยทั่วไปแล้วสามารถใช้แทนกันได้ โดยความหมายของคำกลุ่มนี้สามารถสรุปได้ดังนี้

3.2.1.1 ความหมายและลักษณะการใช้ jìng

จากการศึกษาพบว่า ในนวนิยายจีน *ปู้ปู้จิงซิน* มีการใช้คำพิเศษเสริมน้ำเสียง jìng รวมทั้งสิ้น 114 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 43.68 ของกลุ่มคำพิเศษเสริมน้ำเสียง jìng jìngrán และ jūrán สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทได้ดังนี้

คำพิเศษเสริมน้ำเสียง	ความหมายและลักษณะการใช้	จำนวนที่ปรากฏ (ร้อยละ)	
		ตำแหน่ง	ร้อยละ
jìng ₁	แปลได้ว่า <i>คิดไม่ถึง..., ไม่คิดว่า...</i> ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย	69	60.53
jìng ₂	แปลได้ว่า <i>จน...,จนกระทั่ง..., ในที่สุด</i> ใช้เพื่อเน้นความหมาย หรือเน้นการกระทำ/เหตุการณ์อันเป็นเหตุให้เกิดอีกเหตุการณ์หนึ่งขึ้น	39	34.21
jìng ₃	แปลได้ว่า <i>กลับ...</i> ใช้เพื่อเน้นระดับความรู้สึก (ว่ามากขึ้นไปอีกขั้น) หรือเน้นความรู้สึกผู้พูดที่ตรงกันข้ามกับเจตนาเดิม	6	5.26
รวม		114	100

ตาราง 3.9 ความหมายและลักษณะการใช้ jìng ที่ปรากฏในนวนิยาย *ปู้ปู้จิงซิน*

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่า jìng สามารถใช้แสดงความหมาย 3 รูปแบบ โดยปรากฏการใช้เพื่อแสดงความประหลาดใจมากที่สุด รองลงมาคือการเน้นความหมาย / การกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดอีกเหตุการณ์หนึ่ง และการเน้นความรู้สึกที่ตรงข้ามกับเจตนาเดิมตามลำดับ ทั่วไป jìng จะปรากฏในโครงสร้างแบบเดียวกัน ทั้งนี้จะมีความหมายที่ 1 2 หรือ 3 ขึ้นอยู่กับบริบทโดยรอบ ดังตัวอย่าง

(64) 想想我在现代寒窗苦读十六年，自认为也是个知识女性，可到了古代，竟₁变成了半文盲。(9, 上)

Xiǎngxiang wǒ zài xiàndài hánchuāng kǔ dú shíliù nián, zì rènwéi yě shì gè zhīshì nǚxìng, kě dào le gǔdài jìng₁ biànchéng le bànwénmáng。

มาคิดดู ฉันในยุคปัจจุบันที่เรียนหนังสืออย่างหนักมาสิบหกปีถือตัวว่าเป็นผู้หญิงมีความรู้มีการศึกษา แต่พอมาอยู่ในยุคโบราณ กลับกลายเป็นพวกกึ่งไม่รู้หนังสือไปเสียได้ (25 เล่ม 1)

(65) 十三笑道：“从那后，但凡听到皇兄要唱歌，我们立即拔脚就走，想来这么多年竟₂只听了那么一次，实在可惜。……” (174, 下)

Shísān xiào dào: “cóng nà hòu, dàn fán tīngdào huángxiōng yào chànggē, wǒmen lìjí bájiǎo jiù zǒu, xiǎnglái zhème duō nián jìng₂ zhǐ tīngle nàme yīcì, shízài kěxī. ……”

องค์ชายสิบสามยิ้มกล่าว “นับแต่นั้นเป็นต้นมา พอได้ยินว่าเสด็จที่จะทรงร้องเพลง พวกเราก็จะรีบวิ่งออกกันทันที คิดดูแล้วหลายปีที่ผ่านมาได้ฟังเพียงครั้งเดียว ช่างน่าเสียดายนัก...” (41-42 เล่ม 4)

(66) 七八年未见，刚才在雪地里乍看见你，竟₃不敢出声，觉得你淡地好似会随着雪化去一样。(199, 下)

Qī-bā nián wèi jiàn, gāngcái zài xuědì lǐ zhà kànjiàn nǐ, jìng₃ bù gǎn chū shēng, juéde nǐ dàn de hǎosì huì suízhe xuě huà qù yīyàng。

เจ็ดแปดปีไม่ได้พบหน้า เมื่อครู่บังเอิญพบเจ้าอยู่ท่ามกลางหิมะ กลับไม่กล้าส่งเสียงทัก รู้สึกเหมือนเจ้าบอบบางเสียจนอาจจะละลายหายไปกับหิมะ (88 เล่ม 4)

ตัวอย่าง (64) ผู้พูดคิดไม่ถึงว่าจะเป็นเช่นนั้น ตัวอย่าง (65) เป็นการเน้นย้ำว่าเพียงครั้งเดียว และตัวอย่าง (66) เป็นการแสดงเจตนาตรงข้ามว่าเดิมเห็นแล้วน่าจะทักแต่กลับไม่ได้ทำเช่นนั้น

3.2.1.2 ความหมายและลักษณะการใช้ jìngrán

จากการศึกษาพบว่า ในนวนิยายจีน *ปู่ปู่จิงซิน* มีการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìngrán รวมทั้งสิ้น 82 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 31.42 ของกลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìng jìngrán และ jūrán สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้ดังนี้

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง	ความหมายและลักษณะการใช้	จำนวนที่ปรากฏ (ร้อยละ)	
		ตำแหน่ง	ร้อยละ
jìngrán ₁	แปลได้ว่า <i>คิดไม่ถึง ไม่คิดว่า</i> ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย	57	69.51
jìngrán ₂	แปลได้ว่า <i>กลับ ทว่า แต่ ถึงกับ</i> ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกเกินคาดหมายหรือ เกิดความรู้สึกตรงกันข้ามกับเหตุการณ์ หรือเนื้อความก่อนหน้า	25	30.49
	รวม	82	100

ตาราง 3.10 ความหมายและลักษณะการใช้ jìngrán ที่ปรากฏในนวนิยาย *ปู่ปู่จิงซิน*

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่า jìngrán สามารถใช้แสดงความหมาย 2 รูปแบบ โดยปรากฏการใช้ในความหมายที่ 1 มากกว่า ความหมายที่ 2 ถึงร้อยละ 39.02 โดยที่ jìngrán จะมีความหมายที่ 1 หรือ 2 ขึ้นอยู่กับบริบทโดยรอบ ดังตัวอย่าง

- (67) 原来我这些年最快乐的日子竟然₁是在八贝勒府中渡过的! (148, 上)
 Yuánlái wǒ zhèxiē nián zuì kuàilè de rìzi jìngrán₁ shì zài bā bèi lè fǔ zhōng dù guò de.
 ที่แท้หลายปีมานี้ ช่วงเวลาที่ฉันมีความสุขที่สุดก็คือช่วงเวลาที่ฉันใช้ชีวิตอยู่ในตำหนักองค์ชายแปด (252 เล่ม 1)
- (68) 十阿哥在马上捂着肚子笑, “看你耀武扬威的, 竟然₂连马都不会骑, 你是满人吗? 你阿玛怎么教你的?” (14, 上)
 Shí āgē zài mǎshàng wǔzhe dùzi xiào, “kàn nǐ yàowǔ-yángwēi de, jìngrán₂ lián mǎ dōu bù huì qí, nǐ shì Mǎn rénma? nǐ ā mǎzěnme jiāo nǐde?”
 องค์ชายสิบหัวเราะกุ่มท้องอยู่บนหลังม้า “ดูเจ้าวางมาดเชื่อง ที่ไหนได้กลับขี่ม้าไม่เป็น เจ้าเป็นชาวแมนจูหรือเปล่า? พ่อเจ้าสอนเจ้ามายังไง?” (33 เล่ม 1)

3.2.1.3 ความหมายและลักษณะการใช้ jūrán

จากการศึกษาพบว่า ในนวนิยายจีน *ปู่ปู่จิงซิน* มีการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jūrán รวมทั้งสิ้น 65 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 24.90 ของกลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìng jìngrán และ jūrán สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้ดังนี้

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง	ความหมายและลักษณะการใช้	จำนวนที่ปรากฏ (ร้อยละ)	
		ตำแหน่ง	ร้อยละ
jūrán ₁	แปลได้ว่า คิดไม่ถึง ไม่คิดว่า ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย	33	50.77
jūrán ₂	แปลได้ว่า กลับ ทว่า แต่ ถึงกับ ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย เกิดความรู้สึกตรงกันข้ามกับเหตุการณ์ หรือเนื้อความก่อนหน้าว่าไม่น่าจะเป็น เช่นนี้แต่กลับตรงกันข้าม	32	49.23
รวม		65	100

ตาราง 3.11 ความหมายและลักษณะการใช้ jūrán ที่ปรากฏในนวนิยาย *ปู่ปู่จิงซิน*

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่า jūrán สามารถใช้แสดงความหมาย 2 รูปแบบ โดยปรากฏการใช้ในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน jūrán จะมีความหมายที่ 1 หรือ 2 ขึ้นอยู่กับบริบทโดยรอบ โดย jūrán₂ นอกจากแสดงความรู้สึกตรงข้ามแล้วยังแฝงด้วยความคิด คำวิจารณ์หรือมุมมองของผู้พูดด้วย ดังตัวอย่าง

- (69) 本以为四阿哥会和弘时一道离去，却没想到他**居然**₁站着不动。(98, 上)
 Běn yīwéi sì āgē huì hé Hóngshí yī dào lí qù, què méi xiǎngdào tā **jūrán**₁ zhàn zhe bù dòng.
 เดิมคิดว่าองค์ชายสี่จะจากไปพร้อมกับหงส์อ คิดไม่ถึงเขาถึงกับยังยืนนิ่งไม่ขยับ (170 เล่ม 1)
- (70) 他笑说：“十三弟以前总夸你酒量好，我一直不以为然。昨夜**居然**₂被你灌醉了。” (159, 下)
 Tā xiào shuō: “shísān dì yǐqián zǒng kuā nǐ jiǔliàng hǎo, wǒ yīzhí bù yǐwéirán。 Zuó yè **jūrán**₂ bèi nǐ guànzuì le。”
 เขายิ้มพูด “เมื่อก่อนน้องสิบสามชมว่าเจ้าคอแข็ง ข้าไม่เคยเชื่อ เมื่อคืนนี้กลับโดนเจ้ามอมเข้าจนได้” (14 เล่ม 4)

ตัวอย่าง (69) ผู้พูดเพียงแต่ประหลาดใจ และ ตัวอย่าง (70) แผงความรู้สึกว่าไม่น่าจะถูกมอมเหล้า

จากความหมายข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า jìng jìngrán และ jūrán มีความหมายเด่นร่วมกัน คือ แสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย โดยปกติแล้วจึงสามารถใช้แทนกันได้ แต่ยังคงมีนัยต่างกันเล็กน้อย กล่าวคือ เมื่อเป็นการแสดงความประหลาดใจในเชิงแสดงความเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ (1) ผิดไปจากที่ผู้พูดคาดไว้ในเชิงบวก (2) ผิดไปจากที่ผู้พูดคาดไว้ในเชิงลบ ซึ่งจะต้องพิจารณาจากบริบทโดยรอบหรือเนื้อความก่อนหน้าที่มีลักษณะเป็นสัญลักษณ์แสดงเจตนาของผู้พูดที่ประหลาดใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เช่นเดียวกับคำกลุ่มแสดงการย่อนถามหาข้อสรุป และแสดงถึงความรู้สึก / มุมมองของผู้พูดเด่นชัดกว่ากลุ่มแรก เนื่องจากผู้พูดใช้แสดงความรู้สึกและความเห็นของตนเป็นหลัก ความหมายของคำกลุ่มนี้บ่งชี้ไปที่ผู้พูดโดยตรง ถึงแม้จะมีการแปลไปก็ จะไม่ทำให้เสียความหมาย แต่นัยของประโยคนั้นจะกลายเป็นการพรรณนาหรือการบอกเล่าแทน หากคำกลุ่มนี้สื่อความรู้สึกของผู้พูดว่า ‘ตรงกันข้าม’ กับเนื้อความก่อนหน้า เมื่อละการแปลอาจทำให้ความหมายเปลี่ยนไปได้ดังตัวอย่าง

- (71) 因为圆明园离我的学校很近，所以读大学时经常来这里划船游玩，却只能空对着满目断壁残垣，遥想其当年风采。如今**竟**有机会亲自游览，我早已凡事漠然的心，也不禁有一丝兴趣。(75, 下)
 Yīnwei Yuánmíngyuán lí wǒde xuéxiào hěn jìn, suǒyǐ dú dàxué shí jīngcháng lái zhèlǐ huáchuán yóuwán, què zhǐ néng kōng duì zhe mǎnmù duàn bì-cányuán, yáo xiǎng qí dāngnián fēngcǎi。 Rújīn **jìng** yǒujiù qīn zì yóulǎn, wǒ zǎoyǐ fánshì mòrán de xīn, yě bùjīn yǒu yī sī xìngqù。
 เพราะอุทยานหยวนหมิงหยวนอยู่ใกล้มหาวิทยาลัยที่ฉันเรียนอยู่ ดังนั้นสมัยเรียนฉันจึงชอบมาพายเรือเล่นที่นั่นบ่อยๆ แต่กลับได้เห็นแต่ซากปรักหักพังและตอมุงจินตนาการถึงความสวยงามและหรูหราของมันในสมัยโบราณ ทว่าตอนนี้ได้มีโอกาสมาดูและเดินเที่ยวด้วยตัวเอง ทำให้จิตใจที่หงอยเหงาห่อเหี่ยวกลับกระชุ่มกระชวยขึ้นบ้าง (114 เล่ม 3)
- (72) 金口玉言，白纸黑字，连基本的查询也无，康熙**竟然**连解释的机会都不给八阿哥！(89, 下)
 Jīnkǒu-yù yán, bái zhǐ hēi zì, lián jīběn de cháxún yě wú, Kāngxī **jìngrán** lián jiěshì de jīhuì dōu bù gěi bā āgē!
 จินกั้วยิวาน, บายฉีเหอซี, ลี่ยนจีเบน เด ชาซุน เย่ วู, กังซี **จิงร่าน** ลี่ยนเจีเสื่อ เด จีหุ่ย ดอู๋ บู่ เก๋อิ บ้า อ่างเอ!

ราชโองการออกจากปาก เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร กระทั่งการสืบสวนเบื้องต้นยังไม่มี คังซีไม่
 แม้แต่จะให้โอกาสองค์ชายแปดได้แก้ต่าง (141-142 เล่ม 3)

- (73) 我不停地问自己，我知道结果，可不知道过程，原来一个简单的结果，
居然要经过这么多的痛。(138, 上)

Wǒ bùtíngde wèn zìjǐ, wǒ zhīdào jiéguǒ, kěbù zhīdào guòchéng,
 yuánlái yī gè jiǎndān de jiéguǒ, **jūrán** yào jīngguò zhème duō de
 tòng.

ฉันถามตัวเองไม่หยุด ฉันรู้บทสรุป แต่ไม่รู้รายละเอียดความเป็นมาเป็นไปของเรื่อง ที่แท้บทสรุปที่
 เรียบง่าย กลับต้องผ่านความเจ็บปวดมากมายถึงเพียงนี้ (237 เล่ม 1)

เมื่อพิจารณาจากสถานะตัวละครแล้ว รัชชี่ คือ จางเสี่ยว คนในยุคปัจจุบันซึ่งมหาวิทยาลัยที่เธอเคยศึกษา
 อยู่ปัจจุบันอยู่กับพระราชวังฤดูร้อนแห่งเดิม ซึ่งปัจจุบันนี้เหลือเพียงซากปรักหักพัง แต่เมื่อเธอได้กลับไปสู่อุตติใน
 ขณะที่พระราชวังแห่งนี้ยังคงไว้ซึ่งความงดงาม ตัวอย่าง (71) จะได้ว่า *ไม่คิดว่าตอนนี้จะมีโอกาสได้เที่ยวชมด้วย
 ตนเอง* เมื่อพิจารณาจากเนื้อเรื่อง องค์ชายแปดส่งเหยี่ยวที่ใกล้ตาย (เนื่องจากถูกคนลอบวางยา) มาเป็นของขวัญ
 ให้คังซี ทำให้คังซีเข้าใจผิดว่าแข่งตนตัวอย่าง (72) จะได้ว่า *(ฉัน) ไม่คิดว่าคังซีจะไม่ให้แม้กระทั่งโอกาสในการ
 แก้ต่างแก่องค์ชายแปด* จากเหตุการณ์ในเรื่องผู้พูดรู้ว่ารัชชี่หายสาบสูญ แต่สุดท้ายก็ได้ตำแหน่งคืน ตัวอย่าง (73)
 จะได้ว่า *(คิดไม่ถึงว่า) ที่แท้ข้อสรุปที่ง่ายตายนี้กลับต้องแลกด้วยความเจ็บปวดมากมายขนาดนี้* หากผลการแปล
 jìng jìngrán และ jūrán ออกจะได้ว่า *ตอนนี้มีโอกาสดูเที่ยวชมด้วยตนเองคังซีไม่ให้แม้กระทั่งโอกาส
 ในการแก้ต่างแก่องค์ชายแปด และ ที่แท้ข้อสรุปที่ง่ายตายนี้ต้องแลกด้วยความเจ็บปวดมากมายขนาดนี้* ตามลำดับ
 ซึ่งตัวอย่าง (71-72) กลายเป็นรูปแบบการพรรณนาและตัวอย่าง (73) ความหมายผิดไปจากต้นฉบับ

3.2.2 โครงสร้างไวยากรณ์ของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìng jìngrán และ jūrán

จากการศึกษาพบว่าลักษณะการใช้คำกลุ่มนี้มีเพียงลักษณะเดียว คือ เพื่อแสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย
 ของผู้พูดในสิ่งที่กล่าวถึง หากแต่ความรู้สึกเกินคาดหมายของผู้พูดนั้นยังคงมีนัยต่างกันอยู่เล็กน้อยดังที่กล่าวข้างต้น
 โดยจะปรากฏในรูปประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ และประโยคอุทาน ยกเว้น jìng ที่ยังมี
 ลักษณะการใช้อีก 2 รูปแบบ คือ (1) ใช้เน้นระดับของการกระทำ/สภาพของเหตุการณ์ว่ามากจนกระทั่งทำให้เกิด
 เหตุการณ์/การกระทำอีกอย่างหนึ่งขึ้น หรือใช้เน้นระดับว่ามีความหมาย/ความรู้สึกนั้นมากขึ้นไปอีก ซึ่งมีความหมาย
 ว่าในที่สุด จนกระทั่ง (2) ใช้แสดงถึงการกระทำขณะที่พูดนั้นตรงกันข้ามกับเจตนาเดิมที่มีอยู่ มีความหมายเหมือน
 què

3.2.2.1 โครงสร้างไวยากรณ์ของ jìng

jìng ปรากฏการใช้ได้ในรูปประโยคต่างๆดังที่กล่าวข้างต้นแต่มีนัยที่ต่างกันเล็กน้อย ซึ่งสามารถสรุปได้ 3
 ประเภทย่อย ดังนี้

ก. jìng₁

jìng₁ ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกเกินคาดหมายของผู้พูด ในบริบทสามารถแปลได้ว่า *ไม่คิดว่า....., คิดไม่ถึง.....*

1. โครงสร้าง ก 1 : ประธาน + jìng₁ + กริยา / คุณศัพท์

- (74) 我正边走边愁，忽听到：“我正要去找你呢，没想到
- 竟
- 碰上了。”

(243, 上)

Wǒ zhèng biān zǒu biān chóu, hū tīng dào: “wǒ zhèng yào qù zhǎo nǐ ne, méi xiǎngdào jìng pèngshàng le.”

ขณะที่กำลังเดินไปพลางกลุ่มไปพลาง รู่จู่ก็ได้ยินเสียงพูดดังขึ้น “ข้ากำลังจะไปหาเจ้าอยู่พอดี คิดไม่ถึงว่าจะมาเจอเจ้าที่นี่” (155 เล่ม 2)

- (75) 玉檀看见我，脸色震惊地说：“姐姐！怎么看上去一夜之间
- 竟
- 瘦了好多！” (186, 上)

Yùtán kànjiàn wǒ, liǎnsè zhènjīng de shuō: “jiějie zěnmē kàn shàngqù yī yè zhījiān jìng shòu le hǎoduō!”

อี่ถ่านเห็นฉัน ก็กล่าวด้วยสีหน้าตกใจว่า “พี่สาว แค่วันเดียวทำไมท่านถึงได้ดูผ่ายผอมไปมากขนาดนี้!” (53 เล่ม 2)

- (76) 黑暗中，只看到他眼睛定定凝视着我，半晌后他道：“你不是最不耐烦读这些‘兮。乎、之’的吗？怎么
- 竟
- 把拗口难懂的《离骚》背下来了？”

(195, 下)

Héi' àn zhōng, zhǐ kāndào tā yǎnjīng dìngdìng níngshì zhe wǒ, bànshǎng hòu tā dào: “nǐbùshì zuì bù nàifán dú zhèxiē ‘xī. hū , zhī’ de ma? Zěnmē jìng bǎ àokǒu nán dǒng de 《Lísāo》 bèi xiàlái le?”

ท่ามกลางความมืด เห็นเพียงเขากำลังจ้องมองฉันอยู่ในความมืด ครูใหญ่เขาจึงกล่าวขึ้น “เจ้ามิใช่รำคาญที่จะอ่านบทความโบราณเยิ่นเย้อเหล่านั้นหรือ? ทำไมถึงได้ท่องคำพูดจากบทประพันธ์ ‘หลีเซา’ ที่ทั้งยาวทั้งเข้าใจยากได้เล่า?” (81 เล่ม 4)

- (77) 我忙应道：“正是！平常在宫里不得相见，他以为到了塞外，总有机会相见，却不料
- 竟
- 被太子爷当成了贼人。” (176, 上)

Wǒ máng yīng dào: “zhèng shì! píngcháng zài gōng lǐ bù dé xiāngjiàn, tā yǐwéi dào le sài wài, zǒng yǒujīhuì xiāngjiàn, què bù liào jìng bèi tài zǐ yē dàngchéng le zéi rén.”

ฉันรีบตอบรับ “เพคะ ปกติอยู่ในวังพบกันไม่ได้ เขาจึงคิดว่ามานอกด่านอาจมีโอกาสดำพบหม่อมฉันบ้าง แต่คิดไม่ถึงว่าจะถูกรัษทายาททรงเห็นเป็นโจรไปได้” (37 เล่ม 2)

ตัวอย่าง (74-77) jìng แสดงความรู้สึกผู้พูดที่เดิมคิดว่าไม่น่าจะเป็นไปได้ โดยตัวอย่าง (74-75) ใช้กับคำกริยา 碰 pèng (พบ) และคุณศัพท์ 瘦 shòu (ผอม) ตามลำดับ ตัวอย่าง (76-77) เป็นการเข้าร่วมกับประโยค “把” bǎ และประโยค “被” bèi สังเกตได้ว่า เมื่อใช้ jìng เพื่อแสดงความประหลาดใจมักมีคำหรือวลีที่แสดงความหมายว่า *คิดไม่ถึง ไม่คิดว่า* เช่น 没想到 méi xiǎngdào (คิดไม่ถึง) 不料 bù liào (ไม่คิดว่า) หรือแสดงความเห็นของผู้พูด เช่น 看上去 kàn shàngqù (ดูไปแล้ว, ดูท่า) ปรากฏรวมด้วย ซึ่งแสดงถึงความรู้สึกชัดเจนกว่าลักษณะการใช้แบบ (ข) และ (ค)

2. โครงสร้าง ก 2: ประธาน + jìng₁ + shì / คำช่วยกริยา + กริยา / คุณศัพท์

(78) 我和玉檀听完，都是一脸的不敢置信。太子爷疯了？！**竟敢**做出如此大不敬的事情。（119，上）

Wǒ hé Yùtán tīngwán, dōu shì yī liǎn de bù gǎn zhìxìn。Tàizǐyē fēng le? ! **jìng** gǎn zuòchū rúcǐ dàbùjìng de shìqìng。

พอฉันกับอวี๋ถ่านฟังจบ ก็มีสีหน้าไม่ยอมเชื่อ รัชทายาทบ้าไปแล้วหรือ?! ถึงได้กล้าบังอาจทำเรื่องแบบนี้ (205 เล่ม 1)

ตัวอย่าง (78) jìng ปรากฏการใช้ร่วมกับคำช่วยกริยาเพื่อเน้นแสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย

ข. jìng₂

jìng₂ ใช้เน้นระดับของการกระทำหรือสภาพของเหตุการณ์ว่ามากจนกระทั่งทำให้เกิดเหตุการณ์หรือการกระทำอีกอย่างหนึ่งขึ้น ในบริบทสามารถแปลได้ว่า จน..., จนกระทั่ง.....

1. โครงสร้าง ข : ประธาน + jìng₂ + กริยา / คุณศัพท์

(79) 何太医沉吟不语，大半晌后道：“当年李太医乃太医院翘楚，晚生来得晚**竟**没有机会求教一二。……”（134，下）

Hé tàiyī chényín bù yǔ, dà bànshǎng hòu dào: “dāngnián Lǐ tàiyī nǎi tàiyīyuàn qiàochǔ, wǎnshēng lái de wǎn **jìng** méiyǒu jīhuì qiújiào yī'èr。……”

หมอหลวงเหอไม่กล่าวอะไร พักใหญ่จึงพูดว่า “เมื่อก่อนหมอหลวงหลีเป็นหมอมือหนึ่งของที่นี่ ข้าน้อยมาช้าไปเลยไม่มีโอกาสได้คำชี้แนะจากท่านบ้าง.....” (229 เล่ม 3)

(80) 满堂刹那间如死一般寂静，人人脸色煞白。我瞪着趴在笼中，奄奄待毙的鹰，脑中一片空白，心好像停止了跳动。几秒钟后，心突突狂跳，仿似要蹦出胸口，太过震惊恐惧，**竟**完全不敢去看康熙的脸色。（89，下）

Mǎn táng chànàjiàn rú sǐ yībān jìjìng, rénrén liǎnsè shàbái。Wǒ dèngzhe pā zài lǒng zhōng, yǎnyǎn dài bì de yīng, nǎo zhōng yī piàn kòngbái, xīn hǎoxiàng tíngzhǐle tiàodòng。Jǐ miǎo zhōng hòu, xīn tūtū kuáng tiào, fǎng shì yào bèngchū xiōngkǒu, tài guò zhènjīng kǒngjù, **jìng** wánquán bù gǎn qù kànKāngxī de liǎnsè。

ทั่วทั้งห้องเงียบสงัดในพริบตา ทุกคนใบหน้าขาวซีด ฉันจ้องไปที่เหยี่ยวซึ่งนอนพะงาบๆ กำลังจะหมดลมหายใจในกรง มองว่างเปล่าเหมือนหัวใจจะหยุดเต้น หัวใจเต้นเร็วและแรงจนแทบจะหลุดออกจากอก ฉันตกใจและหวาดผวามากจนไม่กล้าหันไปมองสีหน้าของคังซี (140 เล่ม 3)

ตัวอย่าง (79) เพื่อเน้นความเพิ่มเติม เนื่องจากผู้พูดมาประจำตำแหน่งช้าไปไม่ได้พบหมอหลวงหลี จึงได้ไม่มีโอกาสที่จะขอคำชี้แนะ jìng ในที่นี้จึงเน้นว่า การมาประจำตำแหน่งช้าเป็นเหตุให้ไม่มีโอกาส ตัวอย่าง (80) เพื่อเน้นความรู้สึกของผู้พูดว่า ตนหวาดกลัวมากเสียจนกระทั่งไม่กล้ามองหน้าคังซี ซึ่งทั้ง 2 ตัวอย่างเป็นการใช้ในรูปประโยคปฏิเสธ

2. โครงสร้าง ข 2 : ประธาน + jìng₂ + shì / คำช่วยกริยา + กริยา / คุณศัพท์

- (81) 他走到我身前，一面大笑着，一面指着我说：“我说呢？刚刚在帐里脾气那么好，原来……原来竟是以为我看上人家了！” (67, 上)
Tā zǒudào wǒ shēn qián, yīmiàn dàxiàozhe, yīmiànzhǐzhe wǒ dào:
“wǒ shuō ne? gānggāng zài zhàng lǐ píqì nàme hǎo, yuánlái ……
yuánlái **jìng** shì yǐwéi wǒ kànshàng rénjiā le!”
เขาเดินมาตรงหน้าฉัน หัวเราะพลางชี้มาที่ฉันแล้วพูดว่า “ข้าถึงว่าสิ เมื่อครูในกระโจมทำไมเจ้าถึงทำตัวดีนัก ที่แท้...ที่แท้เจ้าก็คิดว่าข้าชอบนางนั่นเอง” (120 เล่ม 1)
- (82) 敏敏未等我说话，已经赶着说道：“你还真如十三阿哥所说，竟是个‘拼命’的脾气。放心吧！我以后永不再提那件事情！” (250, 上)
Mǐnmǐn wèi děng wǒ shuōhuà, yǐjīng gǎnzhe shuōdào: “nǐ hái zhēn rú shí sān āgē suǒ shuō, **jìng** shì gè ‘pīnmìng’ de píqì. Fàngxīn ba! wǒ yǐhòu yǒngbù zài tí nà jiàn shìqìng!”
หมิ่นหมิ่นไม่รอให้อันพูดก็ชิงกล่าวก่อนว่า “เจ้าเป็นเหมือนที่องค์ชายสิบสามพูดจริงๆ มีนิสัย ‘เดนนตาย’ วางใจเถอะ ต่อไปข้าจะไม่พูดถึงเรื่องนั้นอีก.....” (167 เล่ม 2)

ตัวอย่าง (81) jìng ใช้ร่วมกับ 是 shì เพื่อเน้นระดับความหมายของคำว่า *เข้าใจว่า* 以為 yǐwéi โดยแสดงความคิดขององค์ชายสิบสามที่มีต่อตัวข้า ที่แท้ชั่วก็คิดไปเองว่าตนหลงรักชายสิบ ตัวอย่าง (82) jìng ปรากฏอยู่หน้าประโยคย่อยเพื่อใช้เน้น shì ซึ่งเป็นกริยาหลักในประโยค

ค. jìng₃

jìng₃ ใช้ในรูปประโยคต่างๆ ที่เน้นความรู้สึกผู้พูดที่ตรงกันข้ามกับเจตนาเดิม มีความหมายเหมือน què ในบริบทสามารถแปลได้ว่า *กลับ...*

โครงสร้าง ค : ประธาน + jìng₃ + (คำช่วยกริยา) + กริยา / คุณศัพท์

- (83) 一个陌生的小太监敲门而入道：“万岁爷要见姑姑。”我一下愣住，他叫道：“姑姑！”我忙提起精神随他而出。行到屋前，竟₃不敢迈步，虽同在紫禁城，可七年都没有见过康熙，现在心中竟₂有些惧怕。(122, 下)
Yī gè mòshēng de xiǎo tàijiān qiāomén ér rù dào: “wànsuīyē yào jiàn gūgu.” Wǒ yīxià lèngzhù, tā jiào dào: “gūgu!” Wǒ máng tíqǐ jīngshén suí tā ér chū. Xíng dào wū qián, **jìng**₃ bù gǎn màibù, suī tóng zài Zǐjìnchéng, kě qī nián dōu méiyǒu jiànguo Kāngxī, xiànzài xīnzhōng **jìng**₂ yǒuxiē jùpà.
คนที่แปลกหน้าคนหนึ่งเคาะประตูแล้วเดินเข้ามา “ฝ่าบาททรงต้องการพบท่านอา” ฉันทิ้งไปพักหนึ่งเขาเรียก “ท่านอา” ฉันทรีบดึงสติกลับมา ตามเขาออกไป เดินมาถึงหน้าห้องฉันกลับไม่กล้าเดินเข้าไป ถึงแม้จะอยู่ในวังต้องห้ามเหมือนกัน แต่เจ็ดปีมานี้ฉันไม่ได้พบคังซีเลย ในใจตอนนี้เลยรู้สึกตื่นกลัว (207 เล่ม 3)

จากตัวอย่าง (83) เป็นการใช้ jing ในรูปประโยคบอกเล่า โดย jing คำแรกใช้เพื่อเน้นความรู้สึกขัดแย้งระหว่างการกระทำและเจตนาของผู้พูด เพราะผู้พูดรีบเดินตามชั้นที่ออกไปเพื่อที่จะไปพบคังซี ทั้งๆที่มาถึงหน้าตำหนักแล้ว แต่กลับไม่กล้าก้าวเข้าไป และ jing คำที่สอง (การใช้ jing แบบ ข) เพื่อเน้นว่าเวลาเจ็ดปีนั้นยาวนานจนทำให้ผู้พูดมีความรู้สึกเปลี่ยนไป คือ ในขณะที่พูดผู้พูดกลับเกิดมีความหวาดกลัวต่อคังซีอยู่บ้างถึงแม้จะอยู่ในเมืองต้องห้ามเหมือนกัน

ดังตัวอย่างข้างต้น ถึงแม้ลักษณะการใช้ jing แบบ (ข) และ (ค) จะไม่ได้แสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย แต่ก็ยังคงแสดงความรู้สึกของผู้พูดที่มีต่อเหตุการณ์

จากการศึกษาพบว่า jing แต่ละความหมายจะปรากฏในโครงสร้างไวยากรณ์ต่างๆดังนี้

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง	ความหมายและลักษณะการใช้	โครงสร้าง	จำนวนที่ปรากฏ (ร้อยละ)	
			ตำแหน่ง	ร้อยละ
jing ₁	แปลได้ว่า <i>คิดไม่ถึง..., ไม่คิดว่า...</i> ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย	แบบ ก 1	53	46.49
		แบบ ก 2	16	14.04
jing ₂	แปลได้ว่า <i>ในที่สุด, จน..., จนกระทั่ง...</i> ใช้เพื่อเน้นการกระทำ/เหตุการณ์อันเป็นเหตุให้เกิดอีกเหตุการณ์หนึ่งขึ้น	แบบ ข 1	31	27.19
		แบบ ข 2	8	7.02
jing ₃	แปลได้ว่า <i>กลับ...</i> ใช้เพื่อเน้นความรู้สึก (ว่ามากขึ้นไปอีกขั้น) หรือเน้นความรู้สึกผู้พูดที่ตรงกันข้ามกับเจตนาเดิม	แบบ ค	6	5.26
รวม			114	100

ตาราง 3.12 ตารางแสดงจำนวนการปรากฏโครงสร้างไวยากรณ์ของ jing

3.2.2.2 โครงสร้างไวยากรณ์ของ jìngrán

jìngrán ทั้ง 2 ความหมายปรากฏการใช้ในประโยคบอกเล่า คำถาม อุทานและปฏิเสธ

ก. jìngrán₁

jìngrán₁ ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกเกินคาดหมายของผู้พูด โดยในบริบทสามารถแปลได้ว่า *คิดไม่ถึง..., ไม่คิดว่า..., ถึงกับ....*

1. โครงสร้าง ก 1 : ประธาน + jìngrán₁ + กริยา / คุณศัพท์

(84) 玉檀为了来陪我，**竟然**特地推了这些。(231, 上)

Yùtán wèile lái péi wǒ, **jìngrán** tètède tuīle zhèxiē。

แต่อยู่ถนัดเพื่อให้ได้มาอยู่เป็นเพื่อนฉัน ถึงกับตั้งใจปฏิเสธหน้าที่นี่ (132 เล่ม 2)

(85) 我难以置信地问：“难道我的假话**竟然是**实情？”(153, 下)

Wǒ nányǐ zhìxìn de wèn: “nándào wǒde jiǎ huà **jìngrán** shì shíqíng?”

ฉันถามอย่างไม่อยากเชื่อ “หรือว่าคำโกหกของข้าจะเป็นความจริง?” (265 เล่ม 3)

ตัวอย่าง (84) แสดงให้เห็นว่าระหว่าง jìngrán กับคำกริยาสามารถใส่ส่วนขยายได้ ตัวอย่าง (85) เป็นลักษณะการใช้ร่วมกับ “shì” zì jù ซึ่ง shì เป็นกริยาหลักของประโยค

2. โครงสร้าง ก 2: ประธาน + jìngrán₁ + คำช่วยกริยา + กริยา / คุณศัพท์

(86) 温润君子，平静水波下藏着什么，我看不透，暗自诘问，我**竟然**想凭借一份男女情去改变这样一个男人的意志？(210, 上)

Wēnrùn jūnzǐ, píngjìng shuǐbō xià cángzhe shénme, wǒ kànbutòu, ànzì jiéwèn, wǒ **jìngrán** xiǎng píngjiè yī fèn nánǚqíng qù gǎibiàn zhèyàng yī gè nánrén de yìzhì。

สุภาพชนอันอบอุ่นอ่อนโยนภายใต้เปลือกอันสงบนิ่งกำลังซุกซ่อนสิ่งใดอยู่? ฉันมองไม่ขาด ฉันลอบถามตัวเองในใจ ฉันถึงกับคิดอาศัยความรักระหว่างชายหญิงเปลี่ยนแปลงปณิธานของผู้ชายแบบนี้?

(94 เล่ม 2)

(87) 我疑惑地想这位是谁呢？**竟然**能走在十三阿哥和十四阿哥前面。(25, 上)

Wǒ yíhuò de xiǎng zhè wèi shì shéi ne? **jìngrán** néng zǒu zài shí sān āgē shí sì āgē qiánmiàn。

ฉันคิดอย่างสงสัยว่าเขาคือใครกัน ถึงกับสามารถเดินนำหน้าองค์ชายสิบสามและองค์ชายสิบสี่ได้

(53 เล่ม 1)

ตัวอย่าง (86-87) เป็นลักษณะการใช้ร่วมกับคำช่วยกริยา 想 xiǎng และคำเชื่อม 连....都 lián....dōu ตามลำดับ

ข. jìngrán₂

jìngrán₂ ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกของผู้พูดที่ ‘ตรงกันข้าม’ กับเหตุการณ์หรือเนื้อความก่อนหน้า ในบริบทสามารถแปลได้ว่า *กลับ ทว่า แต่ ถึงกับ*

โครงสร้าง ข: ประธาน + jìngrán₂ + กริยา / คุณศัพท์

- (88) 我转向十三道：“对不起！害你被囚禁十年的人，**竟然**是你坦诚以待的知己。……。”（236，下）

Wǒ zhuǎnxiàng shí sān dào: “duìbuqǐ! hài nǐ bèi qiújìn shí nián de rén **jìngrán** shì nǐ tǎnchéng yǐ dài de zhījǐ。……。”

ฉันหันไปทวงค้ชายสิบสามแล้วพูดว่า “ขอโทษด้วยเพคะ คนที่ทำให้ท่านต้องถูกคุมขังถึงสิบปี กลับเป็นสหายสนิทที่ท่านไว้วางใจ.....” (161 เล่ม 4)

- (89) 胤禛轻叹一声，“真正奇女子，十三弟没有错爱她。只是她行事太过刚烈，**竟然**没有给自己留丝毫退路。”（154，下）

Yìnzhēn qīng tàn yī shēng, “zhēnzhèng qí nǚzī, shí sān dì méiyǒu cuòài tā. Zhǐshì tā xíngshì tài guò gāngliè, **jìngrán** méiyǒu gěi zìjǐ liú sīháo tuìlù。”

อินเจินถอนหายใจเบาเอือกหนึ่ง “ช่างเป็นยอดหญิงโดยแท้ น้องสิบสามไม่ได้รักนางผิด เพียงแต่ การตัดสินใจของนางเด็ดเดี่ยวแข็งกร้าวเกินไป ถึงกับไม่ยอมเหลือทางถอยไว้ให้ตัวเองบ้างเลย” (266 เล่ม 3)

ดังตัวอย่าง (88-89) ผู้พูดคิด / รู้สึกว่าคนที่ทำให้องค์ชายสิบสามต้องโดนขังไม่ควรเป็นฉันแต่กลับเป็นฉัน คนที่เธอเห็นเป็นเพื่อนรู้ใจ และกลัวว่าอะไรควรจะทำให้ออกให้ตนเองบ้างแต่กลับไม่ทำเช่นนั้น ตามลำดับ

จากการศึกษาพบว่า jìngrán แต่ละความหมายจะปรากฏในโครงสร้างไวยากรณ์ต่างๆดังนี้

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง	ความหมายและลักษณะการใช้	โครงสร้าง	จำนวนที่ปรากฏ (ร้อยละ)	
			ตำแหน่ง	ร้อยละ
jìngrán ₁	แปลได้ว่า <i>คิดไม่ถึง..., ไม่คิดว่า..., ถึงกับ...</i> ใช้แสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย	แบบ ก 1	53	64.63
		แบบ ก 2	4	4.88
jìngrán ₂	แปลได้ว่า <i>กลับ ทว่า แต่ ถึงกับ</i> แสดงความรู้สึกตรงกันข้ามกับเหตุการณ์หรือเนื้อความก่อนหน้า	แบบ ข	25	30.49
รวม			82	100

ตาราง 3.13 ตารางแสดงจำนวนการปรากฏโครงสร้างไวยากรณ์ของ jìngrán

3.2.2.3 โครงสร้างไวยากรณ์ของ jūrán

jūrán ทั้ง 2 ความหมายปรากฏการใช้ในประโยคบอกเล่า คำถาม อุทานและปฏิเสธ

ก. jūrán₁

jūrán₁ ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกเกินคาดหมายของผู้พูด โดยในบริบทสามารถแปลได้ว่า *คิดไม่ถึง ไม่คิดว่า ถึงกับ แต่* หากใช้ร่วมกับคำแสดงความรู้สึก เช่น 没想到 méi xiǎngdào มักละการแปล

1. โครงสร้าง ก 1 : ประธาน + jūrán₁ + กริยา / คุณศัพท์

- (90) 我看着桌上的小瓶子，心潮澎湃，沉浸在喜悦愁苦参半的心情中，猛地意识到这些是四爷送的，心中滋味更是复杂，想着他居然如此细心。

(157, 上)

Wǒ kànzhe zhuō shàng de xiǎo píngzi, xīncháo péngpài, chénjìn zài xīyuè chóukǔ cānbàn de xīnqíng zhōng, měng de yìshì dào zhèxiē shìsìyē sòng de, xīnzhōng zīwèi gèng shì fùzá, xiǎngzhe tā jūrán rúcìxīn.

ฉันมองขวดใบเล็กบนโต๊ะใจเต้นค้ำอกจมดิ่งอยู่ในอารมณ์ที่ผสมผสานระหว่างความยินดีและโศรกเศร้าแล้วจู่ๆ ฉันก็นึกขึ้นได้ว่าของเหล่านี้เป็นสิ่งที่องค์ชายสี่มอบให้ในใจจึงยิ่งรู้สึกซับซ้อนกว่าเดิมเมื่อคิดถึงว่าเขาถึงกับเป็นคนละเอียดอ่อนปานนี้ (269 เล่ม 1)

- (91) 第二日醒来，才醒觉我居然平平淡淡地过了在古代的第一个春节，想着似乎有点遗憾，可又觉得如果以后每年的新年都能这样过，未尝不是一种福分。(78, 上)

Dì-èr rì xǐnglái, cái xǐngjué wǒ jūrán píngpíng dàndàn de guòle zài gǔdài de dì-yī gè Chūnjié, xiǎngzhe sìhū yǒu diǎn yíhàn, kě yòu juéde rúguǒ yǐhòu měi nián de xīnnián dōu néng zhèyàng guò, wèicháng bùshì yī zhǒng fúfen.

เช้าวันรุ่งขึ้น พอตื่นขึ้นฉันถึงได้รู้ว่าตัวเองได้ผ่านตรุษจีนแรกในยุคโบราณมาแล้วอย่างจัดจ้านและเรียบง่าย (137 เล่ม 1)

ตัวอย่าง (90-91) jūrán แสดงให้เห็นถึงความประหลาดใจของผู้พูดที่มีความเป็นกลาง คือ คัดไม่ถึง แต่ไม่ได้แฝงด้วยความรู้สึกหรือความคิดในเชิงวิพากวิจารณ์ นอกจากนี้ ระหว่าง jūrán และคำกริยา 过 guò 春节 Chūnjié (ฉลองตรุษจีน) ยังสามารถใส่ส่วนขยายได้อีกด้วย

2. โครงสร้าง ก 2: ประธาน + jūrán₁ + คำช่วยกริยา + กริยา / คุณศัพท์

- (92) 我算了算日子，说：“居然要过中秋了！” (40, 上)

Wǒ suànlesuàn rìzi, shuō: “jūrán yào guò Zhōngqiū le!”

ฉันนับคำนวณเวลาแล้วพูดว่า “จะถึงสารทไหว้พระจันทร์แล้วหรือเพคะ” (74 เล่ม 1)

- (93) 我虽早已知道十三是不羈的，但也万万没有想到他居然会推崇嵇康，特别是他作为皇室子弟，身处统治阶级的金字塔尖。(70, 上)

Wǒ suī zǎoyǐ zhīdào shísān shì bùjī de, dàn yě wànwàn méiyǒu xiǎngdào tā **jūrán** huì tuīchóng Jī Kāng, tèbié shì tā zuòwéi huángshì zǐdì, shēn chù tǒngzhì jiējí de jīnzitǎjiān。

แม้ฉันจะรู้มาก่อนแล้วว่าองค์ชายสิบสามเป็นคนพยศถือดี แต่ยังไงก็คิดไม่ถึงว่าเขาจะนิยมชมชอบ จีคัง โดยเฉพาะเขายังเป็นถึงสมาชิกของราชวงศ์ที่อยู่บนยอดพีระมิดของชนชั้นปกครอง (125 เล่ม 1)

ตัวอย่าง (92-93) jūrán แสดงให้เห็นถึงความประหลาดใจของผู้พูดที่มีความเป็นกลางด้วยเช่นกัน เพียงแต่เป็นการใช้ร่วมกับคำช่วยกริยา 要 yào และ 会 huì ตามลำดับ

ข. jūrán₂

jūrán₂ ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกของผู้พูดที่ 'ตรงกันข้าม' กับเหตุการณ์หรือเนื้อความก่อนหน้า ในบริบทสามารถ แปลได้ว่า กลับ ทว่า แต่ ถึงกับ

1. โครงสร้าง ข : ประธาน + jūrán₂ + กริยา / คุณศัพท์

- (94) 他只能折磨我们身子, 我依旧谈笑以对, 不过一死而已。可你**居然**让我连死都不能安心, 要心带后悔怜惜。(81, 上)

Tā zhǐ néng zhémó wǒmen shēnzi, wǒ yījiù tán xiào yǐ duì bùguò yī sǐ éryǐ。Kě nǐ **jūrán** ràng wǒ lián sǐ dōu bù néng ānxīn, yào xīn dài hòuhuǐ liánxī。

เขาแค่สามารถทรมานร่างกายของพวกเรา ซึ่งข้าก็ยิ่งพูดคุ้ยหัวเราะได้ เพราะอย่างมากที่สุดแต่ตายแต่เจ้ากลับทำให้ข้าแม้ตายก็ไม่ได้ตายอย่างสงบให้ข้าต้องนำพาความเสียใจและละอายใจไปด้วย (229 เล่ม 4)

- (95) 敏敏这才表情一缓, 侧着脑袋, 看着十四说: “你面子可真够大的, 走时**居然**有八贝勒和我送行!” (193, 上)

Mǐnmǐn zhè cái biǎoqíng yī huǎn cèzhe nǎodai, kànzhe shísi shuō: “nǐ miànzi kě zhēn gòu dà de, zǒu shí **jūrán** yǒu bābèilè hé wǒ sòngxíng!”

เวลานั้นหมิ่นหมิ่นจึงได้เบาใจ เอนหน้าไปมององค์ชายสิบสี่แล้วพูดว่า “เจ้าช่างมีหน้ามีตานั้น ตอนจะจากไป**ถึงกับ**มีองค์ชายแปดกับข้ามาส่งเจ้าเดินทาง” (64 เล่ม 2)

2. โครงสร้าง ก 2: ประธาน + jūrán₂ + คำช่วยกริยา + กริยา / คุณศัพท์

- (96) 我一直认为自己心里早做好了准备, 会平静地接受他随时会放手, ……可是原来我只是以为而已, 事到临头, 我**居然**不能平静。原来我会失落, 会伤心, 会痛苦! (128, 上)

Wǒ yīzhí rènwéi zìjǐ xīnlǐ zǎo zuòhǎole zhǔnbèi, huì píngjìngde jiēshòu tā suíshí huì fàngshǒu, ……kěshì yuánlái wǒ zhǐshìyǐwéi éryǐ, shì dào líntóu, wǒ **jūrán** bùnéng píngjìng。Yuánlái wǒ huì shīluò, huì shāngxīn, huì tòngkǔ!

ตลอดเวลาฉันคิดว่าตัวเองได้เตรียมใจไว้พร้อมแล้ว สามารถยอมรับการร่ำมือจากเขาได้อย่างสงบทุกเมื่อ..... ทว่าแท้จริงแล้วก็แค่ฉันคิดไปเอง พอเกิดขึ้นจริง ฉันถึงกับไม่อาจนั่งสงบ ฉันผิตหวัง โศกเศร้า และเจ็บปวด! (220 เล่ม 1)

ตัวอย่าง (94-96) แสดงความรู้สึกเกินคาดหมายของผู้พูดที่มีต่อเหตุการณ์ ตัวอย่าง (94-95) ผู้พูดรู้สึกว่าจะไม่ควรที่จะเป็นเช่นนี้ แต่กลับเป็นเช่นนี้ ตัวอย่าง (96) ผู้พูดรู้สึกว่ายากที่จะเป็นเช่นนี้ แต่กลับเป็นเช่นนี้

จากการศึกษาพบว่า jūrán แต่ละความหมายจะปรากฏในโครงสร้างไวยากรณ์ต่างๆ ดังนี้

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง	ความหมายและลักษณะการใช้	โครงสร้าง	จำนวนที่ปรากฏ (ร้อยละ)	
			ตำแหน่ง	ร้อยละ
jūrán ₁	แปลได้ว่า <i>คิดไม่ถึง..., ไม่คิดว่า...</i> ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย	แบบ ก 1	29	44.62
		แบบ ก 2	4	6.15
jūrán ₂	แปลได้ว่า <i>กลับ..., ทว่า..., แต่..., ถึงกับ...</i> ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกตรงกันข้ามกับเหตุการณ์หรือเนื้อความก่อนหน้า	แบบ ข 1	26	40.00
		แบบ ข 2	6	9.23
รวม			65	100

ตาราง 3.14 ตารางแสดงจำนวนการปรากฏโครงสร้างไวยากรณ์ของ jūrán

3.2.3 ลักษณะการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìng jìngrán และ jūrán แทนกัน

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า คำวิเศษณ์กลุ่มนี้มีลักษณะการใช้แสดงความรู้สึกเกินคาดหมายของผู้พูดเหมือนกัน โดยทั่วไปแล้วใช้แทนกันได้แต่จะต่างกันที่นัยแทน ซึ่งสามารถสรุปได้ 2 ลักษณะ คือ ความประหลาดใจในลักษณะ ‘คิดไม่ถึง’ และ ‘ตรงกันข้าม’ Qí Hùyróng (2011: 231, 243) กล่าวว่า โดยมาก jìng จะมีความเป็นอิสระในประโยคน้อยกว่า jìngrán และ jūrán คือ จะปรากฏในตำแหน่งหน้าคำช่วยกริยาและใจความหลักของประโยค jìngrán และ jūrán ต่างแสดงความรู้สึก ‘คิดไม่ถึง’ หรือ ‘ตรงกันข้าม’ ของผู้พูด โดย jìngrán จะเป็นการใช้ตามมุมมองของตน แต่ jūrán จะใช้เมื่อผู้พูดพิจารณาจากเหตุการณ์ / สิ่งปรากฏแล้วจึงแสดงความรู้สึก ดังตัวอย่าง (97-98) jìngrán และ jūrán ต่างแสดงความรู้สึกของผู้พูด แต่ jìngrán มักปรากฏใกล้กับคำที่แสดงถึงการกระทำโดยตนเอง เช่น คำ 以為 yíwéi และ 自己 zìjǐ ตามลำดับ ส่วน jūrán ต่างอิงกับเหตุการณ์ คือ เขาไปว่าราชการหรือยัง และ เมื่อก่อนเคยมีความคิดที่อยากจะไปจากเมืองต้องห้าม ซึ่งลักษณะการใช้คำกลุ่มนี้สามารถสรุปได้ดังตาราง 3.15

(97) 醒来的瞬时，一时恍惚，竟然以为仍在紫禁城中，第一念头居然是，他去上朝了吗？（251，下）

Xīnglái de shùnshí, yīshí huǎnghu, **jīngrán** yīwéi réng zài Zǐjìnchéng zhōng, dì-yī niàntou **jūrán** shì, tā qù shàngcháo le ma?

พริบตาที่ตื่นนั้น ความรู้สึกเลื่อนรางคิดว่ายังอยู่ในวังต้องห้าม ความคิดแรกที่แวบเข้ามาคือเขาไปว่าราชการหรือยัง? (186 เล่ม 4)

- (98) 想起当年**居然**还有离开紫禁城，畅游天下的想法，不禁苦笑，自己**竟然**如此痴心妄想过？如今能安稳呆在紫禁城中都变成渴求。(71, 下)

Xiǎngqǐ dāngnián **jūrán** háiyǒu líkāi Zǐjìnchéng, chàngyóu tiānxià de xiǎngfǎ, bùjīn kǔxiào, zìjǐ **jīngrán** rúcǐ chīxīn-wàngxiǎng guo? Rújīn néng ānwěn dāi zài Zǐjìnchéng zhōng dōu biànràng kěqiú。

คิดถึงที่เคยอยากไปจากวังต้องห้ามและท่องเที่ยวไปทั่วแผ่นดิน ฉันก็ได้แต่ยิ้มอย่างขมขื่น ตัวเองถึงกับกล้าคิดฝันหวานเช่นนี้ได้? ตอนนี่แค่ขอให้ได้อยู่ในวังต้องห้ามอย่างสุขสงบยังเป็นความหวังที่ไกลสุดเอี่ยม (108 เล่ม 3)

เป็นที่น่าสังเกตว่า ถึงแม้คำวิเศษณ์ทั้ง 2 กลุ่มจะมีลักษณะการใช้และความหมายต่างกัน แต่สามารถใช้ร่วมกับ “shì” zì jù ได้ 杨娟 Yáng Juān และ 段业辉 Duàn Yèhuī (2006: 37-38) กล่าวว่า shì เป็นคำบ่งชี้เจตนาโดยที่ shì จะบ่งชี้เจตนาไปที่คำ วลีหรือกลุ่มวลีที่ตามมาด้านหลัง ซึ่งมีคุณสมบัติในการเน้นย้ำตามเจตนาของผู้พูด จากการศึกษาข้างต้น เมื่อคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงถูกใช้เพื่อแสดงความรู้สึกผู้พูด จึงสามารถใช้ร่วมกับคำบ่งชี้เจตนา shì ได้ โดยวางไว้หน้า shì เสมอ โดยสามารถสรุปความเกี่ยวเนื่องและเงื่อนไขการใช้ได้ดังตาราง 3.16

อนึ่ง จากการศึกษายังพบว่า คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงสามารถปรากฏร่วมกันในประโยคเดียวกันได้ ดังตัวอย่าง

- (99) 十四听完，先是一愣，不敢置信我**竟然**对他说出这种大不敬的话，**毕竟**现在男尊女卑，穿女人的衣服那可是很晦气的一件事情。(169, 上)

Shísi tīngwán, xiān shì yī lèng, bù gǎn zhìxìn wǒ **jīngrán** duì tā shuōchū zhè zhǒng dà bù jìng dehuà, **bì jìng** xiànzài nánzūn-nǚbēi, chuān nǚrén de yīfu nà kěshì hěn huìqì de yī jiàn shìqing。

ฟังจบองค์ชายสิบสี่ก็ชะงัก แทบไม่อยากเชื่อหว่าฉันถึงกับกล้าพูดจาแสดงความไม่เคารพออกมาแบบนี้ เพราะถึงอย่างไรในช่วงเวลานี้ ผู้ชายมีฐานะสูง ผู้หญิงมีฐานะต่ำ การสวมเสื้อผ้าผู้หญิงถือเป็นเรื่องที่ไม่เป็นมงคลอย่างยิ่ง (24 เล่ม 2)

- (100) 耳侧全是‘嗡嗡’之声，玉檀似乎仍在说话，我却一句都没有听见，只想着，我**究竟**做了什么孽，老天**竟**对我一丝垂怜也无？(288, 上)

ěr cè quán shì ‘wēngwēng’ zhī shēng, Yùtán sìhū réng zài shuōhuà, wǒ què yī jù dōu méiyǒu tīngjiàn, zhǐ xiǎngzhe wǒ **jiūjìng** zuòle shénme niè, lǎotiān **jìng** duì wǒ yī sī chuīlián yě wú?

หูฉันอื้ออึงไปหมด ดูเหมือนอวี้อานคล้ายจะพูดอะไรอีก แต่ฉันกลับไม่ได้ยินสักคำ ฉันคิดแต่ว่าฉันทำบาปทำกรรมอะไรไว้กันแน่ สวรรค์ถึงได้ไม่เห็นอกเห็นใจฉันบ้างเลย? (232 เล่ม 2)

- (101) 他的意思**竟**和四阿哥的建议一样，看来明眼人都知道这才是最好的、并且是唯一的出路。(284, 上)
 Tāde yìsī **jìng** hé sì āgē de jiànyì yīyàng, kànlái míngyǎnrén dōu zhīdào zhè cái shì zuìhǎo de、bìngqiě shì wéiyī de chūlù。
 ความหมายของเขาเหมือนกับคำแนะนำขององค์ชายสี่ไม่ผิด ดูท่าคนที่มีสายตาแหลมคมต่างก็รู้ว่านี่จึงเป็นหนทางที่ดีที่สุด ทั้งยังเป็นทางออกเพียงหนึ่งเดียว (225 เล่ม 2)
- (102) 我缓缓站起，他比四阿哥年幼，可如今**看来竟**比四阿哥苍老许多，那个长身玉立于阳光下，身躯健朗，风姿醉人的男儿哪里去了？(128, 下)
 Wǒ huǎnhuǎn zhànqǐ, tā bǐ sì āgē nián yòu, kě rújīn kànlái **jìng** bǐsì āgē cānglǎo xǔduō, nàgè chángshēn-yùlì yú yángguāng xià, shēnqū jiànlǎng, fēngzī zuìrén de nánr nǎlǐ qù le?
 ฉันลุกขึ้นยืนช้าๆ สรรวมมองเขาอย่างละเอียด เขาเองก็สำรวจมองฉันอย่างละเอียดด้วยเช่นกัน อายุเขาน้อยกว่าองค์ชายสี่ แต่ตอนนี้ดูแล้วกลับแก่กว่าหลายปี ผู้ชายที่เคยยืนสง่าได้แสงอาทิตย์ ร่างกายแข็งแรง กำยำ ท่าทางองอาจหล่อเหลาเป็นที่หลงใหลของผู้คนหายไปอยู่ที่ไหน? (218-219 เล่ม 3)
- (103) 他看着我，脸上的笑容一点点消失，脸色渐渐转青，猛然问：“**难道你竟**愿意做皇阿玛的女人？”(84, 上)
 Tā kànzhe wǒ, liǎn shàng de xiàoróng yīdiǎndiǎn xiāoshī, liǎnsè jiànjian zhuǎn qīng, měngrán wèn: “**nándào nǐ jìng** yuànyì zuò huáng’ āmǎ de nǚrén?”
 เขามองฉัน รอยยิ้มบนใบหน้าค่อยๆ เลือนหายไป สีหน้าเปลี่ยนเขียวคล้ำขณะโพล่งว่า “หรือเจ้ายินดีจะเป็นผู้หญิงของเสด็จพ่อ?” (147-148 เล่ม 1)
- (104) 我回头看着她，嘴边带着三分笑意，道：“……福晋如果想责罚，直接告诉李谙达奴婢的失礼之处，李谙达自会按规矩办。**难道福晋竟然**想在这里就私自责打奴婢？”(215, 上)
 Wǒ huí tóu kànzhe tā, zuǐ biān dài zhe sānfēn xiàoyì, dào: “……fújìn rúguǒ xiǎng zé fá, zhíjiē gào sù Lǐ āndá núbì de shīlǐ zhī chù, Lǐ āndá zì huì àn guīju bàn。 **Nándào fújìn jìngrán** xiǎng zài zhèlǐ jiù sīzìzé dǎ núbì?”
 ฉันหันหน้าไปมองเธอ ปากก็ยิ้มกล่าวว่า “..... หากพระชายายอยากลงโทษที่บ่าวเสียมารยาท สามารถไปบอกหลี่อันต้าได้โดยตรง หลี่อันต้าย่อมต้องจัดการตามกฎหมายเอง หรือพระชายาถึงกับจะคิดตบตีลงโทษบ่าวที่ตรงนี้ตามอำเภอใจ?” (102 เล่ม 2)

ตัวอย่าง (97-104) ปรากฏการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง 2 คำ ในประโยคย่อยโดยตัวอย่าง (97-98) เป็นการใช้คำในกลุ่มเดียวกัน รายละเอียดดังข้างต้น ตัวอย่าง (99-100) เมื่อคำ 2 กลุ่มปรากฏร่วมกันแต่อยู่คนละประโยคย่อย จะเห็นได้ว่าคำทั้ง 2 ต่างชี้ไปยังความรู้สึกของผู้พูด แต่จะชี้ไปที่เหตุการณ์ที่ต่างกัน ในประโยคย่อยที่ปรากฏอยู่เช่นตัวอย่าง (99) **jìngrán** เน้นไปที่ *คำพูดที่ไม่สุภาพ* และ **bìjìng** เน้นไปที่ *ฐานะชายสูงหญิงต่ำ* ตัวอย่าง (100) **jiūjìng** เน้นไปที่ *เคยทำบาปกรรมอะไรกันแน่* และ **jìng** เน้นไปที่ (*สวรรค์ที่*) *ไม่เมตตาต่อผู้พูด* ตัวอย่าง (102-104) ปรากฏการใช้ในประโยคเดียวกัน เป็นที่น่าสนใจว่า **jìng** และ **看来 kànlái** ในตัวอย่าง (101-102) มีการปรากฏแบบแนบติดและกระจายประโยคย่อย ดังจะเห็นได้ว่า เมื่อคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแยกกันปรากฏในประโยคย่อยจะทำหน้าที่ขยายสิ่งที่กล่าวถึงในประโยคนั้นๆ แต่หากปรากฏแบบแนบติดคำที่มี

ความหมายบ่งชี้เจตนาของผู้พูดที่มีต่อเหตุการณ์ได้ครอบคลุมว่าจะอยู่ด้านหน้าอีกคำหนึ่ง เช่น jìng ในตัวอย่าง (101) บ่งชี้เพียงเรื่องที่ว่า ความคิดของเขานั้นเหมือนข้อเสนอขององค์ชายสี่ จากนั้นผู้พูดแสดงความคิดของตนในประโยคย่อย โดยใช้คำ kànlái เพื่อแสดงความเห็นต่อ แต่ตัวอย่าง (102) kànlái ปรากฏหน้า jìng แบบแนบติด เนื่องจากผู้พูดใช้ kànlái เพื่อแสดงความเห็นตนว่า เขาดูแก่กว่าองค์ชายสี่อยู่มาก โดยที่ jìng เน้นเพียงเรื่องที่ว่าองค์ชายสี่ดูหนุ่มกว่าเขา รวมถึงตัวอย่าง (103-104) เป็นการปรากฏร่วมกับ 难道 nándào ซึ่งเป็นคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงประเภทย่อนถาม เนื่องจากผู้พูดรู้สึกประหลาดใจต่อเรื่องที่กำลังกล่าว โดยใช้ jìng และ jìngrán เน้นแสดงความรู้สึกต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้นตามลำดับ แต่ต้องการย่อนถามเรื่องดังกล่าวต่อผู้พูด nándào จึงปรากฏหน้า jìng และ jìngrán นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่า คำวิเศษณ์กลุ่มที่ 2 นี้ไม่มีลักษณะการใช้ในการถามโดยตรง ด้วยเหตุนี้ จึงสามารถใช้กับประโยคคำถามที่มีคำลงท้าย ma ได้ ซึ่งต่างจากคำกลุ่มแรก

จะเห็นได้ว่า คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงนั้นสามารถใช้ร่วมกันได้โดยอาจปรากฏในประโยคเดียวกันแบบเรียงต่อเนื่องหรือกระจายในประโยคย่อย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความหมายของคำวิเศษณ์นั้นบ่งชี้ไปที่ใด จากสิ่งนี้ชี้ให้เห็นถึงการปรากฏในประโยคได้อย่างอิสระของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง (Ernst 2002: 540) ถึงแม้กล่าวว่าคำวิเศษณ์ที่มีความหมายบ่งชี้ไปที่ผู้พูด (speaker – oriented adverb) มีความเป็นอิสระในประโยค แต่ก็ยังคงถูกจำกัดตำแหน่งโดยความหมายของคำนั้นๆ ว่าชี้ไปที่ใดและขึ้นอยู่กับโครงสร้างของประโยคนั้นๆ ด้วย

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง		ลักษณะการใช้แสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย			แสดงถึง	
		เหตุการณ์ที่คาดไม่ถึง	ผิดไปจากความรู้สึกผู้พูดในเชิงบวก	ผิดไปจากความรู้สึกผู้พูดในเชิงลบ	เน้นระดับความหมายหรือเน้นการกระทำ/สภาพเหตุการณ์	เน้นการกระทำขณะที่พูดนั้นตรงกันข้ามกับเจตนาเดิม
jìng	jìng ₁	+				
	jìng ₂				+	
	jìng ₃					+
jìngrán	jìngrán ₁	+				
	jìngrán ₂		+	+		
jūrán	jūrán ₁	+				
	jūrán ₂		+	+		

ตาราง 3.15 สรุปการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงแสดงความรู้สึกเกินคาดหมายที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง *ปู่ปู่จิงจิน*

คำวิเศษณ์ เสริมน้ำเสียง	jìngrán ₁ jūrán ₁	jìngrán ₂ jūrán ₂	jìng ₁	jìng ₂	jìng ₃
ลักษณะการใช้	แสดงความรู้สึกเกินคาดหมายต่อเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดมาก่อน			เน้นระดับของการกระทำหรือสภาพของเหตุการณ์ว่ามากจนกระทั่งทำให้เกิดเหตุการณ์หรือการกระทำอีกอย่างหนึ่งขึ้น	แสดงถึงการกระทำขณะที่พูดนั้นตรงกันข้ามกับเจตนาเดิมที่คิดไว้ มีความหมายเหมือน 去 què
ความหมายเทียบเคียง	ไม่คิดว่า, คิดไม่ถึง, น่าจะ....แต่กลับ..... (ซึ่งแสดงความรู้สึกตรงกันข้ามในเชิงบวก / ลบ)			จึง..., ถึงกับ..., จนกระทั่ง..., ในที่สุด.....	กลับ (แสดงความตรงกันข้าม), ทว่า
เงื่อนไขการเกิดในประโยค	สามารถวางไว้หน้าหรือหลังประธานของประโยคได้ (ตามเจตนาผู้พูด)		1. ไม่สามารถวางไว้หน้าประธานของประโยคได้ 2. วางไว้หน้าภาคแสดงแบบแนบติด ซึ่งอาจแทรกได้เพียงคำช่วยกริยา		
	<ol style="list-style-type: none"> ปรากฏในประโยคคำถาม บอกเล่า ปฏิเสธ และประโยคอุทาน เมื่อใช้ร่วมกับคำช่วยกริยา คำกริยวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงกลุ่มนี้จะอยู่หน้าคำช่วยกริยาเสมอ เช่น 要 yào 会 huì 能 néng เป็นต้น เมื่อใช้ร่วมกับคำบ่งชี้เจตนา 是 shì จะวางไว้หน้าคำ shì เสมอ ใช้ร่วมกับคำลงท้าย 语气词 yǔqìcí ได้ตามโครงสร้างประโยคนั้นๆ สามารถปรากฏร่วมกับคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงคำอื่นๆได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้ของคำนั้นๆ 				

ตาราง 3.16 สรุปความเกี่ยวเนื่องกันของลักษณะการใช้ ความหมายและเงื่อนไขการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงประเภทแสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย

3.3 สรุป

จากการวิจัยพบว่า คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงทั้ง 2 กลุ่มนั้น กลุ่มแรกมีความหมายเฉพาะตัวที่เป็นความหมายแปรสูง และกลุ่มที่สองไม่มีความหมายที่เทียบได้โดยตรง แต่เมื่อพิจารณาจากลักษณะการใช้แล้ว คำทั้ง 2 กลุ่มอาจถอดความได้ตามลักษณะการใช้และบริบทที่ปรากฏ เนื่องจากทั้ง 2 กลุ่มมีคุณสมบัติ 2 ประการคือ

(1) คุณสมบัติเด่น ด้านความหมายจะเน้นไปที่ความรู้สึก / มุมมองของผู้พูดสูงกว่าคำวิเศษณ์ประเภทอื่น ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการใช้ กล่าวคือ เมื่อเจตนาของผู้พูดเน้นที่สิ่งที่กล่าวถึงไม่รวมถึงตัวผู้กระทำ โดยมาก คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงจะอยู่หลังประธานของประโยค (ซึ่งพบการใช้ลักษณะนี้เป็นส่วนมาก) แต่หากเจตนาของผู้พูดเน้นที่ผู้กระทำ คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงจะอยู่หน้าประธานของประโยค (ซึ่งส่วนมากเป็นคำสรรพนามแสดงคำถามแต่สามารถวางไว้หน้าคำสรรพนามทั่วไปได้ด้วย ขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้พูด) ซึ่งสิ่งนี้ชี้ให้เห็นถึงลักษณะการปรากฏในประโยคว่าคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงมีความเป็นอิสระ สามารถวางได้หลายตำแหน่งในประโยค แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้ของคำนั้นๆ ด้วย

(2) คุณสมบัติแฝง ความหมายจะอิงกับเรื่องราวหรือหัวข้อตามจริงที่เกิดขึ้นและโดยทั่วไปมีลักษณะการใช้ร่วมกับคำกริยาแบบรวมกลุ่ม กล่าวคือ ระหว่างคำกริยาและคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงสามารถใส่ส่วนขยายอื่นได้ แต่หากภาคแสดงเป็นคำคุณศัพท์โดยมากจะปรากฏร่วมกันแบบแนบติด โดย *dàodì jìnjìng bìjìng jìngrán*¹³ และ *jūrán* จะมีลักษณะการปรากฏร่วมแบบรวมกลุ่ม แต่ *jìng* จะเป็นการปรากฏร่วมแบบแนบติด จากคุณสมบัติ 2 ประการนี้ ชี้ให้เห็นว่า ความหมายของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงสองกลุ่มนี้ต้องอิงกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง และจะสื่อความหมายใดขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้ เมื่อถูกละไปก็ยังคงไม่ทำให้เสียรูปประโยคและด้วยเหตุที่มีความหมายแปรและไม่มีความหมายเฉพาะตัว จึงส่งผลต่อการแปลที่อาจใช้คำต่างกันไปตามรูปประโยค (โครงสร้างไวยากรณ์) หรืออาจละการแปลในประโยคนั้นๆ

¹³ *jìngrán* อาจวางไว้ในตำแหน่งหน้าประธานได้ (Zhào Xīn และ Liú Ruòyún, 2013: 226) ซึ่งไม่พบการใช้ลักษณะนี้ในนวนิยายเรื่องนี้ แต่เนื่องจากระหว่างคำ *jìngrán* และคำกริยาสามารถแทรกส่วนขยายอื่นได้ ผู้วิจัยจึงจัดเป็นการปรากฏร่วมแบบรวมกลุ่ม

บทที่ 4

การเปรียบเทียบคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงกับฉบับแปลภาษาไทย

จากการศึกษาความหมายและลักษณะการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง 2 กลุ่มนี้ พบว่า ความหมายของคำขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้และโครงสร้างประโยคที่ปรากฏ ด้วยเหตุนี้ คำว่า “ความหมาย” ในบทที่ 4 นี้ จึงหมายความว่า ความหมายเทียบเคียงที่พิจารณาจากลักษณะการใช้และโครงสร้างแล้วจึงกำหนดความหมายจากการศึกษาข้างต้น กล่าวได้ว่า คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงกลุ่มแรกมีความหมายในลักษณะความหมายแปรสูง เมื่อถอดความเป็นภาษาไทยจะต้องพิจารณาจากลักษณะการใช้ กลุ่มที่สองมีความหมายเป็นนามธรรมสูงไม่สามารถกำหนดความหมายที่แน่นอนได้ เมื่อถอดความเป็นภาษาไทยจะต้องพิจารณาจากลักษณะการใช้เป็นหลักประกอบกับบริบท ซึ่งสามารถสรุปและแบ่งประเด็นของการแปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงที่ปรากฏในนวนิยายจีน *ปู่ปู่จิงชิน* ได้ 2 ประเด็นหลัก คือ (1) การเทียบความหมายแบบแน่นอน 固定性 gùdìngxìng คือ ความหมายที่แปลได้ และมีคำเทียบอย่างชัดเจนเมื่อปรากฏในโครงสร้างและลักษณะการใช้แบบเดียวกัน (2) การเทียบความหมายแบบชั่วคราว 临时性 línshíxìng คือ การปรับบทแปล โดยคำแปลนั้นจะเปลี่ยนไปตามบริบทที่ปรากฏถึงแม้ในภาษาต้นฉบับจะเป็นการใช้และมีโครงสร้างแบบเดียวกัน รวมถึงความหมายที่ไม่ได้แปลด้วย ทั้งนี้ พบว่าคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงหนึ่งคำมีความหมายเทียบเคียงได้หลายคำในฉบับแปลภาษาไทย โดยความหมายจะเปลี่ยนไปตามปัจจัยต่างๆ รวมถึงมุมมองส่วนตัวผู้แปลด้วย

4.1 การเปรียบเทียบคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง dàodì jiǔjìng และ bìjìng กับฉบับแปลภาษาไทย

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงกลุ่มนี้จัดว่าเป็นกลุ่มที่มีความหมายแปรสูง จากการศึกษาคำว่า คำวิเศษณ์แต่ละคำมีความหมายเทียบเคียงหลายคำในฉบับแปลภาษาไทย ดังนี้

4.1.1 คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง dàodì กับฉบับแปลภาษาไทย

dàodì มีความหมายเทียบเคียง 2 คำ ได้แก่ *กันแน่* *ที่แท้* ซึ่งสามารถสรุปและจำแนกได้ดังนี้

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง		ความหมาย	จำนวนที่ปรากฏ (ร้อยละ)	
			ตำแหน่ง	ร้อยละ
dàodì	ความหมายแน่นอน	ที่แท้...กันแน่	5	22.73
		ที่แท้ ¹⁴	4	18.18
		กันแน่	1	4.55
	ความหมายชั่วคราว	อื่นๆ ¹⁵	4	18.18
		ไม่แปล	8	36.36
รวม			22	100

ตาราง 4.1 ความหมายของ dàodì ในฉบับแปลภาษาไทย

¹⁴ นอกจาก dàodì jiǔjìng แล้ว ยังมี yuánlái ที่สามารถแปลว่า *ที่แท้* ได้

¹⁵ ความหมายอื่นๆของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงทั้ง 6 คำ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมหัวข้อ 4.4.2.1

จากตารางแสดงให้เห็นว่าเมื่อ dàodǐ ใช้เพื่อการย่อนถามหาผลสรุปและกึ่งย่อนถาม จะสามารถใช้ได้ 2 ความหมาย คือ กันแน่ ที่แท้ ดังตัวอย่าง (105-106) และมีการแปลทั้ง 2 คำรวมกันมากที่สุดถึงร้อยละ 22.73 ดังตัวอย่าง (107) แต่เมื่อ dàodǐ ใช้ในการเน้นย้ำจุดเด่นหรือสาเหตุนั้นมักจะไม่มีการแปล ดังตัวอย่าง (108)

- (105) 我木木地立在那里，实在不知道该如何反应。他这个态度到底是什么意思？
(99, 上)

Wǒ mù mù de lì zài nàlǐ, shí zài bù zhī dào gāi rú hé fǎn yìng。 Tā zhè gè tài dù dào dǐ shì shén me yì si?

ฉันยืนนิ่งเป็นท่อนไม้อยู่ตรงนั้นไม่รู้ว่าควรจะมีปฏิกิริยาอย่างไรเลยจริงๆ เขามีท่าทีเช่นนี้ที่แท้หมายความว่าอะไร (170 เล่ม 1)

- (106) 十阿哥急得嚷嚷：“你到底骑是不骑？” (13, 上)

Shí āgē jí de rǎng rǎng: “nǐ dào dǐ qí shì bù qí?”

องค์ชายสิบตะโกนขึ้นอย่างร้อนใจ “เจ้าจะขี่หรือไม่ขี่กันแน่” (32 เล่ม 1)

- (107) 心中困惑，到底因为我，历史才如此？还是因为历史如此，才有我的事情呢？
(294, 上)

Xīn zhōng kùn huò, dào dǐ shì yīn wéi wǒ, lì shǐ cái rú cǐ? hái shì yīn wéi lì shǐ rú cǐ, cái yǒu wǒ de shì qing ne?

ในใจจึงคิดสงสัย ที่แท้เป็นเพราะฉันประวัติศาสตร์ถึงเป็นแบบนี้หรือว่าเพราะประวัติศาสตร์เป็นแบบนี้ จึงได้มีเรื่องฉันขึ้นมากกันแน่? (243 เล่ม 2)

- (108) 我心中气极，到头来，他还是主子，我到底不过是个奴婢。(228, 上)

Wǒ xīn zhōng qì jí, dào tóu lái, tā hái shì zhǔ zǐ, wǒ dào dǐ bù guò shì ge nú bì。

ฉันโกรธสุดขีดแต่ต้นมายังไงเขาก็เป็นนาย ส่วนฉันเป็นแค่บ่าว (127 เล่ม 2)

4.1.2 คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jiūjìng กับฉบับแปลภาษาไทย

jiūjìng มีความหมายเทียบเคียง 2 คำ ได้แก่ กันแน่ ที่แท้ นอกจากนี้ ยังมีการใช้ร่วมกันของทั้ง 2 คำด้วย โดยความหมายแต่ละคำนั้นต้องอิงจากลักษณะการใช้ประกอบ ซึ่งสามารถสรุปและจำแนกได้ดังนี้

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง		ความหมาย	จำนวนที่ปรากฏ (ร้อยละ)	
			ตำแหน่ง	ร้อยละ
jiūjìng	ความหมายแน่นอน	ที่แท้...กันแน่	32	20.78
		ที่แท้	30	19.48
		กันแน่	17	11.04
ความหมายชั่วคราว	อื่นๆ	8	5.19	
	ไม่แปล	67	43.51	
รวม			154	100

ตาราง 4.2 ความหมายของ jiūjìng ในฉบับแปลภาษาไทย

จากตารางแสดงให้เห็นว่า เมื่อ *jiūjìng* ใช้เพื่อการย้อนถามหาผลสรุปและกึ่งย้อนถาม จะสามารถใช้ได้ 2 ความหมาย คือ *กั้นแน่ ที่แท้* ดังตัวอย่าง (109-110) และมักแปลร่วมกันเป็น *ที่แท้...กั้นแน่* ดังตัวอย่าง (111) ซึ่งมี อัตรการแปลใกล้เคียงกับการใช้คำ *ที่แท้* เพียงคำเดียว โดยส่วนมากเมื่อ *jiūjìng* ใช้ร่วมกับคำช่วยกริยา¹⁶ มักจะไม่มีการแปล ดังตัวอย่าง (112) แต่ก็มีบางบริบทที่ไม่ได้แปลถึงแม้ไม่ได้ใช้ร่วมกับคำช่วยกริยา ดังตัวอย่าง (113)

- (109) 我听得云山雾罩，怎么又扯上绿芜了？忙问道：“**究竟**怎么回事？”（282，上）
 Wǒ tīngde yúnshān-wùzhào, zěnmē yòu chěshàng lǜwú le? máng wèn dào: “**jiūjìng** zěnmē huí shì?”
 ฉันฟังจนงงไปหมด ไม่รู้ว่าเรื่องนี้ไปเกี่ยวข้องกับลี้วู่ไต้ยังงี้? จึงรีบถาม "เกิดเรื่องอะไรขึ้น**กั้นแน่**เพคะ"
 (221 เล่ม 2)
- (110) 我拿起簪子，瞅了半天，四阿哥这么喜欢木兰，**究竟**出自什么寄托？（3，下）
 Wǒ náqǐ zānzi, chǒule bàntiān, sì āgē zhème xǐhuān mù lán, **jiūjìng** chūzì shénme jìtuō?
 ฉันหยิบปิ่นปักผมขึ้นมาดูอยู่ครึ่งก่อนวัน องค์ชายสี่ชื่นชอบดอกไม้ลั่นมาก**ที่แท้**มันมีความหมายเบื้องหลังอะไร? (250 เล่ม 2)
- (111) 十四瞅了我半晌，见我没有任何动静，微微叹了口气，问：“若曦，你**究竟**心里在想些什么？”（153，上）
 Shísi chǒule wǒ bànshǎng, jiàn wǒ méiyǒu rènhé dòngjìng, wēiwēi tànle kǒuqì, wèn: “Ruòxīnǐ **jiūjìng** xīnlǐ zài xiǎ ng xiē shénme?”
 องค์ชายสิบสี่มองฉันอยู่ครู่หนึ่งเห็นฉันไม่มีปฏิกิริยาอะไร จึงถอนใจถาม "รั่วซีในใจเจ้า**ที่แท้**คิดอะไรอยู่**กั้นแน่**?" (261 เล่ม 1)
- (112) 一直在思量我说的那句话**究竟**会起什么作用，是让他们缓下谋位的步伐呢？还是采取更多的举措来打击皇太子，以减少皇上对太子的宠爱？（133，上）
 Yīzhí zài sīliàng wǒ shuōde nà jù huà **jiūjìng** huì qǐ shénme zuòyòng, shì ràng tāmen huǎn xià móu wèi de bùfá ne? háishì cǎiqǔ gèngduō de jǔcuò lái dǎjī huángtàizǐ, yǐ jiǎnshǎo huángshàng duì tàizǐ de chōng' ài。
 ฉันคิดอยู่ตลอดว่าคำพูดในตอนนั้นของฉันจะทำให้เกิดเรื่องอะไรขึ้นบ้าง จะทำให้พวกเขาดำเนินแผนการช้าลงหรือจะยิงหาทางโจมตีรัชทายาทมากขึ้น เพื่อบั่นทอนความรักและเอ็นดูที่คังซีมีให้รัชทายาท? (229 เล่ม 1)
- (113) 我凝神想了会，问道：“当时苏完瓜尔佳王爷**究竟**和皇上说了什么让皇上不再追究呢？”（27，下）
 Wǒ níngshén xiǎngle huì, wèn dào: “dāngshí Sūwánguā’ ěrjiā wángye **jiūjìng** hé huángshàng shuōle shénme ràng huángshàng bùdài zhuījiū ne?”

¹⁶ ในระบบไวยากรณ์บางเล่ม เรียกว่า คำกริยานุเคราะห์ ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์นี้อ้างอิงประเภทคำจาก “วจินตัน ภาณพงศ์, โครงสร้างของภาษาไทย, 2530”

ฉันทั้งสติคิดสักครู่ ถามว่า “ตอนนั้นท่านฮ่องชู่หวันกวาเออร์เจียตรัสอะไรกับฝ่าบาททำให้ฝ่าบาทไม่ทรงเอาความ?” (29 เล่ม 3)

4.1.3 คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง bì jìng กับฉบับแปลภาษาไทย

bì jìng มีความหมายเทียบเคียง 3 คำ ได้แก่ ถึงอย่างไร / ถึงยังไง (จะ)อย่างไรก็ / (จะ)ยังไงก็ เพราะ เพราะอย่างไร/เพราะยังไง ซึ่งสามารถสรุปและจำแนกได้ดังนี้

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง		ความหมาย	จำนวนที่ปรากฏ (ร้อยละ)	
			ตำแหน่ง	ร้อยละ
bì jìng	ความหมาย แน่นอน	เพราะ	18	27.27
		ถึงอย่างไร, ถึงยังไง	13	19.70
		(จะ)อย่างไรก็, (จะ)ยังไงก็	11	16.67
		เพราะยังไง, เพราะอย่างไร	4	6.06
		เพราะถึงอย่างไร(เสีย)	2	3.03
	ความหมาย ชั่วคราว	อื่นๆ	5	7.58
		ไม่แปล	13	19.70
รวม			66	100

ตาราง 4.3 ความหมายของ bì jìng ในฉบับแปลภาษาไทย

จากตารางแสดงให้เห็นว่า เมื่อ bì jìng ใช้เพื่อการเน้นจุดเด่นหรือความจริงที่เป็นอยู่ จะใช้ได้ 2 ความหมาย คือ ถึงอย่างไร / ถึงยังไง (จะ)อย่างไรก็ / (จะ)ยังไงก็ ดังตัวอย่าง (114-115) โดยมักแปลว่า ถึงยังไงมากกว่า (จะ)ยังไงก็ อยู่ร้อยละ 3.03 และเมื่อใช้เน้นสาเหตุมี 3 ความหมาย ดังตัวอย่าง (116-117) โดยแปลว่า เพราะ มากที่สุดและ เพราะอย่างไร / เพราะยังไง เพราะถึงอย่างไร(เสีย) รองลงมาตามลำดับ เมื่อใช้เพื่อแสดงความขัดแย้งมักแปลว่า (จะ)อย่างไรก็ / (จะ)ยังไงก็ แต่เมื่อใช้ร่วมกับโครงสร้างคำเชื่อมแสดงความขัดแย้ง (kě.../suīrán...dànshì...) จะแปลหรือไม่ขึ้นอยู่กับบริบทที่ไปปรากฏ ดังตัวอย่าง (118-119)

- (114) 我抿着嘴笑了一下，我**毕竟**是皇亲，阿哥们怎么欺负我都没问题，可外人却绝对不行。(80, 上)
Wǒ mǐnzhè zǔi xiàole yíxià, wǒ **bì jìng** shì huángqīn, āgēmen zěnmē qīfu wǒ dōuméiwèntí, kě wàirén què juéduì bùxíng。
ฉันอมยิ้ม **จะยังไงฉันก็**เป็นญาติกับสมาชิกราชวงศ์พวกองค์ชายจะรังแกฉันยังไงก็ได้ แต่คนนอกนั้นหมดสิทธิ์ (142 เล่ม 1)
- (115) **毕竟**二阿哥是唯一一个由他亲手抚养长大的孩子，几十年的感情岂是说放手就能放手的？(141, 上)
Bì jìng èr āgē shì wéiyī yī gè yóu tā qīnshǒu fùyǎng zhǎngdà de háizi, jǐshí nián de gǎnqíng qǐ shì shuō fàngshǒu jiù néng fàngshǒu de?
แต่เมื่อใช้ร่วมกับโครงสร้างคำเชื่อมแสดงความขัดแย้ง (kě.../suīrán...dànshì...) จะแปลหรือไม่ขึ้นอยู่กับบริบทที่ไปปรากฏ ดังตัวอย่าง (118-119)

ถึงยังไองค์ชายรองก็เป็นลูกคนเดียวที่เขาซุบเสียงโตมากับมือความผูกพันหลายสิบปีใช่บอกว่าจะปล่อยแล้วจะปล่อยได้? (241 เล่ม 1)

- (116) 我默了半晌，不知该伤该喜，承欢才多大，心中却已开始隐隐明白宫廷了，可这样也许是好的，**毕竟**明白才不会做糊涂事。(181, 上)
Wǒ mòle bànshǎng, bùzhī gāi shāng gāi xǐ, Chénghuān cái duōdà, xīnzhōng què yǐ kāishǐ yīnyīn míngbai gōngtíng le, kě zhèyàng yěxǔ shì hǎo de, **bì jìng** míngbai cái bùhuì zuò hútu shì。

เฉิงฮวานเพิ่งอายุแค่นี้ ก็เริ่มเข้าใจถึงวิถีชีวิตในวังบ้างแล้วทว่าเช่นนี้อาจเป็นเรื่องดีก็ได้ **เพราะอย่างไร** เข้าใจจึงจะไม่ทำเรื่องเลอะเลือน (54 เล่ม 4)

- (117) 我和玉檀都是满脸欢快。**毕竟**这样的宴会可比紫禁城里严守君臣之礼的宴会有意思的多。(106, 上)

Wǒ hé Yùtán dōu shì mǎn liǎn huānkùai. **Bì jìng** zhèyàng de yànhuì kěbǐ Zǐjìnchéng lǐ yánshǒu jūnchén zhī lǐ de yànhuì yǒuyìsi de duō。

ทั้งฉันและอวีถานต่างมีสีหน้าสนุกสนานยินดี**เพราะ**งานเลี้ยงแบบนี้สนุกสนานน่าสนใจกว่างานเลี้ยงที่มีพิธีต้องมากมายในเมืองต้องห้ามมากนัก (183 เล่ม 1)

- (118) 十三道：“还未！皇兄，八福晋虽确有罪过，可**毕竟**是皇阿玛当年册封，可否换种方式惩戒。” (230, 下)

Shísān dào: “háí wèi! huángxiōng, bā fújìn suī què yǒu zuìguò, kěbì jìng shì huáng’ āmǎdāngnián cèfēng, kěfǒu huànzhǒng fāngshì chéngjiè。”

องค์ชายสิบสามกล่าวว่า “ยังพะยะค่ะ เสด็จพี่ แม้ขยาแปดจะทำความผิดแต่**อย่างไร**ก็เป็นสะใภ้ที่เสด็จพ่อทรงแต่งตั้งจะทรงเปลี่ยนวิธีลงโทษได้หรือไม่พะยะค่ะ?” (148 เล่ม 4)

- (119) 我心中暗想到，自从太子胤初的舅舅索额图谋反不遂被抄家监禁后，当时表面上没牵连到太子，可**毕竟**太子爷的位置已不是那么稳当了。(88, 上)

Wǒ xīnzhōng ànxiǎngdào, zìcóng tàizǐ Yìnréng de jiùjiuSuǒ é túmófǎn bù suì bèi chāojiā jiānjìn hòu, dāngshí biǎomiàn shàng méi qiǎnlián dào tàizǐ, kě **bì jìng** tàizǐye de wèizhì yǐ bùshì nàme wěndàng le。

ฉันแอบคิดในใจ นับจากที่สัวเอ่อถูดาน้อยของรัชทายาทอื่นเหริงก่อกบฏไม่สำเร็จจนถูกยึดสมบัติและจงจำเปลือกนอกดูเหมือนจะไม่เดือดร้อนถึงรัชทายาทแต่สถานะของรัชทายาทก็ไม่มั่นคงเหมือนก่อนอีก (153 เล่ม 1)

จากตารางข้างต้นชี้ให้เห็นว่าความหมายของ dàodǐ jiūjìng และ bìjìng สามารถเทียบเคียงได้หลายคำ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเน้นความรู้สึกผู้พูดที่เหมือนและต่างกันระหว่างภาษาจีนและภาษาไทย กล่าวคือ ในภาษาจีนจะจัดว่า dàodǐ jiūjìng และ bìjìng เป็นคำวิเศษณ์ โดยทั่วไปเมื่อเน้นน้ำเสียงจะอยู่ติดหรือห่างจากกริยาได้ แต่ความหมายของ dàodǐ และ jiūjìng ในประโยคแปลไทย เมื่อเน้นน้ำเสียงจะนิยมวางต้นประโยคหรือท้ายประโยค ความหมาย bìjìng จะวางไว้ต้นประโยคหลัก / ประโยคย่อยหรือหน้าประธานเสมอ

4.2 การเปรียบเทียบคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìng jìngrán และ jùrán กับฉบับแปลภาษาไทย

4.2.1 คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìng กับฉบับแปลภาษาไทย

jìng มีความหมายเทียบเคียง 4 คำ ได้แก่ *ถึงกับ/ถึงได้ กลับ จน... เลย...* โดยความหมายแต่ละคำนั้น ต้องอิงจากบริบทและลักษณะการใช้ประกอบกัน ซึ่งสามารถสรุปและจำแนกได้ดังนี้

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง		ความหมาย	จำนวนที่ปรากฏ (ร้อยละ)	
			ตำแหน่ง	ร้อยละ
jìng	ความหมายแน่นอน	ถึงกับ ถึงได้	12	10.53
		กลับ	11	9.65
		จน... เลย... (คำเชื่อม)	7	6.14
	ความหมายชั่วคราว	อื่นๆ	13	11.40
		ไม่แปล	71	62.28
รวม			114	100

ตาราง 4.4 ความหมายของ jìng ในฉบับแปลภาษาไทย

จากตารางแสดงให้เห็นว่า เมื่อ jìng ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกเกินคาดหมายของผู้พูด ซึ่งไม่ว่าจะเป็นความประหลาดใจที่ “คิดไม่ถึง” หรือ “ตรงกันข้าม” ต่อเหตุการณ์ จะใช้ 2 ความหมาย คือ *ถึงกับ/ถึงได้ กลับ* ดังตัวอย่าง (120-121) โดยที่ทั้ง 2 คำมีอัตราการใช้ต่างกันเพียงร้อยละ 0.88 แต่เมื่อใช้เพื่อเน้นการกระทำ/เหตุการณ์อันเป็นเหตุให้เกิดอีกเหตุการณ์หนึ่งขึ้นจะแปลว่า *จน..., เลย...* ดังตัวอย่าง (122) หากเพียงแต่เน้นระดับความรู้สึก/การกระทำ มักไม่มีการแปล ดังตัวอย่าง (123)

- (120) 十阿哥笑，“你可真是好运气，八哥今日竟舍得把玲珑给你骑。”（13，上）
 Shí āgē xiào, “nǐ kě zhēnshì hǎo yùnqì, bāgē jīnrì jìng shěde bǎLínglóng gěi nǐ qí。”
 องค์ชายสิบยิ้มกล่าวว่า "เจ้าช่างโชคดีจริงวันนี้พี่แปล*ถึงกับ*ยอมให้เจ้าขี่เจ้าหลังหลง" (32 เล่ม 1)
- (121) 合术王子笑道：“瞅了半晌，竟一无所觉！”（287，上）
 Héshù wángzǐ xiào dào: “chǒule bànshǎng, jìngyīwúsuǒjué!”
 องค์ชายเหอซูยิ้มกล่าว "มองเจ้าอยู่นานแล้วแต่เจ้า*กลับ*ไม่รู้ตัวเลย" (230 เล่ม 2)
- (122) 我愣看了她们一会，忽地惊觉过来，神思一直恍惚，竟把玉檀忘了，……
 (128，下)
 Wǒ lèng kànle tāmen yī huì, hū dejīngjué guòlái, shénsī yīzhí huǎnghu, jìng bǎ Yùtán wàng le, ……
 ฉันชะงักมองพวกเธอครู่หนึ่ง แล้วก็ฉุกคิดขึ้นมาได้ฉันมัวแต่จมอยู่ในความคิดของตัวเอง*จน*ลืมอวี้อ่านไป... (219 เล่ม 3)
- (123) 我一边擦着嘴，一边心里琢磨，该怎么办？告诉她“我不是你妹妹若曦”？肯定不行！心思百转千回，竟没有一个主意。（3，上）

Wǒ yībiān cāzhe zuǐ, yībiān xīnlǐ zuómo gāi zěnmē bàn? gàoosu tā “wǒ bùshì nǐ mèimeī Ruòxī”? kěndìng bùxíng! xīnsī bǎizhuǎn–qiānhuái, **jìng** méiyǒu yī gè zhǔyì。

ฉันเซ็ดปากไปพลางขบคิดไปพลาง จะทำยังไงดีจะบอกเธอดีไหมว่าฉันไม่ใช่รั้วซีน้องสาวของเธอ ไม่ได้เด็ดขาดความคิดฉันวุ่นวายสับสน หาข้อสรุปไม่ได้ (14 เล่ม 1)

4.2.2 คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìngrán กับฉบับแปลภาษาไทย

jìngrán มีความหมายเทียบเคียง 3 คำ ได้แก่ *ถึงกับ* *กลับ* *คาดไม่ถึง* โดยความหมายแต่ละคำนั้นต้องอิงจากบริบทและลักษณะการใช้ประกอบกัน ซึ่งสามารถสรุปและจำแนกได้ดังนี้

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง		ความหมาย	จำนวนที่ปรากฏ (ร้อยละ)	
			ตำแหน่ง	ร้อยละ
jìngrán	ความหมายแน่นอน	ถึงกับ	17	20.73
		กลับ	10	12.20
		คาดไม่ถึง	1	1.22
	ความหมายชั่วคราว	อื่นๆ	14	17.07
		ไม่แปล	40	48.78
รวม			82	100

ตาราง 4.5 ความหมายของ jìngrán ในฉบับแปลภาษาไทย

จากตาราง 4.5 แสดงให้เห็นว่า เมื่อ jìngrán ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกเกินคาดหมายของผู้พูด ซึ่งไม่ว่าจะเป็นความประหลาดใจที่ “คิดไม่ถึง” หรือ “ตรงกันข้าม” ต่อเหตุการณ์ จะใช้ 3 ความหมาย คือ *ถึงกับ/ถึงได้* *กลับ* *คาดไม่ถึง* ดังตัวอย่าง (124-126) โดยมักแปลว่า *ถึงกับ* มากกว่า *คาดไม่ถึง* ถึงร้อยละ 19.51 และ *กลับ* ร้อยละ 8.53 แต่ก็มีหลายๆบริบทที่ไม่แปล ดังตัวอย่าง (127)

- (124) 我的眼角有了湿意，姐姐对八阿哥向来冷淡，话都不肯多说一句，可为了我，**竟然**不惜柔声细语地央求他。(77, 上)
 Wǒde yǎnjiǎo yǒule shīyì, jiějie duì bā āgē xiàng lái lěngdàn, huàdōu bù kěn duō shuō yī jù, kě wèile wǒ, **jìngrán** bùxī róushēng xìyǔ de yāngqiú tā。
 หางตาฉันเปียกขึ้น ปกติพี่มักจะเย็นชากับองค์ชายแปดและแทบจะไม่เคยเปิดปากพูดให้มากความ แต่เพื่อฉันที่**ถึงกับ**ลงทุนอ่อนนออนขอร้องเสียงอ่อน (137 เล่ม 1)
- (125) 可是在古代，这么一件稀松平常的事情**竟然**让周围的人这么大的反应。(71, 上)
 Kěshì zài gǔdài, zhème yī jiàn xīsōng píngcháng de shìqing **jìngrán** ràng zhōuwéi de rén zhème dà de fǎnyìng。
 แต่นี่คือยุคโบราณเรื่องปกติธรรมดาเรื่องหนึ่ง**กลับ**ทำให้คนรอบข้างมีปฏิกิริยากันขนาดนี้ (127 เล่ม 1)
- (126) 最后发现两人**竟然**都是嵇康和阮籍的推崇者，本就已经觉得十分投契，这下更是相见恨晚，我心里更是十二分的激动。(69, 上)

Zuìhòu fāxiàn liǎng rén jìngrán dōu shì Jī Kāng hé Ruǎn Jí de tuīchóngzhě, běn jiù yǐjīng juéde shífēn tóuqì, zhè xià gèng shì xiāngjiàn-hènwǎn, wǒ xīnlǐ gèng shì shíèr fēn de jīdòng。

สุดท้ายพบว่าเราต่างก็ชื่นชมจีคังกับหรววนใจอย่างคาดไม่ถึงเดิมที่ถูกคอกันอยู่มากตอนนี้ก็ยิ่งรู้สึกว่ารู้อักกันเข้าไปฉับตื้นตื้นสุดๆจนไม่รู้จะตื้นตื้นยังไงได้อีก (124 เล่ม 1)

- (127) 他眼中带着嘲笑讽刺道：“竟然真的管用！你就这么怕十四？” (280, 上)
Tā yǎn zhōng dài zhe cháo xiào fěng cì dào: “jìngrán zhēn de guǎnyòng nǐ jiù zhè me pà shí sì?”
เขากล่าวด้วยแววตาที่แฝงแววเย้ยหยันว่า “ได้ผลจริงเสียด้วยเจ้ากลัวน้องสิบสี่เพียงนี้เขียวหรือ?” (218 เล่ม 2)

4.2.3 คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jūrán กับฉบับแปลภาษาไทย

jūrán มีความหมายเทียบเคียง 2 คำ ได้แก่ ถึงกับ/ถึงได้ กลับ โดยความหมายแต่ละคำนั้นต้องอิงจากบริบทและลักษณะการใช้ประกอบ ซึ่งสามารถสรุปและจำแนกได้ดังนี้

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง		ความหมาย	จำนวนที่ปรากฏ (ร้อยละ)	
			ตำแหน่ง	ร้อยละ
jūrán	ความหมายแน่นอน	กลับ	18	27.69
		ถึงกับ ถึงได้	14	21.54
	ความหมายชั่วคราว	อื่นๆ	10	15.38
		ไม่แปล	23	35.38
รวม			65	100

ตาราง 4.6 ความหมายของ jūrán ในฉบับแปลภาษาไทย

จากตารางแสดงให้เห็นว่า เมื่อ jūrán ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกเกินคาดหมายของผู้พูด ซึ่งไม่ว่าจะเป็นความประหลาดใจที่ “คิดไม่ถึง” หรือ “ตรงกันข้าม” ต่อเหตุการณ์ จะใช้ 2 ความหมาย คือ ถึงกับ/ถึงได้ กลับ ดังตัวอย่าง (128-129) โดยทั้ง 2 คำมีอัตราการใช้ต่างกันเพียงร้อยละ 6.15 หากในประโยคนั้นมีคำแสดงความรู้สึกผู้พูดว่า “คิดไม่ถึง” ปรากฏร่วมด้วย เช่น 没想到 méi xiǎngdào、不敢相信 bù gǎn xiāngxìn、不禁大吃一惊 bùjīn dàchīyījīng เป็นต้น ปรากฏร่วมด้วย jūrán มักไม่แปล¹⁷ ดังตัวอย่าง (130)

- (128) 十三笑道：“天哪！若曦我算是服了你！你才学多久，今日居然就和师傅叫板了！” (255, 上)
Shísān xiào dào: “tiān na! Ruòxīwǒ suànshì fúle nǐ! nǐ cái xué duōjiǔ, jīnrì jūrán jiù hé shīfu jiào bǎn le!”
องค์ชายสิบสามยิ้มกล่าว “สวรรค์! รั่วซีข้าละนับถือเจ้าจริงๆเจ้าเพิ่งจะเรียนขี่ม้าได้ไม่เท่าไรววันนี้ถึงกับกล้าสู้กับอาจารย์ตัวเองได้” (176 เล่ม 2)

¹⁷ทั้งนี้รวมถึงการใช้ jīng และ jìngrán ในลักษณะเดียวกันด้วย

- (129) 他笑说：“十三弟以前总夸你酒量好，我一直不以为然。昨夜居然被你灌醉了。” (159, 下)
 Tā xiào shuō: “shísān dì yǐqián zǒng kuā nǐ jiǔliàng hǎo, wǒ yīzhí bù yǐwéirán。 Zuó yè jūrán bèi nǐ guànzui le。”
 เขายิ้มพูด “เมื่อก่อนน้องสิบสามชมว่าเจ้าคอแข็ง ข้าไม่เคยเชื่อเมื่อคืนนี้กลับโดนเจ้ามอมเข้าจนได้” (14 เล่ม 4)
- (130) 八福晋显然没有想到，我居然敢未经她的许可就自个站了起来，眼睛平视着她说话，一时有些怔。(215, 上)
 Bā fújìn xiǎnrán méiyǒu xiǎngdào, wǒ jūrán gǎn wèi jīng tāde xǔkějiù zìgè zhànle qǐlái, yǎnjīng píngshìzhe tā shuōhuà, yīshí yǒuxiē zhèng。
 เห็นชัดว่าชายาแปดคนไม่ได้ถึงว่าฉันจะกล้าลุกขึ้นยืนเองโดยไม่รอคำอนุญาตจากเธอก่อนทั้งที่ยังยืนยึดตัวตรงสบตาพูดคุยอย่างเสมอภาคกับเธอเธอก็จะถึงเงินไปเล็กน้อย (102 เล่ม 2)

จากตารางข้างต้นพบว่าความหมายของ jìng jìngrán และ jūrán มี 3 ความหมายหลัก แต่จะเห็นได้ว่าความหมายของคำเมื่อปรากฏในประโยคแปลไทยแล้วหน้าที่ของคำจะต่างจากคำในภาษาต้นฉบับ กล่าวคือ ในภาษาไทย *ถึงกับ*¹⁸ เป็นคำขยาย *กลับ*¹⁹ เป็นคำกริยาที่แสดงความรู้สึกตรงกันข้ามของผู้พูด และ *คาดไม่ถึง* เป็นคำกริยาที่แสดงการคาดคะเนในรูปปฏิเสธ

จากความหมายที่พบข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความเหมือนและแตกต่างระหว่างหน้าที่และตำแหน่งของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงในภาษาจีนและความหมายในฉบับแปลภาษาไทย ซึ่งความแตกต่างนี้มีผลต่อลักษณะการเลือกคำและปรับบทแปล

4.3 คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงกับหน้าที่และตำแหน่งของคำที่เทียบเคียงกันในฉบับแปลภาษาไทย

จากโครงสร้างไวยากรณ์ที่กล่าวไว้ในบทที่ 3 เห็นได้ว่า คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงทั้ง 6 คำนั้นจะปรากฏในตำแหน่งหน้ากริยาเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ ยังมีบางคำสามารถวางในตำแหน่งหน้าประธานหรือต้นประโยคย่อยได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้เฉพาะคำ โดยทำหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์เพื่อเสริมน้ำเสียงหรือความรู้สึกผู้พูด ทว่าความหมายของแต่ละคำที่ปรากฏในประโยคแปลนั้น เมื่อพิจารณาจากโครงสร้างประโยค ถึงแม้จะปรากฏในตำแหน่งหน้าประธาน กริยาหรือต้นประโยคย่อยเช่นเดียวกัน แต่โดยส่วนมากกลับทำหน้าที่เป็นคำเชื่อม นอกจากนี้ ยังมีบางความหมายที่ทำหน้าที่คล้ายส่วนเสริมของประโยค ดังตัวอย่าง (131-136)

- (131) 苏完瓜尔佳王爷如此做，到底向康熙传递了个什么意思？ (270, 上)
 Sūwánguā' ěrjiā wángye rúcǐ zuò, dàodǐ xiàng Kāngxī chuándìle gè shénme yìsi?
 ที่ท่านอ่องซูหวานกวาเออร์เจียทำเช่นนี้ที่แท้ต้องการจะสื่อความหมายอะไรถึงคังซีกันแน่? (200 เล่ม 2)

¹⁸ นววรรณ พันธุมธา (2553: 78, 113) จัดว่าเป็น คำบอกความสำคัญ ซึ่งเป็นประเภทย่อยของคำขยายที่ใช้หน้ากริยาหรือประโยคและจัดเป็นกลุ่มคำเชื่อม

¹⁹ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 จัดว่าเป็นคำกริยา

- (132) 我有点儿烦，抬起头盯着她，想看看她究竟想干什么。(29, 上)
 Wǒ yǒudiǎnr fán, táiqǐtóu dīngzhe tā, xiǎng kànkān tā **jiūjìng**
 xiǎng gànshénme.
 ฉันเริ่มรำคาญ เงยหน้ามองเธอดูว่าเธอจะเอาอย่างไร**กันแน่** (60 เล่ม 1)
- (133) 可想是这么想，我总不能上前告诉他应该如何加辅助线，又该如何证明这道题吧！**毕竟**我可没有从法兰西来的白晋、张诚，葡萄牙来的徐日昇等耶稣会士给教授数学。(94, 上)
 Kě xiǎng shì zhème xiǎng, wǒ zǒng bùnéng shàngqián gàosu tā yīnggāi
 rúhé jiā fǔzhùxiàn, yòu gāi rúhé zhèngmíng zhè dào tí ba! **bìjìng**
 wǒ kě méiyǒu cóng Fǎlǎnxī lái de Bái Jìn, Zhāng Chéng, Pútáoyá lái
 de Xú Rìshēng děng Yēsūhuìshì gěi jiàoshòu shùxué.
 คิดนะคิดได้แต่ฉันคงจะไปบอกเขาไม่ได้หรอกว่าจะลากเส้นแบ่งอย่างไรหรือแก้โจทย์ข้อนี้ได้ยังไง**เพราะ**ฉัน
 ไม่ใช่ชาวตะวันตกอย่างไปจีน จางเฉิง ที่มาจากฝรั่งเศสหรือสวีหรือเซิง ที่มาจากโปรตุเกส หรือมิชชันนารีที่
 มีความรู้ด้านคณิตศาสตร์ (162 เล่ม 1)
- (134) 当年的十三阿哥也不过半大的少年，又没有什么势力，为了我**竟**不惜求了唯一可信赖的人。人生得一知己，足矣！(156, 上)
 Dāngnián de shí sān āgē yě bùguò bàn dàde shàonián, yòu méiyǒu
 shénme shìlì, wèile wǒ **jìng** bùxī qiúle wéiyī kěxìn lài de rén.
 Rénsēng dé yī zhījǐ, zú yǐ!
 องค์ชายสิบสามในตอนนั้นยังเป็นแค่วัยรุ่นที่ผู้ใหญ่คนหนึ่งไม่มีอำนาจอะไรเพื่อฉันแล้ว**ถึงกับ**ลงทุนยอม
 ไปขอหรือคนที่ตนไว้วางใจเพียงหนึ่งเดียวซึ่งก็คือองค์ชายสี่ชีวิตนี้มีผู้รู้ใจเพียงหนึ่งก็เพียงพอแล้ว!(267
 เล่ม 1)
- (135) 说完他就放下帘子让车夫驾马走，可我**竟然**冲上前去拦住马车，跪下求他给我些银子。(66, 下)
 Shuōwán tā jiù fàngxià liánzi ràng chēfū jià mǎ zǒu, kě wǒ **jìngrán**
 chōngshàng qián qù lánzhù mǎchē, guìxià qiú tā gěi wǒ xiē yínzi.
 พูดจบเขาก็ปิดม่านแล้วให้คนขับรถออกรถแต่**ข้ากลับ**วิ่งไปขวางหน้ารถม้าไว้คุกเข่าลงขอเงินเขา (97
 เล่ม 3)
- (136) 我压着声音问道：“……皇上命你留在京中，你**居然**敢随了来？你不怕皇上生气？”(168, 上)
 Wǒ yāzhe shēngyīn wèn dào: “……huángshangmìng nǐ liú zài jīng
 zhōng, nǐ **jūrán** gǎn suíle lái? nǐ bù pà huángshang shēngqì?”
 ฉันลดเสียงถามว่า “... ฝ่าบาททรงสั่งให้ท่านอยู่ในเมืองหลวง **แต่กลับ**ทรงกล้าตามมาถึงที่นี่? ทรงไม่กลัว
 ฝ่าบาทพิโรธหรือ?” (23 เล่ม 2)

วิจินต์ ภาณุพงศ์ (2530 : 20) กล่าวว่า ตำแหน่งของส่วนเสริมของประโยค อาจอยู่ต้นหรือท้ายประโยคก็ได้หรือบางครั้งอาจอยู่กลางประโยคได้ โดยไม่ทำให้ความหมายรวมๆของประโยคแตกต่างกันไป แต่จะต่างกันในเรื่องของการเน้นหนัก คือ เมื่ออยู่ต้นประโยคจะเน้นมากกว่าท้ายประโยคและยิ่งปรากฏตำแหน่งต้นประโยคเท่าไรก็ยิ่งเน้นมากขึ้นเท่านั้น เมื่อพิจารณาความหมายในประโยคแปลพบว่า มีเพียงความหมายของ *dàodì* และ *jiūjìng* เท่านั้นที่สอดคล้องกับคำจำกัดความของ “ส่วนเสริม” ของประโยค แต่ความหมายของ *bìjìng jìng*

jìngrán และ jūrán ในตัวอย่าง (133-136) ปรากฏในตำแหน่งของคำขยายหรือคำเชื่อมแทน ซึ่งคำเหล่านี้ใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำ กลุ่มคำหรือประโยค โดยมีวัตถุประสงค์ที่ต่างกันไป ดังเช่น เพราะ ให้ความหมายเกี่ยวกับเหตุ ถึงกับ ให้ความหมายเกี่ยวกับความรู้สึกผู้พูด แต่ ให้ความหมายเกี่ยวกับความขัดแย้งและ กลับ ให้ความหมายเกี่ยวกับการกระทำหรือความรู้สึกตรงกันข้าม

จากความเหมือนและแตกต่างกันเองที่ส่งผลต่อการแปล โดยสามารถจำแนกลักษณะการแปลในนวนิยายเรื่อง *ปู่จิ้งจิง* ได้ 2 ประเด็น คือ (1) การเทียบความหมายแบบแน่นอน (2) การเทียบความหมายแบบชั่วคราว

4.4 ลักษณะการแปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงภาษาจีนในฉบับแปลภาษาไทย

จากลักษณะการใช้และความหมายต่างๆที่พบดังตารางข้างต้นสามารถสรุปและแบ่งลักษณะการเทียบความหมายที่พบได้ 2 ประเด็นดังนี้

4.4.1 การเทียบความหมายแบบแน่นอน

การเทียบความหมายแบบแน่นอน หมายถึง การเลือกใช้คำแปลที่แน่นอน เมื่อต้นฉบับมีการใช้ในลักษณะเดียวกัน โดยทั้ง 6 คำมีความหมายเทียบเคียงแบบแน่นอนในบางลักษณะการใช้ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

4.4.1.1 กลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง dàodì jiūjìng และ bìjìng

dàodì₁ ใช้เพื่อย้อนถามหาผลสรุป จะแปลว่า *ที่แท้ กันแน่ ที่แท้.....กันแน่* ดังตัวอย่าง

- (137) 十四阿哥走近床边，盯了我半晌道：“长期忧思恐惧太过？你一天到晚到底在琢磨些什么？”（61，下）

Shísì āgē zǒujìn chuángbiān, dīnglè wǒ bànshǎng dào: “chángqī yōusī kǒngjù tài guò? nǐ yītiān-dàowǎn dàodì zài zuómo xiē shénme?”

องค์ชายสิบสี่เดินมาใกล้เตียง จ้องมองฉันพักหนึ่งว่า "วิตกกังวลกลัวและหวาดกลัวมากเกินไปเป็นระยะเวลานาน *ที่แท้* เข้าจรดคำสมองเจ้าคิดอะไรอยู่กันแน่?" (88 เล่ม 3)

- (138) 他默默看了我好一会问：“你到底做了什么？是为老八说情了吗？”（104，下）

Tā mò mò kànle wǒ hǎo yīhuì wèn: “nǐ dàodì zuòle shénme? shì wèi Lǎo Bā shuōqíngle ma?”

เขามองหน้าฉันนิ่งพักหนึ่งแล้วถามว่า *ที่แท้* เจ้าทำผิดเรื่องอะไร? ไปขอร้องแทนเจ้าแปดใช่หรือไม่? (170 เล่ม 3)

dàodì₂ ใช้เพื่อย้อนถามหาผลสรุป (แสดงความสงสัย) จะแปลว่า *ที่แท้ กันแน่ ที่แท้.....กันแน่* ดังตัวอย่าง

- (139) 王喜只得转回头，想再劝几句，话未出口，太子爷就一面向前走着，一面说道：“我倒是要看看你们这帮奴才到底在搞什么鬼！”（120，上）

Wáng Xǐ zhǐděi zhuǎn huítóu, xiǎng zài quàn jǐ jù, huàwèi chūkǒu, tàiziye jiù yīmiànxiàng qián zǒuzhe, yīmiàn shuōdào: “wǒ dàoshì yào kànkan nǐmen zhè bāng núcai **dàodǐ** zài gǎo shénme guī!”

หวังสี่จึงได้แต่หันหน้ากลับไป คิดจะเกลี้ยกล่อมแต่ยังไม่ทันจะเอ่ยปากพูด รัชทายาทก็ออกเดินพลางพูดว่า "ข้าจะดูสิว่าบ่าวรับใช้อย่างพวกเจ้า**ที่แท้**กำลังเล่นลวดลายอะไร**กันอยู่**?" (208 เล่ม 1)

- (140) 敏敏怒声说：“永远别想！我还要去告诉皇上，倒是看看你们去年**到底**干了些什么？”说完提步就走。(245, 上)

Mǐnmin nù shēng shuō: “yǒngyuǎn bié xiǎng! wǒ hái yào qù gàosu huángshang, dàoshì kànkan nǐmen qùnián **dàodǐ** gànle xiē shénme?” shuōwán tí bù jiù zǒu.

หมิ่นหมิ่นกล่าวด้วยน้ำเสียงโมโหว่า "อย่าได้คิดฝันไปเลย! ข้ายังจะไปทูลฟ้องฝ่าบาทอีกด้วยดูสิว่าปีก่อนโน้นพวกเจ้า**ที่แท้**ทำเรื่องอะไรไว้**กันแน่**?" พูดยกก็ก้าวเท้าจากไป (159 เล่ม 2)

jiūjìng₁ ใช้เพื่อย้อนถามหาผลสรุป จะแปลว่า **ที่แท้** **กันแน่** **ที่แท้.....กันแน่** ดังตัวอย่าง

- (141) 巧慧哭道：“福晋**究竟**说了什么？小姐，你要是难过就哭出来吧！你不要吓巧慧。我还是去请太医。” (222, 下)

Qiǎohuì kū dào: “fújìn **jiūjìng** shuōle shénme? xiǎojiě, nǐ yàoshì nánguò jiù kū chūlái ba! Nǐ bùyào xià Qiǎohuì。 Wǒ hái shì qù qǐng tàiyī。”

เฉียวฮวยร้องไห้กล่าวว่า **ที่แท้**พระชายาพูดอะไรบ้าง? คุณหนูถ้าท่านเสียใจก็ร้องไห้ออกมาเถอะ! ท่านอย่าทำให้เฉียวฮวยตกใจข้ายังคงไปเชิญหมอหลวงดีกว่า" (134 เล่ม 4)

- (142) 十四往我身边靠了靠，头凑在我脸旁，盯着我问：“若曦，你自己心里**究竟**想是不想？” (165, 下)

Shísì wǎng wǒ shēnbiān kàolekào, tóu còu zài wǒ liǎn páng, dīngzhe wǒ wèn: “Ruòxīnǐzìjǐ xīnlǐ **jiūjìng** xiǎng shì bù xiǎng?”

องค์ชายสิบสี่ขยับตัวเข้ามาใกล้ฉันยื่นศีรษะมาใกล้หน้าฉัน จ้องฉันแล้วถามว่า "รั่วซีในใจของเจ้า**ที่แท้**อยากหรือไม่อยาก**กันแน่**?" (25 เล่ม 4)

jiūjìng₂ ใช้เพื่อกึ่งย้อนถามหาผลสรุป (แสดงความสงสัย) จะแปลว่า **ที่แท้** **กันแน่** **ที่แท้.....กันแน่** ดังตัวอย่าง

- (143) 现在我完全不知道他心里**究竟**在想什么。(56, 上)

Xiànzài wǒ wánquán bùzhīdào tā xīnlǐ **jiūjìng** zài xiǎng shénme。

ส่วนตอนนี้ฉันไม่เข้าใจเลยว่าในใจเขาคิดอะไรอยู่**กันแน่** (101 เล่ม 1)

- (144) 当年我只是惊疑不定，猜不透**究竟**是为你还是为十三弟，或其它事情。(160, 下)

Dāngnián wǒ zhǐshì jīngyí bù dìng, cāibutòu **jiūjìng** shì wèi nǐ hái shì wèi shísān dì, huò qítā shìqing。

ตอนนั้นข้ารู้สึกสงสัยไม่เข้าใจเดาไม่ออก**ที่แท้**เป็นเพราะเจ้าหรือน้องสิบสามหรือเรื่องอื่น (16 เล่ม 4)

bì jìng₁ ใช้เพื่อเน้นย้ำสาเหตุเพื่อชี้แจงเหตุผลหรือกล่าวต่อ จะแปลว่า *เพราะ เพราะอย่างไร เพราะยังไง* และเมื่อเน้นย้ำคุณสมบัติ / ความเป็นจริงหรือจุดเด่นที่เดิมมีอยู่ จะแปลว่า *ถึงอย่างไร / ถึงยังไง(จะ)อย่างไรก็ / (จะ)ยังไงก็* ดังตัวอย่าง

- (145) 反倒是其他娘娘在这四年来对我态度变化很大，由起先的猜疑冷淡到现在的和蔼可亲，**毕竟**现在康熙身边服侍的人中，除了李德全，就是我最受倚重。

(146-147, 上)

Fǎndào shì qítā niángniang zài zhè sì nián lái duì wǒ tàidù biànhuà hěn dà, yóu qǐxiān de cāiyí lěngdàn dào xiànzài de hé' àikěqīn, **bì jìng** xiànzài Kāngxī shēnbiān fúshì de rén zhōng, chúle Lǐ Déquán, jiùshì wǒ zuì shòu yǐzhòng.

กลับเป็นพระสนมคนอื่นเสียอีกที่ในสี่ปีนี้ปฏิบัติตัวกับฉันเปลี่ยนจากหน้ามือเป็นหลังมือเริ่มจากระวางและเย็นชาในตอนแรกกลายเป็นอบอุ่นเป็นมิตรในตอนนี่**เพราะยังไง**ในบรรดาคนรับใช้ใกล้ชิดฉันซึ่งทุกวันนี้ นอกจากหลี่เต๋อฉวนก็มีฉันเป็นป่าวรับใช้ที่ได้รับความไว้วางใจมากที่สุด (249 เล่ม 1)

- (146) 夜色渐晚，康熙**毕竟**年龄已大，耗不得太晚，吩咐了太子几句后，李德全陪着先走了。(270, 上)

Yèsè jiàn wǎn, Kāngxī **bì jìng** niánlíng yǐ dà, hàobudé tài wǎn, fēnfùle tàizǐ jǐ jù hòu, Lǐ Déquán péizhe xiān zǒu le.

ราตรีค่อยๆเคลื่อนคล้อย**ถึงยังไง**คงซีก็สูงวัยแล้วจึงไม่อาจอยู่ตึกมากนัก เขาออกคำสั่งกับรัชทายาทหลายประโยค จากนั้นก็จากไปก่อนพร้อมกับหลี่เต๋อฉวน (200 เล่ม 2)

bì jìng₂ ใช้เพื่อเน้นบอกข้อสรุป โดยอธิบายสภาพการหรือขั้นตอนต่างๆที่ผ่านมา (ใช้ในความหมายที่มีเหตุการณ์ขัดแย้งกัน) จะแปลว่า *(จะ)อย่างไรก็ / (จะ)ยังไงก็* ดังตัวอย่าง

- (147) 我这个谎言实在禁不起推敲。可敏敏**毕竟**才十四五岁，又一直被呵护着，涉世未深，所以也未多想。(191, 上)

Wǒ zhègè huǎngyán shí zài jìn bùqǐ tuīqiāo. Kě Mǐnmǐn **bì jìng** cái shí sì wǔ suì, yòu yīzhí bèi hēhùzhe, shèshì wèi shēn, suǒyǐ yě wèi duō xiǎng.

คำโกหกนี้ของฉันความจริงแทบจะหลอกใครไม่ได้แต่หมิ่นหมิ่น**ยังไงก็**เป็นเพียงเด็กสาวอายุสิบสี่สิบห้าปีทั้งยังถูกเลี้ยงดูแบบไขในหินมาโดยตลอด ไม่มีประสบการณ์ชีวิตมากนักดังนั้นเธอจึงไม่ได้คิดอะไรมาก (61 เล่ม 1)

- (148) 我想着怎么总是要事到临头才知道？不过确实也没有办法，我只知道大概有这么件事情，可**毕竟**具体什么时间发生，又是如何发生的，的确是不知。

(124, 上)

Wǒ xiǎngzhe zěnmě zǒngshì yào shì dào líntóu cái zhīdào? Bùguò quèshí yě méiyǒu bànfǎ, wǒ zhǐ zhīdào dàgài yǒu zhème jiàn shìqing, kě **bì jìng** jùtǐ shénme shíjiān fāshēng, yòu shì rúhé fāshēng de, díquè shì bùzhīdào.

ฉันคิดในใจ ทำไมฉันมักจะคิดได้ก็ตอนที่เรื่องเกิดขึ้นแล้วนะ? แต่ฉันก็ทำอะไรกับมันไม่ได้จริงๆ ฉันรู้แค่คร่าวๆว่าจะเกิดเรื่องแบบนี้ขึ้นแต่ไม่รู้เลยว่าเรื่องจะเกิดขึ้นเมื่อไหร่ อย่างไรก็ตาม (214 เล่ม 1)

ถึงแม้กล่าวถึงความหมายข้างต้นเป็นความหมายเทียบเคียงแบบแน่นอน แต่ไม่ปรากฏกฎเกณฑ์ที่กำหนดการแปลงอย่างตายตัว เนื่องจากภาษาฉบับแปลใช้ได้หลายความหมาย จากตาราง 4.1 และตาราง 4.2 จะเห็นว่า dàodì jiūjìng แปลว่า *กันแน่* น้อยที่สุด และนิยมเน้นน้ำเสียงด้วยการใช้ร่วมกันเป็น *ที่แท้...กันแน่* มากที่สุด และจากตาราง 4.3 จะเห็นว่า bìjìng มีหลายความหมาย แต่สามารถแบ่งได้ 2 กลุ่มย่อย คือ เมื่อกล่าวเกี่ยวกับเหตุผลจะใช้ *เพราะ* เป็นหลักและเมื่อกล่าวถึงความจริงหรือจุดเด่นเดิมที่มีอยู่จะใช้ *ถึง* เป็นหลัก และใช้ร่วมกับ *อย่างไร* *ยังไง* เพื่อเป็นการเน้นย้ำ นววรรณ พันธุมธา (2553 : 313) กล่าวว่า *อย่างไร* *ยังไง* *ง* ถือเป็นคำไม่ชี้เฉพาะ ซึ่งบางครั้งผู้พูดใช้เพียงเพื่อต้องการกล่าวถึงสิ่งหรือเรื่องที่ถูกฟังไม่ถึงหรือหลงลืม แต่ไม่ใช่การถามแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้ ถ้าใช้นั้นเกี่ยวกับสาเหตุเพื่อจุดประสงค์ใดๆก็ตาม จะแปลว่า *เพราะ เพราะอย่างไร / เพราะยังไง* และเมื่อเน้นจุดเด่นเดิมหรือความจริงที่มีอยู่ จะแปลว่า *ถึงอย่างไร / ถึงยังไง (จะ)อย่างไรก็ / (จะ)ยังไงก็*

จากความหมายที่พบข้างต้นจะเห็นว่า dàodì₃ ที่ใช้เพื่อเน้นจุดเดิมนั้นไม่มีการแปลและ bìjìng₂ ที่ใช้เพื่อแสดงความขัดแย้ง (ร่วมกับคำเชื่อม) อาจแปลรวมด้วยได้ ดังตัวอย่าง (147) เนื่องจากความหมาย (จะ) *อย่างไรก็* / (จะ) *ยังไงก็* มีความเป็นกลาง แต่บางครั้งก็ละการแปลได้ขึ้นอยู่กับบริบท ดังตัวอย่าง (148)

4.4.1.2 กลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìng jìngrán และ jūrán

jìng₁ ใช้เพื่อเพียงแต่แสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย จะแปลว่า *ถึงกับ ถึงได้* เมื่อแสดงความรู้สึกเกินคาดหมายในเชิงตรงกันข้าม โดยอาจจะเป็นเชิงบวกหรือลบก็ได้ จะแปลว่า *กลับ* ดังตัวอย่าง

- (149) 我和玉檀听完，都是一脸不敢相信，太子爷疯了？！**竟**敢做出如此大不敬的事情。（119，上）
 Wǒ hé Yùtán tīngwán, dōu shì yī liǎn bùgǎn zhìxìn, tàizǐyefēngle? !
Jìng gǎn zuòchū rúcǐ dà bù jìng de shìqing.
 พอฉันกับอวี๋ถ่านฟังจบ ก็มีสีหน้าไม่ยอมเชื่อรัชทายาทบ้าไปแล้วหรือ?! **ถึงได้**กล้าบังอาจทำเรื่องแบบนี้ (205 เล่ม 1)
- (150) 我点点头，示意他继续往下说。“可万岁爷最恨阿哥和大臣为谋夺太子之位而私下结交，而且当时正在气头上，十四阿哥又硬驳万岁爷的话，最后还说愿不惜一死来保八阿哥，以死明其心志。万岁爷震怒之下，**竟**拔了侍卫的佩刀欲诛十四阿哥。”（137，上）
 Wǒ diǎndiǎntóu, shìyì tā jìxù wǎng xià shuō. “Kě wànsuìye zuì hèn āgē hé dàchén wèi móu duó tài zǐ zhī wèi ér sǐxià jiéjiāo, érqiě dāngshí zhèngzài qìtóu shàng, shísì āgē yòu yìng bó wànsuìye dehuà, zuìhòu hái shuō yuàn bùxī yīsǐ lái bǎo āgē, yǐ sǐ míng qí xīnzhì. Wànsuìye zhènnù zhī xià, **jìng** bále shìwèi de pèi dāo yù zhū shísì āgē.
 ฉันพยักหน้าแสดงทำให้เขาพูดต่อ "แต่ฝ่าบาททรงเกลียดชังที่องค์ชายและขุนนางสมรู้ร่วมคิดกันเพื่อแย่งชิงตำแหน่งรัชทายาท ทั้งตอนนั้นยังทรงพิโรธอยู่ องค์ชายสิบสี่กลับตรัสโต้แย้งฝ่าบาท สุดท้ายยังไม่เสียดายเอาชีวิตไปประกันให้องค์ชายแปด ใช้ความตายเพื่อพิสูจน์ความตั้งใจ ด้วยความพิโรธฝ่าบาท **ถึงกับ**ทรงชักดาบขององครักษ์มาหมายจะสังหารองค์ชายสิบสี่" (235-236 เล่ม 1)

- (151) 等他俩走过，我抬头看着他俩的背影，想着刚才十阿哥的样子，……，不禁笑起来。我的笑容刚展开，正对上十阿哥回转的脸，一下子有点儿僵，“以下嘲上”不知道是什么罪？正惴惴不安，不想他竟朝我做了个鬼脸，我没忍住，扑哧一声又笑出来。（5，上）

Děng tā liǎ zǒuguo, wǒ táitóu kànzhe tā liǎ de bèiyǐng, xiǎngzhe gāngcái shí āgē de yàngzi, ……, bùjīn xiào qǐlái. Wǒde xiàoróng gāng zhǎnkāi, zhèng duì shàng shí āgē huízhuǎn de liǎn, yīxiàzi yǒudiǎnr jiāng, “yīxià cháoshàng” bùzhīdào shì shénme zuì? Zhèng zhuìzhuìbù’ān, bù xiǎng tā jìng cháo wǒ zuòle gè guǐliǎn, wǒ méi rěnzhu, pūchī yī shēng yòu xiào chūlái.

รอจนพวกเขาไปแล้วฉันถึงเงยหน้ามองเงาหลังของพวกเขาเขาคิดถึงท่าทางขององค์ชายสิบเมื่อครู่.....จึงอดยิ้มออกมาไม่ได้ เพิ่งจะยิ้มได้ไม่เท่าไรองค์ชายสิบก็พอดีหันหน้ากลับมาทำเอาฉันยิ้มค้างเพราะกลัวไม่รู้จะโดนลงโทษอะไร ตอนที่ฉันกำลังรู้สึกหวาดๆอยู่นั้นเขาก็กลับทำหน้าทะเล้นใส่ฉันจนกลืนหัวเราะไว้ไม่อยู่ (17 เล่ม 1)

jìng₂ ใช้เพื่อเน้นการกระทำ / เหตุการณ์อันเป็นเหตุให้เกิดอีกเหตุการณ์หนึ่งขึ้น จะแปลว่า จน...เลย... ดังตัวอย่าง

- (152) 八阿哥笑说：“光顾着说话，竟忘了时辰！这么晚了，您们回去也难得折腾，若是没打紧事，就在这里用膳吧！”（34，上）

Bā āgē xiào shuō: “guānggùzhe shuōhuà, jìng wàngle shíchen! zhème wǎn le, nínmen huíqu yě nándé zhēteng, ruòshì méi dǎjǐn shì, jiù zài zhèlǐ yòng shàn ba!”

องค์ชายแปดยิ้มกล่าวว่า “แม้แต่คุยกันจนลืมเวลา เย็นขนาดนี้แล้ว พวกเจ้ากลับไปก็ลำบาก หากไม่มีเรื่องสำคัญ ก็อยู่กับข้าเสียนี่เถอะ!” (68 เล่ม 1)

- (153) 何太医沉吟不语，大半晌后道：“当年李太医乃太医院翘楚，晚生来得晚竟没有机会求教一二。……”（134，下）

Hé tàiyī chényín bù yǔ, dà bànshǎng hòu dào: “dāngnián Lǐ tàiyī nǎi tàiyīyuàn qiāochǔ, wǎnshēng lái de wǎn jìng méiyǒu jīhuì qiújiào yī’èr.

หมอหลวงเหอไม่กล่าวอะไร พักใหญ่จึงพูดว่า “เมื่อก่อนหมอหลวงหลีเป็นหมอมือหนึ่งของที่นี่ ข้าน้อยมาเข้าไปเลยไม่มีโอกาสได้คำชี้แนะจากท่านบ้าง.....” (229 เล่ม 3)

jìng₃ ใช้เพื่อเน้นความรู้สึกผู้พูดที่ตรงกันข้ามกับเจตนาเดิมจะแปลว่า กลับ ดังตัวอย่าง

- (154) 一个陌生的小太监敲门而入道：“万岁爷要见姑姑。”我一下愣住，他叫道：“姑姑！”我忙提起精神随他而出。行到屋前，竟不敢迈步，虽同在紫禁城，可七年都没有见过康熙，现在心中竟有些惧怕。（122，下）

Yī gè mòshēng de xiǎo tàijiān qiāomén ér rù dào: “wànsuīye yào jiàn gūgu.” Wǒ yīxià lèngzhù, tā jiào dào: “gūgu!” Wǒ máng tíqǐjīngshén suí tā ér chū. Xíng dào wū qián, jìng bù gǎn màibù, suī tóng zài Zǐjìnchéng, kě qī nián dōu méiyǒu jiànguo Kāngxī, xiànzài xīnzhōng jìng yǒuxiē jùpà.

ชั้นที่แปลกหน้าคนหนึ่งเคาะประตูแล้วเดินเข้ามา “ฝ่าบาททรงต้องการพบท่านอา” ฉันทิ้งไปพักหนึ่งเขาเรียก “ท่านอา” ฉันทรีบดึงสติกลับมา ตามเขาออกไป เดินมาถึงหน้าห้องฉันทกลับไม่กล้าเดินเข้าไป ถึงแม้จะอยู่ในวังต้องห้ามเหมือนกัน แต่เจ็ดปีมานี้ฉันทไม่ได้พบคังซีเลย ในใจตอนนี้เลยรู้สึกตื่นกลัว (207 เล่ม 3)

- (155) 七八年未见，刚才在雪地里乍看见你，竟不敢出声，觉得你淡地好似会随着雪化去一样。（199，下）

Qī-bā nián wèi jiàn, gāngcái zài xuědì lǐ zhà kànjiàn nǐ, jìng bù gǎn chū shēng juéde, nǐ dàn de hǎosì huì suízhe xuě huà qù yīyàng.

เจ็ดแปดปีไม่ได้พบหน้า เมื่อครู่บังเอิญพบเจ้าอยู่ท่ามกลางหิมะ กลับไม่กล้าส่งเสียงทัก รู้สึกเหมือนเจ้าบอบบางเสียนอนอาจจะละลายหายไปกับหิมะ (88 เล่ม 4)

jìngrán₁ ใช้เพื่อเพียงแต่แสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย จะแปลว่า *ถึงกับ คาดไม่ถึง* ดังตัวอย่าง

- (156) 我看了看他的胳膊，有些后怕地说：“太子爷怎么胆子那么大，竟然拿箭射你们？”（182，上）

Wǒ kànlekan tāde gēbo, yǒuxiē hòupà de shuō: “tàiziye zěnme dǎnzi nàme dà jìngrán ná jiàn shè nǐmen?”

ฉันทมองท่อนแขนเขาแล้วพูดอย่างวิตกว่า "ทำไมรัชทายาทถึงได้ทรงกล้าถึงเพียงนั้นถึงกับใช้ธนูยิงใส่พวกท่าน?" (46 เล่ม 2)

- (157) 最后发现两人竟然都是嵇康和阮籍的推崇者，本就已经觉得十分投契，这下更是相见恨晚，我心里更是十二分的激动。（69，上）

Zuìhòu fāxiàn liǎng rén jìngrán dōu shì Jī Kāng hé Ruǎn Jí de tuīchóngzhě, běn jiù yǐjīng juéde shífēn tóuqì, zhè xià gèng shì xiāngjiàn-hènwǎn, wǒ xīnlǐ gèng shì shíèr fēn de jīdòng.

สุดท้ายพบว่าเราต่างก็ชื่นชมจีคังกับหรววนจื่ออย่างคาดไม่ถึงเดิมที่ถูกคอกันอยู่มาก ตอนนั้นก็ยิ่งรู้สึกว่ารู้อักกันเข้าไป ฉันทตื่นเต้นสุดๆจนไม่รู้จะตื่นเต้นยังงี้ได้อีก (124 เล่ม 1)

jìngrán₂ ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกเกินคาดหมายในเชิงตรงกันข้าม จะแปลว่า *กลับ ถึงกับ* ดังตัวอย่าง

- (158) 本以为离开的那天，我应该是快乐的，可现在才知道，竟然无一丝快乐。（245，下）

Běn yǐwéi líkāi de nà tiān, wǒ yīnggāi shì kuàilè de, kě xiànzài cái zhīdào jìngrán wú yī sī kuàilè.

ฉันทเคยคิดว่าวันที่ได้จากไป ฉันทจะต้องมีความสุขมากแน่แต่เวลานี้จึงรู้ว่าตัวเองกลับไม่มีความสุขแม้แต่น้อย (176 เล่ม 4)

- (159) 我一惊，觉得太子爷真是越来越沉不住气，……，这宫里宫外的人，不管是妃嫔、阿哥还是文武官员，都对李德全十二分的客气，“李公公”、“李谕达”地叫着，今日太子爷竟然当着这么多人的面直呼其名。（120，上）

Wǒ yī jīng, juéde tàiziyezhēnshì yuèlǎiyuè chén bù zhù qì, …… , zhè gōng lǐ gōng wài de rén, bùguǎn shì fēipín、āgē háishi wénwǔguānyuán dōu duì Lǐ Déquán shíèr fēn de kèqì, “Lǐ gōnggong”、“Lǐ āndá” de jiàozhe, jīnrì tàiziye jìngrán dāngzhe zhème duō rén de miàn zhí hū qí míng!

ฉันตกใจ รู้สึกว่ารัชทายาทหน้าวันก็ยิ่งจะเก็บอารมณ์ไว้ไม่อยู่..... คนทั้งในและนอกวังไม่ว่าจะเป็นสนมมองค์ชายหรือขุนนางทั้งปุ่นบู๊ต่างเกรงอกเกรงใจเหลือต่อฉวนเป็นอย่างยิ่งเรียกขานเขาเป็น "หลี่กงกง" "หลี่อันต้า" วันนี้รัชทายาทถึงกับเรียกชื่อตัวของเขาออกมาตรงๆ! (207 เล่ม 1)

jūrán₁ ใช้เพื่อเพียงแต่แสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย จะแปลว่า *ถึงกับ ถึง* ดังตัวอย่าง

- (160) 除非能象四阿哥那样，不顾虑我的身份，只是教我，不禁想起他教我骑马时的认真专注。想到这里，猛地一惊，我怎么脑子里居然会记得这么清楚？（163，上）

Chúfēi néng xiàng sì āgē nà yàng, bùgùlǜ wǒ de shēnfèn, zhǐshì jiāo wǒ, bùjīn xiǎngqǐ tā jiāo wǒ qímǎ shí de rènzhēn zhuānzhù. Xiǎngdào zhèlǐ, měng de yī jīng, wǒ zěnme nǎozi lǐ jūrán huìjìde zhème qīngchū?

เว้นแต่พวกเขาจะทำได้เหมือนองค์ชายสี่ ไม่สนใจฐานะฉันเพียงตั้งใจจะสอนฉันเท่านั้นฉันอดนึกถึงท่าทางจริงจังตอนที่เขาสอนฉันขี่ม้าไม่ได้คิดถึงตรงนี้ ฉันก็ตกใจทำไมในสมองฉันถึงจดจำเขาได้อย่างแม่นยำชัดเจนขนาดนั้น? (14 เล่ม 2)

- (161) 我心神震荡，他居然求过婚？在当时根本不知道我为何激怒康熙的情况下？（119，下）

Wǒ xīnshén zhèndàng, tā jūrán qiúguo hūn? Zài dāngshí gēnběn bù zhīdào wǒ wèihé jīnù Kāngxī de qíngkuàng xià?

ใจฉันสะท้านวูบ เขาถึงกับทูลขอฉันกับคังซี? ทั้งๆที่ไม่รู้ถึงสาเหตุที่ฉันทำให้คังซีโกรธ? (200 เล่ม 3)

jūrán₂ ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกเกินคาดหมายในเชิงตรงกันข้าม จะแปลว่า *กลับ ถึงกับ* ดังตัวอย่าง

- (162) 康熙居然如此对自己的儿子，他为了仁君的名誉，行事每每瞻前顾后，对贪官一再手软，却不惜毁了儿子的生前身后名，千载而下，八阿哥骂名已成。（91，下）

Kāngxī jūrán rúcǐ duì zìjǐ de érzi, tā wèile rén jūn de míngyù, xíngshì měiméi zhānqián-gùhòu, duì tānguān yīzài shǒuruǎn, què bùxī huīle érzi de shēngqián shēnhòu míng, qiānzǎi' érxia, bā āgē mà míng yǐ chéng.

คังซีถึงกับทำกับลูกตัวเองแบบนี้เพื่อชื่อเสียงการเป็นฮ่องเต้ที่ดีมีทศพิธราชธรรมปกติเขาจะทำอะไรก็จะห่วงหน้าพะวงหลัง ใจอ่อนกับพวกขุนนางที่ฉ้อราษฎร์บังหลวงครั้งแล้วครั้งเล่า แต่ครั้งนี้นักลับยอมทำลายลูกชายตัวเองให้ชื่อเสียงย่อยยับคามือ จนประวัติศาสตร์ได้จารึกไว้ถึงชื่อเสียงอันฉาวโฉ่ขององค์ชายแปดตลอดกาล(147 เล่ม 3)

- (163) 我是知道结局，所以清醒，可他居然这么早就预料到了年羹尧的将来。（192，下）

Wǒ shì zhīdào jiéjú, suǒyǐ qīngxǐng, kě tā jūrán zhème zǎo jiù yùliào dào le Nián Gēngyáo de jiānglái.

ฉันนั้นเพราะรู้ผลลัพธ์อยู่ก่อน จึงมีสติแจ่มใสแต่เขากลับคาดเดาอนาคตของเหนียนเกิงเหยาได้ก่อนล่วงหน้าขนาดนี้ (74 เล่ม 4)

จากตาราง 4.4 ตาราง 4.5 และตาราง 4.6 jìng jìngrán และ jūrán โดยทั่วไปจะมีความหมายต่างกันไม่มากนัก เนื่องจาก *ถึงกับ* และ *กลับ* จัดเป็นกลุ่มคำและคำเช่นเดียวกับคำวิเศษณ์ในภาษาต้นฉบับ แต่คำ *คาดไม่ถึง* นั้นจะต้องใช้คำว่า *ว่า* เชื่อมความที่ตามมา ซึ่งถือได้ว่าเป็นการปรับรูปประโยคแปล ดังนั้น ความถี่ในการแปลว่า *คาดไม่ถึง* จึงน้อยกว่าการแปลว่า *ถึงกับ* และ *กลับ* ซึ่งถือได้ว่าเป็นการแปลคำต่อคำ นอกจากนี้จะเห็นว่า jìng₂ ที่ใช้เพื่อเน้นระดับความรู้สึก / การกระทำ ไม่มีการแปล

นอกจากนี้ จากแนวคิดของ Tián Chuánmào และ Yáng Xiānmíng (2007: 69) ยังสามารถสรุปลักษณะการเลือกคำและกำหนดความหมายของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงที่พบในการเทียบความหมายแบบแน่นอนได้ อีกว่า มีการใช้กลวิธีการแปลโดยการใช้คำร่วมกันเป็นตัวกำหนด²⁰ 通过搭配确定词义 tōngguò dāpèi quèdìng cíyì ซึ่งจะพบในการแปล jìng jìngrán และ jūrán ด้วยว่าคำว่า *กลับ* ของ เพื่อใช้แสดงความรู้สึกเกินคาดหมายในเชิงตรงกันข้าม โดยสามารถแบ่งได้ 2 ประเภทย่อย ดังนี้

- ก. เมื่อมีคำเชื่อมแสดงความขัดแย้งปรากฏร่วมด้วยมักจะใช้ *กลับ* แต่หากไม่มีคำเชื่อมแสดงความขัดแย้งมักจะใช้ *ถึงกับ*²¹ เช่น

(164) 我看他理解了我的意思，也很是开心，毕竟在古代，异性之间平等的友谊比较新鲜，只怕大多数人不能接受的，而他竟然带着赞许接受了。两人不禁相视而笑。（68，上）

Wǒ kàn tā lǐjiěle wǒde yìsi, yě hěn shì kāixīn, bìjìng zài gǔdài, yìxìng zhījiān píngděng de yǒuyí bǐjiào xīnxiān, zhǐ pà dàduōshù rén dōu bù néng jiēshòu de, ér tā jìngrán dàizhe zànxǔ jiēshòule. Liǎng rén bùjīn xiāng shì ér xiào.

ฉันเห็นเขาเข้าใจความหมายของฉัน ก็ดีใจมากเพราะในยุคโบราณนี้มิตรภาพระหว่างชายหญิง เป็นเรื่องที่แปลกใหม่เกรงว่าคนส่วนใหญ่จะไม่มีทางยอมรับได้ แต่เขากลับยอมรับอย่างชื่นชมและเห็นด้วยเราสองคน สบตาแล้วยิ้มให้กัน (122 เล่ม 1)

(165) 我缓缓站起，他比四阿哥年幼，可如今看来竟比四阿哥苍老许多，那个长身玉立于阳光下，身躯健朗，风姿醉人的男儿哪里去了？（128，下）

Wǒ huǎnhuǎn zhànqǐ, tā bǐ sì āgē nián yòu, kě rújīn kànlái jìng bǐ sì āgē cānglǎo xǔduō, nàgè chángshēn-yùlì yú yángguāng xià, shēnqū jiànlǎng, fēngzī zuìrén de nánr nǎlǐ qù le?

ฉันลุกขึ้นยืนช้าๆ สำนวณมองเขาอย่างละเอียดเขาก็สำนวนมองฉันอย่างละเอียดด้วยเช่นกัน อายุเข่น้อยกว่าองค์ชายสี่แต่ตอนนี้ดูแล้วกลับแก่กว่าหลายปี ผู้ชายที่เคยยืนสง่าได้แสงอาทิตย์ร่างกายแข็งแรงกำยำ ท่าทางองอาจหล่อเหลาเป็นที่หลงใหลของผู้คนหายไปอยู่ที่ใด? (218-219 เล่ม 3)

²⁰ ทั้งนี้ การเลือกคำแปลจากการใช้คำร่วมกันนั้น พบว่าคำที่ใช้คู่กันเป็นเพียงคำที่สื่อความหมายสอดคล้องกัน แต่ไม่ใช่คำที่ต้องใช้ร่วมกัน จึงจะเกิดความหมาย ซึ่งต่างจากแนวคิดของ Tián Chuánmào และ Yáng Xiānmíng เล็กน้อย คือ ในภาษาต้นฉบับ คำทั้งสองต้องใช้คู่กันเสมอและเมื่อเทียบความหมายแล้ว จะเปลี่ยนเป็นคำอื่นแทน เช่น 打毛衣 = to knit a sweater, 打家具 = to make furniture

²¹ เช่น ตัวอย่าง (24 และ 30)

- (166) 十四阿哥看着我：“也不知道她什么时候和十三哥那么要好了。她竟然和十三哥在一起！”哼了一声接着说，“这还罢了，她居然和个青楼女子厮混在一起。” (81, 上)

Shísì āgē kànzhe wǒ shuō: “yě bù zhīdào tā shénmē shíhòu hé shísān gē nàme yàohǎo le. Tā jìngrán hé shísān gē zài yīqǐ!” hēng le yī shēng jiēzhe shuō, zhè hái bàle, tā jūrán hé gè qīnglóu nǚzǐ sīhùn zài yīqǐ.”

องค์ชายสิบสี่มองฉันแล้วพูดว่า “ไม่รู้ว่านางไปสนิทกับพี่สิบสามขนาดนั้นตั้งแต่เมื่อไหร่? นางอยู่ด้วยกันกับพี่สิบสาม” เขาส่งเสียงเฮอะแล้วพูดต่อ “ถ้าแค่นั้นก็ยังมีดี แต่นางถึงกับไปมั่วสุมกับหญิงนางโลมด้วย” (143 เล่ม 1)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อพิจารณาจากโครงสร้างไวยากรณ์หรือลักษณะการใช้ kě กับ ér และ jìng jìngrán jūrán สามารถใช้ร่วมกันได้ แต่ไม่ได้มีความสัมพันธ์ใดๆต่อกัน กล่าวคือ ไม่จำเป็นเสมอไปที่จะต้องใช้ร่วมกัน แต่เนื่องจากมีความหมายแสดงความขัดแย้งหรือตรงกันข้ามเหมือนกัน ผู้แปลจึงเลือกกำหนดความหมายว่าจะใช้ ถึงกับ หรือ กลับ จากลักษณะการใช้ร่วมกันของคำในต้นฉบับ ดังนั้น ในประโยคที่มีการใช้คำเชื่อมแสดงความขัดแย้งและผู้พูดแสดงความประหลาดใจในเชิงตรงกันข้ามจึงมักแปลว่า กลับ มากกว่า ถึงกับ

ข. เมื่อมีคำช่วยกริยา 要 yào ปรากฏร่วมด้วยและ yào สื่อความหมายว่าเหตุการณ์หรือเรื่องราวนั้นๆ ผิดจากปกติหรือผิดจากที่คาดไว้มักจะใช้ กลับ เช่น

- (167) 我不停地问自己，我知道结果，可不知道过程，原来一个简单的结果，居然要经过这么多的痛。(138, 上)

Wǒ bùtíngde wèn zìjǐ, wǒ zhīdào jiéguǒ, kěbù zhīdào guòchéng, yuánlái yī gè jiǎndān de jiéguǒ jūrán yào jīngguò zhème duō de tòng. ฉันถามตัวเองไม่หยุด ฉันรู้บทสรุป แต่ไม่รู้รายละเอียดความเป็นมาเป็นไปของเรื่อง ที่แท้บทสรุปที่เรียบง่าย กลับต้องผ่านความเจ็บปวดมากมายถึงเพียงนี้ (237 เล่ม 1)

ตัวอย่าง (167) เป็นเหตุการณ์ที่ผิดไปจากที่ผู้พูดคิด เมื่อใช้ กลับ จะสื่อความตรงกันข้ามได้ชัดเจนกว่า ถึงกับ

4.4.2 การเทียบความหมายแบบชั่วคราว

การเทียบความหมายแบบชั่วคราว หมายถึง การเลือกใช้คำแปลที่ไม่แน่นอนตายตัว ถึงแม้ในต้นฉบับจะมีลักษณะการใช้และปรากฏในประโยคแบบเดียวกัน สามารถแบ่งเป็น 2 ประเด็นย่อยได้ดังนี้

4.4.2.1 การปรับบทแปล

เมื่อพิจารณาความหมายของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงจากตำแหน่งที่ปรากฏในประโยคแปล ในกรณีที่มีการปรับบทแปลโดยเลือกใช้คำอื่น สามารถสรุปได้ดังนี้

คำวิเศษณ์	ความหมาย (จำแนกตามตำแหน่งคำที่ปรากฏในประโยค)				
	คำเชื่อม	คำพิเศษ ²² (ต้นประโยค)	คำกริยาวิเศษณ์ ²³ หรือ คำลงท้าย ²⁴ (ท้ายประโยค)	คำช่วย กริยา	คำกริยา
dàodī			...แน่ /... Nae/, ...กัน, ...นะ, ...ล่ะ		
jiūjìng		แท้จริง	...แน่ /... Nae/, ...กัน, ...นะ		
bìjìng	ก็				
jìng	จึง, ก็, เพราะ	ที่แท้			เปลี่ยนเป็น
jìngrán	โดย, จึง, เลย, จน	ที่แท้		ยัง	
jūrán	จึง, กระทั่ง, ก็	ที่แท้			

ตาราง 4.7 ความหมายอื่นๆ (เทียบเคียงแบบชั่วคราว) ของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงทั้ง 6 คำ

ดังตาราง 4.7 จะเห็นได้ว่าความหมาย *dàodī* และ *jiūjìng* จะเปลี่ยนเป็นคำลงท้ายหรือใช้คำอื่นที่สื่อความหมายเช่นเดียวกัน ดังตัวอย่าง (168-171) และความหมายของ *bìjìng* *jìng* *jìngrán* และ *jūrán* โดยส่วนมากจะเป็นคำเชื่อมที่ใช้เพื่อบอกวัตถุประสงค์ต่างๆ ดังตัวอย่าง (172-177) และเป็นคำอื่นๆ รองลงมาตามลำดับ ดังตัวอย่าง (178-179)

- (168) 我把票子扔回给他 “哼！” “那你到底要什么？” (12, 上)
 Wǒ bǎ piàozǐ rēng huí gěi tā “hēng!” “Nà nǐ **dàodī** yào shénme?”
 ฉ้นโยนตั๋วเงินคืนเขา "เฮอะ" "แล้วเจ้าอยากได้อะไรล่ะ" (30 เล่ม 1)
- (169) 春桃问：“若曦姑娘到底犯了什么错？” (100, 下)
 Chūntáo wèn: “Ruòxīgūniang **dàodī** fànle shénme cuò?”
 ชุนเถาถาม “แม่นางรั้วซีไม่รู้ทำผิดอะไรนะ?” (163 เล่ม 3)
- (170) 我木然地说：“以前以为活着是艰难，求死总该容易，却不料连死都那么艰难。……，悬梁自尽的刹那究竟有多少恨怨？” (235, 下)
 Wǒ mùrán de shuō: “yǐqián yǐwéi huózhe shì jiānnán, qiú sǐ zǒng gāi róngyì, què bùliào lián sǐdōu nàme jiānnán。……, xuánliángzìjìn de chànà **jiūjìng** yǒu duōshǎo hèn yuàn?”
 ฉ้นกล่าวเสียงทื่อว่า "ก่อนนี้ข้าคิดว่าการมีชีวิตอยู่เป็นเรื่องลำบากเรียกร้องหาความตายเป็นเรื่องง่ายคิดไม่ถึงว่ากระทั่งจะตายยังยากลำบากเพียงนี้วินาทีที่พระชายาจุดไฟเผาฆ่าและผูกคอต้าตัวตายนั้น แท้จริงแล้วนางมีความคับแค้นแค่ไหน?" (158 เล่ม 4)

²² คำในกลุ่มนี้มีลักษณะการใช้สอดคล้องกับ “ส่วนเสริมของประโยค” โดยวิจินต์ ภาณุพงศ์ (2530 : 34,64) ได้ให้คำจำกัดความว่าเป็นคำที่อาจปรากฏต้นประโยค / ระหว่างประธานและกริยาหรือท้ายประโยคก็ได้ และทำหน้าที่เป็นส่วนเสริมของประโยค

²³ วิจินต์ ภาณุพงศ์ (2530 : 63) ได้ให้คำจำกัดความว่า คำที่ปรากฏหลังคำกริยาและมีเงื่อนไขว่า จะต้องไม่ใช่คำกริยา ไม่ใช่คำช่วยหลังกริยา ไม่ใช่คำลงท้ายจึงจะถือว่าเป็นคำกริยาวิเศษณ์

²⁴ นววรรณ พันธุมธา เรียกว่า คำบอกมาลา ซึ่งเป็นประเภทย่อยของ “คำเสริม” ที่แทรกเข้าไปในประโยคเพื่อแสดงเจตนาและท่าทีของผู้พูด ซึ่งเทียบได้กับ yǎncí ในภาษาจีน

- (171) 我静思了会儿，盯着十四阿哥道：“……，可派的人都是跟在爷身边多年、得爷信赖的人，**究竟**什么人才能安排了这样的人在爷身边，让这些狼心狗肺的奴才私下动这么大的手脚？又**究竟**什么人能从此事中获益？”（92，下）
 Wǒ jìng sīle huìr, dīng zhe shísì āgē dào: “……, kě pài de rén dōu shì gēn zài yé shēnbiān duō nián、dé yé xìn-lài de rén, **jiūjìng** shénme rén cái néng ānpáile zhèyàng de rén zài yé shēnbiān, ràng zhèxiē lángxīngǒufèi de núcái sīxià dòng zhème dà de shǒujiǎo? yòu **jiūjìng** shénme rén néng cóng cǐ shì zhōng huò yì?”
 ฉันนั่งคิดครู่หนึ่ง จ้ององค์ชายสิบสี่พูดว่า “... แต่คนที่นำมาถวายล้วนแต่เป็นคนสนิทที่องค์ชายแปดไว้วางใจและติดตามรับใช้เขามานานปี ใคร**กัน**ที่สามารถจัดวางคนเช่นนี้ไว้ใกล้ตัวองค์ชายแปด ทั้งยังสามารถสั่งให้พวกบ่าวใจคดซึ่งมีจิตใจเหมือนเดรัจฉานเหล่านั้นลงมือทำเรื่องเลวร้ายเช่นนี้ได้? ใคร**กัน**ที่จะรับประโยชน์จากการนี้มากที่สุด?” (147-148 เล่ม 3)
- (172) 张千英就是再精滑，**毕竟**只是在浣衣局里磨练出来的小手段，落在我眼里，也不过是一笑置之。（112，下）
 Zhāng Qiānyīng jiùshì zài jīnghuá, **bìjìng** zhǐshì zài huànyījú lǐ móliàn chūlái de xiǎo shǒuduàn, luò zài wǒ yǎn lǐ, yě bùguò shì yīxiào-zhìzhī.
 จางเซียนอิงถึงจะเจ้าเล่ห์แค่นั้น**ก็**แค่เรียนรู้และฝึกฝนมาจากในกองซักล้างเท่านั้น ในสายตาดฉันเพียงเห็นแล้วก็ยิ้มผ่านไป (186 เล่ม 3)
- (173) 十阿哥是我在这里交的第一个朋友，那些金饰玉器再珍贵，**毕竟**不是我的心意。（22，上）
 Shí āgē shì wǒ zài zhèlǐ jiāo de dì-yī gè péngyou, nàxiē jīnshì yùqì zài zhēnguì, **bìjìng** bùshì wǒde xīnyì.
 องค์ชายสิบเป็นเพื่อนคนแรกของฉันที่นี่ ข้าวของเงินทองมีค่าพวกนั้นต่อให้มีค่าอย่างไร **ก็**ไม่ใช่น้ำใจจากฉัน (46 เล่ม 1)
- (174) 因为枝条繁茂，长垂坠地，他又恰好穿了颜色相近的衣服，隐在枝条后，**我竟**没有察觉。（238，上）
 Yīnwei zhītiáo fánmào, chángchuí zhuìdì, tā yòu qiàhǎo chuānle yánsè xiāngjìn de yīfu, yīn zài zhītiáo hòu, wǒ **jìng** méiyǒu chájué.
 เพราะกิ่งหลิวหนาแน่นยาวย้อยจรดพื้นพอดีกับที่เขาสวมเสื้อสีใกล้เคียงกับต้นหลิวหลบอยู่หลังกิ่งหลิวฉัน **จึง**ไม่ทันสังเกตเห็น (143 เล่ม 2)
- (175) 审理期间却牵涉出噶礼受贿银五十万两，案子越发错综复杂，审理一个多月**竟然**没有任何结果。（22，下）
 Shěnlǐ qījiān què qiānshè chū GáLǐ shòuhuì yín wǔshí wàn liǎng, ànzi yuè fā cuòzōng-fùzá, shěnlǐ yī gè duō yuè **jìngrán** méiyǒu rěnhe jiéguǒ.
 ระหว่างตรวจสอบพบว่า กำหวัรับสินบนมาห้าแสนตำลึง คดียังสอบยังมีเงื่อนงำซับซ้อนสอบสวนหนึ่งเดือน **ยัง**ไม่ได้ความกระจ่าง (20 เล่ม 3)
- (176) 八爷十七岁就被封了贝勒，是众位阿哥中年纪最小的，一向不喝酒的姐姐喜得**竟然**在家大醉一场。（81，下）

Bāyē shíqī suì jiù bèi fēnglè bèilè, shì zhòng wèi āgē zhōngniánjì zuì xiǎo de, yī xiàng bù hējiǔ de jiějie xī de jìngrón zàijiā dàzuì yī chǎng。

องค์ชายแปดอายุสิบเจ็ดก็ได้รับพระราชทานยศเป็นเป่ย์เล่อ ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับตำแหน่งนี้ที่มีอายุน้อยที่สุด พี่สาวที่ไม่เคยตี้มเหล่า ตีใจจนลืมตัวตี้มเหล่าเมามายในจวน (125 เล่ม 3)

- (177) 我心下松了口气，坐回椅上问：“那究竟出什么事了？你们**居然**大张旗鼓地来找我？” (110, 下)

wǒ xīn xià sōng kǒuqì, zuòhuí yǐ shàng wèn: “nà jiūjīng chū shénme shì le? nǐmen jūrán dàzhāngqígǔ de lái zhǎo wǒ?”

ฉันค่อยโล่งอก นั่งลงถามว่า "เช่นนั้นเกิดเรื่องอะไรหรือเพคะ? ท่านทั้งสอง**จึงได้**ทรงมาหาข้าอย่างโจ่งแจ้งเช่นนี้" (182 เล่ม 3)

- (178) 十三爷多年身受之苦，**居然**是我一手造成的，还有绿芜，如果不是我，……，最后也不必因左右为难而投河自尽。(222, 下)

Shísānyē duō nián shēnshòu zhī kǔ, jūrán shì wǒ yīshǒu zàochéng de, háiyǒu Lǜwú, rúguǒ bù shì wǒ, …… , zuìhòu yě bùbì yīn zuǒyòu wéinán ér tóu hé zìjìn。

ที่องค์ชายสิบสามต้องทนรับทุกข์ทรมานหลายปี**ที่แท้**ก็เป็นฉันก่อขึ้นเอง ยังมีลู่วิวหากไม่ใช่เพราะฉัน สุดท้ายก็ไม่ต้องกลืนไม่เข้าคายไม่ออก จนไปกระโดดน้ำฆ่าตัวตาย (133 เล่ม 4)

- (179) 我听后心中还是疼痛，觉得口中的饭菜**竟**都硬如生铁，难以下咽，只得搁了碗筷。(227, 上)

Wǒ tīng hòu xīnzhōng háishi téngtòng, juéde kǒu zhōng de fàncài jìng dōu yìng rú shēngtiě, nányǐ xià yàn zhǐděi gēle wǎn kuài。

หลังได้ฟังในใจฉันยังรู้สึกเจ็บปวด กระทั่งข้าวในปากยัง**เปลี่ยนเป็น**ผืดแข็งราวกับเหล็กยากจะกลืนลงคอได้แต่ต้องวางชามและตะเกียบลง (125 เล่ม 2)

จากตัวอย่างข้างต้น หากความหมาย (dàodì และ jiūjìng) ทำหน้าที่เสมือนหนึ่งเป็นส่วนเสริมของประโยคเมื่อปรับเป็นความหมายอื่น โดยรวมแล้วไม่ได้ทำให้ใจความหลักเปลี่ยนไปมากนัก หากแต่การสื่อความรู้สึกอาจเปลี่ยนไปบ้างเล็กน้อย ซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องปรับความหมาย นววรรณ พันธุมธา (2553: 120, 313) นะ สามารถใช้เพื่อเป็นการรำพึงกับตัวเองหรือบ่นแสดงความสงสัย ประหลาดใจ ที่พบเหตุการณ์ที่ไม่เข้าใจได้ และคำว่า *กัน* เมื่ออยู่หลังประโยคที่ใช้คำไม่ชี้เฉพาะ จะช่วยเน้นความหมายของคำไม่ชี้เฉพาะนั้นๆ ให้ชัดเจนขึ้น ซึ่งไม่ได้ใช้เป็นประโยคถามให้ตอบ (โดยทั่วไปมักมีลักษณะเป็นการปฏิเสธหรือแสดงความเห็นขัดแย้ง) แต่เมื่อความหมายทำหน้าที่เป็นคำเชื่อมหรือคำประเภทอื่นอาจมีปัจจัยอื่นๆที่ทำให้ปรับบทแปล

อนึ่ง จากการศึกษาพบว่า ยังคงมีบทแปลบางส่วนที่สามารถแปลได้แต่ผู้แปลเลือกใช้คำที่ไม่เกี่ยวข้องหรือไม่แปลเลย ดังตัวอย่าง (180-181)

- (180) 可经过这次交心畅谈，我却真的认为他是我的知己了。**毕竟**在这里，谁会认为本质上每个人生来就是平等的？ (70, 上)

Kě jīngguò zhècì jiāoxīn chántán, wǒ què zhēnde rènwéi tā shì wǒde zhījǐ le. Bìjìng zài zhèlǐ shéi huì rènwéi běnzhìshàng měigè rénshēngláidǎi jiùshì píngděng de?

แต่พอครั้งนี้ได้พูดคุยกันอย่างเปิดใจและถูกคอฉันก็คิดจริงๆว่าเขาเป็นเพื่อนผู้รู้ใจของฉันอย่างน้อยที่นี้ใครจะเห็นด้วยกับฉันล่ะว่าคนเราทุกคนเกิดมาเสมอภาคกัน? (126 เล่ม 1)

นวรรธ พันธ์เมธา (2553: 70) กล่าวว่า *อย่างน้อย* ใช้ขยายคำกริยาเพื่อบอกโอกาสเกิดของกริยาว่ามีมากน้อยเพียงไร เกิดขึ้นเสมอหรือไม่ โดยบางครั้งอาจวางไว้ต้นประโยคได้ เมื่อพิจารณาจากประโยคแปลจะชี้ให้เห็นว่าความหมายขัดแย้งกันเอง

ประโยคแปล : ...อย่างน้อยที่นี้ใครจะเห็นด้วยกับฉันล่ะว่าคนเราทุกคนเกิดมาเสมอภาคกัน?

ความหมายขัดแย้งกัน : อย่างน้อย..... = กริยามีโอกาสเกิดขึ้น (ในประโยคนี้อาจใช้เป็นกริยา มี)

ใครจะเห็นด้วยกับฉันล่ะ..... = ไม่มีใครเห็นด้วย²⁵

ดังนั้น ตัวอย่าง (180) ยังคงสามารถแปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงได้และปรับบทแปลโดยการเพิ่มคำหรือเปลี่ยนคำได้ดังตัวเอนในประโยคด้านล่างนี้

ปรับเป็น เพราะที่นี้ จะมี ใครเห็นด้วยกับฉันล่ะว่าคนเราทุกคนเกิดมาเสมอภาคกัน? (เพิ่มคำ)

หรือ เพราะในยุคนีใครจะเห็นด้วยกับฉันล่ะว่าคนเราทุกคนเกิดมาเสมอภาคกัน? (เปลี่ยนคำ)

(181) 听说事后在为各宫娘娘挑选女官的时候，竟然有两位娘娘不约而同地点名要我，大阿哥的额娘惠妃纳喇氏，四阿哥和十四阿哥的额娘德妃乌雅氏。(87, 上)

Tīngshuō shìhòu zài wèi gè gōng niángniang tiāoxuǎn nǚguān de shíhòu, jìngrán yǒu liǎng wèi niángniang bùyuē' értóng de diǎnmíng yào wǒ, dà āgē de é' niáng Huì fēi Nàlǎshì, sì āgē hé shísi āgē de é' niáng Dé fēi Wūyǎshì。

หลังเหตุการณ์ได้ยินว่าตอนที่สนมจากตำหนักต่างๆคัดเลือกนางกำนัลมีสนมสองคนระบุชื่อฉันมาพร้อมกัน โดยบังเอิญคนหนึ่งคือมารดาขององค์ชายใหญ่ พระสนมอยู่เพยจากตระกูลนาลาชื่ออีกคนคือมารดาขององค์ชายสี่และองค์ชายสิบสี่ พระสนมต่อเพยจากตระกูลอุหย่าชื่อ (151 เล่ม 1)

จากตัวอย่าง (181) เมื่อพิจารณาจากลักษณะการใช้ที่แสดงความประหลาดใจ ยังสามารถเพิ่มเติมการแปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงได้ เนื่องจากในภาษาจีนและไทยมีลักษณะการบอกความรู้สึกผู้พูดจากคำบอกจำนวนเหมือนกัน Zhāng Bīn (2010: 837) กล่าวว่า jīng jìngrán และ jūrán เมื่อใช้ร่วมกับคำบอกจำนวนจะแสดงถึงระดับความรู้สึกผู้พูดว่ามากเกินไปหรือน้อยเกินกว่าที่คิดไว้ นวรรธ พันธ์เมธา (2553: 77) กล่าวว่า *เพียง แค่ ถึง ตั้ง* ใช้หน้าหน้าคำบอกจำนวน เพื่อบอกความรู้สึกผู้พูดว่ามากเกินไปหรือน้อย โดยสามารถปรับได้ว่า

ปรับเป็น หลังเหตุการณ์ได้ยินว่าตอนที่สนมจากตำหนักต่างๆคัดเลือกนางกำนัลมีสนมถึงสองคน ระบุชื่อฉันมาพร้อมกันโดยบังเอิญ.....

ทั้งนี้ ตัวอย่าง (180-181) ข้างต้นเป็นเพียงบางส่วนของตัวอย่างลักษณะการปรับบทแปลที่ยังสามารถเทียบเคียงความหมายแบบแน่นอนได้ แต่ไม่มีการแปล

²⁵ประโยคที่ใช้คำไม่ชี้เฉพาะบางครั้งไม่ได้เป็นการถามให้ตอบ หากแต่เป็นการแสดงเจตนาผู้พูดที่ต้องการปฏิเสธ

4.4.2.2 ไม่มีการแปล

จากการศึกษาพบว่า การไม่แปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ดังนี้

ก. การเน้นย้ำ

หากใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงเพื่อเน้นย้ำจะไม่มี การแปล เนื่องจากโครงสร้างประโยคที่คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงไปปรากฏสามารถให้ความหมายได้โดยสมบูรณ์ กล่าวคือ สามารถอิงเนื้อหาหรือเรื่องราวจากบริบทได้ โดยสามารถแบ่งเป็น 2 ประเด็นย่อยได้ดังนี้

1) เมื่อคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงใช้เพื่อเน้นย้ำพบว่า *dàodì*₃ ที่ใช้เน้นจุดเด่นหรือสาเหตุ *jìng*₂ ที่ใช้เน้นระดับความรู้สึกเพียงอย่างเดียวมักจะไม่มีแปล และ *bìjìng*₁ เมื่อใช้เน้นย้ำจุดของเวลาที่เกิดเหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งพบเป็นส่วนน้อย

(182) 我心中气极，到头来，他还是主子，我到底不过是个奴婢。（228，上）

Wǒ xīnzhōng qìjí, dàotóulái, tāháishi zhǔzi, wǒ **dàodì** bùguò shì gè núbì。

ฉันโกรธสุดขีดแต่ต้นมายังไงเขาก็เป็นนาย ส่วนฉันเป็นแค่บ่าว (127 เล่ม 2)

(183) 我笑着，轻轻依在姐姐身上，半带着撒娇问道：“难道姐姐竟不想见我吗？”（147，上）

Wǒ xiàozhe, qīngqīng yī zài jiějie shēnshang, bàn dài zhe sājiāo wèn dào: “nándào jiějie **jìng** bù xiǎng jiàn wǒ ma?”

ฉันยิ้มขณะเอนตัวพิงเข้าหาพี่ แล้วถามกึ่งออกอ้อนว่า "หรือพี่ไม่ยอมเจอข้า?" (251 เล่ม 1)

(184) 一则为了避嫌，**毕竟**一废太子时，他深受其祸，这次精心布局二废太子，他为了 避免一招不慎又招祸患，不如索性辍朝在家，避开一切。（11，下）

Yī zé wèile bìxián, **bìjìng** yī fèi tài zǐ shí, tā shēn shòu qí huò, zhècì jīngxīn bùjù èr fèi tài zǐ, tā wèile bìmiǎn yī zhāo bù shèn yòu zhāo huòhuàn, bùrú suǒxìng zhuì cháo zài jiā, bìkāi yīqiè。

ข้อหนึ่ง เพื่อหลีกเลี่ยงคำครหา ตอนปลดรัชทายาทครั้งแรกเขาได้รับเคราะห์หนักจากเรื่องนั้นครั้งนี้ วางแผนอย่างฟุ่มเฟือยเพื่อปลดรัชทายาทเป็นครั้งที่สอง เขาคงกลัวทำอะไรไม่ระวัง อาจจะทำให้ร้ายกว่าเดิม สู้ อยู่ ตำนานกักราชการ หลีกเลียงทุกเรื่องไว้ก่อนเป็นดี (265- 266 เล่ม 2)

ตัวอย่าง (182) ใช้ในการเน้นย้ำสถานะของผู้พูดว่าเป็นเพียงบ่าวเท่านั้น จึงไม่แปล *dàodì*₃ ตัวอย่าง (183) ใช้ในการเน้นระดับความรู้สึกผู้พูดที่ถามว่าไม่ยอมพบตนหรือ ตัวอย่าง (184) เน้นเพียงช่วงที่รัชทายาทถูกปลด ซึ่งเป็นการเน้นว่าเขาได้รับเคราะห์ในครั้งนั้นไม่ใช่ครั้งอื่นๆ ซึ่งเป็นจุดของเวลาที่ไม่ได้มีผลต่อเรื่องใดๆ ตามมา (ไม่ได้เป็นการเน้นสาเหตุหรือจุดเด่นที่มีอยู่เดิมอันส่งผลต่อเรื่องที่กล่าว) จึงไม่แปล *bìjìng*₁

2) เมื่อใช้เน้นย้ำร่วมกับ “shì” zì jù

(185) “看着比昨日好些了。”**竟**是男子的声音。我忙转头看去，十四阿哥正站在床边低头看着我。（291，上）

“Kànzhe bǐ zuórì hǎo xiē le.” **jìng** shì nánzǐ de shēngyīn. Wǒ máng zhuǎn tóu kàn qù, shísì āgē zhèng zhàn zài chuángbiān dītóu kànzhe wǒ.

"ดูเหมือนอาการจะดีขึ้นกว่าเมื่อวาน" เป็นเสียงของผู้ชายฉับหันหน้าไปมอง องค์ชายสิบสี่กำลังยืนก้มหน้ามองฉับจากข้างเตียง (237 เล่ม 2)

- (186) 他走到我身前，一面大笑着，一面指着我说：“我说呢？刚刚在帐里脾气那么好，原来……原来**竟**是以为我看上人家了！”（67，上）
Tā zǒudào wǒ shēn qián, yīmiàn dàxiàozhe, yīmiàn zhǐzhe wǒ dào: “wǒ shuō ne? gānggāng zài zhàng lǐ píqì nàme hǎo, yuánlái …… yuánlái **jìng** shì yīwéi wǒ kànshàng rénjiā le!”
เขาเดินมาตรงหน้าฉับ หัวเราะพลางชี้มาที่ฉับแล้วพูดว่า “ข้าถึงว่าสิ เมื่อครู่ในกระโจมทำไมเจ้าถึงทำตัวดีนัก ที่แท้...ที่แท้เจ้าก็คิดว่าข้าชอบนางนั่นเอง” (120 เล่ม 1)

ตัวอย่าง (185) เป็นการใช้ร่วมกับ shì ที่เป็นกริยาหลักและตัวอย่าง (186) shì เป็นเพียงการเน้นย้ำ เห็นได้ว่าไม่ว่า shì จะเป็นกริยาหลักของประโยคหรือเป็นการเน้นย้ำ jìng₂ ที่ใช้นั้นระดับความรู้สึกเพียงอย่างเดียวมักไม่แปล

ข. การลดบทบาทของคำ

โดยทั่วไปคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงเปรียบเหมือนสัญลักษณ์แสดงความรู้สึกผู้พูด แต่บางครั้งจะลดบทบาทลงเสมือนเป็นเพียงการเน้นย้ำเท่านั้น จึงเกิดการแปลไป เนื่องจาก

1) บริบท เมื่อในประโยคนั้นๆ มีคำที่แสดง “ความรู้สึก” หรือ “ความขัดแย้ง” ของผู้พูดอยู่และให้ความหมายชัดเจนแล้ว เช่น bù liào 、méi xiǎngdào เป็นต้น หรือใช้ร่วมกับคำเชื่อมแสดงความขัดแย้ง เช่น suīrán...dànshì... kě และ ér เป็นต้น พบว่า bìjìng jìng jìngrán และ jūrán มักไม่แปลด้วยสาเหตุนี้ ดังตัวอย่าง (187-190)

- (187) 默了半晌，幽幽地道：“额娘去时，我才刚出生。从小到大，只知道，爹爹说我是‘闯祸精’，姨娘讨厌我顽劣，别的兄弟姐妹，虽有个别还算要好的，可**毕竟**不是一个娘生的。……”（41，上）
Mòle bànshǎng, yōuyōu de dào: “é’ niáng qù shí, wǒ cái gāng chūshēng. Cóng xiǎo dào dà, zhǐ zhīdào, diēdie shuō wǒ shì ‘chuǎnghuòjīng’ yíniáng tāoyàn wǒ wánliè, biéde xiōngdì jiěmèi, suī yǒu gèbié hái suàn yàohǎo de, kě **bìjìng** bùshì yī gè niáng shēng de. ……”
เงียบไปพักใหญ่ ฉับจึงกล่าวขึ้นเสร์ๆว่า "ตอนท่านแม่จากไปข้าเพิ่งลืมตาดูโลก แต่เล็กจนโตรู้จักแต่ ท่านพ่อ เห็นข้าเป็น จอมก่อเรื่องแม่เล็กเกลียดที่ข้าคือรันซุกซน พี่น้องคนอื่นแม้จะมีคนที่สนิทกับข้าอยู่บ้าง แต่ก็ไม่ใช่ว่าพี่น้องต้องเดียวกัน" (75 เล่ม 1)
- (188) 玉檀听后沉默了半晌，挤出一丝笑道：“我和姐姐可真是有缘，没想到**竟**是同一天生辰！”（158，上）

Yùtán tīng hòu chénmòle bànshǎng, jǐchū yī sī xiào dào: “wǒ hé jiějie kě zhēnshì yǒu yuán, méi xiǎngdào **jìng** shì tóngyītiānde shēngchén

ข้ากับพี่สาวช่างมีวาสนาต่อกันจริงๆคิดไม่ถึงว่าพวกเราจะเกิดวันเดียวกัน (269 เล่ม 1)

- (189) 一直以为二废太子的斗争要到明年, 没想到**竟然**从现在就由暗处转到明处了。
(294, 上)

Yīzhí yīwéi èr fèi tàizǐ de dòuzhēng yàodào míngnián, méi xiǎngdào **jìngrán** cóng xiànzài jiù yǒu ànchù zhuǎndào míngchù le.

ตลอดเวลาฉันคิดว่าศึกปลดรชทายาทจะเริ่มขึ้นปีหน้า**คิดไม่ถึงว่าตอนนี้จะเริ่มเปลี่ยนจากการต่อสู้หลังฉากมาหน้าฉากแล้ว** (243 เล่ม 2)

- (190) 侧旁的一个妃子陪笑说: “真没想到**居然**是个娇滴滴的小姑娘!” (43, 上)
Cè páng de yī gè fēizi péi xiào shuō: “zhēn méi xiǎngdào **jūrán** shì gè jiāodīdī de xiǎo gūniang!”

สนมที่อยู่ด้านข้างคนหนึ่งยิ้มกล่าวว่า“**คิดไม่ถึงว่าจะ**เป็นสาวน้อยหน้าตาจิ้มลิ้มพริ้มเพราคนหนึ่ง”

(79 เล่ม 1)

อนึ่ง บางครั้งเมื่อ jìng jìngrán และ jūrán ใช้แสดงความรู้สึก “คิดไม่ถึง” ในเชิงตรงกันข้ามต่อเหตุการณ์ อาจแปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงเพิ่มเติมด้วยหรือไม่ก็ได้ แต่พบเป็นส่วนน้อย ดังตัวอย่าง (191)

- (191) 姐姐一直在旁边默默坐着看我画, 等我一口气绘完后, 才说道: “你这几年在宫里倒是学了不少东西, 我起初还以为只是个借口呢, 没想到**竟**画得这么好, 看得我也想要了。” (148, 上)

Jiějie yīzhí zài pángbiān mò mò zuòzhe kàn wǒ huà, děng wǒ yīkǒuqìhuìwán hòu, cái shuōdào: “nǐ zhè jǐ nián zài gōng lǐ dàoshì xuéle bù shǎo dōngxi, wǒ qǐchū hái yǐwéi zhǐshì gè jièkǒu ne, méi xiǎngdào **jìng** huà de zhème hǎo, kàn de wǒ yě xiǎngyào le.

พี่น้องมองดูฉันวาดภาพเสียบๆรอนฉันทวาดเสร็จ จึงพูดว่า “หลายปีที่ผ่านมาเจ้าอยู่ในวังได้เรียนรู้สิ่งต่างๆไม่น้อย เดิมทีพี่ยังคิดว่าเป็นเพียงข้ออ้าง **คิดไม่ถึงเจ้ากลับ**วาดได้ดีเพียงนี้ เห็นแล้วพี่เองก็อดอยากได้มิได้” (251 เล่ม 1)

2) ความหมายทับซ้อนกัน เมื่อประโยคในต้นฉบับปรากฏการใช้คำเชื่อมร่วมด้วย โดยมากมักไม่แปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง เพราะความหมายเทียบเคียงในภาษาไทยทำหน้าที่ในลักษณะเดียวกันกับคำในต้นฉบับ

- (192) 佐鹰和敏敏今年未来, 玉檀临走前忽感风寒, 只得留她在京中。偌大的营地我**竟然**连个说话的人都找不到。(87, 下)

Zuǒyīng hé Mǐnmin jīnnián wèilái, Yùtán lín zǒu qián hū gǎn fēnghán, zhǐděi liú tā zài jīng zhōng. Ruòdà de yíngdì wǒ **jìngrán** lián gè shuōhuà de rén zhǎobudào.

ปีนี้จ้าวอิงกับหมินหมินไม่ได้มา ก่อนเดินทางอวีถานก็เกิดไม่สบายขึ้นมา ฉันทิ้งต้องทิ้งเธอไว้ที่เมืองหลวง ในค่ายอันใหญ่โต **ฉันกระทั่งจะหาคนคุยด้วยสักคนยังไม่มี** (137 เล่ม 3)

ตัวอย่าง (192) เป็นการใช้ jìngrán ร่วมกับคำเชื่อม 连...都... lián.....dōu และละการแปล jìngrán เนื่องจากเมื่อเทียบความหมายเป็น *ถึงกับ* หรือ *กลับ* ความหมายจะขัดแย้งกับ lián.....dōu ที่ภาษาไทยแปลว่า *กระทั่ง* เนื่องจาก *กระทั่ง* ใช้แสดงระดับเพื่อบอกผล แต่ *กลับ* ใช้บอกความตรงกันข้ามและ *ถึงกับ* ใช้บอกระดับความสำคัญตามความรู้สึของผู้พูด นอกจากนี้ ตัวอย่างนี้ยังมีลักษณะการเว้นวรรคประโยคแปลผิดร่วมด้วย เนื่องจาก *เมืองหลวง* และ *ค่าย* ต่างเป็นสถานที่ แต่ *อวี๋ถาน* เป็นบุคคลซึ่งไม่สามารถปรากฏตัวในสถานที่ถึงสองแห่งในเวลาเดียวกันได้ ซึ่งหากต้องการรักษาความหมายของ jìngrán ในต้นฉบับไว้ควรเลือกความหมาย *คิดไม่ถึง* หรือ *ไม่คิดว่า* แทนและใช้คำ *ว่า* ในการเชื่อมกลุ่มคำกับประโยค บทแปลนี้อาจปรับได้ว่า

ปรับเป็น เลยต้องทิ้งเธอไว้ที่เมืองหลวง คิดไม่ถึงว่า ในค่ายอันใหญ่โตฉันทิ้งจะหาคนคุยด้วยสักคนยังไม่มี

ค. หาคำเทียบเคียงไม่ได้

เนื่องจากหากแปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงอาจทำให้ภาษาฉบับแปลไม่เป็นธรรมชาติหรือเกิดความหมายขัดแย้งกันเอง เมื่อคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงใช้ร่วมกับคำช่วยกริยา โดยทั่วไปมักละการแปล เช่น

(193) 第二日正好不当值，遂去找敏敏，一路走着，一路还是发愁究竟该如何说。
(243, 上)

Dì-èr rì zhèng hǎo bù dāngzhí, suì qù zhǎo Mǐnmǐn, yīlù zǒuzhe, yīlù háishi fāchóu **jiūjìng** gāi rúhé shuō.

วันรุ่งขึ้นพอดีฉันไม่ต้องเข้าเวร ฉันจึงไปหาหมินหมินตลอดทางที่เดินไป ฉันคอยแต่กลุ่มใจว่าจะอธิบายเรื่องนี้กับหมินหมินยังไง (155 เล่ม 2)

(194) 我道：“当日我想不透王爷究竟会不会告诉皇上敏敏喜欢十三阿哥，总觉得不可能告诉皇上的，难道不怕皇上指婚吗？……” (27, 下)

Wǒ dào: “dāngrì wǒ xiǎngbùtòu wángyē **jiūjìng** huì bù huì gàosu huángshang Mǐnmǐn xǐhuān shí sān āgē, zǒng juéde bù kěnéng gàosu huángshangde, nándào bù pà huángshang zhǐ hūn ma? ……”

“วันนั้นข้าเดาไม่ออกกว่าที่แท้ท่านอ๋องจะทูลให้ฝ่าบาททรงทราบหรือไม่ว่าหมินหมินชอบองค์ชายสิบสาม แต่ใจข้าคิดว่าคงไม่ เพราะท่านอ๋องกลัวว่าฝ่าบาทจะพระราชทานสมรส……” (29 เล่ม 3)

(195) 我一面笑着，一面说：“不如把你打扮成一个女子，即使有人看见八爷和你，任他做梦也不能想到大清朝的堂堂十四爷竟会假扮女子。” (169, 上)

Wǒ yīmiàn xiàozhe, yīmiàn shuō: “bùrú bǎ nǐ dǎban chéng yī gè nǚzǐ, jíshǐ yǒu rén kànjiàn bāyē hé nǐ, rèn tā zuòmèng yě bù néng xiǎngdào Dàqīngcháo de tángtáng shí sìyē **jìng** huì jiǎ bàn nǚzǐ.

ฉันหัวเราะพลางกล่าว “มีผู้ทรงแต่งตั้งตัวเป็นหญิงถึงจะมีคนเห็นองค์ชายแปดกับท่าน ต่อให้ฝันพวกเขาก็คงไม่กล้าฝันว่าองค์ชายสิบสี่ของต้าชิงจะแต่งตั้งตัวเป็นหญิงหรือหอกเพคะ” (25 เล่ม 2)

(196) 我总是担心着八爷的结局，可没有料到这个结局竟然会是自己一手促成，如果没有我，也许他不会设计对付四爷，也许一切会不同。(222, 下)

Wǒ zǒngshì dānxīnzhe bāyē de jiéjú, kě méiyǒu liàodào zhègè jiéjú **jìngrán** huì shì zìjǐ yīshǒu cùchéng, rúguǒ méiyǒu wǒ, yěxǔ tā bùhuì shèjì duìfù sìyē, yěxǔ yīqiè huì bùtóng.

ฉันมักจะรู้สึกเป็นห่วงจุดจบขององค์ชายแปดแต่*ไม่เคยนึกเลย*ว่าจุดจบนี้*จะเกิดด้วยน้ำมือฉัน* หากไม่มีฉัน บางทีเขาอาจจะไม่วางแผนจัดการองค์ชายสี่ และทุกอย่างอาจจะแตกต่างกันไป (133 เล่ม 4)

นวรรณ พันธุมธา (2553 : 65- 67) กล่าวว่า จะ ใช้เพื่อแสดงการคาดคะเนของผู้พูดต่อเหตุการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้น ซึ่งบางครั้ง จะ อาจแสดงเหตุการณ์ตามจริงที่เกิดขึ้นในอดีตก็ได้ เพียงแต่ในอดีตที่กล่าวถึงนั้นเหตุการณ์ยังไม่เกิดขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นคำบ่งเวลาที่ใช้หน้าคำกริยาเพื่อแสดงว่ากริยานั้นๆอยู่ในขั้นไหน โดย จะ แสดงว่ากริยานั้นๆยังไม่ได้เริ่มขึ้น เมื่อคำช่วยกริยา 会 huì และ 该 gāi ใช้เพื่อแสดงความเห็น / การคาดการณ์และแปลว่า จะ หากแปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงร่วมด้วย จะทำให้ภาษาฉบับแปลไม่เป็นธรรมชาติ ดังตัวอย่าง (193) หากแปล jìnjìng ว่า *ที่แท้* หรือ *กันแน่* ย่อมแสดงว่ากริยา *พูด/อธิบาย* 说 shuō ได้เกิดขึ้นแล้ว เนื่องจากทั้ง *ที่แท้* *กันแน่* และ *จะ* จะชี้ประเด็นไปที่ผู้พูดเหมือนกัน ซึ่ง *ที่แท้* *กันแน่* ใช้ในเชิงผู้พูดต้องการผลสรุป แต่ *จะ* ใช้ในเชิงการคาดการณ์ของผู้พูดที่เพียงแค่อธิบาย จึงทำให้ความหมายขัดแย้งกันเองและฟังดูไม่เป็นธรรมชาติ แต่ตัวอย่าง (194) jìnjìng ชี้ประเด็นไปที่การกระทำทำนองซึ่งเป็นเหตุการณ์ในอดีต จึงสามารถแปลว่า *ที่แท้* ได้ ตัวอย่าง (195) หากแปล jìng ว่า *กลับ* จะเกิดความขัดแย้งกันระหว่าง *จะ* และ *กลับ* เนื่องจากทั้งสองคำจะชี้ประเด็นไปที่การกระทำขององค์ชายสิบสี่ ทว่าบางครั้งอาจแปลว่า *ถึงกับ* และใช้ร่วมกันได้ แต่พบค่อนข้างน้อย²⁶ เป็นที่น่าสังเกตว่า ตัวอย่าง (196) jìngrán ไม่แปลเนื่องจากลดบทบาทลงเพราะในบริบทมีคำแสดงความรู้สึก *ไม่เคยนึกเลย* ปรากฏร่วมอยู่ คำช่วยกริยาจึงแปลว่า *จะ* ได้ แต่ถ้าคำช่วยกริยาใช้เพื่อบ่งเวลาของการกระทำว่าอยู่ในขั้นไหนและไม่ได้ชี้ประเด็นไปที่ผู้พูด สามารถแปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงร่วมด้วยได้ เช่น

(197) 可康熙究竟会把我指给谁呢? (2, 下)

Kě Kāngxī jìjìng huì bǎ wǒ zhǐ gěi shéi ne?

แต่คงชี้จะยกฉันให้กับใคร*กันแน่*? (248 เล่ม 2)

ผู้พูดสงสัยต่อการกระทำของคังซีว่าจะมีคำสั่งให้ตนแต่งงานกับใคร ในที่นี้ *จะ* จึงชี้ประเด็นไปที่การกระทำของคังซีที่กำลังจะเกิดขึ้น ซึ่งการแปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงร่วมด้วยจะเป็นการเน้นว่าผลของการกระทำนั้นจะเป็นเช่นไร ในที่นี้ *กันแน่* จึงชี้ประเด็นไปที่ผู้พูดที่อยากได้ผลสรุป ภาษาฉบับแปลจึงยังคงเป็นธรรมชาติอยู่

จากตัวอย่างข้างต้น กล่าวได้ว่า เป็นสาเหตุหลักของการปรับบทแปลโดยการละคำหรือเปลี่ยนคำที่พบในนวนิยาย *ปู้ปู้จิงซิน*

ดังที่กล่าวมาข้างต้น คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง 6 คำนี้ สามารถหาคำเทียบเคียงแบบแน่นอนได้ในลักษณะการใช้บางรูปแบบ ทั้งนี้อาจเปลี่ยนคำเทียบเคียงเป็นแบบชั่วคราวเพื่อให้สอดคล้องกับการใช้ภาษาในฉบับแปลอย่างไรก็ตาม เมื่อมองโดยภาพรวม พบว่าการจะแปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงหรือไม่นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้ กล่าวคือ ในภาษาต้นฉบับมีการใช้เหมือนกัน แต่บางครั้งมีการแปล บางครั้งไม่มีการแปล เนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ ตามที่กล่าวมาข้างต้น เช่น

²⁶ ทั้งนี้ พบการใช้ร่วมกันระหว่าง *จะ* และ *ถึงกับ* ดังตัวอย่างในนวนิยายไทย เช่น *ไม่ยากให้อีกฝ่ายรู้หรือกว่าเธอซึ่งสมควรเป็นแค่พี่เลี้ยงเด็กจะถึงกับต้องลงทุนจองตัวเครื่องบินชั้นธุรกิจเพื่อมาปฏิบัติภารกิจเพื่อชาติในครั้งนี้* ซึ่งพบเพียง 6 ตัวอย่างจาก 1029 ตัวอย่าง (คลังข้อมูลภาษาไทย : ข้อมูล ณ วันที่ 20 สิงหาคม 2557)

- (198) 你根本不知道日日活在刀尖下的痛苦，明白那刀迟早会落下，日日都在想**究竟**何时会落下。(221, 下)
 Nǐ gēnběn bùzhīdào rìrì huó zài dāo jiān xià de tòngkǔ, míngbai nà dāo chízǎo huì luòxià, rìrì dōu zài xiǎng **jiūjìng** héshí huì luò xià.
 เจ้าไม่มีวันที่จะเข้าใจความเจ็บปวดและทรมานของการมีชีวิตอยู่ภายใต้คมหอกคมดาบ รู้ว่าดาบนั้นช้าเร็วก็จะฟันลงมา ทุกวันต้องเฝ้าคิดว่าดาบจะฟันลงมาวันไหน**กันแน่** (131 เล่ม 4)
- (199) 他笑道：“我们打赌你**究竟**能叹多少口气，九哥赌你不超过二十声，十哥赌你不超过四十声，我赌你超过四十声。” (39, 上)
 Tā xiào dào: “wǒmen dǎdǔ nǐ **jiūjìng** néng tàn duōshǎo kǒuqì, jiǔ gē dǔ nǐ bù chāoguò èrshí shēng, shí gē dǔ nǐ bù chāoguò sìshí shēng, wǒ dǔ nǐ chāoguò sìshí shēng.”
 เขาหัวเราะกล่าวว่า "พวกเราพนันกันว่าเจ้าจะถอนหายใจกี่ครั้งพี่เก้าพนันว่าไม่เกินยี่สิบครั้งที่สิบพนันว่าไม่เกินสี่สิบครึ่ง ส่วนข้าพนันว่าเกินสี่สิบครึ่ง" (73-74 เล่ม 1)

jiūjìng ทั้ง 2 ตัวอย่างเป็นลักษณะการใช้แบบกึ่งย้อนถามเหมือนกัน (เป็น jiūjìng ๒) ตัวอย่าง (198) มีการแปล เนื่องจากไม่ได้ใช้ร่วมกับคำช่วยกริยา แต่ตัวอย่าง (199) ไม่มีการแปล หากพิจารณาจากลักษณะการใช้คำว่า จะ ดังที่กล่าวมาข้างต้นประโยคนี้อย่างยังสามารถแปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงร่วมด้วยได้ โดยปรับเป็น พวกเราพนันกันว่าเจ้าจะถอนหายใจกี่ครั้ง**กันแน่** เนื่องจาก จะ ชี้ประเด็นที่การกระทำของ “เจ้า” จากสิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าการปรับบทแปลยังขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้แปลด้วย

นอกจากนี้ จากแนวคิดของ Tián Chuánmào และ Yáng Xiānmíng (2007) ยังสามารถสรุปลักษณะการเลือกคำและกำหนดความหมายของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงที่พบในการเทียบความหมายแบบชั่วคราวได้ อีกว่า มีการใช้กลวิธีการแปลโดยอาศัยบริบทเป็นตัวกำหนด 通过语篇语境确定词义 tōngguò yǔpiān yǔjìng quèdìng cíyì ซึ่งจะพบในการแปล bìjìng jìng jìngrán และ jūrán ที่ปรับใช้คำเชื่อมแทน เช่น

- (200) 不过**毕竟**让张千英的如意算盘落空，把最难相与的三人降服，其他人就都好办了。(107, 下)
 Bùguò **bìjìng** ràng Zhāng Qiānyīng de rúyì suànpán luòkōng, bǎ zuì nán xiāngyǔ de sān rén xiángfú, qítā rén jiù dōu hǎobàn le.
 แต่ก็ยังสามารถทำให้จางเซียนอิงไม่มีโอกาสอาศัยพวกเธอสามคนมากลั่นแกล้งฉันได้อีก เมื่อสงบพวกเธอได้แล้ว คนอื่นๆก็จัดการได้ไม่ยาก (177 เล่ม 3)
- (201) 我看得十分激动，忍不住拉着姐姐说：“天哪！我现在才知道什么是飒爽英姿！今儿没白来，**竟**看到如此人物！” (64, 上)
 Wǒ kànde shífēn jīdòng, rěnbuzhù lā zhe jiějie shuō: “tiān nǎ! wǒ xiànzài cái zhīdào shénme shì sàshuǎng yīngzī! jīnr méi bái lái, **jìng** kàndào rúcǐ rénwù!”
 วันนี้ไม่ได้มาเสียเที่ยวเปล่าเลย **เพราะ**ได้พบเห็นบุคคลเช่นนี้ (114 เล่ม 1)
- (202) 当时光想着欧石楠的花语是‘孤独’，一时情绪激荡就画了出来，**竟然**忘了这是生在苏格兰荒野上的花，……。 (150, 上)

Dāngshí guāng xiǎngzhe Ōushínán de huā yǔ shì ‘gūdú’, yīshí qíngxù jīdàng jiù huàle chūlái, **jìngrán** wàngle zhè shì shēng zài Sūgélán huāngyě shàng de huā, ……。

ตอนที่วาดฉันทิวแต่คิดถึงภาษาดอกไม้ของดอกไอวี่สีหนานที่มีความหมายว่า "โดดเดี่ยว" ก็เลยวาดออกมาตามอารมณ์ที่พุ่งพล่านในตอนนั้นโดยลืมไปว่ามันเป็นดอกไม้ป่าที่เติบโตในสก็อตแลนด์... (255 เล่ม 1)

- (203) 敏敏侧头看着我冲上来，面带惊讶，急急打马，但我的马儿流血不止，附痛狂奔，岂是她的马能赶上的，而且她的马似乎有些怕这匹受伤后带着野性的马，**竟然**不听敏敏的号令，给我的马让路。(249, 上)

Mǐnmǐn cè tóu kànzhe wǒ chōng shànglái, miàn dài jīngyà, jí jí dǎ mǎ, dàn wǒde mǎ liúxuě bù zhǐ, fù tòng kuángbēn, qǐ shì tāde mǎ néng gǎnshàng de, érqǐě tāde mǎ sìhū yǒuxiē pà zhè pǐ shòushāng hòu dàizhe yěxìng de mǎ, **jìngrán** bù tīng Mǐnmǐn de hàolìng, gěi wǒde mǎ rànglù。หมินหมินเอียงหน้ามองฉันซึ่งพุ่งทะยานมาด้วยสีหน้าแปลกใจ เธอรีบเขี่ยเร่งม้า แต่ม้าของฉันกำลังเลือดไหลโกรก เจ็บปวดจนหือตะบึงอย่างบ้าคลั่ง ม้าของเธอมือหรือจะไล่ตามได้ทัน? อีกอย่าง ม้าของเธอดูเหมือนจะกลัวม้าที่คลั่งเพราะบาดเจ็บตัวนี้ **จึง**ไม่ยอมฟังคำสั่งของหมินหมินปล่อยให้ม้าของฉันแข่งหน้านำไป (165 เล่ม 2)

- (204) 我一面听着，一面怔怔发呆，心只是往下掉，我最后的一点希望**居然**被他几句话就残忍地打碎了！(274, 上)

Wǒ yīmiàn tīngzhe, yīmiàn zhèngzhèng fādāi, xīn zhǐshì wǎng xià diào, wǒ zuìhòu de yīdiǎn xīwàng **jūrán** bèi tā jǐ jù huà jiù cánrěn de dǎsùi le!

ฉันฟังพลางตะลึงเหม่อ หัวใจตึงวูบความหวังเล็กน้อยของฉันก็ถูกคำพูดของเขาทำลายลงอย่างโหดร้าย (206 เล่ม 2)

ตัวอย่าง (200-204) มีการปรับความหมายเป็นคำเชื่อมทั้งหมด ได้แก่ *เพราะ โดย จึง ก็* ตามลำดับ ซึ่งเป็น การพิจารณาบริบทไทยประกอบเพื่อให้ภาษาในภาษาฉบับแปลดูเป็นธรรมชาติ เนื่องจาก *เพราะ* ใช้เพื่อบอกเหตุ *โดย* ใช้เพื่อบอกลักษณะการกระทำ *จึง* ใช้เพื่อบอกผลและ *ก็* ใช้เพื่อเน้นความสัมพันธ์ระหว่าง *ความหวัง* และ *ประโยค ถูกคำพูดของเขาทำลายลง* เพื่อบอกว่าความหวังนั้นเป็นเช่นไร

ในการเทียบความหมายแบบชั่วคราว นอกจากจะพบการใช้กลวิธีการแปลโดยอาศัยบริบทเป็นตัวกำหนด แล้ว ยังพบการใช้การอนุมานตามหลักเหตุผลเป็นตัวกำหนด 利用逻辑判断和推理确定词义 liyòng luójí pànduàn hé tuīlǐ quèdìng cíyì เลือกรูปแบบการแปลโดยการตีความตามเหตุผลของผู้แปลเอง ซึ่งจะพบในการแปล jìng jìngrán และ jūrán ด้วยคำว่า *ที่แท้*

- (205) 承欢小脸紧绷，肃然端坐，右手微扬，左手轻压，灵动琴声在屋中响起，**竟**是《归去来》。(214, 下)

Chéng huān xiǎo liǎn jǐnbēng, sùrán duānzuo, yòushǒu wēi yáng, zuǒshǒu qīng yā, língdòng qín shēng zài wū zhōng xiǎngqǐ, **jìng** shì 《Guīqùlái》。

เฉิงฮวานสีหน้าเหม็งเกลียว นั่งนั่งรวบรวมสมาธิมือขวายกขึ้นเล็กน้อย มือซ้ายกดเบาๆเสียงเจ้งดังระลั่น
พริ้วไหวขึ้นในท้องที่แท้คือเพลง "คืนสู่ถิ่น" (116 เล่ม 4)

- (206) 我略坐了会，正寻了借口欲向福晋告退，台上的戏换了一出。麻姑一声“遵法旨”，水袖一抛一收，面向嫡福晋唱道：“寿筵开处风光好，……”**竟然是**《麻姑拜寿》，心内翻腾不休。(257-258, 下)

Wǒ lüè zuòle huì, zhèng xúnle jièkǒu yù xiàng fújìn gàotui, tái shàng de xì huànle yī chū. Mágū yī shēng “zūn fǎ zhǐ” shuǐxiù yīpāo yīshǒu, miànxiàng dí fújìn chàng dào: “shòu yán kāi chù fēngguāng hǎo, ……” **jìngrán** shì 《Mágū bàishòu》, xīn nèi fānténg bùxiū.

ฉันนั่งอยู่สักประเดี่ยวกำลังจะหาข้ออ้างลากลับ บนเวทีก็เปลี่ยนชุดการแสดงใหม่ เสียงเทพธิดาม่ากูร้องคำ "รับบัญชา" ชายเสื้อแขนยาวก็ถูกเหวี่ยงออกแล้วซັกกลับ หันหน้าไปทางชายาเอกร้องว่า ควันหอมลอยสูง …… **ที่แท้**คือ "เทพธิดาม่ากูอวยพรวันเกิด" ในใจเกิดความรู้สึกพลุ่งพล่านไม่หยุด (199 เล่ม 4)

- (207) 我掀开小包，**居然是**几块芙蓉糕。不禁大喜，立即抓起一块塞进嘴里。(56, 下)

Wǒ xiān kāi xiǎo bāo, **jūrán** shì jǐ kuài fúrónggāo. Bùjīn dà xǐ, lìjí zhuāqǐ yī kuài sāi jìn zuǐ lǐ.

ฉันเปิดห่อผ้าออก **ที่แท้**เป็นขนมดอกฝุหรงหลายชิ้นฉันดีใจรีบหยิบขนมชิ้นมาหนึ่งชิ้นแล้วยัดใส่ปาก (81 เล่ม 3)

ตัวอย่าง (205-207) เป็นการเลือกคำแปลตามหลักตรรกะโดยการเลือกใช้คำในทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่อผู้พูดรู้สึกประหลาดใจต่อสิ่งที่พบย่อมหมายความว่าเหตุการณ์นั้นๆเกิดขึ้นแล้ว ผู้แปลจึงเลือกที่จะแปลในทิศทางตรงกันข้ามโดยเน้นที่ผลสรุปแทนการเลือกแปลตรงๆ ว่าผู้พูดรู้สึกประหลาดใจ

จากตัวอย่างข้างต้น ถึงแม้กล่าวว่า ลักษณะการใช้เป็นปัจจัยหลักในการกำหนดความหมายเทียบเคียงแบบแน่นอน แต่เมื่อคำวิเศษณ์นั้นมีลักษณะการใช้แบบเดียวกันแต่มีหลายความหมาย ผู้แปลอาจเลือกความหมายไม่เหมือนกัน โดยไม่ได้กำหนดเงื่อนไขใดๆในการเลือกคำ แต่หากต้องให้ความหมายแบบชั่วคราว ผู้แปลอาจกำหนดเงื่อนไขการเลือกคำตามมุมมองตนเพื่อเลือกความหมาย ซึ่งสิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าในการแปลนั้นยังคงขึ้นอยู่กับมุมมองส่วนตัวของผู้แปลด้วย

เมื่อพิจารณาจากการแปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงทั้งสองกลุ่มในฉบับแปลภาษาไทย สามารถสรุปลักษณะการแปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงและสาเหตุในการปรับบทแปลที่พบในนวนิยาย *ซู้อู่จิงซิน* ได้ดังนี้

1. ลักษณะการแปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง

1.1 เมื่อความหมายทำหน้าที่เป็นส่วนเสริมในประโยคแปลเพื่อเน้นน้ำเสียง อาจละการแปลได้

1.2 เมื่อความหมายแสดงความรู้สึกผู้พูดในเชิง “ตรงกันข้าม” ต่อเหตุการณ์จะต้องแปลด้วยเสมอ (ไม่ว่าจะใช้ร่วมกับคำช่วยกริยาหรือไม่)

1.3 การใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงร่วมกับคำช่วยกริยา สามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะคือ

(1) ใช้ร่วมกับ 会 huì 能 néng 也 yě เพื่อเสริมน้ำเสียง / เน้นย้ำ โดยมากจะไม่แปล

(2) ใช้ร่วมกับ 要 yào 敢 gǎn เพื่อแสดงความรู้สึก “ตรงกันข้าม” จะต้องแปลด้วยเสมอ

1.4 การใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงร่วมกับคำเชื่อมมักไม่แปล เนื่องจากความหมายเทียบเคียงในภาษาไทยทำหน้าที่ทับซ้อนกันหรือความหมายขัดแย้งกันเอง

2. สาเหตุในการปรับบทแปล

2.1 เมื่อคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงไปปรากฏในโครงสร้างประโยคที่แปลแล้วได้ใจความสมบูรณ์ โดยทั่วไปมักทำหน้าที่เสมือนการเน้นย้ำ จึงไม่แปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง

2.2 เมื่อความหมายเทียบเคียงของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงเป็นคำเชื่อม จะปรับตามลักษณะการใช้ในภาษาไทย แต่หากความหมายทำหน้าที่คล้ายส่วนเสริมในประโยคหรือความหมายนั้นๆไม่ส่งผลต่อความหมายโดยรวมของประโยค การจะแปลหรือไม่ขึ้นอยู่กับมุมมองผู้แปล

จากกลวิธีและลักษณะการแปลดังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถลงความเห็นได้ว่า การเลือกคำและกำหนดความหมายของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงทั้ง 6 คำที่ปรากฏในนวนิยาย *ปู่ปู่จึงชิน* นั้นมาจากการพิจารณาลักษณะการใช้ประกอบบริบทในภาษาต้นฉบับก่อน จากนั้นจึงเลือกคำในภาษาฉบับแปล โดยบริบทและการใช้คำในภาษาฉบับแปลก็เป็นปัจจัยร่วมในการกำหนดความหมายด้วย อย่างไรก็ตาม การปรับบทแปลก็ยังคงขึ้นอยู่กับมุมมองส่วนตัวของผู้แปลด้วย Wáng Yín (2010 : 587-590)²⁷ กล่าวว่า “การแปล” เป็นการทำความเข้าใจประสบการณ์และการรับรู้ของผู้ประพันธ์ที่ปรากฏในงานต้นฉบับ สิ่งสำคัญของงานแปลนั้นอยู่ที่การทำความเข้าใจที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อ รวมถึงภูมิหลังทางวัฒนธรรมและสภาพสังคมในงานต้นฉบับจากนั้นจึงถ่ายทอดเป็นภาษาของผู้แปล เมื่อผู้แปลเป็นอีกหนึ่งในแกนกลางสำคัญในการรับรู้ย่อมต้องหนีไม่พ้น “ความเป็นปัจเจก” และต้องยอมรับว่าแนวคิดของผู้แปลนั้นจะต้องมีการสร้างสรรค์และปรับแต่งรวมอยู่ด้วย ซึ่งการรับรู้เป็นสิ่งที่คนเราได้มาจากการประสบพบเจอสิ่งต่างๆ และเก็บไว้ในความทรงจำหรือถ่ายทอดทางภาษา ดังนั้น ผู้ประพันธ์ผลงาน ผู้แปลและผู้อ่านย่อมต้องมีการรับรู้ที่เหมือนและต่างกัน ต้นฉบับเดียวกันหากให้ผู้แปลคนละคนแปลย่อมมีความเข้าใจต่างกัน จากประสบการณ์และการรับรู้บวกกับพื้นฐานของภาษาที่แตกต่างกันของผู้แปล จึงทำให้ต้นฉบับเดียวกันมีลักษณะการแปลที่ไม่เหมือนกัน

4.5 สรุป

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงหนึ่งคำมีลักษณะการใช้ที่หลากหลาย รวมถึงการปรากฏในบริบทและโครงสร้างประโยครูปแบบต่างๆ ส่งผลให้เกิดความหมายเทียบเคียงได้กับคำหลายคำในภาษาไทย ทั้งนี้ การเลือกคำในภาษาฉบับแปลนั้นมีความเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติเฉพาะคำของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง โดยไม่สามารถกล่าวได้ว่า คำใดเป็นความหมายที่แท้จริงของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงนั้นๆ แต่ความหมายเทียบเคียงเหล่านั้นมาจากองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ ลักษณะการใช้กับบริบทในภาษาจีนเป็นปัจจัยหลักและบริบทกับการใช้ในภาษาไทยเป็นปัจจัยร่วม เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างประโยคในภาษาฉบับแปล เมื่อถอดความเป็นภาษาไทยแล้วอาจละการแปลหรือมีการปรับใช้คำอื่นแทนได้ โดยความหมายที่พบในนวนิยายนี้ เป็นการแปลโดยพยายามรักษารูปแบบการใช้เทียบคำต่อคำมากกว่าการปรับรูปประโยค ซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะหลักด้วยกัน คือ การเทียบเคียงความหมายแบบแน่นอนและความหมายแบบชั่วคราว

²⁷ รายละเอียดเพิ่มเติมข้อ 2.5.2

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความหมาย ลักษณะการใช้และโครงสร้างไวยากรณ์ของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง dǎodì jiǔjìng และ bìjìng

5.1.1.1 ความสัมพันธ์ภาพรวม

dǎodì jiǔjìng และ bìjìng เป็นกลุ่มคำวิเศษณ์มีลักษณะเด่นเฉพาะคำสูงกว่าลักษณะเด่นที่เป็นเอกภาพ ความหมายของกลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงทั้งสามคำนี้จัดเป็นคำที่มีลักษณะเป็นความหมายแปรสูง เมื่อแปลมักจะต้องอ้างอิงจากลักษณะการใช้เป็นหลัก ความหมายของคำมักต้องอิงกับความเป็นจริงที่ปรากฏหรือเป็นที่ทราบกันระหว่างคู่สนทนา ซึ่งถือเป็นคุณสมบัติแฝงของคำกลุ่มนี้ นอกจากนี้ dǎodì jiǔjìng และ bìjìng ยังมีลักษณะการใช้ที่ใกล้เคียงกัน จากสถิติพบว่า โดยทั่วไปใช้ได้ประโยคคำถามและประโยคบอกเล่า แต่เมื่อใช้ในประโยคคำถาม dǎodì และ jiǔjìng จะไม่ใช้ร่วมกับประโยคคำถามที่มีคำลงท้าย ma และ bìjìng ไม่สามารถใช้ในประโยคคำถามได้

5.1.1.2 ความสัมพันธ์ในด้านต่างๆ

dǎodì jiǔjìng และ bìjìng ต่างจากคำวิเศษณ์ประเภทอื่น กล่าวคือ สามารถปรากฏในประโยคได้อย่างอิสระ สามารถวางไว้ต้นประโยค หน้าภาคแสดงโดยที่วางติดหรือห่างกับคำกริยา/คุณศัพท์ที่ทำหน้าที่เป็นภาคแสดงก็ได้ แต่ก็มีโครงสร้างที่เป็นลักษณะเฉพาะอยู่ โดยที่ dǎodì และ jiǔjìng มักจะวางหลังประธานของประโยคและ bìjìng มักจะอยู่ต้นประโยคหลักหรือประโยคย่อย ซึ่งโครงสร้างไวยากรณ์ของ dǎodì jiǔjìng และ bìjìng ไม่ได้มีผลโดยตรงต่อลักษณะการใช้และความหมายมากนัก หากแต่จะต่างกันในเรื่องการเน้นเพียงน้ำเสียงของผู้พูดเท่านั้น

dǎodì มีลักษณะการใช้และความหมายที่เหมือนกับ jiǔjìng กล่าวคือ ใช้เพื่อย้อนถามหาข้อสรุปหรือแสดงความสงสัย นอกจากนี้ dǎodì ยังมีลักษณะการใช้และความหมายใกล้เคียงกับ bìjìng กล่าวคือ dǎodì และ bìjìng ใช้เน้นจุดเด่นหรือข้อสรุปเหมือนกัน ซึ่ง dǎodì จะใช้ในเชิงต้องการข้อสรุปของผู้พูดหรือเน้นย้ำความต่อเนื่องของเหตุการณ์ แต่ bìjìng จะใช้ในเชิงแสดงข้อสรุปโดยมุมมองของผู้พูดหรือแสดงความต่อเนื่องของเหตุการณ์ในเชิงหักมุม

5.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความหมาย ลักษณะการใช้และโครงสร้างไวยากรณ์ของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìng jìngrán และ jūrán

5.1.2.1 ความสัมพันธ์โดยภาพรวม

jìng jìngrán และ jūrán เป็นกลุ่มคำวิเศษณ์ที่มีความหมายเป็นนามธรรมสูง โดยทั่วไปใช้ในการแสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย ในกรณีที่ไปปรากฏในบริบทที่มีกลุ่มวลีที่ให้ความหมายในแนวทางเดียวกันจะลด

บทบาทของเสมือนเป็นการเน้นย้ำเพียงอย่างเดียว จากการที่ความหมายของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงกลุ่มนี้มีลักษณะเป็นนามธรรมสูง เมื่อแปลจึงมักจะต้องอ้างอิงจากลักษณะการใช้เป็นหลัก อนึ่ง คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงกลุ่มนี้มีลักษณะการใช้ที่เหมือนกัน แต่ต่างกันทางนัยว่า จะแสดงความรู้สึกเกินคาดหมายที่แฝงความรู้สึกผู้พูดในเชิงบวก/เชิงลบหรือแสดงความรู้สึกเกินคาดหมายเพียงอย่างเดียว จากสถิติพบว่า สามารถใช้ได้กับประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธและประโยคคำถามทุกประเภท

5.1.2.2 ความสัมพันธ์ในด้านต่างๆ

jìng jìngrán และ jūrán ต่างจากคำวิเศษณ์ประเภทอื่น กล่าวคือ มักปรากฏในประโยคได้ค่อนข้างอิสระ jūrán สามารถวางไว้ต้นประโยค หน้าภาคแสดงวางติดหรือห่างกับคำกริยา / คุณศัพท์ที่ทำหน้าที่เป็นภาคแสดงก็ได้ jìngrán สามารถแทรกส่วนขยายไว้ระหว่าง jìngrán กับภาคแสดงได้ ยกเว้น jìng ที่มักจะอยู่ติดกับภาคแสดงที่ขยายเสมอ โดยที่โครงสร้างไวยากรณ์ไม่ได้มีผลโดยตรงต่อลักษณะการใช้และความหมายมากนัก หากแต่จะต่างกันในการเน้นเพียงน้ำเสียงของผู้พูดเท่านั้น

ทั้งสามคำมีลักษณะการใช้และความหมายที่เหมือนกันคือแสดงความรู้สึกเกินคาดหมาย หากแต่เมื่อลักษณะการใช้ใกล้เคียงกันมักจะแตกต่างกันทางนัยและความรู้สึกของผู้พูดที่สื่อออกมา ซึ่งนัยที่ต่างกันนี้จะต้องอาศัยบริบทโดยรอบเป็นตัวกำหนดว่า จะแสดงความรู้สึกเกินคาดหมายหรือแสดงมุมมอง ทำที่ผู้พูด ที่มีต่อเรื่องราวในเชิงบวกหรือลบ นอกจากนี้ ในบริบทที่ทั้งสามคำไปปรากฏมักมีคำแสดงความรู้สึกเกินคาดหมายที่ชี้ชัดอยู่แล้วปรากฏร่วมด้วย เช่น 没想到 měi xiǎngdào 不敢相信 bù gǎn zhìxìn 不料 bù liào เป็นต้น จึงทำให้ทั้งสามคำทำหน้าที่เสมือนเป็นการเน้นย้ำ บวกกับความหมายที่เป็นนามธรรมสูงอยู่เดิมจึงมักถูกรวมความหมายอยู่กับคำแสดงความรู้สึกต่างๆ ที่ปรากฏในบริบทนั้นๆ

5.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงกับการเลือกคำเทียบเคียงกันในฉบับแปล

จากการศึกษาพบว่า ทัวไปเป็นลักษณะการเลือกแปลโดยพยายามไม่ปรับรูปประโยค เป็นการเทียบแบบคำต่อคำ หากไม่สามารถเทียบเคียงได้ก็ละการแปลคำนั้นๆ อนึ่ง หากในประโยคมีคำไม่แท้ประเภทอื่นๆ ปรากฏร่วมด้วย เช่น คำช่วยกริยา คำเชื่อม เป็นต้น มักจะไม่แปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง

5.1.3.1 กลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง dàodì jiūjìng และ bìjìng

โดยทั่วไปทั้งสามคำสามารถเทียบความหมายได้แน่นอน dàodì และ jiūjìng มี 2 ความหมายหลัก ได้แก่ *ที่แท้* *กินแน่* และการใช้ร่วมกันเป็น *ที่แท้...กินแน่* แต่ความหมายของ bìjìng จะเทียบเป็นคำเชื่อมที่บอกวัตถุประสงค์อื่นๆ ในภาษาไทย เช่น *เพราะ* *ก็* หรือคำเชื่อมที่ใช้ร่วมกับคำไม่ชี้เฉพาะที่ใช้เพื่อกล่าวเน้นหรือเตือนไม่ให้ผู้ฟังหลงลืม เช่น *เพราะยังงี้* *ถึงยังงี้* *ยังงี้ก็* เป็นต้น ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า แม้ทั้งสามคำจะมีลักษณะการใช้เหมือนกัน แต่การเทียบความหมายของ bìjìng โดยมากเปลี่ยนแปลงไปตามบริบท

5.1.3.2 กลุ่มคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง jìng jìngrán และ jūrán

จากสถิติพบว่า โดยทั่วไปเมื่อทั้งสามคำใช้แสดงความรู้สึกเกินคาดหมายสามารถเทียบความหมายแบบคำต่อคำได้ 2 ความหมาย คือ *ถึงกับ* และ *กลับ* และไม่นิยมแปลว่า *คิดไม่ถึง* *ไม่คิดว่า* หรือ ... *อย่างคาดไม่ถึง* เนื่องจาก

การแปลในลักษณะนี้ต้องปรับรูปประโยค เมื่อในประโยคมีคำหรือกลุ่มวลีแสดงความรู้สึกเกินคาดหมายปรากฏร่วมด้วย โดยทั่วไปจะไม่แปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง นอกจากนี้ หากโครงสร้างประโยคในภาษาต้นฉบับมีการใช้ร่วมกับคำช่วยกริยาหรือคำเชื่อม จะส่งผลต่อการปรับบทแปล เนื่องจากความหมายของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงมักจะทับซ้อนกับความหมายของคำเชื่อมหรือคำช่วยกริยา ทั้งนี้ รวมถึงโครงสร้างประโยคบางรูปแบบ เช่น “shì” zì jù (โครงสร้างการเน้นย้ำ) 难道...吗? nándào...ma? (โครงสร้างการย้อนถาม) เป็นต้น เนื่องจากเป็นโครงสร้างประโยคที่สื่อความหมายชัดเจนอยู่แล้ว

5.1.4 แนวทางการกำหนดความหมายคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงในฉบับแปลภาษาไทย

การแปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงอาจมีหลักการและขั้นตอนเพื่อการแปลที่ถูกต้องแม่นยำและใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุด ดังนี้

1. พิจารณาและศึกษาลักษณะเด่นเฉพาะคำ เนื่องจากคุณสมบัติเฉพาะคำ ทั้งในด้านไวยากรณ์และลักษณะการใช้ส่งผลต่อความหมายของคำ
2. ควรเลือกใช้คำหรือกลุ่มวลีที่มีความหมายใกล้เคียงกับภาพรวมหรือความหมายในเชิงกว้างของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงนั้นๆ มาเทียบเคียงในการแปล
3. เมื่อความหมายของคำนั้นๆ มีความเป็นนามธรรมสูงและไม่สามารถแปลได้เนื่องจากในภาษาจีนใช้เพื่อบรรยายน้ำเสียงเพียงอย่างเดียว สามารถเลือกคำที่เป็นเหมือน “สัญลักษณ์” ของความหมายนั้นมาแปลเพื่อให้ใกล้เคียงกับต้นฉบับได้
4. หากปรากฏความหมายทับซ้อนระหว่างคำในต้นฉบับกับคำในฉบับแปล สามารถเลือกใช้การปรับรูปประโยคแทนได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงถือเป็นคำที่ซับซ้อนทั้งลักษณะการใช้และการสื่อความหมายในภาษาจีนอีกทั้งยังมีลักษณะการใช้เฉพาะคำ การศึกษาการแปลและความหมายที่ปรากฏในการวิจัยนี้ สามารถถือเป็นคำพื้นฐานที่ใช้เทียบเคียงและศึกษาขยายผลต่อไป รวมถึงเป็นแนวทางในการศึกษาการกำหนดความหมายของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงคำอื่นๆที่ใช้ในภาษาจีนได้

อนึ่ง การที่คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงมีลักษณะเฉพาะคำนั้นจึงยังมีประเด็นที่น่าสนใจอีกหลายประการในการศึกษาเพิ่ม เช่น ลักษณะการใช้สื่อความหมายเฉพาะคำของประเภทย่อยอื่นๆที่ไม่ได้กล่าวถึงในวิทยานิพนธ์นี้ เมื่อปรากฏคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงหลายคำในประโยคเดียวกันมีลำดับการใช้หรือไม่ คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงที่มีหน้าที่ของคำหลายหน้าที่ใช้เหมือนหรือต่างกันอย่างไร เป็นต้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ดวงดา สุพล. 2541. ทฤษฎีและกลวิธีการแปล. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถงหัว : เขียน, อรจิรา : แปล. 2556. เจาะมิติพิชิตบัลลังก์. เล่ม 1-4, กรุงเทพฯ : สยามอินเตอร์บุ๊ค.
- นววรรณ พันธุมธา. 2554. ไวยากรณ์ไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปริญญา วงศ์ตะวัน. 2552. กระบวนการกลายเป็นอัตวิสัยของคำกริยา “เห็น” ในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผอบ โปษกฤษณะ. 2544. ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : บริษัท รวมสาส์น (1977) จำกัด.
- วิจินต์ ภาณุพงศ์. 2530. โครงสร้างภาษาไทย: ระบบไวยากรณ์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศรัรักษ์ เพชรเชิดชู. 2552. การแปลจีน – ไทยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ ลำดับที่ 136 คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันท์ อัญชลีสกุล. 2556. ระบบคำภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เหียน จิ่งเหวิน. 2551. ไวยากรณ์ภาษาจีน ฉบับเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.

ภาษาอังกฤษ

- Dieter Stein and Susan Wright. 1995. Subjectivity and subjectivisation: Linguistics Perspective. Cambridge University Press.
- Thomas Ernst. 2002. The Syntax of adjuncts. Cambridge studies in linguistics. Cambridge University Press.
- Thomas Ernst. 2009. Speaker-oriented adverbs. Natural Language & Linguistic Theory. Vol. 27, No. 3 (Aug, 2009) : pp. 497-544

ภาษาจีน

- Běijīng Dàxué Zhōngwénxì 1955,1957 jí Yǔyánbān Biān. 北京大学中文系 1955, 1957 级语言班编. 2010. Xiàndài Hànyǔ Xūcí Lìshì 现代汉语虚词例释. (พจนานุกรม ตัวอย่างคำไม่แท้ในภาษาจีนกลางปัจจุบัน) 4th Ed. Běijīng 北京: Shāngwù Yìnshūguǎn 商务印书馆.
- Cuī, ruì 崔蕊. 2009. Xiàndài Hànyǔ Xūcí de Zhǔguānxìng Zhǔguānhuà jí Qí Jīzhì Yánjiū 现代汉语虚词的主观性、主观化及其机制研究. (การศึกษาอัตวิสัย กระบวนการ กลายเป็นอัตวิสัยและเงื่อนไขการเกิดกระบวนการกลายเป็นอัตวิสัยของคำไม่แท้ในภาษาจีนกลางปัจจุบัน) Běijīng Dàxué Bóshì Yánjiūshēng Xuéwèi Lùnwén 北京大学博士研究生学位论文. Běijīng Dàxué 北京大学.
- Guān, Sīyí 关思怡. 2013. Fùcí yǔ Zhǔyǔ de Xiāngduì Wèizhì Guānxì Kǎochá 副词与主语的相对位置关系考察. (การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งประธานและตำแหน่ง คำกริยาวิเศษณ์ในประโยค) Běijīng Dàxué Shuòshì Yánjiūshēng Xuéwèi Lùnwén 北京大学硕士研究生学位论文. Běijīng Dàxué 北京大学.
- Hóu, Xuéchāo 侯学超. 2004. Xiàndài Hànyǔ Xūcí Cídiǎn 现代汉语虚词词典. (พจนานุกรม คำไม่แท้ในภาษาจีนกลางปัจจุบัน) Dì-sāncì Yìnshuā 第三次印刷. Běijīng 北京: Běijīng Dàxué Chūbǎnshè 北京大学出版社.
- Hú, Míngyáng 胡明扬. 1997. Cílèi Wèntí Kǎochá 词类问题考查. (งานวิจัยปัญหาการแบ่ง ประเภทหน้าที่ของคำ) Běijīng 北京: Běijīng Yǔyán Wénhuà Dàxué Chūbǎnshè 北京语言文化大学出版社.
- Lǐ, Fúyìn 李福印. 2008. Rènzhī Yǔyánxué Gàilùn 认知语言学概论. (ปริทรรศน์แนวคิด ภาษาศาสตร์ปริชาน) 1st Ed. Běijīng Dàxué Chūbǎnshè 北京大学出版社.
- Lǐ, Xiǎoqí 李晓琪. 2005. Xiàndài Hànyǔ Xūcí Jiǎngyì 现代汉语虚词讲义. (หนังสือ ไวยากรณ์จีนกลางปัจจุบัน) Dì-èrcì Yìnshuā 第二次印刷. 北京: Běijīng Dàxué Chūbǎnshè 北京大学出版社.
- Lǐ, Chāngbào 黎昌抱 Shào, Bīn 邵斌. 2013. Zhōng Wài Fānyì Lǐlùn Jiàochéng 中外翻译理论教程 (แบบเรียนทฤษฎีการแปลภาษาจีนและภาษาต่างประเทศ) 1st Ed. Zhèjiāng Dàxué Chūbǎnshè 浙江大学出版社.
- Liú, Quánfú 刘全福. 2007. Fānyì jiā Zhōu Zuòrén lùn 翻译家周作人论 (วิเคราะห์งาน แปลของโจวจ้าวเหริน) Shànghǎi Wàiyǔ Jiàoyù Chūbǎnshè 上海外语教育出版社.

- Lǚ, Shūxiāng 吕叔湘. 2012. Xiàndài Hànyǔ Bābǎicí (Zēngdìngběn) 现代汉语八百词 (增订本) (ภาษาจีนกลาง 800 คำ) (ฉบับปรับปรุง) Běijīng 北京: Shāngwù Yìnshūguǎn 商务印书馆.
- Lù, Jiǎnmíng 陆俭明. 2003. Xiàndài Hànyǔ Yǔfǎ Yánjiū Jiàochéng 现代汉语语法研究教程 (แบบเรียนการวิจัยไวยากรณ์ภาษาจีนกลางปัจจุบัน) 1st Ed. Běijīng 北京: Běijīng Dàxué Chūbǎnshè 北京大学出版社.
- Lù, Jiǎnmíng 陆俭明 Mǎ, Zhēn 马真. 1999. Xiàndài Hànyǔ Xūcí Sǎnlùn 现代汉语虚词散论 (ปกิณกะเกี่ยวกับคำไม่แท้ในภาษาจีนกลางปัจจุบัน) Yǔwén Chūbǎnshè 语文出版社.
- Qí, Hù yáng 齐沪扬. 2003. Yǔqì Fùcí de Yǔyòng Gōngnéng Fēnxī 语气副词的语用功能分析 (การวิเคราะห์ลักษณะการใช้คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง) Yǔyán Jiàoxué yǔ Yánjiū 语言教学与研究 (การสอนภาษาและงานวิจัย) 1: 62-71
- Qí, Hù yáng 齐沪扬. 2011. Xiàndài Hànyǔ Yǔqì Chéngfèn Yòngfǎ Cídiǎn 现代汉语语气成分用法词典. (พจนานุกรมการใช้คำเสริมน้ำเสียงในภาษาจีนกลางปัจจุบัน) 1st Ed. Běijīng 北京: Shāngwù Yìnshūguǎn 商务印书馆.
- Shěn, Jiāxiān 沈家煊. 2001. Yǔyán de Zhǔguānxìng hé Zhǔguānhuà 语言的“主观性”和“主观化”. (“อัตวิสัย”และ”กระบวนการกลายเป็นอัตวิสัย” ของภาษา) Wàiyǔ Jiàoxué yǔ Yánjiū 外语教学与研究 (การสอนภาษาต่างประเทศและงานวิจัย) 4: 268-275
- Shǐ, Jīnshēng 史金生. 2003. Yǔqì Fùcí de Fànwéi Lèibié hé Gòngxiàn Shùnxù 语气副词的范围、类别和共现顺序. (การแบ่งประเภทและลำดับการปรากฏในประโยคของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง) Zhōngguó Yǔwén 中国语文 (ภาษาของจีน) 1: 17-31
- Tián, Chuánmào 田传茂 Yáng, Xiānmíng 杨先明. 2007. Hàn Yīng fānyì cèlùè 汉英翻译策略. (กลวิธีการแปลภาษาจีน-อังกฤษ) Shànghǎi 上海: Huádōng Shīfàn Dàxué Chūbǎnshè 华东师范大学出版社.
- Tóng Huá (Rén, Hǎiyàn) 桐华 (任海燕). 2011. Bùbùjīngxīn (Xīnbǎn) 步步惊心 (新版). Húnán Wényì Chūbǎnshè 湖南文艺出版社.
- Wáng, Lì 王力. 1943. Zhōngguó Xiàndài Yǔfǎ 中国现代语法. (ไวยากรณ์จีนกลางของจีน) Shāngwù Yìnshūguǎn 商务印书馆.
- Wáng, Yín 王寅. 2010. Rènzhī Yǔyánxué 认知语言学. (ภาษาศาสตร์ปริชาน) 1st Ed. Shànghǎi 上海: Shànghǎi Wàiyǔ Jiàoyù Chūbǎnshè 上海外语教育出版社.

- Wáng, Zìqiáng 王自强. 2004. Xiàndài Hànyǔ Xūcí Cídiǎn 现代汉语虚词词典. (พจนานุกรมคำไม่แท้ในภาษาจีนกลางปัจจุบัน) Shànghǎi Císhū Chūbǎnshè 上海辞书出版社.
- Yáng, Juān 杨娟 Duàn, Yèhuī 段业辉. 2006. Xīnwén Yǔyán Zhōng de Jiāodiǎn Biāojié “shì” yǔ Zhǔguānxìng 新闻语言中的焦点标记词“是”与主观性. (คำ “shì” สัญลักษณ์แสดงเจตนาของผู้พูดของการใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์) Xiūcí Xuéxí 修辞学习 (การเรียนรู้จรรยาบรรณในภาษา) 6 : 37-39
- Zhāng, bīn 张斌. 2001. Xiàndài Hànyǔ Xūcí Cídiǎn 现代汉语虚词词典. (พจนานุกรมคำไม่แท้ในภาษาจีนกลางปัจจุบัน) Shāngwù Yìnshūguǎn 商务印书馆.
- Zhāng, bīn 张斌. 2010. Xiàndài Hànyǔ Miáoxiě Yǔfǎ 现代汉语描写语法. (หนังสือไวยากรณ์ภาษาจีนกลางปัจจุบัน) 1st Ed. Běijīng 北京:Shāngwù Yìnshūguǎn 商务印书馆.
- Zhāng, Qiūháng 张秋杭. 2009. “Bì jìng” lèi Fùcí de Yǔyòng Biāojié Gōngnéng “毕竟”类副词的语用标记功能 (สัญลักษณ์ของการใช้ของคำวิเศษณ์ประเภทเดียวกับคำว่า “Bì jìng”) Yǔwénxuékān 语文学刊 (วารสารภาษา) 17
- Zhāng, Xiùsōng 张秀松. 2010. Rènzhī Shìjiǎoxià Zhōngjìngyì Yǔcí de Gòngshí Biànyì yǔ Lìshí Yǎnbiàn Yánjiū, 认知视角下终意义语词的共时变异与历时演变研究. (การศึกษาการแปรของความหมายของคำศัพท์ที่ให้ความหมาย “ในที่สุด” จากมุมมองภาษาศาสตร์ปริชาน) Běijīng Dàxué Bóshì Yánjiūshēng Xuéwèi Lùnwén 北京大学博士研究生学位论文. Běijīng Dàxué 北京大学.
- Zhāng, Yìshēng 张谊生. 2001. Xiàndài Hànyǔ Fùcí Yánjiū 现代汉语副词研究. (งานวิจัยคำวิเศษณ์ในภาษาจีนกลางปัจจุบัน). Shànghǎi 上海: Xuélín Chūbǎnshè
- Zhāng, Zéshùn 张则顺. 2010. Xiàndài Hànyǔ Quèxìn Qíngtài Fùcí de Yǔyòng Yánjiū (การศึกษาลักษณะการใช้ของคำวิเศษณ์บอกสภาวะ / แสดงความเชื่อมั่นในภาษาจีนกลางปัจจุบัน) 现代汉语确信情态副词的语用研究 Běijīng Shīfàn Dàxué Bóshì Xuéwèi Lùnwén 北京师范大学博士学位论文. Běijīng Shīfàn Dàxué 北京师范大学.
- Zhào, Xīn 赵新 Liú, Ruòyún 刘若云. 2013. Shíyòng Hànyǔ Jìnyì Xūcí Cídiǎn 实用汉语虚词词典. (พจนานุกรมคำไม่แท้ที่มีความหมายใกล้เคียงกันในภาษาจีนกลางปัจจุบัน) 1st Ed. Běijīng 北京: Běijīng Dàxué Chūbǎnshè 北京大学出版社.
- Zhōngguó Shèhuì Kēxuéyuàn Yǔyán Yánjiūsuǒ Cídiǎn Biānjíshì 中国社会科学院语言研究所词典编辑室. 2013. Xiàndài Hànyǔ Cídiǎn 现代汉语词典 (พจนานุกรม

ภาษาจีนกลางปัจจุบัน) 6th Ed. Běijīng 北京: Běijīng Dàxué Chūbǎnshè 北京大学出版社.

ภาคผนวก

ภาคผนวกนี้เป็นการแปลสรุปความวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นภาษาไทย

《步步惊心》里的语气副词与其泰译本里的意义之对比研究

第一章

引言

1.1 问题的提出

语气副词是汉语里最常用的一种虚词，其基本功用是对相关命题或陈述进行主观评注。语气副词的位置也比较灵活，由于其语义所针对的是整个句子的意思，而不是部分的，因此它在句中能自由地移位，这是其他副词所不能的，可谓这是其句法功能的特征。但这是就其可能性而言，并不代表它在具体对话的句子中不会受限制或可以移位到任何位置。既然说其位置比较灵活，但因为其语义与语用之间有密切的关系，有些可在主语前或后，其辖域对整个句子的意思没有很大的影响，只是区别于言者的语气；而有些只要位序有了变动会引起其辖域的变化，影响了整个句子的意思，所以其灵活性还是依赖于其语用以及其语义所修饰的。下面的例句可以说明这一点。

- (1) a 难道这句话我说得不对？（大主语前）
 b 这句话难道我说得不对？（大主语后）
 c 这句话我难道说得不对？（小主语后）
 d 这句话我说得难道不对？（谓语前）

（关思怡 2013:5）

- (2) a 幸亏武松²⁸打死了那只老虎。（主语前）
 b 武松幸亏打死了那只老虎。（主语后）

（张斌 2010:875）

例（1）的“难道”可以在大主语前或后、小主语后和谓语前，而整个句子的意思几乎不变。但当“难道”越靠后（谓语），其语义越突出句子的焦点，即是“不对”。例（2）的“幸亏”只能在主语前或后出现，但“侥幸”的语义虽是由于偶然出现某种有利的条件而避免了不良后果，但其语义所针对感到侥幸的人却不同。（2a）的“侥幸”可能是言者或其他人受益的，而（2b）受益者却是“武松”，即是例（2）的主语。

可见，二者在一个句子中的分布和语义，既有同，又有异。通过这一点，我们可以说语气副词有鲜明的个性特征。这是留学生最难以掌握好的一个难点。

如上述，语气副词是一种功用很复杂的副词，而且很多留学生对语气副词还是很陌生，其难度让留学生因难以掌握好其功用而在对话中避免采用它。因此，本论文即将论述汉语里最为常用的“到底、究竟、毕竟、竟、竟然、居然”六个典型的语气副词的语法功能、语义功能及语用功能三个方面。首先从其基本功用入手，再进行对比与出现在其泰译本里的对应意义并探讨最为适合该语气副词的基本意义的泰语词汇，以便对教育起到作用。

²⁸ 既然主语是指称代词，但“幸亏”位于主语前或后，其语义上仍有区别。齐沪扬（2011:443）指出“幸亏”在主语前，一般收益者不是主语，“幸亏”在主语后，两个分句的主语一般相同而受益者就是这个主语。

1.2 研究目的

1. 研究出现于《步步惊心》里的六个典型语气副词的语法结构、语义功能及语用功能。
2. 比较并研究《步步惊心》与出现在其泰译本的意义和译法。

1.3 假设条件

汉语的语气副词与泰语词语之间既具有可译性的一面，又具有不可译性的一面。这是因受到其基本功用的制约而出现的。

1.4 研究范围

1. 本论文主要研究出现于《步步惊心》里的“到底、究竟、毕竟、竟、竟然、居然”六个典型的语气副词。
2. 本论文以《步步惊心》的泰译本为研究对象进行对比六个语气副词的译法。

1.5 研究方法

1. 首先，收集出现于《步步惊心》里的六个典型语气副词，再以其功用为基础进行分为两大类：一、“到底”类，表示进一步追究或强调原因或特点，有“到底、究竟、毕竟”；二、“居然”类，表示出乎意料，有“竟、竟然、居然”。
2. 在汉语语法书、虚词词典以及已有的研究成果的基础上进一步研究其语法功能、语义功能及语用功能。
3. 研究出现于其泰译本里的意义并作出分析。
4. 作出结论

1.6 研究作用

1. 了解典型语气副词的语法功能、语义功能及语用功能。
2. 了解翻译语气副词的译法
3. 对泰国学生以及教师起到启发与借鉴作用。

第二章

文献探讨

2.1 语气副词的分类

我们所说的语气副词是指“明明、千万、到底、难道、根本、原来”一类词。这类词与其他类词大有区别。首先，从其分布上来看，它们能在句中灵活地移位，不像其他副词那样必须位于谓语前面，而是它在句中极有可能位于最前的，但这是就其可能性而言，并不代表其灵活性不受任何限制。其次，从其语义来看，它们所针对的是整个命题或述题的意义，而不是部分的。而且，其语义与言者的语气、态度、情感有密切的关系，基本上较为虚化。此外，语气副词还可以再进一步分成小类，但其内部的分类尚未均匀。在以往对语气副词的研究中，各位专家的观点并不一致。我们可以归纳如下：

2.1.1 王力（1943：175）语气副词与语气词只区别于二者的分布位置，二者都可以表示言者的情感。若是副词将位于谓语之前，如“难道”，而语气词将位于句末的，如“不成”。首先他把语气副词分为单类与兼类²⁹两大类：一、单类的有“岂、难道、索性、敢、偏、偏生、到底、简直”等。二、兼类的有“只、竟、也、还、又、并、可”等。再以表义功能分为八小类如下：

1. 表示反诘语气有“岂、宁、庸、诘、难道”
2. 表示诧异语气有“只、竟”
3. 表示不满语气有“偏”
4. 表示轻说语气有“倒、却、可、敢”
5. 表示顿挫语气有“也、还、到底”
6. 表示重说语气有“又、并、都、就、简直”
7. 表示辩驳语气有“才”
8. 表示慷慨语气只有“索性”

2.1.2 史金生（2003：21）指出语法意义是词的本质，在具体确定词类和归类时，还要考虑到其分布。因此，提出了语气副词在分布上的三个特点，一、含有它的小句一般不能充当句子中的主语、宾语、定语和状语；二、能够与判断词“是”共现，而且通常只用于“是”的前面；三、在句中其位置比较灵，可用于主语前或后，甚至能移位到句末，如“也许”，并以家族相似性的理论为划分词类的依据对语气副词进行了逐层分类如下：

1. 证实类语气副词，有“看来、想来、想必、显然、当然；其实、实际上、事实上”
2. 断定类语气副词，有“的确、实在、确、确实、委实、着实、诚、诚然，压根儿、根本、原本、本来、本、断断、断、绝、绝对、决”
3. 指明类语气副词，有“才、就、可、并、也、又、还”
4. 表揣度性推测的语气副词，有“恐怕、恐、怕、也许、或许、兴许、许、大概、或者、甚或、不定、大约、多半、该、似乎、好像、仿佛、好似；至少、最少、起码、最多、至多、顶多、充其量；几乎、简直、差不多、差点儿”
5. 确定性推测的，有“必得、必定、必然、势必、一定、一准、准、准保、定、定然；未必、未尝、未免、难免”

²⁹是指兼属其他类别的语气副词。

6. 表指令的语气副词, 有“万万、千万、切、切切、必须、高低、不妨”
7. 表意愿的语气副词, 有“宁可、宁、宁肯、宁愿、偏偏、偏、就、就是、死活、非得、非、毋宁; 只好、只得、只有、不得不; 索性、率性、爽性”
8. 疑问语气副词, 有“到底、究竟、难道、何尝、莫非、别、别是; 何必、何苦、何须、何妨、何不”
9. 感叹语气副词, 有“太、多、多么、怪、真、好、可”
10. 表示关系的, 有“反而、反倒、却、反、倒是; 甚至、甚而、甚至于”
11. 表示性质特点的主观评价是数量最多, 可以归纳为小类如下:
 - a) 醒悟, 有“难怪、怪不得、怨不得, 原来、敢情”
 - b) 必然性, 有“反正、横竖、左右、好歹”
 - c) 显而易见, 有“明明、分明、明”
 - d) 强调出乎意料, 有“竟然、居然、竟、竟自”
 - e) 意料之中, 有“果然、果不其然、果真、当真”
 - f) 侥幸, 有“幸亏、幸、亏、幸而、幸好、幸喜、好在、多亏、亏得”
 - g) 强调事物本来的特点、原因, 有“毕竟、到底、究、究竟、总、总归、终究、终竟、不愧”
 - h) 偏离或契合, 有“偏、偏、偏生, 正、正好、偏巧、碰巧、恰好、恰巧、恰恰、恰、可巧”

2.1.3 张斌(2010: 876)指出语气副词既能表达功能类语气, 也能表达意志类语气, 并以语气副词的表义功能为主来主要探讨七大类别如下:

1. 表达陈述语气包括肯定与否定语气的两小类: 一、肯定有“诚然、当然、的确、明明”; 二、否定有“绝、决、万万、根本”等。
2. 表达疑问语气包括询问与反诘语气的两小类: 一、询问有“究竟、到底、莫非”; 二、反诘有“岂、难道、何必、何不、何尝”等。
3. 表达祈使语气可分为请求与命令两类, 有“千万、万、万万、務必”等。
4. 表达感叹语气有“真、好、多(多么)”等。
5. 表达可能语气包括或然与必然两小类: 一、或然有“大概、大约、也许、多半”; 二、必然有“一定、必定、必然”等。
6. 表达允许语气有“務必、必须”等。
7. 表达料悟语气包括料悟与领悟两小类: 一、料悟有“果然、果真”; 二、领悟有“难怪、怪不得、原来”等。

2.1.4 张谊生(2000:18)将语气副词分为三大类, 一、描摹性副词。这类副词的成员通常用于谓语前, 一般修饰句中的谓语。二、限制性副词, 此类的成员在句中有一定的位置不能自由地移动, 若位置有变动会导致句子不成立的, 如: “有关部门**正在**进行抢救。”句中的“正在”不能改为“……进行**正在**抢救。”此类还可以逐层分为八小类³⁰。三、评注性副词。此类成员最多, 通常各个成员的基本功用是对话题进行主观评注。可谓, 评注性的相当于其他观点的“语气副词”。

³⁰关联副词、时间副词、频率副词、范围副词、程度副词、否定副词、协同副词、重复副词

以上研究说明，众家学者对语气副词分类的看法并不一致。但他们所提到的共同点是语气副词的基本功用是言者对命题或述题所表达的主人观³¹。如沈家煊（2001：268）所指出的，语言的“主观性”是指言者在交谈中，说出一段话的同时会含有自己的立场则是语言的一种特点。

本文即将以语气副词个案的特征为主并进行分类，在《步步惊心》里使用频率较高的，可分为两大类：一、“到底”类包括“到底、究竟、毕竟”；二、“居然”类包括“竟、竟然、居然”。

2.2 “到底”类包括“到底、究竟、毕竟”

此类成员的用法互相交错，可以概括如下：

(1) “到底”和“究竟”

“到底”和“究竟”通常用于疑问句，表示追问；用于非疑问句，表示疑惑；用于陈述句，表示强调事物的语气。二者通常可以互换，但“到底”多用于口语；“究竟”多用于书面语：

1) 用于疑问句中，但不能参与是非问句的句式：

句式 A：主语 + 到底/究竟 + 动词/形容词 + 不/没 + 动词/形容词？

句式 B：主语 + 到底/究竟 + A + 还是 + B？

句式 C：到底/究竟 + 主语 + 谓语？

如： 那里的气候到底/究竟冷不冷？

这件事情这样处理，你们到底/究竟是同意还是不同意呢？

到底/究竟你去还是他去？

2) 与疑问代词共现

句式 D：到底/究竟 + 疑问代词 + 动词/形容词？

如： 到底/究竟哪个好？

3) 用于陈述句，句中谓语部分通常有“了”出现

句式 E：主语 + 到底 + 动词/形容词 + 了/其他插入语

如： 我想了好久，到底明白了。

(2) “到底”和“毕竟”

“到底”和“毕竟”二者都表示最后达到了目的，但不能互换。前者通常用于有先后关系的句中，而后者通常用于转折句中：

³¹ 本文中指的是言者的观点或态度。

句式 A: 主语 + 到底/毕竟 + 动词/形容词

句式 B: 名词 + 到底是/毕竟是 + 名词 (同一个名词)

句式 C: 到底/毕竟 + 主语/小句

如: 刘明**到底/毕竟**年轻, 手术后恢复得很快。

小孩子**到底/毕竟**是小孩子, 这些道理他还不大懂。

到底/毕竟人手多, 一会儿就弄完了。

当二者表示强调事物的特点时, 通常可以与“是”共现:

句式 A: 主语 + 到底/毕竟 + 动词/形容词

句式 B: 主语 + 到底/毕竟 + 是

如: 谎言**到底/毕竟**代替不了事实。

这本书虽然旧, **到底/毕竟**是珍本。

2.3 “居然”类包括“竟、竟然、居然”

此类成员的用法互相交错, 可以概括如下:

(1) “竟” “竟然” “居然”

三者都表示出乎意料的, 通常可以互换, 可归纳如下:

句式 A: 主语 + 竟/竟然/居然 + 动词/形容词

如: 问题就在眼前, **竟/竟然/居然**没有发现!

没想到老刘**竟/竟然/居然**答应了。

此外, “居然”的分布位置比“竟、竟然”较为灵活, 即是可位于主语前

句式 B: 居然 + 主语 + 动词/形容词

如: **居然**每一个人都为他说好话, 这怎么回事?

“居然”含着三层语义, 如:

1) 指本来不应该发生的竟然发生。

我数学一向很不错, 这次**居然**让我考砸了。

2) 指本来不可能发生的竟然发生。

这么大声音, **居然**你没听见。

3) 指本来不容易做到的竟然做到。

居然所有的问题都答上来了，真不简单！

2.4 《步步惊心》简介

2.4.1 《步步惊心》小说简介

《步步惊心》是由任海燕，笔名“桐华”，创作的一部以清朝康熙年代为背景穿越时空的爱情小说，讲述了一个年轻白领——张晓无意中穿越到古代，在陷入诸阿哥们的明争暗斗和情感纠葛的故事。该部小说在2006年正式出版，小说问世后受到很大的欢迎。因此，在2011年重印并在同一年首播改编自小说的连续剧。该剧由湖南广播电视台和上海唐人电影制作有限公司联合出品，香港知名导演李国立执导。2013年，其泰译本在“เจาะมิติพิชิตบัลลังก์” /Cho Miti Pichit Banlang/ 的名称下正式出版。

2.4.2 《步步惊心》内容概要

张晓是一个21世纪的年轻白领，由于发生事故穿越时空到清朝康熙的年代。当她醒来之后发现自己已借尸还魂变成了八旗女子马尔泰若曦。这个女子是当时的八阿哥侧福晋马尔泰若兰的妹妹。据丫鬟说，她是从阁楼上掉下来的。刚开始她曾经想用同样的方法回到现代，但思前想后该是凶多吉少，就此在古代过日子。若曦进入紫禁城后成为奉茶宫女，算是伺候皇上饮食起居的十二宫女之首，使她进入了皇位的争夺。在康熙鼎鼎有名的诸子中，若曦认为四阿哥（胤禛）最该预防的人；九阿哥（允禵）是传说中的毒蛇；十阿哥（允禩我（é））是个草包；十三阿哥（允祥）是知己好友；十四阿哥（允禵）是玩伴。至于八阿哥（允禩），本来在她心目中只是一个不能依赖的人，可是通过长期接触，又被允禩的温柔儒雅深深吸引。在一次狩猎之旅上允禩受了伤，他们之间开始产生了好感。同时，若曦为了防备四阿哥而对他的一举一动都很在意，却让他误解了并认为若曦对他有意思，所以他就开始注意了。在若曦这具身体的张晓已经知道八阿哥的下场，所以她想凭男女之情去改变八阿哥争夺皇位的意志，可是结果允禩选择放弃若曦。因此，二者之间的感情就此结束。同时，平时寡言少语的四阿哥却开始主动她。十三阿哥看在眼里，知道若曦在不知不觉中爱上了四阿哥。分手之前，若曦警告八阿哥要关注四哥及他身边的人以试图挽救他的命运。虽然八阿哥半信半疑，但还是想方设法诬陷四阿哥。在关键时，十三阿哥出来承担责任，被幽禁十年作为处罚。通过这件事后，四阿哥已下决心要争夺皇位。同时，也设计诬陷八阿哥。因此，若曦经常陷入四阿哥和八阿哥的内斗之中。后来，十三阿哥终于明白了一个真相，原来若曦的意中人是八阿哥，而不是十四阿哥，可是还是帮她隐瞒着四阿哥。后来，四阿哥登基成为雍正帝（胤禛）慢慢对以前陷害他的人下毒手。若曦得知详情后，想离开紫禁城。一开始雍正不同意，后来八阿哥为达成若曦的心愿主动跟胤禛告知其与若曦往日的一段情，迫使胤禛终于放弃若曦，让若曦离开紫禁城。但，胤禛仍然盼望总有一天可接回若曦。若曦痛苦的内心仍旧深深影响她的身体，因此，她乞求十四阿哥寄一封信给胤禛，要求在她去世之前见胤禛最后一次。然而，因某种原因导致这封信被扔在一边。终于，她在悲痛中去世，二者之间的误会就此结束。

2.5 翻译理论与策略

2.5.1 Duangta Supon 的翻译策略

Duangta Supon (2541:29) 指出翻译可分为可译性及不可译性两类；前者指的是原文与译文有对等词语的现象，后者指的是原文有译文无的事物，译文没有对等词语的现象，但并不表示完全不能翻译。翻译的过程可分为：

- 2.5.1.1. 认知过程，当译者面对原作时，必须做出一种理解并通过其理解用目标语表达出来。
- 2.5.1.2. 实践过程，是通过认知过程后译者再进行用目标语表达出来，即是翻译的过程。可分为：
1. 替代，指的是原文和译文有对等的词语，翻译中将一词一句从一种语言移到另一种语言，不改变其外形与意义。
 2. 移位，指的是为了将关键词保留下来而必须改变了词序和句子成分。
 3. 转换，指的是原文和译文在语言系统、表达习惯不同，存在文化差异的情况下，翻译中必须转换词语或句子。

2.5.2 田传茂和杨先明的翻译策略

田传茂和杨先明（2007:68）指出十个翻译策略如下：

1. 选词

从词语与语境的关系看，有些词基本不受语境影响 (context-free) 如意义相对单一的专有名词、数量词、科技术语等；有些词则受语境制约，如形容词、动词、副词等。对于这些词语，必先确定其意，然后恰当措辞表达。确定词义的方法可归纳如下：

(1) 通过搭配确定词义，是指两个词组合成词组并可以藉此确定相互间的意义，如：

<u>severe</u> brake = 急刹车	<u>打铃</u> = to ring a bell
<u>severe</u> load = 过载，超载	<u>打败仗</u> = to suffer a defeat

(2) 通过语篇语境确定词义

如果句内不足以确定词义，则扩大到句群、段、篇的不同语篇层面去破解词义的有关信息。如：“痴气”在不同的语境译入语都不同。

a) 钟书写完《围城》，“痴气”依然旺盛，但是没有体现为第二部小说。

After Chung-shu finished writing Fortress Besieged, his “eccentric” bent was still going strong, but it failed to take form in a second novel.

b) “高兴”也正是钱家所谓“痴气”的表现。

“Being funny” was another manifestation of his puckish bent in the eyes of the Ch’iens.

(3) 通过常识判断确定词义

常识指的是在我们生活经历中可以类推到的有关信息，也包括一些很简单的科普知识。例如：例如：

She could knit when she was seven. = 她七岁时就会织毛衣。

knit 的基本意思是“编织”，原文可以不加宾语，但译文无此表达习惯，所以必须加上宾语。根据生活经历，一般是织毛衣，因此 knit 该译为“织毛衣”。

(4) 利用背景知识确定词义

在科学翻译中，为了理解一个词有时需要从文本以外寻找相关信息。例如：“velocity”和“speed”都可译为“速度”，前者具有专业色彩。在这里二者当中必有一个词表示其他意义。物理学告诉我们，速度是矢量，有大小又有方向，而速率是标量，有大小而没有方向。因此，velocity 该译为“速度”，speed 该译为“速率”如：

Velocity changes if either the *speed* or direction changes.

如果（物体运动的）速率和方向有一个发生变化，则物体的运动速度也随之发生变化。

(5) 利用逻辑判断和推理确定词义

在翻译的过程中，可以利用逻辑学有关知识，如矛盾律来确定词义，如：

It caused devastation by burrowing and by devouring the herbage which might have maintained millions of *sheep* and cattle.

Cattle 既可译为“牲畜”也可译为“牛”，从逻辑角度仔细考察，我们会发现，这里与句中的“羊”对置，根据种属概念不能并列的逻辑规则，Cattle 只能译为“牛”

2. 替换

替换包括替代和转换两种方法，前者指的是用目标语的现成说法替代原文中的说法，后者指的是两种语言的语言系统存在差异而必须转换。

2.1 替代可分为两类：(1) 语义性替代一般用于语言或文化空缺的词语的翻译，例如：“说曹操，曹操就到”替换英语的“Talk of the devil and he is sure to come.” (2) 语用性替代一般用于意义不在字表，而在语用意义上，例如：请慢走！---- See you!

2.2 转换法包括词类转换、句子成分转换、句式转换、正反转换转、修辞转换等。

3. 增减

增减指的是增词或减词，所谓的“词”并不是指一个词，也包括片语甚至句子。

3.1 增词法可分为六类：(1) 表达增词 (2) 语法增词 (3) 逻辑增词 (4) 句法增词 (5) 语义增词 (6) 修辞增词

3.2 减增词法可分为四类：(1) 省略冗余信息 (2) 化显为隐 (3) 句法省略 (4) 修辞省略

4. 伸缩

人类使用语言的灵活性决定了词语语义的伸缩性，词语的意义伸缩是包括抽象或具体的。因此，伸缩指的是对词语意义作出伸缩处理。伸缩法包括概括化和具体化：前者是指将原文中表示具体意义的词语一般化或抽象化，后者是指将原文中抽象意义的词语具体化，如“虎”和“猿”都是具体意义，译文中是将二者的意义概括化。

There is a mixture of the tiger and the ape in the character of the imperialists.

帝国主义者的性格既残暴，又狡猾。概括化

5. 分合

翻译的过程中通常会出现语言系统、表达习惯不同等存在差异，为了译文的自然流畅就必须对原文的词组进行分开或者合并起来，如：英语说：“Understandable pride”，不能译为“可以理解的自豪”

6. 译借

译借是指翻译过程中的一种借用。在原文有译文无的情况下，译者可直接将某种词语移借过来。借用包括借意、借形和借音。

7. 直译与意译

7.1 直译是指原文核心词汇基本保留的翻译，虽然转变了表达方式即改变了词序和句子成分，但原文的主要词语都保存下来，仍然是直译。

7.2 意译与直译之别在于原文形式基本消失。如圣经典故的“fig leaf”意思是“无花果叶”却被译为“遮羞布”。因此，意译较为适合于翻译含有言外之意的词句。

8. 保留与还原

8.1 保留共分为三种，一是指将原文的一词、一局、一部分直接移到译文中；二是指原文中的一些国际或国家通行的字母、公式等科学符号保留下来；三是指原文中的本身就有译入语直接搬到译入语即可。

8.2 原文中需要还原的词语一般是专有名词、地名等。然而，原文中出自非原语的、翻译过来的不能采用回译（back translation），而该找出原文，即是采用还原法。例如：

原文：Hold faithfulness and sincerity as first principles. (Confucius)

译文：“坚守忠实和真诚为首要的原则”

上例是回译，译文很忠实、很准确。但原文在《论语·学而》篇，总共只有三个字：“主忠信”。因此，原句该译为“主忠信”。

9. 标点符号的运用，可分为三种；(1)省略原文标点符号(2)增加原文没有标点符号(3)改换原文标点符号。

10. 加注法，可分为三种；一、夹注；二、脚注；三、尾注

第三章

语气副词的语法功能、语义功能与语法功能

在现代汉语中，语气副词的使用频率与其他副词相比更高。从表面上来看，是用在句中表示语气的副词。然而，该类副词的语义所针对却是句外的言者，而不是句内的主语，而其辖域对整个句子进行表述，所以它在句中的分布位置较为自由。通过研究，我们发现其语义与语用有密切的关系，但语法结构对其语义并没有重大的影响，可是对其语用却有所要求。

本章首先在出现于《步步惊心》里搜集使用频率最高的“到底、究竟、毕竟、竟、竟然、居然”六个典型语气副词的基础上，从其基本功用的角度对它们进行分成两类：一是“到底”类，二是“居然”类。并尝试从语法、语义及语用三个方面总结出了两类成员的特征。

3.1 “到底”类的语法、语义与语用功能

3.1.1 “到底”类的语义与语用功能

该类的成员有“到底、究竟、毕竟”，其中“到底”和“究竟”通常用于疑问句中，表示进一步追问，但在“到底”表示强调某种特点时，其语用又恰好与“毕竟”的接近。但在语义上二者并不完全相同。三者在《步步惊心》里出现的使用频率总共是 242 个位置，分别是 22、154、66。

3.1.1.1 “到底”的语义及语用

通过搜集实例，我们发现此类的成员当中“到底”的使用频率是最低的，只达到 9.09%。其语义及语用可以统计如下：

语气副词	语义与语用	数量	比例
到底 ₁	表示进一步追问，可译为 กันแน่ /Kan Nae/ ³²	17	77.27
到底 ₂	表示疑问，可译为 กันแน่ /Kan Nae/	4	18.18
到底 ₃	表示强调原因或特点，可译为 อย่างไรก็ตาม... /Yangrai Ko.../, อย่างไรก็ตาม /Yangraikotam/, ที่แท้แล้ว /Thithae Laeo/, โดยเนื้อแท้ /Doi Nueathae/	1	4.55
合计		22	100

表 3.1 “到底”在《步步惊心》里出现的意义

³² 本文中泰语词汇的译音是以 Thai Romanization 的规律为标准。

表 3.1 表示,“到底”含有三种语用功能。可见,表示再进一步追问的使用频率最高,其次分别是表示疑问的和表示强调的。以下我们以“到底₁”为表示追问;以“到底₂”为表示疑问;以“到底₃”表示强调。

- (1) 刚碰到我身体,又叫道:“天哪!这么烫手!姐姐到底₁在外面待了多久?”
(289, 上)
- (2) 虽不知道它到底₂有多名贵,可看这独自一马享受总统套房的待遇,肯定不会差就是了。(13, 上)
- (3) 我心中气极,到头来,他还是主子,我到底₃不过是个奴婢。(228, 上)

例(1)“到底₁”与动词“待”共现,其焦点是“待了多久”,而言者追究真实的是“待”的时量。例(2)“到底₂”与动词“有”共现,其焦点是“有多名贵”例(3)“到底₁”与判断动词“是”共现,其焦点是“奴婢”这个身份。可见,例(1)和(3)“到底”的语义所针对的是言者,但例(2)“到底”的语义所针对的只限制于受事主语“它”。因为“到底₂”的焦点是“有多名贵”,而“名贵”通常用于描写某种东西的价值,一般不用来描写人的价值,所以“到底₂”也跟者其焦点同样的指向主语“它”。由此可见,“到底₂”只跟句中另一个主语“我”有间接的关系。

3.1.1.2 “究竟”的语义及语用功能

通过搜集出现于《步步惊心》里的实例,我们发现此类的成员当中“究竟”的使用频率是最高的,达到 63.64%。其语义语义及语用可以统计如下:

语气副词	语义与语用	数量	比例
究竟 ₁	表示进一步追究,可译为 กันแน่ /Kan Nae/	98	63.63
究竟 ₂	表示疑问,可译为 กันแน่ /Kan Nae/	56	36.37
合计		154	100

表 3.2 “究竟”在《步步惊心》里出现的意义

可见,“究竟”的语义及语用与“到底”一样。多用于疑问句,表示追问,但没发现表示强调的用法。此外,“究竟₁”的管辖范围是对整个句子进行表述,即是言者想知道的结论,而“究竟₂”的管辖范围只限制于其后的谓语部分,例如:

- (4) 我要头脑清楚地想想,我究竟₁该怎么办?(208 上)
- (5) 现在,我完全不知道他心里究竟₂在想什么。(56 上)

3.1.1.3 “毕竟”的语义与语用功能

通过搜集出现于《步步惊心》里的实例,我们发现此类的成员当中“毕竟”的使用频率达到 27.27%。其语义及语用可以统计如下:

语气副词	语义与语用	数量	比例
毕竟 ₁	表示对原因或特点的强调，多用于反驳，可译为 อย่างไรเสีย... /Yangrai Sia .../ อย่างไรก็... /Yangrai Ko.../	49	74.24
毕竟 ₂	表示已有的情况不足以影响最后的结论，可译为 อย่างไรก็ตาม /Yangraikotam/	17	25.76
合计		66	100

表 3.3 “毕竟”在《步步惊心》里出现的意义

可见，“毕竟”只有强调的功能，但在语义上，“毕竟”还可以分成：“毕竟₁”表示中性的强调语气，即是言者的一段话中没有主观评价；“毕竟₂”表示反向性的强调语气，即是言者的一段话中带有主观评价。另外，“毕竟”的语义及语用与“到底₃”的功能较为接近，但“毕竟”通常在转折句中出现，而“到底₃”通常在有先后关系的句中出现。

- (6) **毕竟₁**已经过五十的人了，再加上几日连着熬夜，早上又要早早起来上朝，脸上颇透着股疲惫憔悴。
- (7) 我心中暗想到，自从太子胤礽的舅舅索额图谋反不遂被抄家监禁后，当时表面上没牵连到太子，可**毕竟₂**太子爷的位置已不是那么稳当了。

此外，已有的研究成果如，张秀松（2010:15, 119, 142）指出“到底”本来是介词短语，就是介词“到”与词根“底”共现，通过客观世界表示某种东西的一个过程，带有“从头到尾”义；“究竟”在佛经里出现的用法，其中是一个动宾短语，带有“穷其极”义；“毕竟”本来是时间副词，表示“最终”义。通过长期从客观事实的意义引用到主观意志，其主观意义就因此而得的。现代汉语中，当三者以语气副词的身份出现时，只留有其引申义，而没有本义。由此可见，“到底”类的基本意义是“从头到尾、到最后”义，其语义有“起点”和“终点”为语义特征，而因通过语义演变而得的“最终”义是其引申义的。通过考察，我们发现“到底”、“究竟”、“毕竟”在《步步惊心》里出现的引申义分别是 91.67%、99.34%、100%

从语义角度上来看，“到底”类的还含有一个隐性，即是凡有它参与的句子所传达的信息都是跟当前情况或真实有关系，而不是言者的揣度。请看

- (8) 他盯着我的眼睛慢声说：“当时我**也许**错解了你的意思。”（134，上）
- (9) 春桃问：“若曦姑娘**到底**犯了什么错？”（100，下）
- (10) 我想着，康熙**究竟**打算什么时候给太子复位？（130，上）
- (11) 五阿哥虽保持中立，并不表态，可他**毕竟**是九阿哥一母同胞的兄弟，而且兄弟两人感情甚好。（139，上）
- (12) 敏敏猛地甩开我的手，边跑边说：“我要去问问他，我**究竟**是哪里不好？他看不上眼。”（244，上）

例(8)若除掉了“也许”导致了整个句子的意思有了变化，言者的意思将变成对命题所持的肯定的态度。例(9-12)若除掉了“到底、究竟、毕竟”各句的意思仍然不变，之所以

意思不变是因为三者的语义都靠着句中隐含的事实性。如例(9)通过“了”来说明若曦肯定做出了某事，但言者尚未清楚。例(10)通过“打算(复位)”来说明康熙心中的确有了复位的想法，但言者尚未清楚的是时点。例(11)通过判断动词“是”来说明五阿哥和九阿哥的关系。例(12)通过“不好”，言者因为不高兴而认为被拒绝的原因是自己不好，所以想证明自己是否真的不好，说明言者有了这个想法。此外，例(11-12)表示“到底”类的可以跟“是”字句共现。

3.1.2 “到底”类的语法结构

通过搜集实例，我们发现该类成员的语用功能对句法也有所要求的，比如“到底”和“究竟”当二者表示进一步追究时，可出现在各种句式的疑问句中，却不能出现在有“吗”的是非问句，而当二者表示疑惑，通常在主谓谓语句中出现，而有它参与的小句通常是受事主语。然而，“毕竟”却无法参与疑问句，因为为其功用所制约。

3.1.2.1 “到底”的语法结构

表3.1，我们把“到底”归纳为三种用法，各种用法相应的结构形式，简单概括如下：

A. 到底₁到底₂

“到底₁”和“到底₂”通常在选择问句、特指问句及反复问句出现，在《步步惊心》最为常见的结构可以归纳如下：

(1) 用在疑问句中，表示深究

1. 句式 A1: 主语 + 到底₁ + 动词 + 疑问代词 + ?

(13) 十阿哥拽了凳子坐下道：“你到底有什么难为的事情？居然长期忧思恐惧！……”

(14) 我叹口气，将我和康熙的对话转述给他听，问：“最后一句话到底是什么意思呢？”

例(13-14)“到底”的焦点，即是言者的疑惑是其后部分。

2. 句式 A2: 主语 + 到底₁ + 动词 + 了 + 疑问代词 + ?

(15) 康熙问：“你们到底赌了什么，若曦要非赢不可？”

(16) 苏完瓜尔佳王爺如此做到底又向康熙传递了个什么意思？

例(15-16)句中的动词“赌”和“传递”后边，出现表示动作完成或表示出现了某种情况的助词“了”，证明“到底”的语义带有真实性。

3. 句式 A3: 主语 + 到底₁ + 疑问代词 (+了) + ?

(17) 太子爷笑问敏敏：“到底怎么回事？”

(18) 我忙问十阿哥：“到底怎么了？”

例(17-18)当“到底”直接修饰句中的疑问代词时,其位置是最前置的。张斌(2010:511)指出,在疑问句中,特指问是一种对所询问的对象完全不知的询问方式,所以该句式的疑问度最强。由此可见,之所以“到底”通常居于主语后是因为疑问点总在其后部分,表示言者只对听者(即是代词“你”当主语时)的动作、行为所持的疑惑的态度。

4. 句式 A4: 主语 + 到底₁ + A 是 B ?

(19) 十阿哥急得嚷嚷:“你到底骑是不骑?”

(20) 十四说完后,却很是不耐烦,催促道:“十哥,你到底走是不走,你若不走,我先去了。”

例(19-20)“到底”也可以在非基本格式的选择问句中出现。张斌(2010:502)指出,通常这种问句常用“是”和“还是”相配合来连接待选择的。该结构的语义包含着威逼语气。A是B结构具有矛盾的关系

(2)用于非疑问句中,表示疑惑,不独立作谓语而处在包含地位时,通常作宾语或受事主语。例如:

(21) 虽不知道它到底₂有多名贵,可看这独自一马享受总统套房的待遇,肯定不会差就是了。

例(21)可见,“我³³虽不知道它到底₂有多名贵”该句有两个主语,一是“我”即是言者;二是“它”即是命题中的主语,说明这是由两个句子构成的主谓谓语句的句式,“到底₂”的辖域只能延伸到其后部分,只能指向受事主语的,即是“它”。

B. 到底₃

到底₃表示强调某种特点或原因,常用于陈述句并常与“是”字句共现。

句式 B: 主语 + 到底₃ + (是) + 动词

(22) 我心中气极,到头来,他还是主子,我到底不过是个奴婢。

通过考察,我们可以将“到底”的各个用法归纳如下:

语气副词	语义与语用	结构	数量	比例
到底 ₁	表示进一步追究,可译为 กั๊นนน /Kan Nae/	句式 A1	7	31.82
		句式 A2	5	22.73
		句式 A3	2	9.09
		句式 A4	3	13.64
到底 ₂	表示疑问,可译为 กั๊นนน /Kan Nae/	句式 A1	1	4.55
		句式 A2	2	9.09
		句式 A3	1	4.55
		句式 A4	0	0

³³因为该句是女主角的独白,所以句中省略了主语“我”

到底 ₃	强调某种原因或特点，可译为 อย่างไรก็... /Yangrai Ko.../ อย่างไรก็ตาม /Yangraikotam/, ที่แท้แล้ว /Thithae Laeo/, โดยเนื้อแท้ /Doi Nueathae/	句式 B	1	4.55
合计			22	100

表 3.4 “到底” 所参与的句式的频率

3.1.2.2 “究竟” 的句法与语用功能

在表 3.2，我们将“究竟”归纳为两种用法，各种用法相应的结构形式，简单概括如下：

A. 究竟₁

“究竟₁”通常用于各种疑问句中，表示深究：

1. 句式 A 1：主语 + 究竟₁ + (助动词) 动/形 + (呢) + ?

(23) 我凝神想了会，问道：“当时苏完瓜尔佳王爷**究竟**和皇上说了什么让皇上不再追究呢？”

(24) 我心内惴惴，这病来得突然猛烈，又是这么巧，康熙心中**究竟**会怎么想呢？

2. 句式 A2：主语 + 究竟₁ + 是/助动词 + 疑问代词+?

(25) 又想着可能的指婚，更是愁上眉梢。我**究竟**该怎么办？

(26) 康熙看着阿灵阿和揆叙，极其冰冷地说：“实情**究竟**如何？”

(27) 十三阿哥挨着坐近了些，赔笑道：“我**究竟**是哪里得罪了你？”

3. 句式 A3：主语 + 究竟₁ + 动词 + 不/没 + 动词 + ?

(28) 她认真问道：“你在皇阿玛身边已经四年了，自个有什么打算？”侧头看了看帘子外面，又低声问：“你心里**究竟**有没有中意的人？”

(29) 十三叹道：“我要考虑把承欢领回去了，再让她跟着你胡混，不知道还能干出什么来？她**究竟**懂不懂自己在唱什么？”

4. 句式 A4：主语 + 究竟₁ + (是) A 还是 B?

(30) 那玉檀你**究竟**对我是真情还是假意？

上例说明，当“究竟”与疑问代词共现时，其位置跟“到底”一样的有前置性，而“究竟”也不能参与是非问句。从其分布位置上看，“究竟”可以与“是”字句共现。同时，还可以与助动词和语气词“呢”共现。

B.究竟₂

究竟₂通常在陈述句中出现，但有它参与的小句的结构是跟“究竟₁”的一样。在《步步惊心》里出现的，可归纳如下：

1. 句式 B1: 主语 + 究竟₂ + (助动词) + 疑问代词/动词 + (呢) + ?

(31) 八福晋冷’哼’了声道：“皇上一步步试探我们，打压我们，我们一再退他却总是得寸进尺，与其这样不如看看他**究竟**能有多狠，看看他**究竟**有没有狠毒到不顾一切。”（220，下）

2. 句式 B2: 主语 + 究竟₂ + 是 + 疑问代词 + ?

(32) 我听得似明白又不明白，不知道福从何来，隐约知道和将来谁继承王位有关，想着敏敏，叹道，真是哪里都少不了权利之争，只是不知道康熙和苏完瓜尔佳王爷**究竟**是如何想的呢？

3. 句式 B3: 主语 + 究竟₂ + 动词 + 不/没 + 动词

(33) 他扳着我头道：“我会让人去查清楚**究竟**是不是绿芜。……”

4. 句式 B4: 主语 + 究竟₂ + (是) A 还是 B

(34) 刚开始十四每次来，沉香都暗自做好留宿的准备，结果却每每落空，起先沉香还满脸纳闷，弄不明白我**究竟**是受宠还是不受宠。（254，下）

(35) 在现代连康熙**究竟**是传位给雍正还是雍正篡位，史学家们还在争论不休呢！（209，上）

上例，说明“到底”和“究竟”的基本语法结构是相同的，通常其语用功能会有对应的结构形式。例如：

(36) 张千英他们**到底**从老十和十四手里得了多少好处，我不太清楚。（117，下）

(37) 他敛了笑意，缓缓地道：“若曦，我不管你八哥之间**究竟**怎么回事，但如今你既已和四哥有了约定，你就要一心一意待四哥。”（40，下）

(38) 王喜一旁跪着也只是落泪。我问：“**究竟**怎么回事？”（204，下）

可见，“到底”和“究竟”的基本功用及语法结构是相同的。从语用上看，二者皆可以表示深究或疑问，从语义上看，当二者表示进一步追问时，即是“到底₁”和“究竟₁”其语义是言者指向，而当二者表示疑惑时，即是“到底₂”和“究竟₂”其语义是主语指向。例

(36)是主谓谓语句的结构的一个特点，即是受事主语在前。通过这点，我们可见有“到底”参与的句子是“张千英他们”做主语，因为“到底”的语义所针对的是其后部分，所以其语义是先指向句中的主语，这说明“到底₂”是主语指向的。因此，可谓“到底₂”和“究竟₂”的语义只跟大主语有间接的关系。

“究竟”的语义与语用及其语法结构可以统计如下：

语气副词	语义与语用	句式	数量	比例
究竟 ₁	表示进一步追究，可译为 กันแน่ /Kan Nae/	句式 A1	48	31.16
		句式 A2	41	26.62
		句式 A3	2	1.30
		句式 A4	7	4.55
究竟 ₂	表示疑问，可译为 กันแน่ /Kan Nae/	句式 A1	29	18.83
		句式 A2	18	11.69
		句式 A3	4	2.60
		句式 A4	5	3.25
合计			154	100

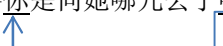
表 3.5 “究竟” 所参与的句式的频率

如上面的例句，我们发现“到底”和“究竟”不能参与是非问句的，却能跟语气词“呢”共现的情况。（由于“毕竟”无此用法，此处从略。）张斌（2010：869）指出一般是非问句常与语气词“吗、吧”搭配，但不能与“呢”搭配，而由“非是非问句形式+ 吗”构成的是特殊的问句。主要用于没听清楚对方的问题的时候。因此，由“吗”和“呢”构成的疑问句的意思上有区别，请看

- a) 1. 存折在哪儿呢？

 2. 存折在哪儿吗？ (= 你是问存折在哪儿吗？)

上例，由同一个句子分别与“吗”和“呢”构成，例 a) 1 “呢”的语义指向句内的主语，但例 a2) “吗”的语义指向句外的听者，即是言者想问的是听者是否想知道存折的处所，而不是指向存折。再如：

陆剑明和马真（1999：255-256， 258-261）指出 “吗”和“呢”都带有传疑信性质的语气词，但二者区别于语义指向。请看

- 女客：她呢？ (= 她哪儿去了呢)

 男客：她？她去叫巡警了。 (= 你是问她哪儿去了吗)

上例，女客提问“她呢？”而男客带有疑惑地反问“她？”，说明二者所指的是同个女人，但女客的疑问句中“呢”的语义所指的是句内的主语，包括指“她”离开现场的动作，而男客的疑问句中少了一个“呢”，其语义就相当于有“吗”的是非问句的一种询问方式。因此，虽然男客提到“她”，但其疑问点却投射到了听者，导致整个句子的意思变成括弧里的意思。可见，如果“呢”和“吗”用于同样的结构，“呢”的语义所指的是句内的主语，并带有已知信息的；而“吗”的语义所指的是句外的听者，并带有未知信息的。由此可见，语气副词通常不与语气词“吗”共现的原因在于二者所针对的主语不同。因此，二者都无法在同一句中并存的。例如：

- (39) a) 他离我远了, 我觉得脑子又变得清楚起来。开始琢磨, 这个……这个**究竟**算怎么回事呢? (73, 上)
- b) *他离我远了, 我觉得脑子又变得清楚起来。开始琢磨, 这个……这个**究竟**算怎么回事吗?

“究竟”的语义所针对的是句内的主语, 而“吗”的语义所针对的是句外的言者。因此, 例(39b)不能成立。

3.1.2.3 “毕竟”的语法结构

表 3.3, 我们将“毕竟₁”归纳为两种用法, 各种用法相应的结构形式, 简单概括如下:

A. 毕竟₁

1. 句式 A1: 主语 + 毕竟₁ + 动词/形容词

- (40) 他又说: “我**毕竟**是阿哥, 抗旨虽严重, 可无论如何也不至于有性命之忧。”
- (41) 我无奈地叹了口气, 倒不知道该说什么, 若没有她, 也许我就真的死了。可究竟是真死了好, 还是借尸还魂的好? 想来能活着**毕竟**是好的。

2. 句式 A2: 主语 + 毕竟₁ + 小句/短语

- (42) 我看他理解了我的意思, 也很是开心, **毕竟**在古代异性之间平等的友谊只怕比较新鲜, 只怕大多数的人都不能接受的。
- (43) 我心里半带嘲讽地对自己说, 原来我往日的气派固然和自己的努力有关系, 但也脱不了我和八阿哥的这层关系。**毕竟**在朝堂之中, 连太子爷现在也比不上八阿哥的势力。

3. 句式 A3: 毕竟₁ + 主语 + 动词/小句

- (44) **毕竟**二阿哥是唯一一个由他亲手抚养长大的孩子, 几十年的感情岂是说放手就能放手的?
- (45) 我只知道八阿哥、十阿哥、十四阿哥等人的大概结局, 可他们福晋各自的结局我却一点印象也无, **毕竟**女人在古代不过是某某人的一个符号, 连自己的名字都不会在族谱中留下, 只是某氏就一笔带过。
- (46) 心中想着, 幸亏现在有十四阿哥这个挡箭牌, 否则只怕敏敏要想歪了, **毕竟**我和十三阿哥之间的感情, 在这个时代很难让人相信没有男女之意。

B. 毕竟₂

1. 句式 B1: 主语 + 毕竟₂ + 动词/形容词/小句

- (47) 这些人大都出身贫贱, 在宫中苦熬, 唯一的盼头就是将来出宫后能过些舒心日子, 能帮帮家里人, 不让周围人看轻。最看重的不过就是银钱, 只要给的方法得

当，照顾好她们的面子、里子，至少能买个明面上的融洽。毕竟还是不甘心，第二日晚间，我装作找衣物，把箱子里的东西理了一遍，……。

(48) 十阿哥是我在这里交的第一个朋友，那些金饰玉器再珍贵，毕竟不是我的心意。

2. 句式 B2: 主语 + 虽(然) …, 但是/可(是) 毕竟₂ + 短语

(49) 这几日姐姐很是操劳，贝勒爷虽说不用太紧张，可毕竟十几个阿哥，再加上皇太子，哪能不紧张？

(50) 我这个谎言实在禁不起推敲。可敏敏毕竟才十四五岁，她阿玛又一向娇宠她，涉世未深，她也未多想，……

3. 句式 B3: 主语 + 虽(然) …, 但是/可(是) 毕竟₂ + 动词/形容词

(51) 我拉起她的手，没有说话，只是轻轻摇了摇。想着，我虽然这三年来在宫里费尽了功夫和心机，可毕竟没有白费。

(52) 我和敏敏两人在人群中穿来穿去，人影晃动，又在黑暗中，虽有火把，可毕竟不够亮，也没人注意我们。

上例说明，从语用上，看，“毕竟₁”和“毕竟₂”都带有强调的功用，而前者含有“中性”的，后者含有“反向性”³⁴的。从语法结构上看，“毕竟”位于主语前后皆可，同时也可以与“是”字句共现。在《步步惊心》出现的使用频率可以统计如下：

语气副词	语义与语用	句式	数量	比例
毕竟 ₁	表示对原因或特点的强调，多用于反驳，可译为 อย่างไรก็ตาม... /Yangrai Sia .../ อย่างไรก็... /Yangrai Ko.../	句式 A1	12	18.18
		句式 A2	35	53.03
		句式 A3	2	3.03
毕竟 ₂	表示已有的情况不足以影响最后的结论，可译为 อย่างไรก็ตามก็ตาม /Yangraikotam/	句式 A1	3	4.55
		句式 A2	3	4.55
		句式 A3	11	16.67
合计			66	100

表 3.6 “毕竟” 所参与的句式的频率

通过研究，我们发现在《步步惊心》里出现的“到底”类成员在某种情况下可以通用，“到底”和“究竟”在表示深究或疑问，通常可以互换。同时，“到底”和“毕竟”又可以表示强调原因，但“到底”一般用于前因后果句中，而“毕竟”一般用于转折句中。此外，当二者表示强调特点时，在形式上存在着区别，“到底”通常位于主语后，而“毕竟”因为带有概括性，所以要包括施事，通常位于主语前。三者的基本功用互相交错，包括互用的制约可以归纳如表 3.7-3.8

³⁴ 本文中指的是表示与预料情形不一致。

语气副词		语用功能			
		表示深究	表示疑问	强调特点 或原因	表示经过曲折 最后实现的情况
到底	到底 ₁	+			
	到底 ₂		+		
	到底 ₃			+	+
究竟	究竟 ₁	+			
	究竟 ₂		+		
	究竟 ₃			+	
毕竟	毕竟 ₁			+	
	毕竟 ₂				+

表 3.7 “到底”类的基本功用互相交错。

语气副词	到底 ₁ 、 究竟 ₁	到底 ₂ 、 究竟 ₂	到底 ₃ 、究竟 ₃ 、 毕竟 ₁	到底 ₃ 、毕竟 ₂
语用	表示追究	表示疑问	表示强调特点	表示强调原因
语义	A หรือ B กันแน่ / A Rue B Kan Nae/, เอาอย่างไรกันแน่ / Ao Yangrai Kan Nae/		อย่างไรก็... /YangraiKo/, อย่างไรเสีย... /Yangrai Sia .../	อย่างไรก็ตาม /Yangraikotam/, ที่แท้แล้ว /Thithae Laeo/, โดยเนื้อแท้ /Doi Nueathae/
语法特征	1. 用于疑问句，但不能参与是非问句的句式。同时可以与“呢”前呼后应。 2. 用于非疑问句，通常由主谓谓语句构成。		用于陈述句	“到底”用于有先后关系的句中，而 “毕竟”用于转折句中
	<ol style="list-style-type: none"> 1. 与助动词共现时，通常位于助动词。 2. 与疑问代词共现时，通常位于疑问代词前面。 3. 可以与“是”字句共现，并位于“是”前面 4. 可以与其他类语气副词共现 			

表 3.8 “到底”类的语法、语义及语用的制约

3.2 “居然”类的语法、语义与语用功能

3.2.1 “居然”类的语义与语用

“居然”类的成员有“竟、竟然、居然”，通常可以互用，但其语义上稍微有区别。三者小说里所出现的使用频率分别是 114、82、65 个位置。三者语义及语用可以归纳如下：

3.2.1.1 “竟”的语义与语用

通过搜集出现于《步步惊心》里的实例，我们发现此类的成员当中“竟”的使用频率达到 43.68%。其语义及语用可以统计如下：

语气副词	语义与语用	数量	比例
竟 ₁	表示出乎意料，可译为 คิดไม่ถึง... /Khit Mai Thueng.../, ไม่คิดว่า... /Mai Khit Wa.../	69	60.53
竟 ₂	把意思推进一层，可译为 จน... /Chon.../, จนกระทั่ง... /Chonkrathang.../, ในที่สุด /Naithisut/	39	34.21
竟 ₃	表示原来的意向与目前的动作相反，可译为 กลับ... /Klap.../	6	5.26
合计		114	100

表 3.9 “竟”在《步步惊心》里出现的意义

表 3.9，表明“竟”共有三个用法，表示三个意义，但其语义必须靠语境才能辨析。如：

- (53) 想想我在现代寒窗苦读十六年，自认为也是个知识女性，可到了古代，竟₁变成了半文盲。
- (54) 十三笑道：“从那后，但凡听到皇兄要唱歌，我们立即拔脚就走，想来这么多年竟₂只听了那么一次，实在可惜。……”
- (55) 七八年未见，刚才在雪地里乍看见你，竟₃不敢出声，觉得你淡地好似会随着雪化去一样。

可见，例（53-55）“竟”所表示的意思完全不一样，例（53）表示出乎意料是因为言者是个读书人，但由于时代不同，到了古代言者却变成不识字的，因此感到意外的。例（54）“竟”只把其后部分的意思推进一层，表示强调“只听了一次”的（55）通过前文，言者已看见“你”了本来应该要打招呼，结果却没有出声，说明言者原来的意向与目前的动作相反了。

3.2.1.2 “竟然”的语义与语用

通过搜集出现于《步步惊心》里的实例，我们发现此类的成员当中“竟然”的使用频率达到 31.42%。其语义及语用可以统计如下：

语气副词	语义与语用	数量	比例
竟然 ₁	表示出乎意料，可译为 ไม่คิดว่า... /Mai Khit Wa .../, คิดไม่ถึง... /Khit Mai Thueng... /	57	69.51
竟然 ₂	表示出乎意料，并带有“反向性”，可译为 กลับ... /Klap.../, ทว่า... /Thawa.../, แต่... /Tae.../, ถึงกับ... /Thuengkap.../	25	30.49
合计		82	100

表 3.10 “竟然”在《步步惊心》里出现的意义

(56) 原来我这些年最快乐的日子竟然₁是在八贝勒府中渡过的！

(57) 十阿哥在马上捂着肚子笑，“看你耀武扬威的，竟然₂连马都不会骑，你是满人吗？你阿玛怎么教你的？”

3.2.1.3 “居然”的语义与语用

通过搜集出现于《步步惊心》里的实例，我们发现此类的成员当中“居然”的使用频率达到 24.90%。其语义及语用可以统计如下：

语气副词	语义与语用	数量	比例
居然 ₁	表示出乎意料，可译为 คิดไม่ถึง... /Khit Mai Thueng .../, ไม่คิดว่า... /Mai Khit Wa .../	33	50.77
居然 ₂	表示出乎意料，并带有“反向性”，可译为 กลับ... /Klap... /, ทว่า... /Thawa... /, แต่... /Tae... /, ถึงกับ... /Thuengkap... /	32	49.23
合计		65	100

表 3.11 “居然”在《步步惊心》里出现的意义

表 3.11 说明，“居然”的语义在不同的语境下会有区别，而其语义可分为“中性”和“反向性”，而通过语境还显示了其“反向性”带有“褒义”或“贬义”例如：

(58) 本以为四阿哥会和弘时一道离去，却没想到他居然₁站着不动。（中性）

(59) 他笑说：“十三弟以前总夸你酒量好，我一直不以为然。昨夜居然₂被你灌醉了。”（反向性-贬义）

例(58)言者只是对四阿哥的动作感到意外,并没有对他的动作作出评价。但,例(59)言者认为自己不该被灌醉,可是出现的结果却与他所想的相反。因此,言者的这段话带有主观评注,即是不应该发生的。

通过搜集实例,我们发现“居然”类的成员都可以表示出乎意料的,通常可以互用,只区别于语义。其所表达的平时没有显示在其身上,而需要靠着上下文。例如:

- (60) 因为圆明园离我的学校很近,所以读大学时经常来这里划船游玩,却只能空对着满目断壁残垣,遥想其当年风采。如今**竟**有机会亲自游览,我早已凡事漠然的心,也不禁有一丝兴趣。
- (61) 金口玉言,白纸黑字,连基本的查询也无,康熙**竟然**连解释的机会都不给八阿哥!
- (62) 我不停地问自己,我知道结果,可不知道过程,原来一个简单的结果,**居然**要经过这么多的痛。

例(60-62)是女主角的一段独白,她对所见所闻的事实感觉到惊讶,在每一段话中都留下自我的感受。若是去掉“竟、竟然、居然”,三个句子都变成一种描述,没有了言者的情绪。而且,例(62)整个句子的意思却相反。这说明命题已受到“居然”反向性的语义制约,有它参与的句子才显示出言者的主观评注。

3.2.2 “居然”类的语法结构

3.2.2.1 “竟”的语法及语用功能

以上,我们将“竟”归纳为三种用法,各种用法相应的结构形式,简单概括如下:

A.竟₁

1. 句式 A1: 主语 + 竟₁ + 动词/形容词

- (63) 我正边走边愁,忽听到:“我正要去找你呢,没想到**竟**碰上了。”
- (64) 玉檀看见我,脸色震惊地说:“姐姐!怎么看上去一夜之间**竟**瘦了好多!”
- (65) 黑暗中,只看到他眼睛定定凝视着我,半晌后他道:“你不是最不耐烦读这些‘兮、乎、之’的吗?怎么**竟**把拗口难懂的《离骚》背下来了?”
- (66) 我忙应道:“正是!平常在宫里不得相见,他以为到了塞外,总有机会相见,却不料**竟**被太子爷当成了贼人。”

2. 句式 A2: 主语 + 竟₁ + 是/助动词 + 动词/形容词

- (67) 我和玉檀听完,都是一脸的不敢置信。太子爷疯了?!**竟敢**做出如此大不敬的事情。

B.竟₂

1. 句式 B1: 主语 + 竟₂ + 动词/形容词

- (68) 何太医沉吟不语，大半晌后道：“当年李太医乃太医院翘楚，晚生来得晚竟没有机会求教一二。……”（134，下）
- (69) 满堂刹那间如死一般寂静，人人脸色煞白。我瞪着趴在笼中，奄奄待毙的鹰，脑中一片空白，心好像停止了跳动。几秒钟后，心突突狂跳，仿似要蹦出胸口，太过震惊恐惧，竟完全不敢去看康熙的脸色。

2. 句式 B2: 主语 + 竟₂ + 是/助动词 + 动词/形容词

- (70) 他走到我身前，一面大笑着，一面指着我道：“我说呢？刚刚在帐里脾气那么好，原来……原来竟₂是以为我看上人家了！”
- (71) 敏敏未等我说话，已经赶着说道：“你还真如十三阿哥所说，竟₂是个‘拼命’的脾气。放心吧！我以后永不再提那件事情！”

C. 竟₃

3. 句式 C: 主语 + 竟₃ + (助动词) + 动词/形容词

- (72) 一个陌生的小太监敲门而入道：“万岁爷要见姑姑。”我一下愣住，他叫道：“姑姑！”我忙提起精神随他而出。行到屋前，竟₃不敢迈步，虽同在紫禁城，可七年都没有见过康熙，现在心中竟₂有些惧怕。（122，下）

通过考察，“竟”的语义与语用及其语法结构可以统计如下：

语气副词	语义与语用	句式	数量	比例
竟 ₁	表示出乎意料，可译为 คิดไม่ถึง... /Khit Mai Thueng ... /, ไม่คิดว่า... /Mai Khit Wa ... /	句式 A1	53	46.49
		句式 A2	16	14.04
竟 ₂	把意思推进一层，可译为 จน... /Chon.../, จนกระทั่ง... /Chonkrathang.../, ในที่สุด /Naithisut/	句式 B1	31	27.19
		句式 B2	8	7.02
竟 ₃	表示原来的意向与目前的动作相反，可译为 กลับ... /Klap .../	句式 C	6	5.26
合计			114	100

表 3.12 “竟” 所参与的句式的频率

3.2.2.2 “竟然”的语法结构

以上，我们将“竟然”归纳为两种用法，各种用法相应的结构形式，简单概括如下：

A. 竟然₁

1. 句式 A 1: 主语 + 竟然₁ + 动词/形容词

- (73) 玉檀为了来陪我，**竟然**特特地推了这些。
 (74) 我难以置信地问：“难道我的假话**竟然**是实情？”

2. 句式 A 2: 主语 + 竟然₁ + 助动词 + 动词/形容词

- (75) 温润君子，平静水波下藏着什么，看不透，暗自诘问，我**竟然**想凭借一份男女情去改变这样一个男人的意志？
 (76) 我疑惑地想这位是谁呢？**竟然**能走在十三阿哥和十四阿哥前面。

B. 竟然₂

1. 句式 B: 主语 + 竟然₂ + 动词/形容词

- (77) 我转向十三道：“对不起！害你被囚禁十年的人，**竟然**是你坦诚以待的知己。……。”
 (78) 胤禛轻叹一声，“真正奇女子，十三弟没有错爱她。只是她行事太过刚烈，**竟然**没有给自己留丝毫退路。”

通过考察，“竟然”的语义与语用及其语法结构可以统计如下：

语气副词	语义与语用	句式	数量	比例
竟然 ₁	表示出乎意料，可译为 คิดไม่ถึง... /Khit Mai Thueng .../, ไม่คิดว่า... /Mai Khit Wa .../	句式 A1	53	64.63
		句式 A2	4	4.88
竟然 ₂	表示出乎意料，并带有“反向性”，可译为 กลับ... /Klap... /, ทว่า... /Thawa... /, แต่... /Tae... /, ถึงกับ... /Thuengkap... /	句式 B	25	30.49
合计			82	100

表 3.13 “竟然” 所参与的句式的频率

3.2.2.3 “居然”类的语法结构

以上，我们将“居然”归纳为两种用法，各种用法相应的结构形式，简单概括如下：

A. 居然₁

1. 句式 A1: 主语 + 居然₁ + 动词/形容词

- (79) 我看着桌上的小瓶子，心潮澎湃，沉浸在喜悦愁苦参半的心情中，猛地意识到这些是四爷送的，心中滋味更是复杂，想着他**居然**如此细心。
 (80) 第二日醒来，才醒觉我**居然**平平淡淡地过了在古代的第一个春节，想着似乎有点遗憾，可又觉得如果以后每年的新年都能这样过，未尝不是一种福分。（78，上）

2. 句式 A2: 主语 + 居然₁ + 助动词 + 动词/形容词

(81) 我算了算日子，说：“**居然**要过中秋了！”

(82) 我虽早已知道十三是不羈的，但也万万没有想到他**居然**会推崇嵇康，特别是他作为皇室子弟，身处统治阶级的金字塔尖。

B. 居然₂

1. 句式 B1: 主语 + 居然₂ + 动词/形容词

(83) 他只能折磨我们身子，我依旧谈笑以对，不过一死而已。可你**居然**让我连死都不能安心，要心带后悔怜惜。

(84) 敏敏这才表情一缓，侧着脑袋，看着十四说：“你面子可真够大的，走时**居然**有八贝勒和我送行！”（193，上）

2. 句式 B2: 主语 + 居然₂ + 助动词 + 动词/形容词

(85) 我一直认为自己心里早做好了准备，会平静地接受他随时会放手，……可是原来我只是以为而已，事到临头，我**居然**不能平静。原来我会失落，会伤心，会痛苦！

通过考察，“居然”的语义与语用及其语法结构可以统计如下：

语气副词	语义与语用	句式	数量	比例
居然 ₁	表示出乎意料，可译为 คิดไม่ถึง... /Khit Mai Thueng... /, ไม่คิดว่า... /Mai Khit Wa... /	句式 A1	29	44.62
		句式 A2	4	6.15
居然 ₂	表示出乎意料，并带有“反向性”，可译为 กลับ... /Klap.../, ทว่า... /Thawa.../, แต่... /Tae.../, ถึงกับ... /Thuengkap.../	句式 B1	26	40.00
		句式 B2	6	9.23
合计			65	100

表 3.14 “居然” 所参与的句式的频率

可见，在语法结构上看，三者没有甚大的区别，都可以参与疑问句、陈述句及感叹句，而其语义没有受到语法结构的制约。但，在语义上看，“竟然”和“居然”必须通过语境才能辨析出语境给它投射着“褒义”或“贬义”。同时，其所临近的词语有时亦可表明二者在语义上的差异。齐沪扬（2011:243）指出，“竟然”侧重言者本人认为不应该发生的某件事，而“居然”往往与客观事实相关而表示出乎意料的，请看

(86) 醒来的瞬时，一时恍惚，**竟然**以为仍在紫禁城中，第一念头**居然**是，他去上朝了吗？（251，下）

(87) 想起当年**居然**还有离开紫禁城，畅游天下的想法，不禁苦笑，自己**竟然**如此痴心妄想过？如今能安稳呆在紫禁城中都变成渴求。（71，下）

例（86-87）的“竟然”往往有一些与“自我”相关的词语与它共现，分别是“以为”和“自己”。同时，“居然”临近的词组是跟事物有关的，而言者对那件事感到出乎意料，分别是“他去上朝”和“想离开紫禁城的想法”的事件。

此外, 杨娟和段业辉 (2006:37-38)指出, “是”在句中把句子分为两部分, “是”标记了其后的焦点身份, 带有强调功能。如上述, 语气副词也是对命题进行论述的副词。因此, 通常两类的成员皆可与“是”共现, 并且位于“是”的前面。

通过研究, 我们可以将此类成员的基本功用互相交错, 简单概括如表 3.15。三者的基本功用制约, 可以简单概括如表 3.16。

语气副词		语用功能				
		出乎意料 (中性)	出乎意料 (反向性/褒 义)	出乎意料 (反向性/ 贬义)	把意思推进 一层	目前的行动 与原来的意 向相反
竟	竟 ₁	+				
	竟 ₂				+	
	竟 ₃					+
竟然	竟然 ₁	+				
	竟然 ₂		+	+		
居然	居然 ₁	+				
	居然 ₂		+	+		

表 3.15 在《步步惊心》里出现“居然”类基本功用的互相交错

语气副词	竟然 ₁ 居然 ₁	竟然 ₂ 居然 ₂	竟 ₁	竟 ₂	竟 ₃
语用	表示出乎意料。			把意思推进一层。	表示目前的动作与原来的意向相反, 相当于“却”
语义	ไม่คิดว่า /Mai Khit Wa.../, แต่กลับ... /Tae Klap.../, คิดไม่ถึง... /Khit Mai Thueng/ (含有褒义或贬义)			จึง... /Chueng .../, ถึงกับ... /Thuengkap.../, จนกระทั่ง... /Chonkrathang.../, ในที่สุด /Naithisut/	กลับ /Klap.../, ทว่า /Thawa/
语法特征	可以居于主语前或后		1. 只能居于主语后 2. 必须紧贴于谓语, 与助动词共现时, 位于助动词前面		
	1. 通常可用于疑问句、陈述句及感叹句; 2. 与助动词搭配时, 通常位于助动词前面; 3. 与“是”字句共现时, 通常位于“是”的前面; 4. 可以与句式的要求与语气词共现; 5. 可以跟其他类的语气副词连用共现。				

表 3.16 “到底”类的的语法、语义及语用的制约

3.3 小结

通过研究，我们发现“到底”类的语义是通过长期引用变成约定俗成的，而“居然”类的语义较为虚化，通常表示言者的语气。但，二者却刚好有两个共性——显性和隐性。

所谓的“显性”指的是，语气副词很明显地表现出来，从语义上看，两类成员的语义都带有主观性，即是言者在一段话中留下自我的主人观。同时，该主人观也在其语用上显示出来。从语法上看，它们在句中的分布位置带有灵活性³⁵，因为其语义所针对的是整个句子的意思，所以当句子焦点是事件³⁶时（即是谓语），它通常居于主语后，但句子焦点是疑问代词时（即是主语），它通常居于主语前；所谓的隐性指的是，潜伏在其功用的另一方面。从语义的角度来看，我们知道语气副词是言者对某事件进行主观评价的副词，这表示了言者的主人观是根据上文或当前情境对命题进行推定，说明两类成员的语义都带有真实性。从语法的角度来看，它们在句中的分布位置跟谓语部分可合可离的特点并没有改变词义，可以把合的时候看作是它的常式，把离的时候看作是它为了某种特殊表达需要的移位，因此可谓它与谓语的关系较为松散，带有组合性的。

³⁵ “居然”类的只有“竟”的分布位置必须紧贴着谓语部分。

³⁶ 本文中指的是在具体对话中与命题相关的事情。

第四章

《步步惊心》里的语气副词与在其泰译本里的意义之对比

通过研究，我们发现语气副词的语义与语用有密切的关系，基本上其语法结构对语义没有很大的影响。但，当语气副词被翻译了之后，原句中所与它共现的其他虚词对个案的意义引起一词多义的现象。因此，本章主要探讨两类成员所被翻译的意义（以下简称“译意”），在搜集实例的基础上，进行分析译法并总结出了语气副词基本上的一些对等译意。在《步步惊心》的泰译本里出现的译法及语气副词个案的译意可归纳为两大类：一是固定性的意义；二是临时性的意义：前者指当语气副词在同样的表达方式的情况下使用时，可以找出一一对应的译意，后者指当语气副词在同样的表达方式的情况下使用时，不能翻译或者有临时的译意。此外，当副词有几个译意，译者会有一定的条件来作出选择。

4.1 “到底”类与其译意的对比

4.1.1 “到底”与其译意

在泰译本里，我们发现“到底”可译为“*กันแน่*” /*Kan Nae*/ “*ที่แท้*” /*Thithae*/ 两个译意。有时还有二者前呼后应的译法。各个译意出现的频率可以统计如下：

语气副词		译意	数量	比例
到底	固定性	ที่แท้...กันแน่ /Thithae...Kan Nae/	5	22.73
		ที่แท้ ³⁷ /Thithae/	4	18.18
		กันแน่ /Kan Nae/	1	4.55
	临时性	其他 ³⁸	4	18.18
		不译	8	36.36
合计			22	100

表 4.1 “到底”在泰译本里出现的译意

- (88) 我木木地立在那里，实在不知道该如何反应。他这个态度到底是什么意思？
ฉันยืนนิ่งเป็นท่อนไม่อยู่ตรงนั้นไม่รู้ว่าจะมีปฏิกิริยาอย่างไรเลยจริงๆ เขามีท่าที่เช่นนี้ที่แท้
หมายความว่าอะไร (170 เล่ม 1)
- (89) 十阿哥急得嚷嚷：“你到底骑是不骑？”
องค์ชายสิบตะโกนขึ้นอย่างร้อนใจ “เจ้าจะขี่หรือไม่ที่กันแน่” (32 เล่ม 1)
- (90) 心中困惑，到底因为我，历史才如此？还是因为历史如此，才有我的事情呢？
ในใจจึงคิดสงสัย ที่แท้เป็นเพราะฉันประวัติศาสตร์ถึงเป็นแบบนี้หรือว่าเพราะประวัติศาสตร์เป็น
แบบนี้ จึงได้มีเรื่องฉันขึ้นมากันแน่? (243 เล่ม 2)

³⁷除了“到底、究竟”，还有“原来”可译为“*ที่แท้*” /*Thithae*/

³⁸其他译意详看 4.4.2.1

(91) 我心中气极，到头来，他还是主子，我到底不过是个奴婢。

ฉันโกรธสุดขีดแต่ต้นมายังไงเขาก็เป็นนาย ส่วนฉันเป็นแค่บ่าว (127 เล่ม 2)

4.1.2 “究竟” 与其译意

在泰译本里，我们发现“究竟”可译为“กันแน่”/Kan Nae/ “ที่แท้”/Thithae/ 两个译意。

有时还有二者前呼后应的译法。各个译意出现的频率可以统计如下：

语气副词		译意	数量	比例
究竟	固定性	ที่แท้...กันแน่ /Thithae...Kan Nae/	32	20.78
		ที่แท้ /Thithae/	30	19.48
		กันแน่ /Kan Nae/	17	11.04
	临时性	其他	8	5.19
		不译	67	43.51
合计			154	100

表 4.2 “究竟” 在泰译本里出现的译意

(92) 我听得云山雾罩，怎么又扯上绿芜了？忙问道：“究竟怎么回事？”

ฉันฟังจนงไปหมด ไม่รู้ว่าเรื่องนี้ไปเกี่ยวข้องกับลวี้อย่างไร? จึงรีบถาม "เกิดเรื่องอะไรขึ้นกันแน่เพคะ" (221 เล่ม 2)

(93) 我拿起簪子，瞅了半天，四阿哥这么喜欢木兰，究竟出自什么寄托？

ฉันหยิบปิ่นปักผมขึ้นมาดูอยู่ครึ่งค่อนวัน องค์ชายสี่ชื่นชอบดอกมู่หลานมากที่แท้มันมีความหมายเบื้องหลังอะไร? (250 เล่ม 2)

(94) 十四瞅了我半晌，见我没有任何动静，微微叹了口气，问：“若曦，你究竟心里在想些什么？”

องค์ชายสิบสี่มองฉันอยู่ครู่หนึ่งเห็นฉันไม่มีปฏิกิริยาอะไร จึงถอนใจถาม "รั่วซี่ในใจเจ้าที่แท้คิดอะไรอยู่กันแน่?" (261 เล่ม 1)

(95) 一直在思量我说的那句话究竟会起什么作用，是让他们缓下谋位的步伐呢？还是采取更多的举措来打击皇太子，以减少皇上对太子的宠爱？

ฉันคิดอยู่ตลอดว่าคำพูดในตอนนั้นของฉันจะทำให้เกิดเรื่องอะไรขึ้นบ้าง จะทำให้พวกเขาดำเนินแผนการช้าลงหรือจะยิ่งหาทางโจมตีรัชทายาทมากขึ้น เพื่อบั่นทอนความรักและเอ็นดูที่คงมีให้รัชทายาท? (229 เล่ม 1)

(96) 我凝神想了会，问道：“当时苏完瓜尔佳王爷究竟和皇上说了什么让皇上不再追究呢？”

ฉันตั้งสติคิดสักครู่ ถามว่า “ตอนนั้นท่านอ่องซูหวันกวาเออร์เจียตรัสอะไรกับฝ่าบาททำให้ฝ่าบาทไม่ทรงเอาความ?” (29 เล่ม 3)

4.1.3 “毕竟” 与其译意

“毕竟” 的译意可归纳为 *ถึงอย่างไร /Thueng Yangrai/* *ถึงยังไง /Thueng Yangngai/* (*จะ*) *อย่างไรก็ /(Cha) Yangrai Ko/* (*จะ*) *ยังไงก็ /(Cha) Yangngai Ko/* *เพราะ /Phro/* *เพราะอย่างไร /Phro Yangrai/* *เพราะยังไง /Phro Yangngai/* 三个译意如下：

语气副词		译意	数量	比例
毕竟	固定性	เพราะ /Phro/	18	27.27
		ถึงอย่างไร /Thueng Yangrai/, ถึงยังไง /Thueng Yangngai/	13	19.70
		(จะ)อย่างไรก็ /(Cha) Yangrai Ko/, (จะ)ยังไงก็ /(Cha) Yangngai Ko/	11	16.67
		เพราะยังไง /Phro Yangngai/, เพราะอย่างไร /Phro Yangrai/	4	6.06
		เพราะถึงอย่างไร(เสีย) /Phro Thueng Yangrai (Sia)/	2	3.03
	临时性	其他	5	7.58
		不译	13	19.70
		合计	66	100

表 4.3 “毕竟” 在泰译本里出现的译意

- (97) 我抿着嘴笑了一下，我**毕竟**是皇亲，阿哥们怎么欺负我都没问题，可外人却绝对不行。
ฉันอมยิ้ม **จะยังไงฉันก็**เป็นญาติกับสมาชิกราชวงศ์พวกองค์ชายจะรังแกฉันยังไงก็ได้ แต่คนนอกนั้น
หมดสิทธิ์(142 เล่ม 1)
- (98) **毕竟**二阿哥是唯一一个由他亲手抚养长大的孩子，几十年的感情岂是说放手就能放手的？
ถึงยังไงองค์ชายรองก็เป็นลูกคนเดียวที่เขาชุบเลี้ยงโตมากับมือความผูกพันหลายสิบปีใช่บอกว่าจะ
ปล่อยแล้วจะปล่อยได้? (241 เล่ม 1)
- (99) 我默了半晌，不知该伤该喜，承欢才多大，心中却已开始隐隐明白宫廷了，可这样也许是好的，**毕竟**明白才不会做糊涂事。
เฉิงฮวานเพิ่งอายุแค่นี้ ก็เริ่มเข้าใจถึงวิถีชีวิตในวังบ้างแล้วทว่าเช่นนี้อาจเป็นเรื่องดีก็ได้ **เพราะ**
อย่างไรเข้าใจจึงจะไม่ทำเรื่องเลอะเลือน (54 เล่ม 4)
- (100) 我和玉檀都是满脸欢快。**毕竟**这样的宴会可比紫禁城里严守君臣之礼的宴会有意思的多。

ทั้งฉันและอวี้อานต่างมีสีหน้าสนุกสนานยินดีเพราะงานเลี้ยงแบบนี้สนุกสนานน่าสนใจกว่างานเลี้ยงที่มีพิธีรีตองมากมายในเมืองต้องห้ามมากนัก (183 เล่ม 1)

(101) 十三道：“还未！皇兄，八福晋虽确有罪过，可**毕竟**是皇阿玛当年册封，可否换种方式惩戒。”

องค์ชายสิบสามกล่าวว่า “ยังพะยะค่ะ เสด็จพี่ แม้ซาญาแปดจะทำความผิดแต่อย่างไรก็เป็นสะใภ้ที่เสด็จพ่อทรงแต่งตั้งจะทรงเปลี่ยนวิธีลงโทษได้หรือไม่พะยะค่ะ?” (148 เล่ม 4)

(102) 我心中暗想到，自从太子胤礽的舅舅索额图谋反不遂被抄家监禁后，当时表面上没牵连到太子，可**毕竟**太子爷的位置已不是那么稳当了。

ฉันแอบคิดในใจ นับจากที่ตัวเอ้ออูตาม้อยของรัชทายาทอื่นเหริงก่อกบฏไม่สำเร็จจนถูกยึดสมบัติและจงจำเปลือกนอกดูเหมือนจะไม่เดือดร้อนถึงรัชทายาทแต่สถานะของรัชทายาทก็ไม่มั่นคงเหมือนก่อนอีก (153 เล่ม 1)

可见，“到底”类成员的译意是一种一词多义的现象。这说明汉泰使用词语的异同之处。汉语里，对命题进行主观评价的词语是属于“副词”的，通常跟句中的谓语既可离，又可合的。但，泰语里，是属于其他类别的词性，通常位于主语前或后，偶尔也可以在句中出現。

4.2 “居然”类与其译意的对比

4.2.1 “竟”与其译意

“竟”可译为 “ถึงกับ/ถึงได้” /*Thuengkap ,Thueng Dai/ “กลับ” / *Klap/ “จน...” / *Chon .../ “เลย...” / *Loei .../***，在《步步惊心》里出现的频率可以统计如下：*

语气副词		译意	数量	比例
竟	固定性	ถึงกับ, ถึงได้	12	10.53
		/Thuengkap ,Thueng Dai/		
		กลับ / Klap/	11	9.65
	临时性	จน... /Chon.../, เลย... /Loei .../	7	6.14
		其他	13	11.40
	不译	71	62.28	
合计			114	100

表 4.4 “竟” 在泰译本里出现的译意

(103) 十阿哥笑，“你可真是好运气，八哥今日**竟**舍得把玲珑给你骑。”

องค์ชายสิบยี่มกล่าวว่า "เจ้าช่างโชคดีจริงวันนี้ที่แปดถึงกับยอมให้เจ้าขี่เจ้าหญิงหลง" (32 เล่ม 1)

(104) 合术王子笑道：“瞅了半晌，**竟**一无所觉！”

องค์ชายเหอชู่ยี่มกล่าวว่า "มองเจ้าอยู่นานแล้วแต่เจ้ากลับไม่รู้ตัวเลย" (230 เล่ม 2)

- (105) 我愣看了她们一会，忽地惊觉过来，神思一直恍惚，**竟**把玉檀忘了，……
ฉันชะงักมองพวกเธอครู่หนึ่ง แล้วก็ถูกคิดขึ้นมาได้ฉันมีแต่จมอยู่ในความคิดของตัวเอง**จน**ลืม
อธิษฐานไป... (219 เล่ม 3)
- (106) 我一边擦着嘴，一边心里琢磨，该怎么办？告诉她“我不是你妹妹若曦”？肯定不行！心思百转千回，**竟**没有一个主意。
ฉันเช็ดปากไปพลางขบคิดไปพลาง จะทำยังไงดีจะบอกเธอดีไหมว่าฉันไม่ใช่รั้วสีห้องสาวของเธอ
ไม่ได้เด็ดขาดความคิดฉันวุ่นวายสับสน หาข้อสรุปไม่ได้ (14 เล่ม 1)

4.2.2 “竟然” 与其译意

“竟然” 可译为 “ถึงกับ” /*Thuengkap*/ “กลับ” /*Klap*/ “คาดไม่ถึง” /*Khatmaithueng*/ 三个译意，在《步步惊心》里出现的频率可以统计如下：

语气副词		译意	数量	比例
竟然	固定性	ถึงกับ / <i>Thuengkap</i> /	17	20.73
		กลับ / <i>Klap</i> /	10	12.20
		คาดไม่ถึง / <i>Khatmaithueng</i> /	1	1.22
	临时性	其他	14	17.07
		不译	40	48.78
合计			82	100

表 4.5 “竟然” 在泰译本里出现的译意

- (107) 我的眼角有了湿意，姐姐对八阿哥向来冷淡，话都不肯多说一句，可为了我，**竟然**不惜柔声细语地央求他。
ถึงกับลงทุนอ่อนนวยอร้องเสียงอ่อน (137 เล่ม 1)
- (108) 可是在古代，这么一件稀松平常的事情**竟然**让周围的人这么大的反应。
แต่เนี่ยคือยุคโบราณเรื่องปกติธรรมดาเรื่องหนึ่งกลับทำให้คนรอบข้างมีปฏิกิริยากันขนาดนี้ (127 เล่ม 1)
- (109) 最后发现两人**竟然**都是嵇康和阮籍的推崇者，本就已经觉得十分投契，这下更是相见恨晚，我心里更是十二分的激动。
สุดท้ายพบว่าเราต่างก็ชื่นชมจีดั่งกับหวอนก็อย่างคาดไม่ถึงเดิมที่ถูกคอกันอยู่มากตอนนี้ก็ยิ่ง
รู้สึกว่ารู้อีกกันเข้าไปฉันตื่นเต้นสุด ๆ จนไม่รู้จะตื่นเต้นยังไงได้อีก (124 เล่ม 1)
- (110) 他眼中带着嘲笑讽刺道：“**竟然**真的管用！你就这么怕十四？”
เขากล่าวด้วยแววตาที่แฉงแวงเหยยหยันว่า “ได้ผลจริงเสียด้วยเจ้ากลัวน้องสิบสี่เพียงนี้เชียว
หรือ?” (218 เล่ม 2)

4.2.3 “居然”与其译意

“居然”可译为“ถึงกับ, ถึงได้” /*Thuengkap, Thueng Dai*/ “กลับ” /*Klap*/ 两个译意, 在《步步惊心》里出现的频率可以统计如下:

语气副词		译意	数量	比例
居然	固定性	กลับ / <i>Klap</i> /	18	27.69
		ถึงกับ, ถึงได้ / <i>Thuengkap, Thueng Dai</i> /	14	21.54
	临时性	其他	10	15.39
		不译	23	35.38
合计			65	100

表 4.6 “居然”在泰译本里出现的译意

(111) 十三笑道: “天哪! 若曦我算是服了你! 你才学多久, 今日**居然**就和师傅叫板了!”

องค์ชายสิบสามยิ้มกล่าว "สวรรค์! รัชชีข้าละนับถือเจ้าจริงๆ เจ้าเพิ่งจะเรียนขี่ม้าได้ไม่เท่าไรวันนี้ **ถึงกับ**กล้าสู้กับอาจารย์ตัวเองได้" (176 เล่ม 2)

(112) 他笑说: “十三弟以前总夸你酒量好, 我一直不以为然。昨夜**居然**被你灌醉了。”

เขายิ้มพูด "เมื่อก่อนน้องสิบสามชมว่าเจ้าคอแข็ง ข้าไม่เคยเชื่อเมื่อคืนนี้**กลับ**โดนเจ้ามอมเข้าจนได้" (14 เล่ม 4)

(113) 八福晋显然没有想到, 我**居然**敢未经她的许可就自个站了起来, 眼睛平视着她说话, 一时有些怔。

เห็นชัดว่าชายาแปดคาดไม่ถึงว่าฉันจะกล้าลุกขึ้นยืนเองโดยไม่รอคำอนุญาตจากเธอก่อนทั้งที่ยังยืนยึดตัวตรงสบตาพูดอย่างเสมอภาคกับเธอ เธอจึงตะลึงงันไปเล็กน้อย (102 เล่ม 2)

上例, “居然”类成员可有三个基本译意, 即是“ถึงกับ” /*Thuengkap*/ “กลับ” /*Klap*/ “คาดไม่ถึง” /*Khatmaithueng*/。然而, 三者的词性有了变化, 分别是连词、表示违反意义的动词及表示预设否定形式的动词。

可见, 上面的固定性意义的词性发生变化, 说明虽然原文与译文都是词语对等的, 但其词性完全不一样。该异性引起了语气副词既有可译性, 又有不可译性的现象。

4.3 泰译本里的译意与语气副词的对比

第三章有提到语气副词通常位于谓语前边, 有时为了表达某种语气而跟谓语可离可合的。通过考察语气副词个案的译意, 我们发现最为常见的是连词的, 尤其是其临时性意义。例如:

- (114) 苏完瓜尔佳王爷如此做，**到底**向康熙传递了个什么意思？
ที่ท่านฮ่องชู้วันกวาเออร์เจียทำเช่นนี้**ที่แท้**ต้องการจะสื่อความหมายอะไรถึงคังซี**กันแน่**? (200 เล่ม 2)
- (115) 我有点儿烦，抬起头盯着她，想看看她**究竟**想干什么。29
ฉันเริ่มรำคาญ เยกหน้ามองเธอดูว่าเธอจะเอาอย่างไร**กันแน่** (60 เล่ม 1)
- (116) 可想是这么想，我总不能上前告诉他应该如何加辅助线，又该如何证明这道题吧！**毕竟**我可没有从法兰西来的白晋、张诚，葡萄牙来的徐日昇等耶稣会士给教授数学。
คิดนะคิดได้แต่ฉันคงจะไปบอกเขาไม่ได้หรือว่าจะลากเส้นแบ่งอย่างไรหรือแก้โจทย์ข้อนี้ได้ยังไง **เพราะ**ฉันไม่ใช่ชาวตะวันตกอย่างไป่จิ้น จางเจิง ที่มาจากรฝรั่งเศสหรือสวีรือเซิง ที่มาจากโปรตุเกสหรือมิชชันนารีที่มีความรู้ด้านคณิตศาสตร์ (162 เล่ม 1)
- (117) 当年的十三阿哥也不过半大的少年，又没有什么势力，为了我**竟**不惜求了唯一可信赖的人。人生得一知己，足矣！
องค์ชายสิบสามในตอนนั้นยังเป็นแค่วัยรุ่นกึ่งผู้ใหญ่คนหนึ่งไม่มีอำนาจอะไรเพื่อฉันแล้ว**ถึงกับ**ลงทุนยอมไปขอรับรองคนที่ตนไว้วางใจเพียงหนึ่งเดียวซึ่งก็คือองค์ชายสี่ชีวิตนี้มีผู้รู้ใจเพียงหนึ่งก็เพียงพอแล้ว! (267 เล่ม 1)
- (118) 说完他就放下帘子让车夫驾马走，可我**竟然**冲上前去拦住马车，跪下求他给我些银子。
พูดจบเขาก็ปิดม่านแล้วให้คนขับรถออกรถแต่**ข้ากลับ**วิ่งไปขวางหน้ารถม้าไว้คุกเข่าลงขอเงินเขา (97 เล่ม 3)
- (119) 我压着声音问道：“……皇上命你留在京中，你**居然**敢随了来？你不怕皇上生气？” (168，上)
ฉันลดเสียงถามว่า “... ฝ่าบาททรงสั่งให้ท่านอยู่ในเมืองหลวง **แต่กลับ**ทรงกล้าตามมาถึงที่นี่? ทรงไม่กลัวฝ่าบาทพิโรธหรือ?” (23 เล่ม 2)

Wijin Panupong (2530: 20) 指出，泰语里也有“补充成分”，其位置通常在句子最前面的或最后面的，有些甚至可以在句中出现。其位置越靠前，越突出言者强调的语气。可见，“到底”和“究竟”的意义较为接近“补充成分”的概念。然而，例（116-119）“毕竟、竟、竟然、居然”的译意却是其他类别的词性。

上述说明，汉泰存在着语言系统的差异而该差异导致其译意。语气副词在泰译本所出现的译法及个案的译意可归纳为“固定性”和“临时性”两大类。

4.4 语气副词的译法

4.4.1 固定性意义

固定性是指语气副词在同样表达方式的下，会有相对单一的对等词语，可以归纳如下：

4.4.1.1 “到底”类的固定性意义

到底₁ 表示进一步追究，可译为 “ที่แท้” /Thithae/ “กันแน่” /Kan Nae/ “ที่แท้...กันแน่” /Thithae...Kan Nae/ 例如：

(120) 十四阿哥走近床边，盯了我半晌道：“长期忧思恐惧太过？你一天到晚到底在琢磨些什么？”

องค์ชายสิบสี่เดินมาใกล้เตียง จ้องมองฉันพักหนึ่งว่า "วิตกกังวลกลัวและหวาดกลัวมากเกินไป เป็นระยะเวลานานๆ ที่แท้เข้าจรดคำสมองเจ้าคิดอะไรอยู่กันแน่?" (88 เล่ม 3)

(121) 他默默看了我好一会问：“你到底做了什么？是为老人说情了吗？”

เขามองหน้าฉันนิ่งพักหนึ่งแล้วถามว่า "ที่แท้เจ้าทำผิดเรื่องอะไร? ไปขอร้องแทนเจ้าแปดไซ่หรือไม?" (170 เล่ม 3)

到底₂ 表示疑惑，可译为 “ที่แท้” /Thithae/ “กันแน่” /Kan Nae/ “ที่แท้...กันแน่” /Thithae...Kan Nae/ 例如：

(122) 王喜只得转回头，想再劝几句，话未出口，太子爷就一面向前走着，一面说道：“我倒是要看看你们这帮奴才到底在搞什么鬼！”

หวังสี่จึงได้แต่หันหน้ากลับไป คิดจะเกลี้ยกล่อมแต่ยังไม่ทันจะเอ่ยปากพูด รัชทายาทก็ออกเดิน พลังพูดว่า "ข้าจะดูสิว่าบ่าวรับใช้อย่างพวกเจ้าที่แท้กำลังเล่นลวดลายอะไรกันอยู่?" (208 เล่ม 1)

(123) 敏敏怒声说：“永远别想！我还要去告诉皇上，倒是看看你们去年到底干了些什么？”说完提步就走。

หมิ่นหมิ่นกล่าวด้วยน้ำเสียงโมโหว่า "อย่าได้คิดฝันไปเลย! ข้ายังจะไปทูลฟ้องฝ่าบาทอีกด้วยดูสิว่าปีก่อนนั้นพวกเจ้าที่แท้ทำอะไรไว้กันแน่?" พูดจบก็ก้าวเท้าจากไป (159 เล่ม 2)

究竟₁ 表示进一步追究，可译为 “ที่แท้” /Thithae/ “กันแน่” /Kan Nae/ “ที่แท้.....กันแน่” /Thithae...Kan Nae/ 例如：

(124) 巧慧哭道：“福晋究竟说了什么？小姐，你要是难过就哭出来吧！你不要吓巧慧。我还是去请太医。”

เฉียวฮวยร้องไห้กล่าว "ที่แท้พระชายาพูดอะไรบ้าง? คุณหนูถ้าท่านเสียใจก็ร้องไห้ออกมาเถอะ! ท่านอย่าทำให้เฉียวฮวยตกใจข้ายังคงไปเชิญหมอหลวงดีกว่า" (134 เล่ม 4)

(125) 十四往我身边靠了靠，头凑在我脸旁，盯着我问：“若曦，你自己心里究竟想是不想？”

องค์ชายสิบสี่ขยับตัวเข้ามาใกล้ฉันยื่นศีรษะมาใกล้หน้าฉัน จ้องฉันแล้วถามว่า "รั้วซีในใจของเจ้าที่แท้ แท้อยากหรือไม่อยากกันแน่?" (25 เล่ม 4)

究竟₂ 表示疑惑，可译为 “ที่แท้” /Thithae/ “กันแน่” /Kan Nae/ “ที่แท้.....กันแน่” /Thithae...Kan Nae/ 例如：

(126) 现在我完全不知道他心里究竟在想什么。

ส่วนตอนนี้ ฉันไม่เข้าใจเลยว่าในใจเขาคิดอะไรอยู่กันแน่ (101 เล่ม 1)

(127) 当年我只是惊疑不定，猜不透究竟是为你还是为十三弟，或其它事情。

ตอนนั้นข้ารู้สึกสงสัยไม่เข้าใจเขาไม่ออกที่แท้เป็นเพราะเจ้าหรือน้องสิบสามหรือเรื่องอื่น (16 เล่ม 4)

毕竟₁ 表示强调某种原因，可译为 “เพราะ” /Phro/ “เพราะอย่างไร /Phro Yangrai/ เพราะยังงี้ /Phro Yangngai/”，强调事物的本质、性质，可译为 “ถึงอย่างไร, ถึงยังงี้” /Thueng Yangrai, Thueng Yangngai/ “(จะ)อย่างไรก็ / (Cha) Yangrai Ko/ (จะ)ยังงี้ก็ / (Cha) Yangngai Ko/” 例如：

(128) 反倒是其他娘娘在这四年来对我态度变化很大，由起先的猜疑冷淡到现在的和蔼可亲，毕竟现在康熙身边服侍的人中，除了李德全，就是我最受倚重。

กลับเป็นพระสนมคนอื่นเสียอีกที่ในปีนี้เป็นปฏิบัตตัวกับฉันเปลี่ยนจากหน้ามือเป็นหลังมือเริ่มจากระแวงและเย็นชาในตอนแรกกลายเป็นอบอุ่นเป็นมิตรในตอนนี่เพราะยังงี้ในบรรดาคนรับใช้ใกล้ชิดคั้งซีทุกวันนี้ นอกจากเหลือแต่จวนก็มีฉันเป็นบ่าวรับใช้ที่ได้รับความไว้วางใจมากที่สุด (249 เล่ม 1)

(129) 夜色渐晚，康熙毕竟年龄已大，耗不得太晚，吩咐了太子几句后，李德全陪着先走了。

ราตรีค่อยๆ เคลื่อนคล้อยถึงยังงี้คั้งซีก็สูงวัยแล้วจึงไม่อาจอยู่เคียงมากนัก (200 เล่ม 1)

毕竟₂ 表示最后达到了目的并带有反驳的语气，可译为 (จะ)อย่างไรก็ / (Cha) Yangrai Ko/, (จะ)ยังงี้ก็ / (Cha) Yangngai Ko/ 例如：

(130) 我这个谎言实在禁不起推敲。可敏敏毕竟才十四五岁，又一直被呵护着，涉世未深，所以也未多想。

คำโกหกนี้ของฉันความจริงแทบจะหลอกใครไม่ได้แต่หมิ่นหมิ่นยังงี้ก็เป็นเพียงเด็กสาวอายุสิบสี่สิบห้าปีทั้งยังถูกเลี้ยงดูแบบไขในหินมาโดยตลอด ไม่มีประสบการณ์ชีวิตมากนักดังนั้นเธอจึงไม่ได้คิดอะไรมาก (61 เล่ม 1)

- (131) 我想着怎么总是要事到临头才知道? 不过确实也没有办法, 我只知道大概有这么件事情, 可毕竟具体什么时间发生, 又是如何发生的, 的确是不知。
ฉันคิดในใจ ทำไมฉันมักจะคิดได้ก็ตอนที่เรื่องเกิดขึ้นแล้วนะ? แต่ฉันก็ทำอะไรกับมันไม่ได้จริงๆ ฉัน
รู้แค่คร่าวๆว่าจะเกิดเรื่องแบบนี้ขึ้นแต่ไม่รู้เลยว่าเรื่องจะเกิดขึ้นเมื่อไหร่ อย่างไร (214 เล่ม
1)

虽然上例是固定性的, 但是当在一词多义的情况下(表 4.1-4.2), 译者通常用前呼后应的译法来表达“到底”和“究竟”的语义。“毕竟”通常是强调的功用, 而当它被翻译之后, 其语义恰好是由两个词根组合而成的, 可分为两种: 一、当“毕竟”表示强调原因, 可译为 *เพราะ* /Phro/ *เพราะอย่างไร* /Phro Yangrai/ *เพราะยังไง* /Phro Yangngai/。二、当“毕竟”表示强调特点, 可译为 *ถึงอย่างไร* /Thueng Yangrai/ *ถึงยังไง* /Thueng Yangngai/ (*จะ*)*อย่างไรก็* /(Cha) *Yangrai Ko/ (จะ)ยังไงก็* /(Cha) *Yangngai Ko/*

通过考察, 我们发现表示强调某种特点的“到底₃”没有对应的意义, 而例(130-131)表示强调并带有反驳语气的“毕竟₂”既可译, 又不可译的原因在于目标语的用法有所要求。

4.4.1.2 “居然”类的固定性意义

竟₁表示中性的出乎意料语气, 可译为“*ถึงกับ*” /Thuengkap/ “*ถึงได้*” /Thueng Dai/, 表示反向性的, 可译为“*กลับ*” /Klap/ 例如:

- (132) 我和玉檀听完, 都是一脸不敢置信, 太子爷疯了?! 竟敢做出如此大不敬的事情。
พอฉันกับอ๊อดฟังจบ ก็มีสีหน้าไม่อยากจะเชื่อรัชทายาทบ้าไปแล้วหรือ?! ถึงได้กล้าบังอาจทำเรื่องแบบนี้ (205 เล่ม 1)
- (133) 我点点头, 示意他继续往下说。“可万岁爷最恨阿哥和大臣为谋夺太子之位而私下结交, 而且当时正在气头上, 十四阿哥又硬驳万岁爷的话, 最后还说愿不惜一死来保八阿哥, 以死明其心志。万岁爷震怒之下, 竟拔了侍卫的佩刀欲诛十四阿哥。”(137, 上)
ฉันพยักหน้าแสดงทำให้เขาพูดต่อ "แต่ฝ่าบาททรงเกลียดชังที่องค์ชายและขุนนางสมรู้ร่วมคิดกันเพื่อแย่งชิงตำแหน่งรัชทายาท ทั้งตอนนั้นยังทรงพิโรธอยู่ องค์ชายสิบสี่กลับดื้อได้แย้งฝ่าบาทสุดท้ายยังไม่เสียดายเอาชีวิตไปประกันให้องค์ชายแปด ใช้ความตายเพื่อพิสูจน์ความตั้งใจ ด้วยความพิโรธฝ่าบาทถึงกับทรงชักดาบขององค์ชายมาหมายจะสังหารองค์ชายสิบสี่"(235-236 เล่ม 1)
- (134) 等他俩走过, 我抬头看着他俩的背影, 想着刚才十阿哥的样子, …… , 不禁笑起来。我的笑容刚展开, 正对上十阿哥回转的脸, 一下子有点儿僵, “以下嘲上”不知道是什么罪? 正惴惴不安, 不想他竟朝我做了个鬼脸, 我没忍住, 扑哧一声又笑出来。(5, 上)

รจนพวกเขาไปแล้วฉันถึงเงยหน้ามองเงาหลังของพวกเขาคิดถึงท่าทางขององค์ชายสิบเมื่อ
 คุย.....จึงอดยิ้มออกมาไม่ได้ เพิ่งจะยิ้มได้ไม่เท่าไรองค์ชายสิบก็พอดีหันหน้ากลับมาทำเอาฉัน
 ยิ้มค้างเพราะกลัวไม่รู้จะโดนลงโทษอะไร ตอนที่ฉันกำลังรู้สึกหวาดๆอยู่นั้นเขา**กลับ**ทำหน้า
 ทะเล้นใส่ฉันจนกลืนหัวเราะไว้ไม่อยู่ (17 เล่ม 1)

竟₂表示把意思推进一层, 可译为“จน...”/Chon.../ “เลย...”/Loei.../

(135) 八阿哥笑说：“光顾着说话，**竟**忘了时辰！这么晚了，您们回去也难得折腾，若是没打紧事，就在这里用膳吧！”（34，上）

องค์ชายแปดยิ้มกล่าวว่า "แม้แต่คุยกัน**จน**ลืมเวลาเย็นขนาดนี้แล้ว (68 เล่ม 1)

(136) 何太医沉吟不语，大半晌后道：“当年李太医乃太医院翹楚，晚生来得晚**竟**没有机会求教一二。……”（134，下）

หมอลหวงเหอไม่กล่าวอะไร พักใหญ่จึงพูดว่า “เมื่อก่อนหมอลหวงหลี่เป็นหมอมือหนึ่งของที่นี่
 ข้าน้อยมาช้าไป**เลย**ไม่มีโอกาสได้คำชี้แนะจากท่านบ้าง.....” (229 เล่ม 3)

竟₃表示目前的行动与原来的意向相反, 可译为“กลับ”/Klap/ 例如:

(137) 一个陌生的小太监敲门而入道：“万岁爷要见姑姑。”我一下愣住，他叫道：

“姑姑！”我忙提起精神随他而出。行到屋前，**竟**不敢迈步，虽同在紫禁城，可七年都没有见过康熙，现在心中竟有些惧怕。（122，下）

ชั้นที่แปลกหน้าคนหนึ่งเคาะประตูแล้วเดินเข้ามา “ฝ่าบาททรงต้องการพบท่านอา” ฉันทิ้งไปพัก
 หนึ่งเขาเรียก “ท่านอา” ฉันทรีบตึงสติกลับมา ตามเขาออกไป เดินมาถึงหน้าห้องฉัน**กลับ**ไม่กล้า
 เดินเข้าไป ถึงแม้จะอยู่ในวังต้องห้ามเหมือนกัน แต่เจ็ดปีมานี้ฉันไม่ได้พบคังซีเลย ในใจตอนนี้เลย
 รู้สึกตื่นกลัว (207 เล่ม 3)

(138) 七八年未见，刚才在雪地里乍看见你，**竟**不敢出声，觉得你淡地好似会随着雪化去一样。（199，下）

เจ็ดแปดปีไม่ได้พบหน้า เมื่อครู่บังเอิญพบเจ้าอยู่ท่ามกลางหิมะ **กลับ**ไม่กล้าส่งเสียงทัก รู้สึก
 เหมือนเจ้าอบบางเสียจนอาจจะละลายหายไปกับหิมะ (88 เล่ม 4)

竟然₁表示中性的出乎意料语气, 可译为“ถึงกับ”/Thuengkap/ “คาดไม่ถึง”/Khatmaithueng/ 例如:

(139) 我看了看他的胳膊，有些后怕地说：“太子爷怎么胆子那么大，**竟然**拿箭射你们？”（182，上）

ฉันมองท่อนแขนเขาแล้วพูดอย่างวิตกว่า "ทำไมรัชทายาทถึงได้ทรงกล้าถึงเพียงนั้น**ถึงกับ**ใช้ธนู
 ยิงใส่พวกท่าน?" (46 เล่ม 2)

(140) 最后发现两人**竟然**都是嵇康和阮籍的推崇者，本就已经觉得十分投契，这下更是相见恨晚，我心里更是十二分的激动。(69, 上)

สุดท้ายพบว่าเราต่างก็ชื่นชมจี๋คังกับหรววนจี๋**อย่างคาดไม่ถึง**เต็มที่ที่ถูกคอกันอยู่มาก ตอนนั้นก็ยิ่งรู้สึกว่ารู้จักกันเข้าไป ฉันทื่นเต้นสุดๆจนไม่รู้จะตื่นเต้นยังไงได้อีก (124 เล่ม 1)

竟然₂ 表示反向性的，可译为 “กลับ” /Klap/ “ถึงกับ” /Thuengkap/ 例如：

(141) 本以为离开的那天，我应该是快乐的，可现在才知道，**竟然**无一丝快乐。

(245, 下)

ฉันเคยคิดว่าวันไต่ที่ได้จากไป ฉันจะต้องมีความสุขมากแน่แต่เวลานี้จึงรู้ว่าตัวเอง**กลับ**ไม่มีความสุขแม้แต่น้อย(176 เล่ม 4)

(142) 我一惊，觉得太子爷真是越来越沉不住气，……，这宫里宫外的人，不管是妃嫔、阿哥还是文武官员，都对李德全十二分的客气，“李公公”、“李谕达”地叫着，今日太子爷**竟然**当着这么多人的面直呼其名。(120, 上)

ฉันตกใจ รู้สึกว่ารัชทายาทนับวันก็ยิ่งจะเก็บอารมณ์ไว้ไม่อยู่..... คนทั้งในและนอกวังไม่ว่าจะเป็นสนมมองค์ชายหรือขุนนางทั้งนุ่นบู๊ต่างเกรงอกเกรงใจเหลือแต่อดทนเป็นอย่างยิ่งเรียกขานเขาเป็น "หลี่กงกง" "หลี่อันต้า"วันนี้รัชทายาท**ถึงกับ**เรียกชื่อตัวของเขาออกมาตรงๆ! (207 เล่ม 1)

居然₁ 表示中性的出乎意料语气，可译为 “ถึงกับ” /Thuengkap/ “ถึง” /Thueng/ 例如：

(143) 除非能象四阿哥那样，不顾虑我的身份，只是教我，不禁想起他教我骑马时的认真专注。想到这里，猛地一惊，我怎么脑子里**居然**会记得这么清楚？(163, 上)

เว้นแต่พวกเขาจะทำได้เหมือนองค์ชายสี่ ไม่สนใจฐานะฉันเพียงตั้งใจจะสอนฉันเท่านั้นฉันอดนึกถึงท่าทางจริงจังตอนที่เขาสอนฉันขึ้นมาไม่ได้คิดถึงตรงนี้ ฉันก็ตกใจทำไมในสมองฉัน**ถึง**จดจำเขาได้อย่างแม่นยำชัดเจนขนาดนั้น? (14 เล่ม 2)

(144) 我心神震荡，他**居然**求过婚？在当时根本不知道我为何激怒康熙的情况下？

(119, 下)

ใจฉันสะท้านวูบ เขา**ถึงกับ**ทูลขอฉันกับคังซี? ทั้งๆที่ไม่รู้ถึงสาเหตุที่ฉันทำให้คังซีโกรธ? (200 เล่ม 3)

居然₂ 表示反向性的，可译为 “กลับ” /Klap/ “ถึงกับ” /Thuengkap/ 例如：

(145) 康熙**居然**如此对自己的儿子，他为了仁君的名誉，行事每每瞻前顾后，对贪官一再手软，却不惜毁了儿子的生前身后名，千载而下，八阿哥骂名已成。

ตั้งถึงกับทำกับลูกตัวเองแบบนี้เพื่อชื่อเสียงการเป็นฮ่องเต้ที่มีทศพิธราชธรรมปกติเขาจะทำอะไรก็จะท้วงหน้าพะวงหลัง ใจอ่อนกับพวกขุนนางที่ชั่วร้ายฎีบังหลวงครั้งแล้วครั้งเล่า แต่ครั้งนี้กลับยอมทำลายลูกชายตัวเองให้ชื่อเสียงย่อยยับคามือ จนประวัติศาสตร์ได้จารึกไว้ถึงชื่อเสียงอันฉาวโฉ่ขององค์ชายแปดตลอดกาล (147 เล่ม 3)

- (146) 我是知道结局，所以清醒，可他居然这么早就预料到了年羹尧的将来。
ฉันนั้นเพราะรู้ผลลัพธ์อยู่ก่อน จึงมีสติแจ่มใสแต่เขากลับคาดเดาอนาคตของเหนียนเกิงเหยาได้ก่อนล่วงหน้าขนาดนี้ (74 เล่ม 4)

表 4. 4-4. 6, 表明“居然”类成员的语义基本上是相似的。通常可译为“กลับ” /Klap/ 和 “ถึงกับ” /Thuengkap/。但, 若译为“คาดไม่ถึง” /Khatmaithueng/ 其后必须加上连词, 导致语序变化。因此, 通常不译为“คาดไม่ถึง”

此外, 依据田传茂和杨先明 (2007) 的翻译策略, 可以归纳在泰译本里出现的一些译法, 如下:

就固定性意义而言, 发现在“居然”类成员的反向性意义“กลับ” /Klap/ 是通过搭配确定词义, 可分为两小类如下:

一、当该类的成员与表示转折的连词共现, 通常译为“กลับ” /Klap/。相反, 当句中
没有连词出现, 通常译为“ถึงกับ³⁹” /Thuengkap/

- (147) 我见他理解了我的意思, 也很是开心, 毕竟在古代, 异性之间平等的友谊只怕比较新鲜, 大多数的人都不能接受的, 而他竟然带着赞许接受了, 两人不禁相视而笑。

ฉันเห็นเขาเข้าใจความหมายของฉัน ก็ดีใจมากเพราะในยุคโบราณนี้อิสร์ภาพระหว่างชายหญิงเป็นเรื่องที่แปลกใหม่เกรงว่าคนส่วนใหญ่จะไม่มีทางยอมรับได้ แต่เขากลับยอมรับอย่างชื่นชมและเห็นด้วยเราสองคนสบตาแล้วยิ้มให้กัน (122 เล่ม 1)

- (148) 我缓缓站起, 他比四阿哥年幼, 可如今看来竟比四阿哥苍老许多, 那个长身玉立于阳光下, 身躯健朗, 风姿醉人的男儿哪里去了?

ฉันลุกขึ้นยืนช้าๆ สำนวณมองเขาอย่างละเอียดเขาก็สำนวนมองฉันอย่างละเอียดด้วยเช่นกัน อายุเขาน้อยกว่าองค์ชายสี่แต่ตอนนี้ดูแล้วกลับแก่กว่าหลายปี ผู้ชายที่เคยยืนสง่าได้แสงอาทิตย์ร่างกายแข็งแรงกำยำ ทำทางองอาจหล่อเหลาเป็นที่หลงใหลของผู้คนหายไปอยู่ที่ใด? (218-219 เล่ม 3)

³⁹如 (例 24、30)

(149) 十四阿哥看着我：“也不知道她什么时候和十三哥那么要好了。她竟然和十三哥在一起！”哼了一声接着说，“这还罢了，她**居然**和个青楼女子厮混在一起。”

องค์ชายสิบสี่มองฉันแล้วพูดว่า “ไม่รู้ว่านางไปสนิทกับพี่สิบสามขนาดนั้นตั้งแต่เมื่อไหร่? นางอยู่ด้วยกันกับพี่สิบสาม” เขาส่งเสียงเฮอะแล้วพูดต่อ “ถ้าแค่นั้นก็ยังมีดี แต่นาง**ถึงกับ**ไปมั่วสุมกับหญิงนางโลมด้วย” (143 เล่ม 1)

可见，例（147-148）都是语气副词与连词“可”、“而”共现，说明此类成员本身的反向性意义符合句中表示转折意义的连词的意义。因此，当句中出现表示反驳语气的连词，多译为“กลับ”/Klap/。但，如果句中没有出现表示转折意义的连词，通常译为“ถึงกับ”/Thuengkap/

二、与表示时间或意愿的“要”共现，“要”引出的事情与常情不符或出乎意料，通常译为“กลับ”/Klap/，因其语义的反向性比“ถึงกับ”/Thuengkap/ 更突出。

(150) 我不停地问自己，我知道结果，可不知道过程，原来一个简单的结果，**居然**要经过这么多的痛。

ฉันถามตัวเองไม่หยุด ฉันรู้บทสรุป แต่ไม่รู้รายละเอียดความเป็นมาเป็นไปของเรื่อง ที่แท้บทสรุปที่เรียบง่าย **กลับ**ต้องผ่านความเจ็บปวดมากมายถึงเพียงนี้ (237 เล่ม 1)

4.4.2 临时性意义

临时性意义是指原文里的一个语气副词可译为几个译意的现象，可分为：

4.4.2.1 译文的词语变化

译文的词语变化是指为了适应于译文的表达方式而采用其他词语来表达。在《步步惊心》里所出现的临时性意义可归纳如下：

语气副词	译意（以其位置为主进行分类）				
	连词	补充成分	副词或句尾词 ⁴⁰	助动词	动词
到底			...แน่ /...Nae/, ...กัน /...Kan/, ...นะ /...Na/, ...ล่ะ /... La/		
究竟		แท้จริง /Thaeching/	...แน่ /...Nae/, ...กัน /...Kan/, ...นะ /...Na/		

⁴⁰相当于汉语的语气词

毕竟	ก็ /Ko/				
竟	จึง /Chueng/, เพราะ /Phro/, ก็ /Ko/	ที่แท้ /Thithae/			เปลี่ยนเป็น /Plian Pen/
竟然	โดย /Doi/, จึง /Chueng/, เลย /Loei /, จน / Chon/	ที่แท้ /Thithae/		ยัง /Yang/	
居然	จึง /Chueng/, กระทั่ง /Krathang/, ก็ /Ko/	ที่แท้ /Thithae/			

表 4.7 六个语气副词的临时性的其他译意

- (151) 我忙问十阿哥：“**到底**怎么了？”
ฉันรีบถามองค์ชายสิบว่า “เกิดเรื่องอะไรขึ้นแน่เพาะ?” (220 เล่ม 2)
- (152) 春桃问：“若曦姑娘**到底**犯了什么错？”
ชุนเถาถาม “แม่นางรั่วซีไม่รู้ทำผิดอะไรนะ?” (163 เล่ม 3)
- (153) 我木然地说：“以前以为活着是艰难，求死总该容易，却不料连死都那么艰难。……，悬梁自尽的刹那**究竟**有多少恨怨？”
ฉันกล่าวเสียงที่ถือว่า “ก่อนนี้ข้าคิดว่าการมีชีวิตอยู่เป็นเรื่องลำบากเรียกร้องหาความตายเป็นเรื่องง่ายคิดไม่ถึงว่ากระทั่งจะตายยังยากลำบากเพียงนี้วินาทีที่พระชายาจุดไฟเผาฆ่าและผูกคอตายนั้นแท้จริงแล้วนางมีความคับแค้นแค่ไหน?” (158 เล่ม 4)
- (154) 可派的人都是跟在爷身边多年，得爷信赖的人，**究竟**谁才能安排了这样的人在爷身边，……又**究竟**什么人能从此事中获益？”
แต่คนที่นำมาถวายล้วนแต่เป็นคนสนิทที่องค์ชายแปดไว้วางใจและติดตามรับใช้เขามานานปีใครกันที่สามารถจัดวางคนเช่นนี้ไว้ใกล้ตัวองค์ชายแปด...ใครกันที่จะรับประโยชน์จากการนี้มากที่สุด?
(147-148 เล่ม 3)
- (155) 张千英就是再精滑，**毕竟**只是在浣衣局里磨练出来的小手段，落在我眼里，也不过是一笑置之。
จางเชียนอิงถึงจะเจ้าเล่ห์แค่ไหนก็แค่เรียนรู้และฝึกฝนมาจากในกองซักล้างเท่านั้น ในสายตาฉันเพียงเห็นแล้วก็ยิ้มผ่านไป (186 เล่ม 3)
- (156) 十阿哥是我在这里交的第一个朋友，那些金饰玉器再珍贵，**毕竟**不是我的心意。
องค์ชายสิบเป็นเพื่อนคนแรกของฉันที่นี่ ข้าวของเงินทองมีค่าพวกนั้นต่อให้มีค่ายังไง ก็ไม่ใช่หัวใจจากฉัน(46 เล่ม 1)

- (157) 因为枝条繁茂，长垂坠地，他又恰好穿了颜色相近的衣服，隐在枝条后，我竟没有察觉。
 เพราะกิ่งหลิวหนาแน่นยาวย้อยจรดพื้นพอดีกับที่เขาสวมเสื้อสีใกล้เคียงกับต้นหลิวหลบอยู่หลังกิ่งหลิวฉันจึงไม่ทันสังเกตเห็น (143 เล่ม 2)
- (158) 审理期间却牵涉出噶礼受贿银五十万两，案子越发错综复杂，审理一个多月竟然没有任何结果。
 ระหว่างตรวจสอบพบว่า กำหวัรับสินบนมาห้าแสนตำลึง คดียิ่งสอบยิ่งมีเงื่อนงำซับซ้อนสอบสวนหนึ่งเดือนยังไม่ไ้ความกระจ่าง (20 เล่ม 3)
- (159) 八爷十七岁就被封了贝勒，是众位阿哥中年纪最小的，一向不喝酒的姐姐喜得竟然在家大醉一场。
 องค์ชายแปดอายุสิบเจ็ดก็ได้รับพระราชทานยศเป็นเป่ย์เล่อ ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับตำแหน่งนี้ที่มีอายุน้อยที่สุด พี่สาวที่ไม่เคยดื่มเหล้า ดีใจจนลืมหืมตาดื่มเหล้าเมามายในจวน (125 เล่ม 3)
- (160) 我心下松口气，坐回椅上问：“那究竟出什么事了？你们居然大张旗鼓地来找我？”
 ฉันค่อยโล่งอก นั่งลงถามว่า "เช่นนั้นเกิดเรื่องอะไรหรือเพคะ? ท่านทั้งสองจึงได้ทรงมาหาข้าอย่างโจ่งแจ้งเช่นนี้"(182 เล่ม 3)
- (161) 十三多年身受之苦，居然是我一手造成的，还有绿芜，如果不是我，……，最后也不必因左右为难而投河自尽。
 ที่องค์ชายสิบสามต้องทนรับทุกข์ทรมานหลายปีที่แท้ก็เป็นฉันก่อขึ้นเอง ยังมีลี้วี่ฮากไม่ใช่เพราะฉัน สุดท้ายก็ไม่ต้องกลืนไม่เข้าคายไม่ออก จนไปกระโดดน้ำฆ่าตัวตาย (133 เล่ม 4)
- (162) 我听后心中还是疼痛，觉得口中的饭菜竟都硬如生铁，难以下咽，只得搁了碗筷。
 หลังได้ฟังในใจฉันยังรู้สึกเจ็บปวดกระทั่งข้าวในปากยังเปลี่ยนเป็นผืดแข็งราวกับเหล็กยากจะกลืนลงคอได้แต่ต้องวางชามและตะเกียบลง (125 เล่ม 2)

可见，若语气副词的译意在句中相当于句子的“补充成分”，基本上会有固定性的意义。相反，若其译意是其他类别的词性大多数都是临时性的意义。

4.4.2.2 不译

语气副词不可译的原因在于以下几个因素。

一、表示强调

a) 凡有强调功用的语气副词通常不翻译，在两类中，发现“到底₃”、“竟₂”和表示强调特点，如：强调时点的“毕竟₁”，例如：

- (163) 我心中气极，到头来，他还是主子，我到底不过是个奴婢。
 ฉันโกรธสุดขีดแต่ต้นมายังไงเขาก็เป็นนาย ส่วนฉันเป็นแค่บ่าว (127 เล่ม 2)

- (164) 我笑着，轻轻依在姐姐身上，半带着撒娇问道：“难道姐姐**竟**不想见我吗？”
ฉันยิ้มขณะเอนตัวพิงเข้าหาพี่ แล้วถามกึ่งออกอ้อนว่า "หรือพี่ไม่อยากเจอข้า?" (251 เล่ม 1)
- (165) 一则为了避嫌，**毕竟**一废太子时，他深受其祸，这次精心布局二废太子，他为了避免一招不慎又招祸患，不如索性辍朝在家，避开一切。
ข้อหนึ่ง เพื่อหลีกเลี่ยงคำครหา ตอนปลดรัชทายาทครั้งแรกเขาได้รับเคราะห์หนักจากเรื่องนั้น ครั้งนี้วางแผนอย่างทุ่มเทเพื่อปลดรัชทายาทเป็นครั้งที่สอง เขาคงกลัวทำอะไรไม่ระวัง อาจจะทำให้ รอยเดิม ผู้อยู่ตำหนักพักรักษาการ หลีกเลี่ยงทุกเรื่องไว้ก่อนเป็นดี (265- 266 เล่ม 2)

b) 与“是”字句共现

当句中出现判断词“是”时，其强调功用已表示得很明显了。因此，语气副词不必翻译。

- (166) “看着比昨日好些了。”**竟**是男子的声音。我忙转头看去，十四阿哥正站在床边低头看着我。
"ดูเหมือนอาการจะดีขึ้นกว่าเมื่อวาน" เป็นเสียงของผู้ชายฉันรีบหันหน้าไปมอง องค์ชายสิบสี่กำลัง ยืนก้มหน้ามองฉันจากข้างเตียง (237 เล่ม 2)

二、词义虚化

一般语气副词是对命题进行主观评价的，但当句中同时出现与它表示同样意义的一些短语时，其语义往往虚化了，并只留下强调的作用，因为：

a) 语境

当句中出现可以表达出乎意料的一些短语时，例如：“不料”、“没想到”或与转折的连词共现，如：“虽然…，但是…”、“可”、“而”，发现“毕竟、竟、竟然、居然”通常不译，例如：

- (167) 默了半晌，幽幽地道：“额娘去时，我才刚出生。从小到大，只知道，爹爹说我是‘闯祸精’，姨娘讨厌我顽劣，别的兄弟姐妹，虽有个别还算要好的，可**毕竟**不是一个娘生的。
เจียบไปพักใหญ่ ฉันจึงกล่าวขึ้นเสร์ๆว่า "ตอนท่านแม่จากไปข้าเพิ่งลืมตาดูโลก แต่เล็กจนโตรู้จักแต่ ท่านพ่อเห็นข้าเป็น จอมก่อเรื่องแม่เล็กเกลียดที่ข้าดี้อรันซุกซน พี่น้องคนอื่นแม้จะมีคนที่สนิทกับ ข้าอยู่บ้าง แต่ก็ไม่ใช่น้องท้องเดียวกัน" (75 เล่ม 1)
- (168) 玉檀听后沉默了半晌，挤出一丝笑道：“我和姐姐可真是有缘，没想到**竟**是同一天生辰！”
ข้ากับพี่สาวช่างมีวาสนาต่อกันจริงๆคิดไม่ถึงถึงว่าพวกเราจะเกิดวันเดียวกัน (269 เล่ม 1)
- (169) 一直以为二废太子的斗争要到明年，没想到**竟然**从现在就由暗处转到明处了。

ตลอดเวลานั้นคิดว่าศึกปลดรชทายาทจะเริ่มขึ้นปีหน้าคิดไม่ถึงว่าตอนนี้จะเริ่มเปลี่ยนจากการต่อสู้หลังจากมาหน้าฉากแล้ว (243 เล่ม 2)

- (170) 侧旁的一个妃子陪笑说：“真没想到居然是个娇滴滴的小姑娘！”
 สนมที่อยู่ด้านข้างคนหนึ่งยิ้มกล่าวว่า“คิดไม่ถึงว่าจะเป็นสาวน้อยหน้าตาจิ้มลิ้มพริ้มเพราคนหนึ่ง”
 (79 เล่ม 1)

b) 语义冲突

与连词共现时，其译意的词性将变成连词导致二者的语义冲突。因此，语气副词通常不译。

- (171) 佐鹰和敏敏今年未来，玉檀临走前忽感风寒，只得留她在京中。偌大的营地我竟然连个说话的人都找不到。
 ปีนี้จั่วอิงกับหมินหมินไม่ได้มา ก่อนเดินทางอวีถ่านก็เกิดไม่สบายขึ้นมาฉันเลยต้องทิ้งเธอไว้ที่เมืองหลวงในค่ายฉันใหญ่โดยฉันกระทั่งจะหาคนคุยด้วยสักคนยังไม่มี (137 เล่ม 3)

三、没有对应的词语

与助动词共现时，语气副词的译意会导致目标语不流畅，因此，通常不译。例如：

- (172) 第二日正好不当值，遂去找敏敏，一路走着，一路还是发愁究竟该如何说。
 วันรุ่งขึ้นพอดีฉันไม่ต้องเข้าเวร ฉันจึงไปหาหมินหมินตลอดทางที่เดินไป ฉันคอยแต่กังวลใจว่าจะอธิบายเรื่องนี้กับหมินหมินยังไง (155 เล่ม 2)
- (173) 我道：“当日我想不透王爷究竟会不会告诉皇上敏敏喜欢十三阿哥，总觉得不可能告诉皇上的，难道不怕皇上指婚吗？……” (27, 下)
 “วันนั้นข้าเดาไม่ออกกว่าที่แต่ท่านอ่องจะพูดให้ฝ่าบาททรงทราบหรือไม่ว่าหมินหมินชอบของค์ชายสิบสาม แต่ใจข้าคิดว่าคงไม่ เพราะท่านอ่องกลัวว่าฝ่าบาทจะพระราชทานสมรส.....” (29 เล่ม 3)
- (174) 一面说：“不如把你打扮成一个女子，即使有人看见八爷和你，任他做梦也不能想到大清朝的堂堂十四爷竟会假扮女子。”
 ฉันหัวเราะพลางกล่าว “มีผู้ทรงแต่งตัวเป็นหญิงถึงจะมีคนเห็นของค์ชายแปดกับท่าน ต่อให้ฝันพวกเขาก็คงไม่กล้าฝันว่าของค์ชายสิบสี่ของต้าชิงจะแต่งตัวเป็นหญิงหรอกเพคะ” (25 เล่ม 2)
- (175) 我总是担心着八爷的结局，可没有料到这个结局竟然会是自己一手促成，如果没有我，也许他不会设计对付四爷，也许一切会不同。
 ฉันมักจะรู้สึกเป็นห่วงจุดจบของของค์ชายแปดแต่ไม่เคยนึกเลยว่าจุดจบนี้จะเกิดด้วยน้ำมือฉัน หากไม่มีฉัน บางทีเขาคงจะไม่วางแผนจัดการของค์ชายสี่ และทุกอย่างอาจจะแตกต่างกันไป (133 เล่ม 4)

Navavan Pantumeta (2553 : 65-67) 指出“จะ”/Cha/ 可用于已然或未然的，表示估计语气。此外，还可以表示动词的过程而那个动作尚未发生，当原句有助动词“会、该”并译为

“จะ”虽然语气副词也有译意可对应，但是语气副词通常不译。之所以不译是因为导致语义冲突。如例(172)“会”译为“จะ”，而“究竟”也要译为“กันแน่”/Kan Nae/，助动词和语气副词的译意会冲突。因为两个译意所针对的都是言者的动作。然而，如果语气副词与助动词共现时，而助动词译为“จะ”同时修饰动词，表示动作尚未发生，语气副词仍然能翻译。例如：

- (176) 可康熙**究竟**会把我指给谁呢？⁴¹
แต่คง**จะ**ยกฉันให้กับใคร**กันแน่**? (248 เล่ม 2)

上例，“会”译作“จะ”表示估计，修饰动词“指”，指向主语（康熙）的动作；“究竟”仍然能译为“กันแน่”，因为是言者追问主语的动作的结果，指向言者。因此，二者的语义分别指向句内的主语和句外的言者，不会导致语义冲突的。

依据田传茂与杨先明(2007)的翻译策略，两类成员的“毕竟、竟、竟然、居然”的临时性意义是通过语篇语境确定词义的。

- (177) 不过**毕竟**让张千英的如意算盘落空，把最难相与的三人降服，其他人就都好办了。
แต่**ก็**ยังดีสามารถทำให้จางเซี่ยนอิงไม่มีโอกาสอาศัยพวกเธอสามคนมากลั่นแก่งฉันได้อีกเมื่อสบพวกเธอได้แล้วคนอื่นๆก็จัดการได้ไม่ยาก (177 เล่ม 3)
- (178) 我看得十分激动，忍不住拉着姐姐说：“天哪！我现在才知道什么是飒爽英姿！今儿没白来，**竟**看到如此人物！”
วันนี้ไม่ได้มาเสียเที่ยวเปล่าเลย **เพราะ**ได้พบเห็นบุคคลเช่นนี้ (114 เล่ม 1)
- (179) 当时光想着欧石楠的花语是‘孤独’，一时情绪激荡就画了出来，**竟然**忘了这是生在苏格兰荒野上的花，……。
ตอนที่วาดฉันมัวแต่คิดถึงภาษาดอกไม้ของดอกไอวีสือหนานที่มีความหมายว่า "โดดเดี่ยว" ก็เลยวาดออกมาตามอารมณ์ที่พลุ่งพล่านในตอนนั้น**โดย**ลืมไปว่ามันเป็นดอกไม้ป่าที่เติบโตในสก็อตแลนด์... (255 เล่ม 1)
- (180) 敏敏侧头看着我冲上来，面带惊讶，急急打马，但我的马儿流血不止，附痛狂奔，岂是她的马能赶上的，而且她的马似乎有些怕这匹受伤后带着野性的马，**竟然**不听敏敏的号令，给我的马让路。
อีกอย่าง ม้าของเธอดูเหมือนจะกลัวม้าที่คลั่งเพราะบาดเจ็บตัวนี้**จึง**ไม่ยอมฟังคำสั่งของหมินหมินปล่อยให้ม้าของฉันแซงหน้าไป (165 เล่ม 2)
- (181) 我一面听着，一面怔怔发呆，心只是往下掉，我最后的一点希望**居然**被他几句话就残忍地打碎了！
ฉันฟังกลางตะลึงเหม่อ หัวใจตั้งดูบความหวังเล็กน้อยของฉัน**ก็**ถูกคำพูดของเขาทำลายลงอย่างโหดร้าย (206 เล่ม 2)

⁴¹ 是女主角的独白

此外，其临时性意义还通过利用逻辑判断和推理确定词义，该译法可避免改原句的外形并能找出词语对等，发现“竟、竟然、居然”译为“ที่แท้”/Thithae/

- (182) 承欢小脸紧绷，肃然端坐，右手微扬，左手轻压，灵动琴声在屋中响起，**竟**是《归去来》。
 เฉริงหวานสีหน้าเขม็งเกลียว นั่งนิ่งรวบรวมสมาธิมือขวายกขึ้นเล็กน้อย มือซ้ายกดเบาๆ เสียงแจ้ดัง
 ระลึ้นพริวไหวขึ้นในห้องที่แท้คือเพลง "คืนสู่ถิ่น" (116 เล่ม 4)
- (183) 我略坐了会，正寻了借口欲向福晋告退，台上的戏换了一出。麻姑一声“遵法旨”，水袖一抛一收，面向嫡福晋唱道：“寿筵开处风光好，……”**竟然**是《麻姑拜寿》，心内翻腾不休。
 ฉันนั่งอยู่สักประเดี๋ยวกำลังจะหาข้ออ้างลากลับ บนเวทีก็เปลี่ยนชุดการแสดงใหม่ เสียงเทพธิดาม่า
 กุร้องคำ "รับบัญชา" ชายเสื้อแขนยาวก็ถูกเหวี่ยงออกแล้วชักกลับ หันหน้าไปทางชายาเอกร้องว่า
 คำนหอมลอยสูง..... ที่แท้คือ "เทพธิดาม่ากุอวยพรวันเกิด" ในใจเกิดความรู้สึกพลุ่งพล่านไม่หยุด
 (199 เล่ม 4)
- (184) 我掀开小包，**居然**是几块芙蓉糕。不禁大喜，立即抓起一块塞进嘴里。
 ฉันเปิดห่อผ้าออก ที่แท้เป็นขนมดอกฝุ่หรงหลายชิ้นฉันดีใจรีบหยิบขนมชิ้นมาหนึ่งชิ้นแล้วยัดใส่
 ปาก (81 เล่ม 3)

如上述，在泰译本里出现的翻译条件及不翻译的因素可总结如下：

1. 翻译语气副词的条件

- 1.1 倘若语气副词的译意在句中相当于句子的“补充成分”，通常可以不译。
- 1.2 凡是表示“反向性”的语义必须翻译。
- 1.3 与助动词共现，可分为两种情况如下：
 - 1.3.1 与“会、能、也”共现，表示强调语气，通常不译。
 - 1.3.2 与“要、敢”表示“反向性”的语义必须翻译。
- 1.4 与连词共现，通常不译，原因在于二者译意的语义冲突。

2. 不翻译的因素

- 2.1 当语气副词参与表达意义完整的结构时，并在译文中可以表达完整的意思，同时让它只留有强调作用，通常不译。
- 2.2 当其译意在译文中承担句中的连词，通常依据泰语语法进行调整。然而，当其译意没有影响到整个句子的意思，是否翻译取决于译者的观点。

4.5 小结

语气副词是一种功用很复杂的副词。就确定词义而言，其译意跟个案的基本功用有密切的关系。虽然无法给它一个确实的译意，但是其译意的基本根源是以其本身的功用为主，再以目标语的语法条件为辅助。通过考察，我们发现在《步步惊心》出现的译意可分为“固定性意义”和“临时性意义”两大类。

第五章

结语

5.1. 本文研究的结论

5.1.1. “到底”类的句法功能、语用功能和语义功能的互相影响与制约

5.1.1.1 共性的制约

1. 此类语气副词的成员有鲜明的个性特征。
2. 此类语气副词的语义通常必须依赖于其语用功能。
3. 此类语气副词的语义含有一个真实性的特点。
4. 此类语气副词的基本功用较为相似，但在其语义上存在着差异。
5. 本文的统计表示，“到底”和“究竟”可用于疑问句，但不能参与是非问句，而“毕竟”不能用于疑问句，因受到其功用的制约。

5.1.1.2 各方面的制约

(1) 语法功能

通常“到底”类的在句中分布的位置较为灵活，在主语前后两个位置即可。但“到底”类的成员各有各的基本位置，如“到底、究竟”通常位于主语后；“毕竟”通常位于主语前或句首。基本上，其语法功能对语义没有甚大的影响，只区别于强调的语气。

(2) 语义功能与语用功能

“到底”与“究竟”的基本功用较为接近，通常可以互用。但当“到底”用于强调特点或原因时，其功用却跟“毕竟”接近，二者存在的差异是“到底”用在有先后关系的句中，而“毕竟”用于转折句中。

5.1.2 “居然”类的句法功能、语用功能和语义功能的关系

5.1.2.1 共性的制约

1. 此类语气副词的成员有鲜明的个性特征。
2. 此类语气副词的语义通常必须依赖于其语用功能，其语义较为虚化。语义上的差异必须靠着语境才能辨析。
3. 由于其意义的虚化程度很高，因此给此类成员确定意义时应该以其功用为主，并以目标语的语言系统为辅助。
4. 此类语气副词的语义含有一个真实性的特点。

5. 此类语气副词的语用功能十分接近，三者的区别在于其语义所表达的是褒义或贬义而已。
6. 此类语气副词的语义没有疑问的功能，因此，可以用于疑问句。

5.1.2.2 各方面的制约

(1) 语法功能

此类成员当中只有“居然”的分布位置最灵活，即是位于主语前后皆可，而“竟”通常需要紧靠着谓语部分。

(2) 语义功能与语用功能

三者都表示出乎意料的语气，而该语气是包含“中性”和“反向性”两类的。当句中出现一些表示言者的情感时，如“没想到”、“不料”、“不敢置信”等，三者的责任即将减轻，即是更虚化，只留下强调的作用，因此通常不译。

5.1.3 语气副词的基本功用与译意的影响与制约

通过研究，我们发现在《步步惊心》泰译本出现语气副词的个案意义是属于“意义对等”的，在原文有译文无的情况下，可分为不翻译与译文调整两种译法。当语气副词与其他虚词共现时，语气副词通常不译。由于其功用的特点，再加上原文与译文的语言系统存在差异，导致没有意义对应的词语，因此使其译意临时变动。

5.1.3.1 “到底”类

“到底”类成员的“到底”和“究竟”基本上可以译为 *ที่แท้* /*Thithae*/ *กันแน่* /*Kan Nae*/，此外，二者还可以在句中共现为 *ที่แท้...กันแน่* /*Thithae... Kan Nae*/，但“毕竟”的译意的词类通常发生了变化，即是变成连词，例如：*เพราะ* /*Phro*/ *ก็เพราะยังงี้* /*Phro Yangngai*/ *ถึงยังงี้* /*Thueng Yangngai*/ *ยังงี้* /*Yangngai Ko*/。

5.1.3.2 “居然”类

“居然”类成员的“竟、竟然、居然”本身的意义较为虚化，能与其对应的词语较少，只发现“*ถึงกับ*” /*Thuengkap*/ 和“*กลับ*” /*Klap*/ 两个词语。由于否定形式动词——“*คิดไม่ถึง*” /*Khit Mai Thueng*/ 其后部分只能是句子。因此，“居然”类成员通常不译为“*คิดไม่ถึง*”。此外，当原句出现助动词或连词，语气副词通常不译，因为二者的意义冲突。

5.1.4 语气副词译法的建议

1. 为了提供最为适应的译意，译者必须研究语气副词个案的基本功用，再给它确定意义。
2. 翻译中可以采用与个案的概念较为接近的词语或词组来表达。

5.2 结论与研究的不足

从宏观整体的角度来看，本文只以一部爱情小说为研究对象，考察六个语气副词，说明本文仍有许多语气副词尚未考察。若能扩大研究对象的范围，并对其他副词进行更详细的考察，相信还能发现更多语气副词的特色。然而，本文所贡献的一些“译意”可视为“基本意义”，提供了研究语气副词的方向。

如上述，语气副词还有很多值得深入探讨之处，但本文没有涉及到，比如其他小类内部之间是否也有差异，是否对句式也有所选择。各类语气副词共现的顺序是否也有要求，也值得进一步探讨。

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวอังศุธร จ้าวทวีพงศ์ เกิดเมื่อ พ.ศ. 2527 จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต สาขาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปี พ.ศ. 2549 หลังสำเร็จการศึกษาได้เข้าทำงานเป็นเลขานุการของเลขานุการ เอก ฝ่ายการศึกษา สถานทูตจีนประจำประเทศไทยช่วงระยะเวลาหนึ่ง ต่อมาทำงานในบริษัทเอกชนในตำแหน่งประสานงานต่างประเทศเป็นระยะเวลาประมาณ 5 ปี จากนั้นเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาภาษาจีน คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี พ.ศ. 2555 ระหว่างศึกษาได้รับทุนผู้ช่วยสอนเป็นระยะเวลา 1 ปี